

XVIII.

TEOLLISUUS-TILASTOA.

14.

VUODELTA 1897.

Jälkimmäinen osa.

Tehtaita ja Käsityölaitoksia.

HELSINKI,

SUOMAL. KIRJALLIS. SEURAN KIRJAPAINON OSAKEYHTIÖ,

1900.

Sisällys.

	Siv.
Katsahdus teollisuus-toimintaan Suomessa v:nä 1888—97	I.
I. Yleinen katsahdus Tehdas- ja Käsityöteollisuuteen Suomessa 1897	1.
II. " " " " " " " " jokaisessa Suomen läänissä	5.
III. " " " " " " " " Suomen kaupungeissa ja kauppaloissa	6.
IV. " " " " " " " " Suomen kihlakunnissa	8.
V. Katsahdus Suomen Tehdas- ja Käsityöteollisuuteen 1897.	11.
VI. Luettelo Suomen tehtaista ja käsityölaitoksista 1897, jaetut maamme lääneihin, kaupunkiin ja kihlakuntiin	97.
VII. Luettelo 1897 vuoden kuluessa perustetuista teollisuuslaitoksista	218.
VIII. Höyrykoneitten luku ja niiden voima, ryhmitettynä joka läänille	219.
IX. " " " " " " " " eri teollisuuksille	219.
X. Taulu, osoittava ulkomaalaisten ammattilaisten ja työntekijäin lukumäärää maamme kaupungeissa	220.
XI. Taulu, osoittava ulkomaalaisten ammattilaisten ja työntekijäin lukumäärää maamme kihlakunnissa	222.
XII. Lyhyt kertomus vuoden 1897 kuluessa sattuneista tapaturmista	223.
XIII. Lyhyt kertomus Suomen eri teollisuuslaitoksissa v. 1897 olleista apukassoista y. m.	227.

Luotettava ja täydellinen tilasto teollisesta toiminnasta Suomessa on olemassa vasta 1880-luvun keskipaikoilta alkaen, jolloin vastaperustettu teollisuushallitus sai toimekseen m. m. koota ja valmistaa suomalaisen teollisuuden tilaston. Vaikka aikakausi, jolta sellaisia varmoja tietoja löytyy, on lyhyt, näyttää kuitenkin olevan valaisevaa tietoja yhteenasettelemalla antaa kuvaus teollisuuden edistyksestä näinä vuosina, sitä enemmän kun nämä edistykset, useimpien hyvien viljavuosien ja tyynen kehityksen kautta yleensä, ovat paraimmat mitä suomalainen teollisuus on saavuttanut.

Esitystä täydellisentääkseen ei sitä rajoiteta ainoastaan seuraavassa tilastossa oleviin laatuihin teollista toimintaa, vaan käsittää se myöskin metalliteollisuuden, josta erityinen tilasto tehdään ja julaistaan.

Vaikka esitys lähimmin tarkoittaa kymmenvuotiskautta 1888—97, otetaan kuitenkin osaan tauluista myöskin vastaavat numerot 1887:ltä ja 1898:lta, niin paljon kuin viimeiset jo ovat tunnetut, osotukseksi kehityksestä vuosina ennen ja jälkeen kysymyksessä olevaa aikakautta.

Ensiksi julaistaan taulu, missä työpaikkain ja työntekijäin lukumäärä sekä maan käsityö- ja tehdasteollisuuden bruttoarvo ovat yhteenasetetut ja lisääntymis- tai vähentymisprosentit kultakin vuodelta lasketut. Tässä on huomattava että käsityölaitoksista on otettu ainoastaan sellaiset, jotka toimivat palkatuilla työntekijöillä sitä varten tarkoitetuissa verstashuoneistoissa, mutta sitävastoin ei n. s. kotitarve- eli kotiteollisuutta. Siten on käsityöläisistä maaseudulla otettu vaan sepät, värjärit ja nahkurit, kun taas kaupunkien kaikki käsityöläiset on lukuunotettu.

Vuonna.	Työpaikkain lukumäärä.	Lisäys tai vähennys %:ssa edell. vuoden lukumäärästä.	Työntekijäin lukumäärä.	Lisäys tai vähennys %:ssa edell. vuoden lukumäärästä.	Tuotannon bruttoarvo Suom. markkoissa.	Lisäys tai vähennys %:ssa edell. vuoden arvosta.
1887	5,615	—	43,085	—	113,521,661	—
1888	5,872	+ 4,6	45,655	+ 6	121,319,149	+ 6,9
1889	6,011	+ 4,1	53,263	+ 16,6	149,881,678	+ 23,5
1890	6,205	+ 3,2	58,188	+ 9,2	162,119,856	+ 8,2
1891	6,483	+ 4,6	60,377	+ 3,8	170,282,183	+ 5,0
1892	6,666	+ 2,8	58,000	— 3,9	164,813,178	— 3,2
1893	6,646	— 0,3	55,976	— 3,5	159,004,801	— 3,5
1894	6,963	+ 4,8	58,231	+ 4,0	169,731,078	+ 6,7
1895	7,188	+ 3,2	65,254	+ 12,1	189,147,873	+ 11,4
1896	7,261	+ 1,0	73,010	+ 11,9	218,981,227	+ 15,3
1897	7,355	+ 1,3	79,917	+ 9,5	251,509,840	+ 14,9
1898	7,787	+ 5,9	91,055	+ 13,9	283,671,147	+ 12,3

Taulusta näkyy, että maan teollisuus taulun sisältämänä aikana on rivakasti kehittynyt, poikkeuksena kumminkin vuodet 1892—1893, jolloin on huomattavissa vähennys edellisiltä vuosilta, ollen se seuraus maata osittain kohdanneesta katovuodesta, joka vaikutti yleisen taloudellisen taantumisen. Lisäys koskee sekä työpaikkain että työntekijäin lukumäärää ja valmistusarvoa, mutta on enimmäin tuntuva viimeainitussa. Samalla kun nimittäin työpaikkain lukumäärä on noussut vuodesta 1888 1897:ään 25 %:lla, on työntekijäin lukumäärä samalla aikaa lisääntynyt 75 %:lla ja valmistusarvo kokonaan 107 %:lla. Suurin on tämä lisäys ollut vuonna 1889 sekä vuosina 1896—1897. Näyttää siltä kuin tämä kehittymiskausi olisi korkeimmillaan vuonna 1898 ja että seisahtuminen tahi taantuminen sitä seuraavina vuosina olisi odotettavissa.

Vielä selvemmäksi osotukseksi tämän teollisen kehityksen kulusta yhteenasetetaan seuraavassa taulussa muutamia keskimääräisiä lukuja työntekijäin lukumäärän ja valmistusarvon suhteista työpaikkain lukumäärään ja maan asujamistoon:

Vuonna.	Työntek. keskimääräinen luku työpaikkaa kohti.	Bruttovalmistusarvo <i>Smc</i>			Teollisuustyöntekijöitä %:ssa maan koko väestöstä.
		työpaikkaa kohti.	teollisuustyöntekijää kohti.	yksilöä kohti maan koko väestöstä.	
1887	7,7	20,218	2,635	51	1,9
1888	7,9	20,661	2,656	53	2,0
1889	8,9	24,934	2,814	64	2,3
1890	9,3	26,127	2,786	68	2,5
1891	9,3	26,266	2,821	72	2,5
1892	8,7	24,726	2,842	68	2,4
1893	8,4	23,925	2,846	65	2,3
1894	8,4	24,376	2,915	69	2,4
1895	9,1	26,314	2,899	76	2,6
1896	10,1	30,159	2,999	87	2,9
1897	10,9	34,196	3,147	99	3,1
1898	11,7	36,430	3,115	109	3,5

Kaksi ensimmäistä saraketta näyttää että sekä työntekijäin lukumäärä että valmistusarvo, joka keskimäärin tulee jokaiselle työpaikalle, vähitellen on lisääntynyt, poikkeuksena ollen vuodet 1892—94, jolloin työntekijäin lukumäärä oli alempi kuin edellisenä vuonna. Tämä asianlaita osottaa että varsinkin tehdasteollisuus maassa on kehittymään päin, eli, toisin sanottuna, että täälläkin pyritään tukkuvalmistukseen. Sama taipumus näkyy myöskin kolmannelta sarakkeelta, sillä joukkovalmistuksen kautta, joka vaatii koneiden ja mekanisen voiman laajempaa käyttämistä, saavutetaan suurempi työkestävyys, mikä näyttäytyy senkautta että valmistusarvo työntekijää kohti vähitellen nousee. Viimeisissä sarakkeissa on laskettu kuinka suuri osamäärä teollisuustyöntekijät ovat koko väestöstä sekä on jaettu bruttovalmistusarvo yksilöä kohti koko väestöstä. Maan asukasluku, kuten tunnettu, tasaisesti lisääntyy, mutta teollisuustoiminta kehittyy vieläkin nopeammin, sillä näemme että numerot 1897 ovat melkein kaksinkertaiset 1887:ään verraten.

Suomen väkiluku nousi Tammik. 1 p. 1897 2,555,462 henkilöön, joista 281,216 kuului kaupunkiin ja 2,274,246 maaseudulle. Koko tästä väkiluvusta toimi 3,1 % tehdas- ja käsityöteollisuudessa, kuitenkin niin epätasaisesti jakauneena kaupunkiin

ja maaseudulle, että samalla kuin aina 15 %:iin kaupunkien väestöstä oli teollisuustyöntekijöitä, ainoastaan 1,5 % maalaisväestöstä toimi teollisuusliikkeissä. Vuonna 1898 ovat nämä lukumäärät vieläkin nousseet. Jos teollisuustoiminnan bruttovalmistusarvo kaupungeissa ja maaseudulla jaetaan kutakin asukasta kohti, saadaan keskimäärin 511 mkaa jokaista kaupunkilaista, vaan ainoastaan 48 mkaa maaseutulaista kohti.

Kuinka teollisuustoiminta vuonna 1897 jakaantui kaupunkeja ja maaseutuja kohti näkyy seuraavasta taulusta:

	Työpaik- kain lukum.	% koko lukum.	Työnteki- jain lukum.	% koko lukum.	Bruttovalmistus- arvo.	% koko brutto- arvosta.
Kaupungeissa	3,615	49,1	42,163	52,3	144,484,996	57,4
Maaseudulla	3,740	50,9	37,754	47,2	107,024,844	42,6

Työpaikkain lukumäärän siis ollessa vähän suurempi maaseudulla oli työntekijäin lukumäärä ja vielä enemmän valmistusarvo voitolla kaupungeissa.

Paitsi että kaupungit ovat luonnolliset teollisuustoiminnan keskuspaikat, jakautuu teollisuustoiminta maaseudullakin hyvin epätasaisesti, riippuen väestön tiheydestä, kuletuksneuvoista, jos löytyy luonnollisia etuja y. m. sell. Erityinen taipumus näyttäytyy kuitenkin tässäkin, niinkuin näkyy seuraavasta taulusta, jossa teollisuuslaitosten ja työntekijäin lukumäärä sekä valmistusarvo vuodelta 1897 on jaettu maan eri lääneille:

L ä ä n i.	Työpaik- kain luku- määrä.	Työnteki- jain luku- määrä.	% läänin väestöstä.	Bruttoval- mistusarvo <i>Smk.</i>	% koko valmistus- arvosta.
Uudenmaan	1,273	17,040	6,3	59,386,111	23,6
Turun ja Porin	1,310	14,039	3,3	46,806,357	18,6
Hämeen	875	14,831	5,3	47,062,704	18,7
Viipurin	1,149	15,309	4,0	43,299,579	17,2
Mikkelin	486	2,258	1,2	5,289,677	2,1
Kuopion	688	5,064	1,7	12,412,050	4,9
Vaasan	1,137	7,191	1,6	22,962,567	9,1
Oulun	437	4,185	1,6	14,290,795	5,7
Yhteensä koko maalle	7,355	79,917	—	251,509,840	—

Taulu näyttää että 4:ssä ensiksi luetellussa läänissä, jotka ovat eteläisimmät, teollisuustyöntekijäin lukumäärä nousee 3,3—6,3 %:iin läänien väestöstä, kun taas vastaavat numerot muissa lääneissä ovat 1,2—1,7. Samoin on valmistusarvo melkoista korkeampi eteläisissä lääneissä kuin pohjoisissa. Vaikka ensinmainitut ovat vaan neljäsosa maan pinta-alasta, tekee yhteenlaskettu teollisuustoiminnan bruttovalmistusarvo näissä 78 % koko maan teollisuustuotannosta, samoin kuin työntekijäin lukumäärä on 76 % kaikista maan teollisuustyöntekijöistä. Sitävastoin ei erotus työ-

paikkain lukumäärässä eteläisissä ja pohjoisissa lääneissä ole niin suuri. Tästä näkyy että suuremmat teollisuuslaitokset yleensä sijaitsevat maan eteläisemmissä osissa.

Maan 37:stä kaupungista on 8:lla niin suuri merkitys teollisuuspaikkakuntana, että niiden teollisuustoiminnan valmistusarvo nousee yli 5 milj. mkan ja teollisuustyöntekijäin lukumäärä yli 1,000. 7:ssä muussa nousee valmistusarvo yli 1 milj. mkan, 22:ssa alempaan määrään.

Seuraavassa taulussa on maan kaupungit järjestetty niiden kokonaisvalmistusarvon mukaan vuonna 1897, ilmoituksella työpaikkain ja työntekijäin lukumäärästä ynnä valmistusarvosta, joka keskimäärin tulee jokaista asukasta kohti, sekä työntekijät asukasluvusta.

Kaupunki.	Työpaikkain lukumäärä.	Työntekijäin lukumäärä.	Bruttovalmistusarvo <i>Smc.</i>	Valmistusarvo asukasta kohti.	Teoll. työntekijöitä % koko asukasluvusta.
Helsinki	668	10,616	40,408,390	522	13,7
Tampere	296	7,531	23,670,054	886	28,2
Turku	402	5,302	19,584,530	560	15,2
Viipuri	199	2,921	8,964,552	382	12,4
Vaasa	173	2,176	8,455,089	659	17,0
Pori	201	2,573	8,050,750	671	21,4
Oulu	140	1,717	6,819,803	483	12,2
Kotka	58	1,412	6,059,584	1,205	28,1
Pietarsaari	31	864	3,928,313	1,623	35,7
Kuopio	181	804	2,482,301	256	8,3
Hämeenlinna	81	539	1,705,496	320	10,1
Kemi	22	390	1,366,363	1,351	38,5
Hanko	36	471	1,219,868	334	12,1
Porvoo	84	609	1,191,602	267	13,6
Rauma	57	304	1,131,078	265	7,1
Mikkeli	74	324	796,492	280	11,3
Loviisa	44	220	753,977	373	10,9
Tammisaari	62	226	712,932	332	10,5
Lappeenranta	43	262	619,090	267	11,3
Uusikaupunki	57	292	610,203	151	7,2
Jyväskylä	61	301	575,042	215	11,3
Kokkola	52	234	533,559	218	9,6
Sortavala	42	249	511,791	324	15,8
Joensuu	67	258	499,057	155	8,0
Kristiinankaupunki	46	155	487,972	180	5,7
Hamina	56	174	465,299	154	5,7
Heinola	37	117	460,690	326	8,3
Savonlinna	55	203	379,597	225	12,0
Raahe	19	69	285,686	90	2,1
Iisalmi	48	140	284,514	244	12,0
Naantali	16	92	263,796	392	13,7
Tornio	29	85	266,838	193	6,2
Maarianhamina	21	67	171,189	224	9,0
Kajaani	26	73	145,537	120	6,0
Uusi kaarlepyy	27	94	96,051	88	8,6
Käkisalmi	31	90	91,168	71	7,0
Kaskinen	7	10	15,012	18	1,2

Etusijassa on maan pääkaupunki 668:lla työpaikalla, 10,616:lla työntekijällä ja 40,408,390 mkan valmistusarvolla. Tästä tulee käsityöteollisuuden osalle noin 500 työpaikkaa, 2,800 työntekijää ja 7 milj. mkan valmistusarvo. Lähinnä Helsinkiä seuraa Tampere, jossa on 296 työpaikkaa, 7,531 työntekijää ja 23,670,054 mkan valmistusarvo, joista 240 työpaikkaa, 1,200 työntekijää ja 2,400,000 mkan valmistusarvo edustaa käsityöteollisuutta. Helsinki on siis tehdaspaikkanakin tärkein maassa. Jos kuitenkin otetaan huomioon että Tampere on paljoa pienempi kaupunki, että usea sen teollisuuslaitoksista on suurikokoinen ja että ne ovat keskitetyt kosken läheisyyteen, on se kuitenkin pidettävä maan suurteollisuuden pääpaikkana, joka näkyy siitäkkin että teollisuustyöntekijät ovat 28 % kaupungin väestöstä. Lähinnä seuraavat Kotka ja Pori 28:lla ja 21:llä %:lla, niissä löytyvien suurten sahalaistosten avulla. Parissa pienemmässä kaupungissa on teollisuustyöntekijäin prosenttiluku suurempikin kuin mainituissa kaupungeissa, mutta kun niissä on verrattain pieni asukasluku, vaikuttaa yksi ainoakin suurenpuoleinen tehdas tulokseen, jonka tähden näillä numeroilla ei ole sama merkitys kuin suuremmissa kaupungeissa.

Maan 51:stä kihlakunnasta ovat vuonna 1897 etupäässä Kymen ja Tammelan yli 10 milj. mkan valmistusarvolla. Sitte seuraa Helsingin 6:lla milj., Lappveden 5,6 ja Halikon 5,1, Raaseporin, Ulvilan ja Pirkkalan yli 4:llä milj. sekä Rannan, Hauhon ja Kemin yli 3 milj. Vähempi kuin yhden milj. valmistusarvo on 19 kihlakunnalla.

Teollisuustyöntekijäin ijästä ja sukupuolesta on seuraavassa taulussa tietoja:

V:nnä.	Lapsia 12—15 v. välillä.			Nuoria työntek 15—18 v. välillä.			Työntek. yli 18 v.		Yhteensä.		Naistyöntek. % työntek. koko lukumäärästä.
	Miesp.	Naisp.	% työnt. koko luvun kunnäär.	Miesp.	Naisp.	% työnt. koko luvun kunnäär.	Miesp.	Naisp.	Miesp.	Naisp.	
1887	1,327	631	4,5	2,878	1,169	9,4	30,296	6,784	34,501	8,584	19,9
1888	1,182	467	3,6	3,077	1,347	9,7	32,592	6,990	36,851	8,804	19,3
1889	1,307	536	3,5	3,684	1,462	9,7	38,342	7,931	43,333	9,930	18,7
1890	1,433	598	3,5	3,915	1,758	9,7	41,546	8,938	46,894	11,294	19,6
1891	1,326	693	3,3	3,856	1,770	9,3	43,141	9,591	48,323	12,054	20,0
1892	925	398	2,1	3,650	1,722	9,3	42,047	9,258	46,622	11,378	19,6
1893	703	266	1,7	3,370	1,433	8,6	40,616	9,588	44,689	11,287	20,2
1894	605	229	1,4	3,414	1,453	8,3	42,134	10,396	46,153	12,078	20,7
1895	707	343	1,6	3,674	1,639	8,1	47,216	11,675	51,597	13,657	20,9
1896	911	452	1,9	4,215	1,859	8,3	52,419	13,154	57,545	15,465	21,2
1897	1,049	474	1,9	4,828	2,211	8,3	56,920	14,443	62,789	17,128	21,4
1898	1,165	525	1,9	5,089	2,442	8,3	65,406	16,428	71,660	19,395	21,3

Taulusta näkyy että naispuolisten työntekijäin lukumäärä vähitellen on nousut ja ollut keskimäärin viidesosa kaikista teollisuustyöntekijöistä. Eri teollisuushaaroissa ovat sitävastoin naistyöntekijät hyvin eri lailla edustettuina. Suurin merkitys on naispuolisilla työntekijöillä kutomateollisuudessa, jossa vuonna 1897 naisten lukumäärä nousi 5,706:een 3,036:a miestä vastaan, s. t. s. naisten lukumäärä teki

koko 65,3 % kaikista työntekijöistä tässä teollisuushaarassa. Kehruu- ja kutomakäsityö onkin jo ammoisista ajoista ollut naisten pääasiallinen työala. Tosin työskentelee tupakkateollisuudessa ja tulitikkuteollisuudessa verrattain vielä suurempi lukumäärä naisia, 78 à 66 %, mutta niiden toiminta on kumminkin vähempiarvoinen kuin kutomateollisuudessa, jossa toimii koko kolmasosa kaikista naispuolisista teollisuustyöntekijöistä. Senjälkeen on naistyöntekijöillä suurin merkitys vaatetusteollisuudessa, jossa 39 %, ja paperiteollisuudessa, jossa 36 % työntekijöistä ovat naispuolisia. Karamelli- ja suklaatitehtaissa nousee naistyöntekijöiden prosenttiluku 57 à 58:aan, mutta näiden tehtaiden lukumäärä on jotenkin vähäpätöinen, jonkatähden mainituilla numeroilla ei ole suurtakaan merkitystä. Vielä mainittakoon että naistyöntekijöitä toimii seuraavissa teollisuushaaroissa: leipurinammattissa 30:een %:iin koko työntekijälukumäärästä, kakluuni- ja fajanssitehtaissa 30 %, lankarullatehtaissa 27 %, olutpanimoissa 25 %, kirja- ja kivipainoissa 24 %, tiiliruukeissa 19 % ja rakennusteollisuudessa 15 % sekä sahateteollisuudessa 9 %. Muissa teollisuushaaroissa on naisten lukumäärä verrattain mitätön.

Taulusta näkyy vielä että nuorten työntekijäin, joilla ymmärretään 15—18 vuoden ikäisiä henkilöitä, lukumäärä tosin 1890 vuoden jälkeen ensin on vähentynyt, mutta kumminkin viimeaikoina uudestaan ollut nousemassa. Yleensä on sekä nuorissa työntekijöissä että lapsissa miehinen sukupuoli kaksinkertaisesti edustettuna naispuoliseen verraten. Nuoria työntekijöitä käytetään enimmäkseen kuvaavassa teollisuudessa (22,4 % kaikista työntekijöistä tässä teollisuushaarassa), lasi- ja tulitikkuteollisuudessa (21,4 %), tupakkatehtaissa (15,8 %), leipurinammattissa (13 %), kutomateollisuudessa (12,6 %), lankarullatehtaissa (11 %), rakennusteollisuudessa (9 %), paperiteollisuudessa (5 %) sekä sahalaitoksissa (4 %). Voimassa olevan lain mukaan ei nuoria työntekijöitä saa käyttää työssä yöaikaan ilman erityistä lupaa.

Mitä lopuksi tulee lapsiin 12—15 vuoden välillä, näyttää taulu silmiinpistävän vähentymisen lasten lukumäärässä vuoden 1891 jälkeen. Tosin on viimeaikoina huomattu muutos päinvastaiseen suuntaan, mutta lasten lukumäärä teollisuudessa on kuitenkin vielä paljoo vähempi kuin ennen 1891. Syynä tähän äkilliseen vähentymiseen on ollut nyt voimassaoleva työväensuojelulaki, joka astui voimaan v. 1890 ja joka sisältää lisärajoituksia lasten työajan suhteen ja paljoo ankarampia määräyksiä näiden koulunkäynnistä kuin mitä ennen yleinen elinkeinolaki sääsi, jotapaitsi työväensuojelulain seuraamista ammattitarkastajat tarkkaan valvovat. Sittenkuin teollisuudenharjoittajat kumminkin ovat tottuneet tähän asiain uuteen järjestykseen, ovat he uudestaan alkaneet käyttää lapsia varsinkin lasi- ja kutomateollisuudessa. Kummassakin näissä teollisuushaaroissa oli nimittäin lapset vuonna 1897 7,2 % työntekijäin koko lukumäärästä, lasiteollisuudessa enimmäkseen poikia, mutta kutomateollisuudessa sekä poikia että tyttöjä. Myöskin tulitikkuteollisuudessa käytetään työntekijöinä lapsia 4,3 %:iin työntekijäin koko lukumäärästä, tiiliruukeissa 3 %:iin.

Työntekijät vieraista kansallisuuksista tekivät vuonna 1897 ainoastaan vähän enemmän kuin 2 % työntekijäin koko lukumäärästä ja ovat lukuisimmin edustettuina lasiteollisuudessa lasinpuhaltajina. —

Jonkun maan teollisuustoiminnan kehityksen mittakaavana sopii pitää myöskin tehdasteollisuudessa käytetyn mekanisen liikevoiman suuruutta. Aina tämän vuosisadan keskipaikoille asti käytettiin suomalaisessa teollisuudessa yksinomaan vesivoimaa liikevoimana, mutta senjälkeen alettiin vähitellen käyttää myöskin höyryvoimaa. Tutkimus, joka 1875 toimeenpantiin teollisiin tarkoituksiin käytetystä

höyry- ja vesivoimasta, näytti että yhteenlaskettu höyryvoima nousi 5,000:nteen hv. ja vesivoima 24,000:nteen hv. Viimemainituista käytettiin noin 45 % lukuisesti löytyvissä tulli- ja kotitarvejauhomylyissä sekä noin 15 % paperiteollisuudessa, rautateollisuudessa ja sahateollisuudessa, jokaisessa erikseen, ja 7,5 % kutomateollisuudessa. Vuonna 1890 toimitetun teollisiin tarkoituksiin käytetyn vesivoiman arvioimisen tuloksena oli 44,000 hv., josta 30 % käytettiin paperi- ja puuhiomoteollisuudessa, kun taas vesivoima rauta- ja sahateollisuudessa ei sanottavasti ollut lisääntynyt. Nykyään voitane teollisiin tarkoituksiin käytettyä vesivoimaa arvioida vähintään 50,000:ksi hv:ksi, josta puolet tulee maalle tärkeän paperiteollisuuden, etupäässä puuhiomojen hyväksi.

Jotakuinkin varmempia tietoja voidaan antaa käytetystä höyryvoimasta, vaikka näissäkin on epävarmuutta, riippuen siitä että käsitteellä hevosvoima on useita eri teknillisiä merkityksiä. Suhteellinen arvo saattaa kuitenkin olla numerotiedoilla seuraavassa taulussa:

Vuonna.	Höyrykoneitten		Hv:ia keskim. jok. höyryk. kohti.	Teollisuus- työntekijöitä keskim. jok. hv. kohti.
	Lukum.	Voima hv:issa.		
1887	456	9,704	21,3	4,4
1888	490	10,857	22,2	4,2
1889	569	12,272	21,6	4,3
1890	559	14,152	25,3	4,1
1891	688	17,560	25,5	3,4
1892	725	18,300	25,2	3,2
1893	707	18,507	26,2	3,0
1894	742	19,194	25,9	3,0
1895	772	20,620	26,7	3,3
1896	826	22,243	26,9	3,3
1897	890	24,918	28,0	3,2
1898	950	29,206	30,7	3,1

Taulusta näkyy että höyrykoneitten lukumäärä on ollut jotenkin tasaisesti nousemassa ja yhden vuosikymmenen kuluessa lähes kaksinkertaistunut. Vähäinen väheneminen on huomattavissa ainoastaan vuosina 1890 ja 1893. Samaan aikaan ja vielä suuremmassa määrässä lisääntyy yhteenlaskettu höyrymootorien voima. Kuten kolmas sarakke näyttää, kasvaa sentähden keskimääräinen hevosvoimain lukumäärä jokaista konetta kohti 21,3:sta 30,7:ään hv:aan eli kokonaan 44 %:lla 12 vuodessa. Viimeisestä sarakkeesta nähdään että työntekijäin keskimäärä, joka tulee jokaista hevosvoimaa kohti yleensä, on ollut vähenemässä, joka osottaa että konetyö yhä enemmän kuin käsityö on otettu käytäntöön teollisuudessa. Että 1892—94 luvut ovat vähän alemmat kuin jälkeisinä vuosina riippuu siitä että teollisuustyöntekijäin lukumäärä näinä vuosina jossakin määrin vähentyi syistä, joista jo edellisessä on huomautettu, samalla kun käytetty höyryvoima jäi jotakuinkin muuttumattomaksi tai vähän lisääntyi. Epävarmuudestaan huolimatta toteennäyttävät numerot ylläolevassa taulussa selvästi että maan tehdasteollisuus yhä enemmän alkaa kehittyä suurteollisuudeksi.

Käytetty höyryvoima jakaantuu vuonna 1897 eri teollisuushaaroille seuraavasti:

Teollisuushaara.	Höyrykoneitten		Hv:ain keski- lukumäärä jok. höyryk- kohn.	Käytetty vesivoima hvissa.
	Lukum.	Hv. lukum.		
Puuteollisuus	317	8,000	25	—
Kutomateollisuus	58	5,685	98	3,000
Rautateollisuus	126	4,118	33	5,844
Myllyteollisuus	67	1,589	24	—
Paperiteollisuus	44	1,507	34	19,915
Panimo- ja palovinateollisuus	78	900	12	—
Sokuritehtaat	24	472	20	—
Porssiini-, fajanssi- ja tiilitehtaat	22	337	15	—
Nahkateollisuus	15	192	13	—
Kuvaava teollisuus	16	157	10	—
Tupakkateollisuus	9	107	12	—
Tulitikkuteollisuus	8	96	12	—
Muu teollisuus	106	1,758	16	—
Yhteensä	890	24,918	—	—

Kuten laskemattakin saattaa otaksua, on höyryvoima enimmin käytännössä puuteollisuudessa, missä polttoaine saadaan niin sanoaksemme ilmaiseksi sahaperkeiden muodossa. Senjälkeen seuraa kutomateollisuus, sitte rautateollisuus ja vasta 5:ssä sijassa paperiteollisuus. Käytetty mekaaninen voimamäärä kun viimemainitussa teollisuushaarassa on suurin, on vertailun vuoksi neljännessä sarakkeessa ilmoitettu käytetyn vesivoiman määrä, niin paljon kuin se on tunnettu, nimittäin paperiteollisuudessa, rautateollisuudessa ja kutomateollisuudessa. Puuteollisuudessa (232 vesisahaa) voipi vesivoiman arvioida vähintään 3,000:ksi hv. ja myllyteollisuudessa (1,500 tullijauhomyllä) 15,000:ksi hv. Vielä lisättäköön että vuosina 1898—99 paperiteollisuudessa käytetty vesivoima vieläkin nousi useain uusien tehtaiden kautta, niin että sen voipi arvioida 25,000:ksi hv.

Viimeaikoina on vesivoimaa alettu ottaa käytäntöön liikevoimana myöskin sähköteknillisissä toimissa teollisuudessa, ja on nyttemmin, kun ensimmäiset kokeet ovat näyttäneet tyydyttäväksi, tulevaisuudessa odotettavissa kehitys tähän suuntaan.

Ylinähtäväksi kokonaiskuvaksi suomalaisesta teollisuudesta vuonna 1897 jaetaan kaikki teolliset laitokset ja käsityölaitokset eri pääryhmiin, niinkuin näkyy allaolevasta taulusta, jossa ryhmät ovat järjestetyt valmistusarvon suuruuden mukaan:

Teollisuushaara.	Työpaik- kain lukum.	Työn- tekijäin lukum.	Bruttovalmis- tusarvo <i>Smc</i> .	% koko- naismaa- rasta.	Työntek. lukum. työpaik- kaa kohti.	Valmist.-arvo työntekijää kohti.
Puuteollisuus	802	18,925	65,774,263	26,2	24	3,475
Ravinto- ja nautintoaineita . . .	2,316	9,480	45,529,584	18,0	4	4,802
Metalliteollisuus	1,190	14,990	37,211,400	14,8	13	2,482
Kutomateollisuus	45	8,945	31,296,940	12,4	199	3,454
Paperiteollisuus	122	5,286	19,855,598	7,9	43	3,792
Nahkateollisuus	797	3,182	14,112,392	5,6	4	4,435
Kiviteollisuus	229	6,732	10,333,713	4,1	29	1,535
Rakennusteollisuus	375	4,016	8,263,848	3,3	11	2,058
Vaatetusteollisuus	1,117	4,530	8,049,817	3,2	4	1,777
Kemiallinen teollisuus	246	1,976	6,545,857	2,6	8	3,312
Kuvaava teollisuus	116	1,905	4,536,433	1,8	16	2,381
Yhteensä koko maalle	7,355	79,917	251,509,840	100	10,9	3,147

Niinkuin taulusta näkyy, jakautuu työpaikat, työntekijät ja valmistusarvo jotenkin epätasaisesti näiden pääryhmien välille. Kun valmistusarvo on mittana niiden merkityksestä maan taloudessa, on jokaiselle ryhmälle valmistusarvo prosentteissa koko valmistusarvosta laskettu ja merkitty neljänteen sarakkeeseen. Vieläkin selvemmäksi osotukseksi eri ryhmien eroavaisuudesta on kahdessa viimeisessä sarakkeessa merkitty työntekijäin lukumäärä kutakin työpaikkaa kohti ja valmistusarvo jokaista työntekijää kohti joka ryhmässä. Niissä ryhmissä joissa tehdastyöllä on päämerkitys, nimittäin kutomateollisuudessa, paperiteollisuudessa, puunjalostusteollisuudessa ja kiviteollisuudessa, on työntekijäin lukumäärä työpaikkaa kohti suurin, kun taas niissä ryhmissä joissa käsityö on voitolla, niinkuin ravinto- ja nautintoaineiteollisuudessa, nahka- ja vaatetusteollisuudessa, tämä lukumäärä on alin. Muissa teollisuusryhmissä, niinkuin metalliteollisuudessa, rakennusteollisuudessa ja kemiallisessa teollisuudessa, löytyy sekä tehtaita että käsityölaitoksia edustettuna, jonkattähden näihin kuuluvat numerot eivät oikeastaan ole kummankaanlaisen teollisuuden osotteena. Mitä tulee bruttovalmistusarvoon, joka keskimäärin tulee jokaista työntekijää kohti, sietää tulla huomautetuksi ettei se suinkaan ole osotus työntekijäin tuotannosta eri ryhmissä, vaan että se myöskin suurissa määrin on riippuva muista asianhaaroista, niinkuin raaka-aineen arvosta, tehtaiden perustamis- ja käyttökustannuksista y. m. Sitävastoin voivat nämä lukuarvot olla toisten teollisuushaaran laadunmääräjinä toisiinsa verraten, juuri raakatavaran-arvoon, jalostusasteeseen y. m. s. katsoen.

Selvitykseksi missä määrin eri teollisuusryhmät ovat muuttuneet ja kehittyneet kymmenvuosikauden aikana, on seuraavassa taulussa laadittu vertailu työpaikkain lukumäärän, työntekijäin lukumäärän ja bruttovalmistusarvon välillä vuosina 1888 ja 1897, ja on ryhmät asetettu siihen järjestykseen mikä niillä on seuraavassa tilastossa.

Teollisuusryhmä.	Työpaikkain lukumäärä.			Työntekijäin lukum.			Bruttovalmistusarvo.		
	1888.	1897.	Lisäys %.	1888.	1897.	Lisäys %.	1888.	1897.	Lisäys %.
Metalliteollisuus	930	1,190	28	7,996	14,990	87	16,103,324	37,211,400	131
Kiviteollisuus	179	229	28	3,869	6,732	74	4,622,270	10,333,713	124
Kemiallinen teollisuus	201	246	22	1,250	1,976	58	2,891,170	6,545,857	126
Nahkateollisuus	693	797	15	2,201	3,182	45	8,769,265	14,112,392	61
Kutomateollisuus	41	45	10	5,396	8,945	66	16,688,715	31,296,940	87
Paperiteollisuus	100	122	22	2,943	5,236	78	10,978,154	19,855,593	81
Puunjalostusteollisuus	539	802	49	9,604	18,925	97	29,601,487	65,774,263	122
Rakennusteollisuus	292	375	28	2,167	4,016	85	2,605,345	8,263,848	217
Ravinto- ja nautintoaineteollisuus .	1,961	2,316	18	6,170	9,480	54	22,788,599	45,529,584	100
Vaatetusteollisuus	866	1,117	29	2,972	4,530	52	4,122,300	8,049,817	95
Kuvaava teollisuus	70	116	66	1,087	1,905	76	2,148,520	4,536,433	111
Yhteensä	5,872	7,355	25	45,655	79,917	75	121,319,149	251,509,840	107

Jos katselemme taulun viimeistä saraketta, näemme että suurin kehitys on ollut rakennusteollisuudessa, jonka valmistusarvo on enemmän kuin kolminkertaistunut 10:ssä vuodessa. Kuitenkin on huomautettava että tämän ryhmän numerot ylimalkaan ovat epävarmat ja että suuri lisääntyminen saattaa aiheutua numerojen verrattain suuremmasta puutteellisuudesta vuonna 1888 kuin 1897. Senjälkeen seuraa metalliteollisuus, kemiallinen teollisuus, kiviteollisuus ja puunjalostusteollisuus. Suhteellisesti melkoiseen työpaikkain lukumäärän ja osaksi myöskin työntekijäin lukumäärän lisääntymiseen viimemainitussa teollisuushaarassa lienee syynä se, että on ilmaantunut joukko pienehköjä sahoja, jotka ajoittain sahaavat kotitarpeeksi, ajoittain myytäväksi. Järjestyksessä näiden jälkeen seuraa kuvaava teollisuus, ravinto- ja nautintoaineteollisuus ja vaatetusteollisuus sekä viimeksi kutomateollisuus, paperiteollisuus ja nahkateollisuus. Myöskin viimeksimainituissa teollisuushaaroissa huomataan tuntuva kehitys puheenaolevana kymmenvuotiskautena, kuten lähemmin tulee näkymään kun nyt käymme käsittelemään kutakin teollisuusryhmää erikseen.

Vuoriteollisuus ja koneteollisuus.

Koska vuoriteollisuus ja koneteollisuus oikeastaan eivät kuulu tähän esitykseen, julaistaan vaan pari näiden teollisuushaarojen kehitystä koskevaa taulullista yleiskatsausta, rupeamatta lähempään seikkaperäiseen selontekoon.

Seuraavassa taulussa on yleiskatsaus ruukkiliikkeen etenemisestä, sisältäen maan rautatehtaiden ja ainoan vaskitehtaan työntekijäin lukumäärän ja bruttovalmistusarvon.

Vuonna.	Työpaik- kain lukum.	Työntekijäin lukum.	Brutto- valmistus- arvo <i>Smc.</i>
1888	44	2,680	5,844,780
1889	44	2,721	6,813,771
1890	44	3,285	9,002,396
1891	44	3,300	9,578,529
1892	44	3,739	8,485,059
1893	41	3,060	7,610,338
1894	41	3,243	7,569,576
1895	41	3,754	8,503,871
1896	37	4,828	9,569,682
1897	36	5,666	11,061,387
1898	38	6,332	13,463,312

Niinkuin näkyy on ruukkiteollisuus kymmenvuotiskautena 1888—97 lähes kak-
sinkertaistunut. Kehitys ei kuitenkaan ole ollut yhtäjaksoinen, vaan vieläpä on
taantuminenkin huomattavissa vuosina 1892—94. Kun vientioikeus Venäjälle koko
aikakautena aina vuoteen 1897 on ollut muuttumaton ja melkein täsmälleen täysin
käytetty eikä tulliolot omassakaan maassa tällä aikaa ole muuttuneet, niin saattaa
väittää että lisääntyminen tähän aikaan asti on ollut yksinomaan oman maan talou-
dellisen kehityksen aikaansaama. Sitävastoin on lisääntyminen vuosina 1897—98
otaksuttavasti jossakin määrin aiheutunut siitä takkiraudan vientilimiitin kohoo-
misesta Venäjälle 400,000:sta 1,500,000:nteen puutaan, joka tapahtui ensinmainittuna
vuonna.

Tämä metalliteollisuuden tuntuva lisääntyminen oman maan tarpeeksi täytyy
luonnollisesti etupäässä aiheutua mekanillisten tehtaiden toiminnan kehittymisestä,
jolle maan kehitys eri aloilla, niinkuin teollisuuden, maanviljelyksen, meijeriliikkeen,
kulkuneuvojen y. m., on ollut erittäin suotuisa. Kohoominen koneiteollisuuden
alalla vastaa siis myöskin pääasiassa ruukkiteollisuuden lisääntymistä, kuten näkyy
seuraavasta taulusta, osottava työpaikkain ja työntekijäin lukumäärää sekä valmistus-
arvoa maan mekanillisissa tehtaissa:

Vuonna.	Työpaik- kain lukum.	Työntekijäin lukum.	Koko brutto- valmistusarvo <i>Smc.</i>	Bruttovalmis- tusarvo valtion rautatienkone- pajoissa.
1888	38	3,291	8,027,465	1,124,910
1889	42	4,096	9,677,421	1,393,333
1890	42	4,374	12,526,187	1,643,627
1891	46	4,743	12,486,738	1,820,880
1892	44	4,326	12,039,545	1,835,949
1893	42	4,160	11,147,024	1,804,568
1894	40	4,194	10,745,668	1,788,302
1895	41	5,091	13,279,611	2,000,560
1896	41	5,363	15,726,082	2,258,942
1897	42	5,542	19,269,526	2,420,055
1898	43	6,186	22,043,291	2,973,611

Viimeisen sarakkeen numerot, jotka osottavat valmistusarvoa valtion 7:ssä rautatienkonepajassa, sisältyvät myöskin koko valmistusarvoon

Vielä ansaitsee lisätä ettei kotimainen metallituotanto eikä konevalmistus täytä maan tarvetta, vaan on rautaa ja terästä sekä koneita maahantuotu nousevissa määrissä.

Vertaillen sulatuslaitosten ja mekaanisten tehtaiden valmistusarvoa vastaaviin lukuihin taulussa siv. I huomaa jommoisinkin suuren yhtäläisyyden. Ennestään tunnettu asianlaita onkin, että rautateollisuus eli oikeammin raudankulutus on jonkun maan taloudellisen tilan sopiva arvonmittaaja. Kun Suomessa raudantuonti on tuntuvasti suurempi kuin maastavienti, ovat nekin otettavat huomioon, ja saadaan silloin seuraavat numerot maan raudankulutuksen määrääjiksi:

Vuonna	1888	1890	1893	1895	1897	1898
Raudankulutus tonneissa . . .	14,629	24,227	12,967	24,217	36,162	43,872

Hankittujen uusien koneiden, sekä maassa valmistettujen että maahantuotujen, arvo on noussut seuraavaan määrään allamainittuina vuosina:

Vuonna	1889	1891	1893	1895	1897	1898
Koneita miljoonissa <i>Smc.</i>	13	18	14	18	30	40

Kiviteollisuus.

Vuonna 1889 oli *kivenhakkuulaitosten* lukumäärä 24 ja työskenteli niissä noin 500 työntekijää. Valmistusarvo nousi täysiluvuissa 500,000:nteen mkaan. Näistä lukuarvoista on sittemmin ainoastaan valmistusarvo lähes kaksinkertaistunut, pääasiallisesti osakeyhtiö Granitin lisääntyneen toiminnan kautta. Kuitenkaan ei tähän sisälly kivilouhoksia maaseudulla, vaikka muutamat niistä ajoittain ovat jotenkin vilkkaassa toiminnassa. Vuonna 1896 maastaviettiin valmistettua kiveä 650,000 mkan edestä, mutta on vienti sittemmin alentunut. Kuten tästä näkyy on tätä teollisuushaaraa jotenkin vähän kehitetty, varsinkin verraten naapurimaahamme Ruotsiin. Eikä tässä tapauksessa suinkaan ole puute raaka-aineesta, joskin se ei olekaan niin hyvänlaatuista kuin osa ruotsalaista graniittia.

Kolmisenkymmenessä *kalkkipolttimossa* työskenteli vuonna 1897 270 työntekijää ja valmistusarvo nousi 600,000:nteen mkaan. Vuonna 1889 teki valmistusarvo n. 400,000 mkaa, mutta vähentyi vieläkin 1892—94. Järkiperaisten menettelytapojen mukaan harjoitetaan kalkkipolttua nykyään pääasiallisesti Paraisissa Turun saaristossa ja Ruskealassa.

Tiilinvalmistus on yleensä suuressa määrin riippuva rakennustoiminnasta maan suuremmissa kaupungeissa, etupäässä pääkaupungissa. Tuntuvia vaihtelevaisuuksia onkin sentähden tapahtunut, kuten seuraava taulu osottaa:

Vuonna.	Tiilitehtaiden lukum.	Työntekijäin lukumäärä.	Bruttovalmistusarvo <i>Smc.</i>	Valmist. tiilien lukum. miljoonissa.
1888	87	1,948	1,240,660	34,0
1889	87	2,326	1,478,982	36,4
1890	96	2,788	2,058,982	46,0
1891	102	2,754	1,934,283	46,4
1892	100	2,089	1,139,831	31,5
1893	78	1,395	677,298	20,0
1894	67	1,234	636,892	19,2
1895	93	2,066	1,192,908	34,0
1896	97	2,496	1,803,645	44,5
1897	115	3,158	2,641,060	56,2
1898	156	3,807	3,423,700	67,1

Erityisesti huomattava on vähentyminen 1893—94, joka oli vuosien 1892 ja 1893 huonojen aikojen seuraus, jolloin rakennustoiminta rahavarojen vähyyden takia melkein taukosi. Toisina vuosina ei kotimainen valmistus voi edes tyydyttää tarvetta, kuten vuonna 1898 jolloin 10 milj. tiiliä maahantuotiin. Osa näitä tiiliä oli kuitenkin tulenkestäviä tiiliä Englannista, joita ei omassa maassa osata valmistaa.

Savenvalajateollisuudessa ovat saviastiantekopaikat enimmäkseen laskettavat käsityölaitoksiin ja on maassa löytyvällä parillakymmenellä tämänlaatuisella työpäivällä hyvin vähäpätöinen merkitys. Sitävastoin löytyy kymmenkunta kaakelitehdasta, yksi yhteydessä suurenlaisen fajanssi- ja porsliinitehtaan kanssa lähellä Helsinkiä. Näiden viimeksimainittujen valmistusmuutokset näkyy seuraavista tiedonannoista:

Vuonna.	Tehtaid. lukum.	Työntek. lukum.	Valmistusarvo <i>Smc.</i>
1889	10	565	1,289,171
1891	10	619	1,430,661
1893	9	534	1,045,134
1895	9	657	1,325,760
1897	11	788	1,788,270
1898	11	888	2,194,150

Vuosina 1892—94 sattunut vähentyminen aiheutui rakennustoiminnan keskeytymisestä, kuten ylempänä jo on huomautettu. Mitä taas tulee porsliinin, fajanssin ja kaakelin maastavientiin ja tuontiin, nähdään se seuraavista tiedonannoista:

Vuonna	1891	1893	1895	1897	1898
Vienti <i>Smc.</i>	263,461	364,333	360,645	329,504	328,222
Tuonti „	470,983	318,784	405,178	586,532	845,998

Vienti pysyy, niinkuin näkyy, jotenkin vakavana, riippuen siitä että fajanssitarvat Venäjälle vietäessä määriteltiin 30,000 puudan (491 tonnin) limiittimäärään, samalla kuin tavaralle pantiin erotullia 30 kop. puudalta (7,32 mkaa 100:lta kg). Fajanssi- ja porsliinitavarain tuonti Suomeen on sitävastoin ollut vahvasti nousmassa viimeisinä vuosina.

Sementinvalmistusta on aikasemmin maassa harjoitettu, mutta ei ole voinut kilpailla ulkomaisen tavaran kanssa, joka on tuotaessa tullivapaa. Sitävastoin löytyy 3 sementtivalimoa ja pari muuraussavitehdasta.

Lasiteollisuus on viimeisenä vuosikymmenenä kehittynyt seuraavasti:

Vuonna.	Tehtaiden lukum.	Työntek. lukum.	Valmistusarvo <i>Smc.</i>
1888	13	595	1,458,235
1889	16	943	2,034,636
1890	15	918	1,958,955
1891	14	847	2,042,551
1892	14	937	2,181,147
1893	17	1,173	2,663,611
1894	16	1,236	2,964,697
1895	16	1,476	3,268,996
1896	16	1,655	3,774,210
1897	16	1,868	4,048,116
1898	16	1,825	4,025,284

Nykyään löytyvissä lasitehtaissa valmistetaan ikkunalasia 9:ssä, ainoastaan pullo-lasia 5:ssä, ja 3:ssa, joihin on yhdistetty lasihiomot, talouslasia. Peililasia on vanhoista ajoista asti valmistettu yhdessä ainoassa tehtaassa maan kaakkoisosassa ja viety Venäjälle.

Vienti- ja tuontisuhteet esiintyy seuraavista tiedonannoista:

Vuonna	1891	1893	1895	1897	1898
Vienti <i>Smc.</i>	1,338,714	1,580,667	3,067,256	4,028,409	3,396,560
Tuonti „	774,927	424,806	585,713	776,107	1,043,340

Niinkuin näkyy työskentelee suomalainen lasiteollisuus tuntuvassa määrin vientiä varten Venäjälle. Sittenkun kuitenkin pulloillekin vuonna 1897 määrättiin erottullia 5 kop. puudalta (1: 22 mkaa 100:lta kg), on tämä vienti ollut alenemassa. Muunlaatuista yksinkertaisista lasitavaroista suoritetaan sama tulli kuin fajanssistöistäkin.

Kemiallinen teollisuus.

Kemiallinen teollisuus, joka monessa paikoin ulkomailla on niin suurimerkityksellinen, on toistaiseksi suhteellisesti huonoimmin edustettu Suomessa. Tosiaanhan on tärkeä vientitavara entisiltä ajoilta asti ollut terva, jonka valmistaminen epäilemättä on luettava kemialliseen teollisuuteen. Tervanpoltto on kumminkin ollut ja on vieläkin enimmäkseen rahvaan kotiteollisuus ja harjoitetaan yhä edelleenkin hyvin alkuperäiseen tapaan. Tosin on puun kuivasuodatuksessa tehty kokeita menetellä järkiperaisten periaatteiden mukaan tervauuneja käyttämällä, mutta tätenkin harjoitettuna vähässä määrässä on tervanpoltto pidettävä enemmän maanviljelyksen sivuelinkeinona kuin tehdaselinkeinona. Mikä suuri merkitys tervalla on ollut maan viennissä nähdään seuraavista numeroista:

Vuonna	1866	1891	1893	1895	1897	1898
Hl. lukum.	242,557	143,504	145,171	139,242	117,666	104,871
Arvo <i>Smc.</i>	—	2,009,056	2,032,394	1,949,388	1,647,324	1,468,194

Kuten näkyy on tämä maastavienti kauan ollut alentumaan päin vähentyneen ostohalun tähden, sittenkun puulaivojen sijalle yhä enemmän on tullut rautalaivoja. Muuten ansaitsee tulla mainituksi että viime vuosina on tehty kokeita suurisuuntaisesti tehdastapaan harjoittaa puun (sahaperkeiden) kuivasuodatusta, jossa pääasiallisesti muita suodatustuotteita hyväksikäytettäisiin, niinkuin tärpähti ja hiilet, mutta on tämä teollisuus vielä koeasteella, ainakin tässä maassa. Tämän yhteydessä voidaan vielä mainita pari pikiruukkia ja puuhiilten valmistus useassa suuremmassa sahassa rautaruukkien tarpeeksi.

Kemiallisten teollisuuksien joukossa on saippuanvalmistuksella ja tulitikkuvalmistuksella ollut etusija. *Saippuanvalmistustehtaiden* ja muiden kemiallisten valmisteiden kehitys näkyy seuraavista tiedoista:

Vuonna	1889	1891	1893	1895	1897	1898
Valmistusarvo <i>Smc.</i>	674,952	748,033	606,077	1,306,642	1,024,583	1,298,083

Työpaikkain lukumäärä on ollut 14 à 8, joista kuitenkin useimmat ovat vähäpätöisiä laitoksia. Raaka-aine tuli täytyy tuoda ulkomaalta, mutta on nykyään tullivapaa.

Saippuatehtaiden yhteydessä mainittakoon myöskin *kynttilätehtaat*. Yksi sellainen jotenkin suurikokoinen löytyi aikasemmin, mutta tämä teollisuushaara ei sittemmin ole lainkaan ollut edustettuna maassa. Muutamia vuosia sitten on tosin olemassa 2 kynttilätehdasta, joiden toiminta kuitenkin rajoittuu kynttiläin valamiseen maahantuodusta stearinista, jota saadaan tuoda tullittomasti. Kynttiläin maahan-tuonti on samalla aikaa paljon vähentynyt, niin että kotimainen valmistus täyttää tarpeen, vieläpä antaa tilaisuutta ulosvientiinkin.

Tulitikkuvalmistus ei niinkään voi näyttää mitään vilkkaampaa kohoomista ja on, sittenkun ensimmäinen lupaava yritys tässä teollisuushaarassa 1850- ja 1860-luvulla meni myttyyn, pääasiallisesti työskennellyt maan omaksi tarpeeksi. Muutokset tässä teollisuudessa eivät ole tuntuvat ja näkyvät seuraavista tiedonannoista:

Vuonna	1889	1891	1893	1895	1897	1898
Valmistusarvo <i>Smc.</i>	511,126	582,263	554,947	683,614	735,667	838,483

Tehtaiden lukumäärä on ollut 14 ja toimi tässä teollisuudessa 500—600 henkilöä. Valmistus täyttää maan tarpeen.

Enemmän merkitsevistä kemialliseen teollisuuteen kuuluvista laitoksista ansaitsee vielä mainita kolme *kaasutehdasta* kolmessa maan suurimmassa kaupungissa, Helsingissä, Turussa ja Viipurissa. Valmistus, joka perustuu kivihiiliin, nousee pariin miljoonaan m³:iin kaasua vuodessa kaikissa kolmessa yhteenlaskettuna. Mitään syytä otaksumiseen että maan muut kaupungit tulisivat perustamaan kaasutehtaita ei löydy, sittenkun sähkövalo on tullut yleiseen käytäntöön. Siten käytetään jo 7:ssä maamme kaupungissa sähkövaloa katuvalaistuksena.

Muutamia *asfalttitehtaita* asfaltin valmistamista varten rakennustarkoitukseen on olemassa ja tehdään niissä tavallisesti myöskin asfalttikattohuopaa.

Räjähdyksineistä on aikasemmin valmistettu ruutia parissa paikassa, jotavastoin nykyään löytyy ainoastaan yksi forsiittidynamiittitehdas Hangon lähellä.

Värjäysteollisuutta edustaa yksi väritehdas Helsingissä ja kaksi kimröökkitehdasta sekä 140 pienehköä värjäyslaitosta, useimmat maaseudulla. Viimemainittujen valmistus-

arvo nousee vähän yli $\frac{1}{2}$ milj. mkan. Suurempi merkitys kuin näillä pienillä laitoksilla on maan kutomatehtaiden yhteydessä olevilla lanka- ja kangasvärjäyslaitoksilla, mutta näiden valmistusarvo on laskettu kutomateollisuuteen.

Lopuksi on tässä osastossa vielä mainittava *luujauhojen* ja *liiman* valmistus, jota harjoitetaan puolessatoistakymmenessä laitoksessa, joista useimmat jotenkin vähäpätöisiä, koko valmistusarvo kun nousee n. 300,000 mkaan, josta lähes puoli kuuluu yhdelle tehtaalle Helsingissä.

Kuten tästä näkyy puuttuu maassa toistaiseksi kokonaan niiden teollisuuksien edustajia, joilla kemiallisessa teollisuudessa on suurin merkitys, niinkuin sooda- ja rikkihappotehtaita. Syynä tähän on osaksi raaka-aineen puute maassa, osaksi rajoitettu menekki omassa maassa.

Sähkön käyttäminen kemiallisessa teollisuudessa on kumminkin antanut uuden käänteen tämän teollisuuden tulevaisuudelle meidän käytettävänä olevasta vesivoimasta rikkaassa maassa. Vuoden 1898 kuluessa on nimittäin perustettu tehdas klorihappoisen kalin sähkötietä valmistamista varten klorikaliumista sekä suurehko kalciumkarbidtehdas, molemmat itä-Suomessa, ja on toinen viimeainitonlainen tehdas rakennusalanlaisena.

Nahkateollisuus.

Nahkateollisuutta edustaa osaksi suuri lukumäärä käsityölaitoksina käytettyjä nahkuriverstaita ja satulasepänerstaita, osaksi kymmenkunta nahkatehdasta. Näiden laitosten toiminta näkyy seuraavista tiedonannoista:

Vuonna	1889	1891	1893	1895	1897	1898
Työpaikk. lukum.	576	615	612	676	708	750
Työntek. lukum. .	1,857	2,035	1,876	2,174	2,467	2,591
Valmist.arvo <i>Smc.</i>	8,471,576	9,965,807	9,845,256	11,176,776	11,517,676	14,126,567

Nahkatehtaista vetää huomion puoleensa varsinkin osakeyhtiön Bröder Åströmin Oulussa, joka, paitsi että se on yksi suurimmista teollisuuslaitoksista Suomessa, on suurin nahkatehdas pohjoismaissa. Vuonna 1897 nousi nimittäin tämän tehtaan valmistusarvo lähes 3:een milj. mkaan samalla kun työväestö oli 328, jotapaitsi tehtaaseen on yhdistetty satulasepäntehtas 775,000 mkan valmistusarvolla ja 236:n henkilön työväestöllä. Maan nahkuriverstaissa ja nahkatehtaissa jalostettavat vuodat ovat suureksi osaksi (puoli lukumäärästä) ulkomaisia, varsinkin tehtaissa käytetyt. Nämä työskentelevätkin jotenkin suuressa määrin maastavientiä varten, kuten osottavat seuraavat nahan maastavientiä ja maahantuontia koskevat tiedonannot:

Vuonna	1891	1893	1895	1897	1898
Vienti <i>Smc.</i>	1,838,800	2,951,472	2,361,126	1,780,377	2,264,180
Tuonti „	668,367	303,899	434,018	664,009	872,547

Maastavienti tapahtuu pääasiallisesti Venäjälle, vaikka Suomesta tuotaessa onkin olemassa erotulli, nouseva 75 kop:aan puudalta (18: 32 mkaa 100:lta kg).

Satulasepäntöpaikoista on ainoastaan pari luettavat tehtaiksi, niiden joukossa yllämainittu Åströmin tehdas. Muuten näkyvä toiminta satulasepäntöpaikoissa seuraavista numeroista:

Vuonna.	1889	1891	1893	1895	1897	1898
Työpaikkain lukum.	84	81	81	84	81	77
Työntek. lukumäärä	381	459	265	390	470	535
Valmistusarvo <i>Smc.</i>	675,781	904,799	662,154	957,104	1,222,301	1,313,708

Satulasepäntöiden maastavienti oli 1890-luvun alkupuolella vähän vilkkaampi, mutta ei muuten ole ollut suuriarvoinen ja ehkäisee sitä nyttemmin tuntuva venäläinen erotulli.

Kutomateollisuus.

Tässä ryhmässä on *puuvillatehdaslaitoksilla*, vaikka niitä onkin vähäinen lukumäärä, isohkon suuruutensa kautta etusija. Niiden luku on ollut 4 — sijaiten Tampereen, Waasan ja Turun kaupungeissa sekä Forssassa Tammelan pitäjässä — aina vuoteen 1898, jolloin viides perustettiin Tampereelle. Kuudes on rakennuksenalaisena Porissa. Kaikki ovat sekä kehrulaitoksia että kutomoita, jotapaitsi niissä löytyy värjäysosasto ja Forssassa sitäpaitsi kangaspainimo. Näiden toiminta näkyy seuraavista tiedoista:

Vuonna.	Työntekijäin lukumäärä.	Valmistusarvo <i>Smc.</i>	Käytetyn puuvillan määrä kg:issa.	Käytetyn ulkomaaisen langan määrä kg:issa.
1889	3,883	12,653,010	—	—
1890	4,231	14,517,926	—	—
1891	4,266	14,915,934	3,776,450	—
1892	4,023	12,803,157	3,770,087	8,989
1893	4,094	13,501,247	3,808,927	4,635
1894	4,340	14,967,668	4,406,572	86,000
1895	4,658	16,330,774	4,981,573	127,670
1896	4,965	18,472,706	5,151,155	170,980
1897	5,362	19,825,445	5,432,009	202,572
1898	5,727	20,410,623	5,599,163	134,954

Kaikkien näiden tehtaiden raakatavarana on amerikalainen keskilaatuinen puuvilla, jota tuodaan tullittomasti, jotapaitsi hienompia kudoksia varten on maahan tuotu valmiiksi kehrättyä parempaa lankaa, kuin mitä maassa valmistetaan, ne määrät kuin viimeinen säreke näyttää. Valmistus on ollut kasvamassa, paitsi vuosina 1892—93, jolloin taloudellinen taantuminen luonnollisesti ei voinut olla vaikuttamatta teollisuuteen, joka pääasiallisesti on riippuva kotimaisesta käyttämisestä. Maan tarvetta ei kuitenkaan täysin tyydytä kotimainen valmistus, vaan tuodaan maahan jotenkin paljon puuvillatavaroita, osaksi hienoja kudoksia tullitettuna, osaksi halpaa venäläistä tavaraa tullittomasti. Toiselta puolen maastaviedään puuvillatavaroita Venäjälle erotullin suoritusta vastaan, joka aikasemmin oli 75 kop. puudalta (18: 32 mkaa

100:lta kg) mutta sitte vuoden 1897 on 2: 80—3: 10 rupl. puudalta (68: 40—75: 70 100:lta kg), kuitenkin ei suurempaa määrää kuin 50,000 puutaa (819,000 kg). Puuvillatavaroiden viennin ja tuonnin arvo näkyy muuten seuraavista tiedoista:

Vuonna	1891	1893	1895	1897	1898
Viennin arvo <i>Smc.</i> . .	2,738,112	3,045,180	2,968,974	2,493,649	2,766,038
Tuonnin „ „ . .	5,591,308	3,125,532	5,663,600	8,431,287	8,802,251

Jos paitsi valmistusta otetaan lukuun myöskin vienti ja tuonti, edustaa puuvillatavaroiden käyttämistä maassa seuraavat lukuarvot, jotka samoin kuin raudankulutuskin saattavat olla taloudellisen kehityksen mittana:

Vuonna.	1891	1893	1895	1897	1898
Miljoonissa <i>Smc.</i> . .	17,8	13,6	19,0	25,8	26,4

Pellavatehtaita on kauan aikaa löytynyt maassa ainoastaan yksi ainoa, nimittäin pellavakehruulaitos ja -kutomo Tampereella. Viime vuonna on kumminkin samalla paikkakunnalla perustettu toinen pienempi pellavakutomo, jota paitsi yksi puuvillatehdas on alkanut harjoittaa myöskin pellavankutomista ulkomaisesta langasta. Ensinmainitun tehtaan toiminta näkyy seuraavista tiedoista:

Vuonna	1889	1891	1893	1895	1897	1898
Työntek. lukumäärä	998	1,151	1,279	1,244	1,500	1,541
Valm. milj:ssa <i>Smc.</i> .	2,75	3,0	2,9	3,0	3,2	3,2

Pellavaa viljellään jotenkin yleensä muutamissa osissa maata, mutta ei kuitenkaan siinä määrässä että kotimainen pellava täyttäisi maaseutuväestön kotitarvekäyttämisen ja tehdastarpeen. Venäläistä pellavaa on sentähden käytetty aina $\frac{2}{3}$ tehtaan vuotuisesta tarpeesta. Sen valmistuksia viedään jotenkin suurissa määrin Venäjälle, jonne 50,000 puutaa (819,000 kg) saadaan viedä, ennen tullittomasti mutta vuoden 1897 jälkeen 25 kop. tullia vastaan puudalta (6: 11 mkaa 100 kg).

Villateollisuuslaitokset, joiden luku on 13:a kasvanut 21:een, osottavat myöskin hyvin rivakkaa kehittymistä, ainoastaan 1892 vuoden taantumisen keskeyttämää, kuten näkyy seuraavista tiedoista:

Vuonna	1889	1891	1893	1895	1897	1898
Työntek. lukumäärä	643	933	832	1,071	1,515	1,658
Valmistusarvo <i>Smc.</i> .	2,145,738	3,480,264	2,360,018	4,778,341	6,971,222	7,238,494

Osa näistä laitoksista on ainoastaan kehruulaitoksia, jotka osaksi työskentelevät muille eli t. s. kehreävät tuojain villasta lankaa, jota sittemmin käytetään kutomiseen kodeissa, osa taas on sekä kehruu- että kutomalaitoksia, suurimmat niistä lähellä Turku, Tampereella ja Hyvinkäällä, jotka enimmäkseen käyttävät ulkomaista villaa. Villan maahantuonti onkin sentähden melkoisesti lisääntynyt, niinkuin näkyy seuraavasta:

Vuonna	1891	1893	1895	1897	1898
Villantuonti tonn. .	471,3	260,0	557,5	808,0	681,5

Villatavarain vienti Venäjälle on ollut vähäpätöinen, kun ei tässä kohden Suomelle ole mitään tullietuja myönnetty. Sitävastoin on villatavarain maahantuonti, m. m. myöskin Venäjältä, hyvin suurenlainen — 1898 nousi tuonti 12 milj. markan arvoon — josta näkyy että kotimaisella teollisuudella tällä alalla on paljon tekemistä. Viime vuosina onkin eri osissa maata perustettu pienensalaisia villateollisuuslaitoksia, jotka etupäässä työskentelevät maaseutuväestön tarpeiksi.

Läheisessä yhteydessä villateollisuuslaitoksiin ovat *trikootavaratehtaat*, joita löytyy 5 vähän yli 1 milj. valmistusarvolla ja 365:llä työntekijällä. Osan näistä saattaa sitä suuremmalla syyllä lukea villateollisuuslaitoksiin kuuluviksi, kun niissä nyttemmin pääasiallisesti valmistetaan kaikenlaisia villaisia hamekankaita. Kaksi tehdasta hienompien hamekankaiden valmistusta varten maahantuoduista langoista on v. 1898 perustettu Helsingissä. Maan kutomateollisuus on siis ei ainoastaan määrän suhteen lisännyt toimintaansa, kuten ennen on numeroilla näytetty, vaan on se myöskin laatuun nähden kehittynyt aloittamalla uusia valmistushaaroja.

Paitsi tehtaissa harjoitetaan kehruuta ja kutomista myöskin käsiteollisuutena kodeissa, osittain omaksi tarpeeksi, osittain myytäväksi. Varsinkin ovat eräät paikat tunnetut vissien kutomatuotteiden valmistuksesta, niinkuin Porvoon kaupungin ympäristö karvamatoista, etelä-Pohjanmaa rälleistä j. n. e. Tätä kutomateollisuutta on koetettu edistää vakinaisia ja kiertäviä kutomakouluja perustamalla maan eri osiin. Useimmat näistä kouluista nauttivat valtiolta apua ja ovat asetetut maanviljelysseurojen valvonnan alaisiksi.

Paperiteollisuus.

Tähän teollisuushaaraan luetaan, paitsi niitä laitoksia joissa itse paperi valmistetaan, vielä sellaisetkin joissa tehdään paperimassaa muunlaisista säeaineksista. Kuten tunnettua käytettiin entisinä aikoina pääasiallisesti lumppuja paperimassainekseksi, mutta kun näitä ei ollut riittämään asti vastaamaan paperintarvetta, oltiin pakotetut etsimään sija-aineksia lumpuille. Näiden joukossa näyttäytyi puumassa, saatuna joko mekanisella hiomisella tahi kemiallisesti valmistettuna, sopivimmaksi rajattomissa määrin löytyvän raaka-aineen puun tähden. Puun mekaninen valmistaminen paperimassaksi näyttäytyi piankin olevan luonnollinen teollisuus maallemme, sillä paitsi että metsäinen maamme sisälsi hyvää ja halpaa raaka-ainetta saattoi koskiamme vesivoimaa suurimmalla edulla käyttää puuhiomojen liikevoimana. Jo 1860-luvulla rakennettiin kolme puuhiomoa ja 1872 kokonaista kuusi suurehkoa. 1880-luvulla rakennettiin vielä useita puuhiomoja ja myöskin puumassan valmistaminen kemialliseen tapaan alkoi tulla käytäntöön. Viime vuosina on taaskin useita puuhiomoja tullut lisäksi, niin että maassa v. 1898 löytyi 30 puuhiomoa, 8 sellulosaitehdasta ja 16 paperitehdasta. Näistä on kuitenkin 4:ssä paikassa kaikki kolme laitosta yhdistetty ja 8:ssa kaksi, jotenka paperiteollisuuden tehdaspaikkojen luku on 38. Kolmessa paperitehtaassa käytetään yksinomaan tahi pääasiallisesti lumppuja, kaikissa muissa taas pääasiallisesti paperimassaa.

Selvän kuvan saamiseksi tämän teollisuuden eri haaroista, erotetaan puuhiomot ja sellulosaitehtaat paperitehtaista, vaikka ne useinkin työskentelevät yhdessä

siten että hiottu puumassa ja sellulosa pääasiallisesti käytetään omassa paperitehtaassa. Tauluihin otetaan ei ainoastaan valmistusarvo vaan myöskin valmistusmäärä ja maastaviedyn tavaran määrä tullitilaston mukaan.

Puuhiomojen toiminta näkyy seuraavista tiedonannoista:

Vuonna.	Tehtaitt. lukum.	Työntek. lukum.	Valmistus- arvo <i>Smc.</i>	Valmist. puu- massa ja pahvi ton- neissa.	Maastaviety puumassa tonneissa.	Maastaviety pahvi ton- neissa.
1889	17	929	3,508,373	26,786	—	—
1890	17	1,085	3,658,440	21,955	12,570	9,660
1891	17	1,050	2,741,069	24,070	11,986	7,484
1892	16	988	2,827,353	26,145	12,270	8,599
1893	19	1,225	4,250,670	33,930	19,818	12,265
1894	19	1,274	4,837,172	39,568	19,896	13,261
1895	21	1,393	5,056,568	41,812	16,932	16,192
1896	21	1,395	5,646,760	46,645	16,898	18,392
1897	21	1,688	5,883,449	50,549	16,213	20,339
1898	25	1,959	5,716,879	50,894	18,022	20,769

Vaikka laitoksien lukumäärä on lisääntynyt vaan 50 %:lla, on valmistus lähes kaksinkertaistunut. Erotus valmistuksen ja maastaviennin välillä lienee se määrä joka on käytetty paperinvalmistukseen omassa maassa. Kuitenkin ollee tämä erotus itse asiassa vähän suurempi, koska muutamien paperitehtaiden tiedonannot omaksi tarpeeksi käytetystä hiomamassasta ovat puutteellisia.

Sellulosanvalmistuksesta on annettavana seuraavat tiedot:

Vuonna.	Tehtaitt. lukum.	Työntek. lukum.	Valmistus- arvo <i>Smc.</i>	Valmistettu massa tonn.	Maastaviety massa tonn.
1889	5	249	1,129,546	4,074	—
1890	6	269	1,451,545	5,335	1,824
1891	5	252	1,193,973	4,745	1,036
1892	6	277	1,500,360	6,261	597
1893	6	427	1,943,247	7,744	586
1894	7	459	2,319,166	9,001	645
1895	7	492	2,295,743	9,431	2,051
1896	6	479	2,120,063	8,545	1,831
1897	7	372	2,462,688	10,292	889
1898	8	676	3,066,190	13,296	2,386

Tässäkin huomataan että valmistus melkoisesti on kohonnut. Maastavienti on kuitenkin vähäinen valmistukseen verraten, syystä että suurin osa valmistettua sellulosaa käytetään omassa maassa paperinvalmistuksessa. Onpa ulkomaistakin sellulosaajoittain tähän tarpeeseen maahantuotu.

Mitä lopuksi tulee itse *paperinvalmistukseen*, näkyy muutokset siinä yhden vuosikymmenen kuluessa seuraavasta taulusta:

Vuonna.	Tehtaitt. lukum.	Työntek. lukum.	Valmistus- arvo <i>Smc.</i>	Valmistetun paper. määrä tonneissa.	Maastaviety paperi ton- neissa.
1889	11	1,787	7,438,396	13,820	—
1890	10	1,840	7,381,156	13,869	10,412
1891	12	2,036	7,277,828	16,984	13,769
1892	12	2,088	7,207,961	18,256	13,599
1893	13	2,152	8,286,335	19,463	17,548
1894	12	2,269	9,345,961	21,589	17,676
1895	12	2,331	10,001,977	21,883	17,732
1896	12	2,675	11,760,254	26,156	20,495
1897	12	2,473	12,227,267	27,243	22,264
1898	14	2,828	14,095,113	32,022	26,009

Tässäkin huomaa saman asianlaidan toistettuna, s. t. s. että vaikei tehtaiden lukumäärä sanottavasti ole lisääntynyt, on valmistus kaksinkertaistunut.

Jos yhteenlasketaan puumassa, sellulosa ja paperi sekä paperiteokset, muodostuu vienti- ja tuontisuhteet seuraavasti:

Vuonna	1889	1891	1893	1895	1897	1898
Vienti tuhansissa <i>Smc.</i>	9,105	8,626	11,633	12,907	15,567	17,213
Tuonti „ „	573	568	422	796	1,480	1,500

Maastaviennin suuremmuus tuontiin verraten on, kuten näkyy, melkoinen, todiste siitä että tässä ollaan tekemisissä maalle sopivan ja luonnollisen teollisuushaaran kanssa. Se onkin todellisuudessa toinen järjestyksessä niistä teollisuushaaroista, jotka työskentelevät maastavientiä varten (kolmas, jos meijeriliikekin otetaan lukuun). Vuonna 1898 teki tähän teollisuushaaraan kuuluvien maastavietyjien teosten arvo 9,56 % koko maastaviennistä, ja on ollut suurempi ainoastaan vuonna 1893, jolloin tämä prosenttiluku nousi 10,13. Keskeytymättä ei tämä maastavienti kuitenkaan ole saanut jatkoa. Vuoteen 1886 tapahtui tämä vienti melkein yksinomaan Venäjälle, mutta kun sanottuna vuonna melkoinen erotulli määrättiin suomalaisille paperiteoksille, vaihdellen 9:stä kop:sta puudalta (märkää puumassaa) 80:neen kop:aan (vuoden 1897 jälkeen 1 rupla) hienonlaatuista papereista, alkoivat suomalaiset paperitehtailijat etsiä edullisempia myyntipaikkoja muissa maissa, jonkatähden Venäjällevienti ensi aluksi vähän aleni, mutta on sittemmin uudestaan kohonnut ei ainoastaan ehdottomasti otettuna vaan suhteellisesikin niin, että Venäjällevienti v. 1897 teki 80 % koko maastaviennistä. Lähempiä tietoja maastavientisuhteista tässä teollisuushaarassa saadaan seuraavista numeroista:

Vuonna	1886	1887	1889	1893	1895	1897	1898
Maastaviety Venäjälle milj. <i>Smc.</i>	7,055	5,904	6,881	7,299	9,612	11,912	13,507
„ ulkomaalle „ „	0,833	2,328	2,054	4,259	3,197	3,521	3,581

Maastaviedyn tavaran suhteen ansaitsee vielä mainita että Venäjälle aikasemmin vietiin pääasiallisesti paperia, mutta sittemmin yhä suuremmissa määrin myöskin

pahvia ja puumassaa, niin että paperi v. 1898 teki painossa 46 % koko maastavien-
nistä. Ulkomaalle vietiin samoin v. 1887 pääasiallisesti paperia, mutta ovat vienti-
olot sittemmin niin muuttuneet, että suurin osa vientiä (vuonna 1898 80 %) oli
puoliteoksia pahvia ja paperimassaa.

Tässä teollisuushaarassa käytetään liikevoimana pääasiallisesti vesivoimaa, kuten
jo johdatuksessa on huomautettu.

Tapetinvalmistusta vientiä varten Venäjälle harjoitettiin vuoteen 1886 saakka,
mutta keskeytyi sitten vaikeuttavien tulliolojen tähden. Sittemmin on tätä valmis-
tusta harjoitettu 2:ssa, nyttemmin 4:ssä tehtaassa kotimaista kulutusta varten, ja ha-
vaitaan toiminta seuraavista numeroista:

Vuonna	1885	1886	1893	1895	1897	1898
Työntek. lukum. .	169	33	78	72	84	88
Valmistusarvo <i>Smc.</i>	862,000	196,500	443,000	555,000	635,000	632,000

Maahantuonti on ollut hiukan suurempi kuin maastavienti, mutta yleensä joten-
kin vähäpätöinen.

Tähän ryhmään kuuluu lopuksi vielä *kirjansitoja-ammatti*, jota harjoitetaan
etupäässä käsityönä n. 60:ssä työpaikassa. Myöskin löytyy pari kirjansitojatehdasta
kirjapainojen yhteydessä. Tämän elinkeinon koko valmistusarvo nousi 1897 750,000
mkaan.

Puuteollisuus.

Puuteollisuuden merkityksestä maalle saa selvän kuvan heittämällä silmäys
seuraavaan tauluun, joka näyttää puutavaranviennin suhteen koko maastavientiin
seuraavina vuosina:

Vuonna.	Maastaviet. puuta- varain arvo miljoo- nissa <i>Smc.</i>	Puutavaranvienti %:ssa koko vienti- arvosta.
1836	2,2	26,0
1846	4,6	50,6
1856	5,5	37,4
1866	15,9	50,9
1874	43,3	46,45
1884	51,527	45,72
1889	46,795	45,55
1890	36,353	39,33
1891	44,785	42,98
1892	41,375	44,16
1893	49,453	43,08
1894	63,069	46,39
1895	63,351	44,31
1896	71,605	45,06
1897	82,161	48,73
1898	94,090	52,26

Puutavaran maastavienti nousee siis arvossa noin puoleen, vuonna 1898 enem-
päänkin kuin puoleen Suomen koko viennistä ja on sitä epäilemättä pidettävä yhtenä
pääsyynä maan taloudelliseen etenemiseen 1860-luvulla. Tärkein sija maastavietyjen
puutavaraain joukossa on sahatuilla puutavaroilla, joilla tarkoitetaan lankkuja, battens-
seja, lautoja ja enemmän kuin 2 m:n pituisia parruja, ja on sahalaitoksilla sentähden
etusija puuteollisuuden teollisuuslaitoksissa.

Sahalaitosten toiminta on yhteenasetettu seuraavassa taulussa:

Vuonna.	Höyrysa- hojen lu- kumäärä.	Vesisaho- jen luku- määrä.	Työntekijäin lukumäärä.	Valmist.arvo milj:ssa <i>Smf.</i>	Sahattuja puutav. mil- joonissa m ³ .	Maastaviet. sahatt. puu- tavaroita milj:ssa m ³ .
1889	153	150	10,149	37,035	1,505	1,244
1890	174	166	10,578	33,911	1,459	1,132
1891	197	158	10,225	33,257	1,492	1,529
1892	200	176	10,425	34,259	1,556	1,368
1893	192	185	11,095	35,252	1,579	1,600
1894	207	181	11,266	38,248	1,718	1,722
1895	220	207	12,091	40,672	1,772	1,658
1896	240	224	13,458	47,943	2,008	1,926
1897	257	233	15,838	58,503	2,298	1,995
1898	302	248	19,013	63,189	2,348	1,997

Ylläolevat numerot osottavat yleensä yhtäjaksoista kehittymistä sekä laitosten
ja työntekijäin lukumäärässä että valmistuksessa ja maastaviennissä. Vähennys vien-
nissä on huomattavissa ainoastaan vuosina 1892 ja 1895 ja hiljentyminen lisäänty-
misessä kolmena viimeiseksi lueteltuna vuonna. Valmistusarvo on neljännessä sarak-
keessa, sellaisena kuin se löytyy yleisessä teollisuustilastossa, mutta perustuu vaan
likimääräiseen alhaiseen tavaran arvon arvosteluun valmistuspaikalla.

Mitä tulee sahalaitosten lukumäärään, ansaitsee tulla huomautetuksi että useim-
mat vesisahat ja osa höyrysafoja ovat jotenkin vähäpätöisiä laitoksia, joita joskus
käytetään sahaukseen kotitarpeeksi, joskus myytäväksi tahi tullia vastaan. Jos jae-
taan sahat sellaisiin jotka sahaavat yli 4,000 Pietarilaista standerttia (18,680 m³)
vuodessa, sellaisiin jotka sahaavat 2,000—4,000 standerttia ja sellaisiin jotka sahaa-
vat 1,000—2,000 standerttia, niin löytyi 1897 jokaista lajia seuraavat lukumäärät:

	Höyrysafoja.	Vesisafoja.	Yhteensä.
Vuotuinen valm. yli 4,000 standerttia	26	4	30
„ „ 2,000—4,000 „	36	4	40
„ „ 1,000—2,000 „	40	10	50
Suurempia sahalaitoksia	102	18	120
Pienempiä „	155	215	370
	Yhteensä 257	233	490

Luonnollista on että pääasiallisesti suuremmat sahalaitokset työskentelevät maas-
tavientiä varten. Näistä sijaitsevat suurimmat isojen vesireittien suistamoilla, lähellä
Porin ja Kotkan kaupunkia. Kolmannessa maan suurista vesireiteistä, Saimaassa,

jossa tukinuittoa estää Vuoksen joen suuret kosket, niiden joukossa kuuluisa Imatra, sijaitsevat sahat reitin sisemmissä osissa, josta sahatut tavarat Saimaan kanavaa pitkin kuletetaan lastauspaikkaan Wiipuriin. Jokaisen näiden kolmen lastauspaikan, jotka ovat maassa etumaiset, osalle tulee $\frac{1}{6}$ — $\frac{1}{5}$ osa maan koko puutavaranviennistä, kun taas muu osa puutavaroita on osaksi rannikolla pienempien vesistöjen laskupaikoilla löytyivistä sahoista, osaksi maan sisäosissa sijaitsevista sahoista, joista puutarat rautateitse kuletetaan vientisatamiin.

Mitä tulee ilmoitettuun työntekijäin lukumäärään sahateollisuudessa huomautet- takoon että tarkoitetaan ainoastaan sahalaiteksissa vakinaisesti työskenteleviä työntekijöitä. Sitäpaitsi on puuaineen hakkuussa metsissä, kuletuksessa ja lauttaamisessa työtä suurelle määrälle työväkeä maaseutuväestöstä, ja kun osa tätä työansiota on saatavissa juuri talvella, jolloin ei muita kiireellisiä töitä löydy, on ymmärrettävä kuinka suuresta arvosta tämä teollisuus on köyhälle tilattomallekin väestölle maalla. Korkealle kehittyneellä sahaliikkeellä on kumminkin varjopuolensakin, joitten joukosta tässä mainittakoon vaan sen tuhoava vaikutus metsään. Onko maan sahateollisuus nykyisessä kehityksessään oikeassa suhteessa metsän jälleikasvamiseen, on tietysti suurimerkityksellinen kysymys, mutta siihen ei ole mahdollista antaa päättävää vastausta varmojen tietojen puutteessa yksityisten metsien tilasta. Tosiasia on kummin- kin että sahatukkien menekki yhtä standerttia kohti hakattua tavaraa on yhtäjaksoi- sesti noussut, kuten seuraavat tiedonannot osottavat:

Vuonna 1889 meni keskimäärin 33,9 tunkkia yhteen standerttiin sahattua puutavaraa.

”	1890	”	”	36,3	”	”	”	”	”
”	1891	”	”	36,7	”	”	”	”	”
”	1892	”	”	38,0	”	”	”	”	”
”	1893	”	”	38,1	”	”	”	”	”
”	1894	”	”	38,5	”	”	”	”	”
”	1895	”	”	39,0	”	”	”	”	”
”	1896	”	”	40,0	”	”	”	”	”
”	1897	”	”	42,0	”	”	”	”	”
”	1898	”	”	43,8	”	”	”	”	”

Kun vielä on vastaanvättämätön totuus, että muutamissa paikkakunnissa maassa on harjoitettu metsänhaaskuuta, niin on viimeaikoina yhä enemmän pohdittu kysymystä hienohkon sahaamattoman puuaineen viennin kieltolaista (mittalaista) ja parannetun jälleikasvun aikaansaamisesta, eikä lieneekään se aika kaukana jolloin jotain viimemainitussa suhteessa tulee tehtäväksi.

Edelläolevasta on näkynyt että sahaliikettä maastavientiä varten harjoitetaan maassa jotenkin suuressa määrin ja hyvällä menestyksellä. Samaa, paha kyllä, ei saata sanoa etevämmästä puunjalostuksesta *puusepänteollisuudesta*, jota tähän päivään saakka on harjoitettu etupäässä oman maan tarpeeksi. Kymmenkunnassa tehtaassa on toiminta kehittynyt seuraavanlaisesti:

Vuonna	1889	1891	1893	1895	1897	1898
Työntek. lukum. .	407	635	561	488	737	937
Valmistusarvo . . .	1,116,246	1,567,084	1,275,294	1,524,674	2,788,005	3,183,983

Niinkuin näkyy on valmistus todellakin jotenkin tuntuvasti lisääntynyt, mutta koska puusepäntöiden ulosvienti edelleenkin on vähäinen, on jälellä se tosiasia, että meidän ulosvietävät puutavaramme pääasiallisesti ovat valmistamatonta ja sahattua tavaraa mutta ainoastaan poikkeustapauksissa puusepäntuotteita. Koska kuitenkin maalle olisi edullisinta ulosviedä niin jalostettua tavaraa kuin mahdollista, on toivottava että puuteollisuutemme kehitys käy siihen suuntaan ettei ainoastaan sahattuja puutavaroita vaan myöskin puusepänteoksia ulosviedään, kuten on laita läntisessä naapurimaassamme.

Paitsi tehdastapaan käytetään puusepäntuotteita myöskin käsityöliikkeenä parissa sadassa puusepäntötehtaassa niin kuin seuraavasta yhteenasettelusta näkyy:

Vuonna	1889	1891	1893	1895	1897	1898
Työntekijäin lukumäärä	744	797	712	843	940	929
Valmistusarvo <i>Smc</i>	714,921	764,255	626,058	865,214	1,064,969	1,098,463

Puusepäntöiden vienti ja tuonti näkyy seuraavista tiedonannoista:

Vuonna	1891	1893	1895	1897	1898
Vienti <i>Smc</i>	117,168	147,252	111,834	499,438	167,681
Tuonti „	539,989	397,753	453,681	823,679	991,807

Maahantuodut puusepänteokset ovat huonekaluja.

On kuitenkin olemassa eräs puunjalostuslaatu, jota yksinomaan tehdään vientiä varten, ja se on *lankarullavalmistus*, josta seuraavat tiedot löytyy:

Vuonna	1889	1891	1893	1895	1897	1898
Työntek. lukumäärä	194	349	601	642	704	949
Valmistusarvo <i>Smc</i>	396,000	602,600	1,037,000	1,392,500	1,614,479	1,886,923

Tällaisten tehtaiden lukumäärä on tosiaan nykyään vaan 5, joista pari kuitenkin ovat jotenkin suurehkoja laitoksia. Rullien valmistusaine on koivu. Sitäpaitsi ulosviedään myöskin lankarulla-aineksia koivukeppien (squares) muodossa. Tämän yhteydessä mainittakoon myöskin puunvilla- ja tulitikkuaainesten valmistus. Edellistä tavaraa ulosviedään jo lähes 1,000 tonnia.

Lopuksi ansaitsee tulla huomautetuksi että yksi laji puunjalostuslaitoksia, nimittäin puuhiomot ja sellulosatehtaat, jo löytyy paperiteollisuus-osastossa.

Rakennusteollisuus.

Rakennustoimintaa, teollisuutena katsottuna, harjoitetaan pääasiallisesti maan kaupungeissa rakennusmestarien ja urakoitsijain kautta. Kun tämä toiminta suuremmassa määrin kuin muut teollisuushaarat on riippuva rahavaroista ja liikesuh-teista, näyttää se jotenkin vaihtelevan luonteen. Teollisuustilastossa saatavissa olevat tiedot ovat kuitenkin niin vaillinaiset, ettei varmoja tosiasioita niille saata perustella, jonkatähden tämän osaston suhteen vaan viitataan niihin numeroihin, jotka jo ovat alustavassa esityksessä.

Ravinto- ja nautintoaineteollisuus.

Maan pääelinkeino on maanviljelys ja suurin osa väestöstä elättää itseänsä työllä maanviljelyksen palveluksessa. Kylmän ilmanalan ja karun maaperän vuoksi ei viljantuotanto kumminkaan nouse niin suureen määrään että riittäisi maan väestölle, vaan täytyy viljaa ja jauhoja tuoda maahan suurissa määrin, enimmäkseen Venäjältä vaan viime aikoina myöskin Saksasta. Kun omassa maassa korjattu vilja, paitsi siemenviljaksi, pääasiallisesti käytetään omiksi tarpeiksi, on jo muinaisista ajoista asti ollut olemassa *myllyteollisuus*, mutta on se pysynyt jotenkin alkuperäisellä kannalla, viljan jauhaminen kun yhä vieläkin toimitetaan osaksi omassa kotitarvemyllyssä, osaksi maksusta luonnossa (tullista) naapurin tai kyläkunnan myllyssä. Tällaisten tullijauhomyllyjen lukumäärä nousee noin puoleentoista tuhanteen ja käytetään suurimmaksi osaksi pienehköjen koskien vesivoimalla. Vasta viime aikoina on meidänkin maassa alettu käyttää myllyliikettä suuremmassa muodossa ostetulla viljalla, jota tarkoitusta varten muutamia suurenlaisia myllylaitoksia, suurin Waasassa, on rakennettu. Etupäässä on näissä myllyissä jauhettu ulkomaista viljaa. Mutta koska ulkomaista viljaa saadaan tuoda maahan tullittomasti, on kilpailu tavallisissa olosuhteissa tullut niin suureksi, että nämä myllylaitokset ajoittain ovat olleet pakotetut vähentämään toimintaansa tahi valmistamaan sellaista mikä on tuottanut parempaa ansiota, esimerkiksi riisiryyniä, joka tavara on korkean tullin suojelemaa maahantuotaessa.

Tämän kautta on toiminta maan kymmenkuntaan nousevassa kauppamylyssä ollut hyvin vaihteleva eri vuosina, niinkuin näkyy seuraavista tiedonannoista:

Vuonna	1890	1891	1892	1893	1895	1897	1898
Valm.arvo <i>Smc.</i>	1,527,364	4,054,458	6,858,584	4,796,388	1,538,151	4,083,390	5,828,505

Vuonna 1892 poikkeuksena kohonnut toiminta oli samana vuonna vallinneen viljanpuutteen seuraus, jonka vaikutti katovuosi.

Aina viimeaikoihin asti on kahdessa tehtaassa Helsingissä ja Turussa ainoastaan *puhdistettu raakaa sokuria*, jota on tuotu ulkomaalta. Vuonna 1897 toimeenpantu venäläisen juurikassokurin tullin alennus on niin paljon muuttanut olosuhteita, että sensijaan että aina vuoteen 1897 kaikki maahantuotu raakasokuri oli ruokosokuria, nykyään raakanasokurina käytetään ainoastaan juurikassokuria. Samalla aikaa on myöskin herännyt ajatus viljellä valkojuurikkaita omassa maassa ja saavuttanut sellaisen menestyksen, että jo on lähelle Turku perustettu tehdas raa'an sokurin valmistamista varten suomalaisista valkojuurikkaista. Viime vuosina, kun teollisuustoiminta on ollut suurempi kuin ennen, on myöskin kolme uutta sokuripuhdistuslaitosta tullut lisäksi, joista kuitenkin kaksi pienenäistä. Kahden ennemmin mainitun puhdistuslaitoksen toiminta näkyy seuraavasta:

Vuonna	1889	1891	1893	1895	1897	1898
Työntek. lukum..	211	240	228	276	338	434
Valmist.arvo <i>Smc.</i>	5,900,000	7,453,499	7,470,792	7,307,697	10,393,000	14,025,088

Tämä valmistus ei kumminkaan täytä tarvetta, vaan tuodaan maahan yhä edelleenkin puhdistettua sokuria, pääasiallisesti saksalaista, niinkuin näkyy seuraavista tiedonannoista:

Vuonna	1886	1891	1893	1895	1897	1898
Omassa maassa puhd. sokuria, tonnia	3,763	7,149	7,251	7,389	10,900	15,250
Tuotua puhdistettua, tonnia	5,887	6,466	6,386	8,447	8,876	6,545
Yhteensä	9,650	13,615	13,637	15,836	19,776	21,795

Kun ei sokuria ollenkaan viedä maasta, jotenka tämän taulun loppusummat edustavat kotimaista käytäntöä, saattavat nekin tavallaan olla maan taloudellisen tilan arvonmittaajina.

Sikurinvalmistus on ollut jotenkin vaihteleva, mutta ei yleensä ole lisääntynyt. Tehtaiden luku nousee 7:ään, työntekijäin satalukuun ja vuotuinen valmistusarvo lähes 1/2 miljoonaan markkaan.

Leipomoita käytetään, lukuunottamatta paria höyryleipomoa pääkaupungissa, käsityölaitoksina. Vähittäin tapahtuva työpaikkain ja työntekijäin sekä valmistusarvon lisääntyminen on huomattavissa, kuten näkyy seuraavista tiedonannoista:

Vuonna	1889	1893	1897	1898
Työpaikkain lukumäärä	205	248	260	254
Työntekijäin „	695	929	1,124	1,184
Valmistusarvo <i>Smf.</i>	2,571,522	3,500,242	4,458,953	5,145,789

Yllämainituissa kahdessa höyryleipomossa nousi valmistusarvo 455,000 mkaan.

Teurastuslaitoksia ja *makkaratehtaita* käytetään niinkään käsityölaitoksina 140:ssä työpaikassa ja nousee valmistusarvo 2 milj. mkaan.

Nautintoaineiden joukossa on viinalla, oluella ja tupakalla tärkein osa.

Kun viinan poltto kotitarpeeksi v. 1865 lakkautettiin ja *polttimoliike* muutettiin verotetuksi tehdaselinkeinoksi, rajoitettiin vuotuinen valmistus, laskun mukaan 6,5 litraa henkilöä kohti, 11 1/4 milj. litraksi. Tämä määrä saavutettiinkin vuonna 1886, jolloin 64 polttimoa oli toiminnassa. Sittemmin on kuitenkin vähitellen kohotetun viinanveron ja rajoittavien lakimääräysten kautta koetettu vähentää tätä määrää, jotapaitsi ahkera kansanvalistustyö ja joukko raittiusyhdistyksiä on tehnyt työtä raittiuden hyväksi sillä tuloksella, että valmistus sitte v. 1886 on melkoisesti alentunut, kuten näkyy seuraavasta:

Vuonna	1886	1891	1893	1895	1897	1898
Polttimojen lukumäärä	67	44	29	26	31	26
Työntekijäin „	1,100	727	458	431	518	412
Valmistus milj. litr.	11,331	7,686	5,032	5,123	8,312	6,768

Vähennyksen vuonna 1893 vaikutti luonnollisesti suurimmaksi osaksi huonot ajat, jonkatähden valmistusmäärä sittemmin uudelleen on noussut seuraavina hyvinä vuosina ruumiillista työtä tekevän väestön runsaan työansion mukaan. Muuten huomautettakoon, että vaikka valmistus on erisuuruinen kahtena peräkkäisenä vuotena, nautinto kuitenkin voi jakautua samallaiseksi molempina vuosina, niinkuin esim. on tapahtunut 1897 ja 1898. Viimemainittuna vuonna korotettiin vero 70 piistä 75 piin litralta sisältävä 50 volyymiprosenttia alkoholia. Viinan maahantuonti muussa muodossa kuin konjakkina ei ole sallittu. Sitävastoin on melkoinen määrä sitä viljaa, josta viina valmistetaan, ulkomaista ohraa ja maissia.

Kolmeen polttimoon on yhdistetty *painehiivan valmistus*, joka täyttää maan tarpeen, niin että painehiivan maahantuonti nykyään on vähäpätöinen.

Viinaa puhdistetaan ja jalostetaan kolmisenkymmenessä *väkihiivatehtaassa*. Vuonna 1889 nousi niiden luku kaksinkertaiseksi.

Viinan nautinnon vähentyminen on epäilemättä osaksi korvautunut suuremmalla oluen nautinnolla. *Panimoteollisuudesta* on nimittäin seuraavat tiedot esitettävissä:

Vuonna	1886	1889	1891	1893	1895	1897	1898
Panimojen lukumäärä	83	88	89	87	88	88	88
Työntekijäin „	954	1,200	1,411	1,136	1,267	1,451	1,509
Valmistus milj. litraa	12,804	20,552	24,932	19,347	22,019	27,780	29,569

Tässäkin huomataan vaihtelevaisuutta huonojen aikojen seurauksena, jotavastoin panimojen lukumäärä on pysynyt melkein muuttumattomana. Tässä teollisuudessa käytetään ulkomaista viljaa vielä enemmän kuin viinanvalmistuksessa. Oluen maahantuonti on vähäpätöinen. Myöskin panimoteollisuus on veronalainen ja otetaan vero sitte 1882 mallasveron muodossa, nykyään tehden 1 mka 10:ltä kg:lta käytettyjä maltaita, jotapaitsi vero käytettäessä yli 50,000 kg maltaita on määrätty hiukan korottuvaksi. Myöskin oluen kaupassa ja anniskelussa on tehty rajoituksia raitiuden hyödyksi, mutta näiden vaikutuksia ei vielä ole näkyvissä.

Raittiustyön ansioksi lienee myöskin luettava se, että *virvoitusjuomatehtaiden* lukumäärä kymmenvuotiskautena on enemmän kuin kaksinkertaistunut, niinkuin seuraavat tiedonannot osottavat:

Vuonna	1889	1891	1893	1895	1897	1898
Työpaikkain lukumäärä	31	36	42	47	68	82
Työntekijäin „	114	137	142	167	259	322
Bruttovalmistusarvo <i>Smk.</i>	265,692	381,586	357,768	450,693	770,423	898,357

Useimmat näistä ovat kuitenkin vähäpätöisiä laitoksia.

Tupakkateollisuus on niinikään yhtämittäisesti lisännyt toimintaansa, vaikka tehtaiden lukumäärä on pysynyt likimain muuttumattomana, noin kolmisenkymmenenä. Muutokset työntekijäin lukumäärässä ja valmistusarvossa näkyy seuraavasta:

Vuonna	1889	1891	1893	1895	1897	1898
Työntek. lukum.	1,577	1,837	1,578	1,750	2,706	2,934
Valmistusarvo <i>Smk.</i>	5,145,177	5,790,157	5,664,046	6,371,844	8,955,527	10,366,572

Raaka-aine tätä teollisuushaaraa varten tuodaan suurimmaksi osaksi Venäjältä.

Vaatetusteollisuus.

Tätä teollisuutta harjoitetaan melkein yksinomaan käsityönä. Pääasiallisimmista ammanteista siinä, räätälitehtaista ja suutaritehtaista, esitetään seuraavat yhteenasettelut:

Räätiliverstaita löytyi:

Vuonna	1889	1891	1893	1895	1897	1898
Työpaikk. lukum.	292	318	353	410	408	436
Työntekij. „	1,311	1,520	1,361	1,621	1,752	2,008
Valmistusarvo <i>Smc.</i>	2,491,407	3,039,764	2,509,278	3,149,919	3,684,179	4,296,093

Suutariverstaita löytyi:

Työpaikk. lukum.	480	524	534	551	532	532
Työntekij. „	1,201	1,344	1,214	1,406	1,499	1,598
Valmistusarvo <i>Smc.</i>	1,191,579	1,496,327	1,240,296	1,580,695	1,954,976	2,184,504

Tässäkin huomataan hyvien ja huonojen aikojen vaikutuksia, jos kohtakin vähemmässä määrin kuin monessa muussa teollisuushaarassa. Tähän osastoon kuuluu vielä turkkurit, hattu- ja lakkitehtaat, paitatehtaat y. m., jotka kuitenkin verrattain vähillä määrillä lisäävät teollisuustuotannon kokonaisarvoa.

Kuvaava teollisuus.

Sivistyksen etenemisestä maassa antaa kuvan seuraava yhteenasettelu *kirjapainojen* toiminnasta:

Vuonna	1889	1891	1893	1895	1897	1898
Kirjapain. lukum.	44	51	60	63	70	68
Työntek. „	909	1,071	1,118	1,246	1,482	1,567
Valmistusarvo <i>Smc.</i>	1,712,441	2,203,450	2,094,204	2,760,924	3,513,291	3,795,197

Ylläoleviin valmistusarvoihin sisältyy myöskin paperin arvo, tehden viimeainitulta vuodelta vähän yli 800,000 mkaa. Maassa ilmestyvät 200 jokapäiväistä sanomalehteä ovat luonnollisesti suurena vaikuttimena valmistusarvon lisääntymiseen.

Tähän osastoon kuuluu vielä 6—8 *kivipainoa* 500,000—700,000 mkan suuruisella valmistusarvolla (vuonna 1898 lähes 900,000 mkaa) sekä kolmisenkymmentä valokuvauslaitosta.

Voineeko suomalainen teollisuus vastedeskin näyttää samallaisen kehitys-aikakauden kuin yllä käsitellyn, on tietysti aina epävarmaa edeltäpäin sanoa, mutta erittäinkin nyt kun sekä yleiset olosuhteet maassa että varsinkin tullisuhteet Venäjään ja muihin maihin eivät minkäänlaisella varmuudella ole arvattavissa.

K. E. Palmén.

I. Yleinen katsahdus Käsi- ja Tehdasteollisuuteen Suomessa 1897.

Ryhmä.	Luokka.	Teollisuuslaji ja Teollisuuslaitoksia.	Kaupungeissa ja kauppaloissa.			Maaseuduilla.			Summa koko maalle.		
			Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavar- an arvo. Suom. mar- koissa.	Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tava- ran arvo. Suom. mar- koissa.	Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tava- ran arvo. Suom. msr- koissa.
IV	8	Kivilouhoksia ja ki- venhakuuverstaita	20	369	863,148	6	101	82,163	26	470	945,311
"	9	Kalkkipolttimoita	3	43	178,252	28	230	419,303	31	273	597,555
"	"	Tiilitehtaita	12	311	303,000	103	2,847	2,338,060	115	3,158	2,641,060
"	"	Savenvalajaverst.	20	62	69,666	1	4	3,200	21	66	72,866
"	"	Kaakeli-, fajanssi- ja porsliinitehtaita	6	315	692,374	5	473	1,095,896	11	788	1,788,270
"	"	Sementtivalimoita	3	88	169,700	—	—	—	3	88	169,700
"	"	Kipsivalimoita	4	10	7,200	—	—	—	4	10	7,200
"	"	Mnurisaventehtaita	2	11	63,635	—	—	—	2	11	63,635
"	10	Lasitehtaita	1	46	115,000	15	1,822	3,933,116	16	1,868	4,048,116
V	11	Sulfaattitehtaita	—	—	—	1	24	36,000	1	24	36,000
"	"	Väritehtaita	1	19	80,000	—	—	—	1	19	80,000
"	"	Kimröökkitehtaita	—	—	—	3	14	78,000	3	14	78,000
"	"	Värjäystehtaita	—	—	—	1	6	16,000	1	6	16,000
"	"	Värjäyslaitoksia	47	144	386,481	92	146	243,697	139	290	630,178
"	12	Öllykeittiöitä	—	—	—	2	4	24,721	2	4	24,721
"	"	Kynttilätehtaita	2	69	711,075	—	—	—	2	69	711,075
"	"	Saippuantehtaita	6	45	1,020,328	1	3	4,255	7	48	1,024,583
"	"	Teknokeemillisia tehtaita	8	27	59,695	1	9	96,235	9	36	155,930
"	"	Kuivatislaus laitok- sia	1	133	—	27	90	126,684	28	223	126,684
"	"	Miilutusta	—	—	—	2	108	68,955	2	108	68,955
"	13	Pikitehtaita	1	3	840	2	7	97,400	3	10	98,240
"	"	Asfalttitehtaita	4	148	1,234,760	—	—	—	4	148	1,234,760
"	"	Lakka- ja polityyri- tehtaita	4	13	49,731	—	—	—	4	13	49,731
"	"	Kaasutehtaita	3	118	678,241	—	—	—	3	118	678,241
"	"	Sähkötehtaita	4	45	372,000	—	—	—	4	45	372,000
"	"	Turvepehkuetehtaita	—	—	—	2	113	52,911	2	113	52,911
"	14	Tulitikkutehtaita	5	225	352,673	7	336	382,994	12	561	735,667
"	"	Pyroteknillinen la- boratorio	1	3	18,000	—	—	—	1	3	18,000
"	"	Dynamiittitehtaita	—	—	—	1	28	59,248	1	28	59,248
"	16	Luujahtehtaita	4	50	199,628	13	46	95,305	17	96	294,933

Ryhmä.	Luokka.	Teollisuuslaji ja Teollisuuslaitoksia.	Kaupungeissa ja kauppaloissa.			Maaseuduilla.			Summa koko maalle.		
			Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavaran arvo. Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavaran arvo. Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavaran arvo. Suom. markkoissa.
VI	17	Nahkatehtaita . . .	6	500	4,175,655	3	50	384,967	9	550	4,560,622
"	"	Karvuverstaita . .	81	418	2,225,404	618	1,499	5,731,650	699	1,917	7,957,054
"	"	Satulasepän tehtaita	2	266	831,700	—	—	—	2	266	831,700
"	"	Satulasep. verstaita	79	204	390,601	—	—	—	79	204	390,601
"	"	Turkkitav. tehtaita	1	20	67,000	—	—	—	1	20	67,000
"	"	Harjansitomatehtaita	3	206	285,035	—	—	—	3	206	285,035
"	"	Harjansitomaverst.	3	14	16,400	1	5	3,980	4	19	20,380
VII	18	Villateollisuuslaitoksia	7	637	2,471,800	11	878	4,499,422	18	1,515	6,971,222
"	19	Pumpuliteollisuuslaitoksia	3	3,870	14,325,445	1	1,492	5,500,000	4	5,362	19,825,445
"	"	Pellavanloukutusl.	—	—	—	1	12	33,110	1	12	33,110
"	"	Liinanteollisuuslaitoksia	1	1,500	3,200,000	—	—	—	1	1,500	3,200,000
"	"	Trikootav. tehtaita	5	365	1,132,432	—	—	—	5	365	1,132,432
"	"	Villakutomalait. . .	5	28	26,435	—	—	—	5	28	26,435
"	"	Matonkutomoita . .	1	104	12,775	—	—	—	1	104	12,775
"	20	Köysitehtaita	5	11	13,233	—	—	—	5	11	13,233
"	"	Nyöripunoj. verst.	3	38	56,400	—	—	—	3	38	56,400
"	"	Tilketehtaita	—	—	—	1	1	7,888	1	1	7,888
"	"	Rullakartiini tehtaita	1	9	18,000	—	—	—	1	9	18,000
VIII	21	Puhhiomoita	3	104	259,000	16	1,584	4,809,530	19	1,688	5,068,530
"	"	Selluloosatehtaita	—	—	—	7	372	850,200	7	372	850,200
"	"	Pahvitehtaita	—	—	—	1	29	43,000	1	29	43,000
"	"	Asfalttitehtaita . .	2	27	185,800	2	17	87,250	4	44	273,050
"	"	Paperitehtaita	2	489	2,749,736	10	1,984	9,477,531	12	2,473	12,227,267
"	"	Tapettitehtaita . . .	4	84	635,000	—	—	—	4	84	635,000
"	"	Pussi- ja kotelotehtaita	3	67	157,628	—	—	—	3	67	157,628
"	"	Kartongilaitoksia . .	5	62	48,157	—	—	—	5	62	48,157
"	"	Kirjansitoma teht.	2	70	120,000	—	—	—	2	70	120,000
"	"	Kirjansitoma verst.	65	347	432,761	—	—	—	65	347	432,761
IX	22	Parkkimyllyjä	—	—	—	4	50	93,353	4	50	93,353
"	"	Sahalaitoksia	34	3,729	16,291,035	456	12,109	42,212,109	490	15,838	58,503,144
"	"	Puuvillatehtaita . .	—	—	—	5	58	145,397	5	58	145,397
"	"	Spliittitehtaita . .	—	—	—	1	30	59,268	1	30	59,268
"	23	Nikkarintehtaita . .	9	599	2,506,565	4	138	281,440	13	737	2,788,005
"	"	Nikkarin verstaita	202	940	1,064,969	—	—	—	202	940	1,064,969
"	"	Runniinkirstuteht.	3	21	46,765	—	—	—	3	21	46,765
"	"	Puunaula- ja lestitehtaita	1	11	2,880	—	—	—	1	11	2,880
"	"	Sorvarintehtaita . .	1	32	34,975	—	—	—	1	32	34,975

Ryhmä.	Luokka.	Teollisuuslaji ja Teollisuuslajitoksia.	Kaupungeissa ja kauppaloissa.			Maaseuduilla.			Summa koko maalle.		
			Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavaran arvo. Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavaran arvo. Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavaran arvo. Suom. markkoissa.
IX	23	Sorvarin verstaiteita	35	78	68,413	—	—	—	35	78	68,413
"	"	Lankarullatehtaita	—	—	—	4	704	1,614,479	4	704	1,614,479
"	"	Bobbinitehtaita . . .	—	—	—	1	—	—	1	—	—
"	"	Tynnyritehtaita . . .	4	86	352,620	1	15	39,895	5	101	392,515
"	"	Tynnyrintekijän verstaiteita	7	19	47,836	—	—	—	7	19	47,836
"	"	Korkkitehtaita . . .	2	132	497,000	1	10	26,000	3	142	523,000
"	24	Koppatehtaita . . .	2	14	19,810	—	—	—	2	14	19,810
"	25	Kampatehtaita . . .	2	6	4,720	—	—	—	2	6	4,720
"	"	Gummitav. tehtaita	4	10	21,505	—	—	—	4	10	21,505
"	26	Ajokalutehtaita . .	3	65	249,935	—	—	—	3	65	249,935
"	"	Vaunutehtaita . . .	16	69	93,294	—	—	—	16	69	93,294
X	27	Muurareja ja rakennusurakoitsijoita	82	2,486	5,917,254	—	—	—	82	2,486	5,917,254
"	"	Maalareja ja tapetinpanijoita	237	1,315	1,978,901	—	—	—	237	1,315	1,978,901
"	"	Lasimestareja . . .	24	46	226,687	—	—	—	24	46	226,687
"	"	Nuohoojia	30	85	100,941	—	—	—	30	85	100,941
"	"	Kadunlaskijoita . .	2	84	40,065	—	—	—	2	84	40,065
XI	28	Kauppajanhomylyjä	9	111	3,348,349	6	17	735,041	15	128	4,083,390
"	"	Tullijanhomylyjä . .	13	35	—	1,570	1,883	—	1,583	1,918	—
"	"	Potaattijanhoteht.	—	—	—	1	9	29,615	1	9	29,615
"	29	Sokeritehtaita . . .	2	338	10,393,000	—	—	—	2	338	10,393,000
"	"	Kahvinlisäysteht. . .	1	2	3,800	—	—	—	1	2	3,800
"	"	Kahvinpaahtolaitoksia	1	1	1,200	—	—	—	1	1	1,200
"	"	Sikuritehtaita . . .	5	89	358,356	2	15	76,000	7	104	434,356
"	"	Suklaattitehtaita . .	2	67	373,150	—	—	—	2	67	373,150
"	30	Höyryleipomoita . .	2	94	455,400	—	—	—	2	94	455,400
"	"	Leipomoita	258	1,030	4,003,553	—	—	—	258	1,030	4,003,553
"	"	Sokerileipomoita . .	13	70	276,043	—	—	—	13	70	276,043
"	"	Karamellitehtaita .	9	193	327,775	—	—	—	9	193	327,775
"	"	Sianteurastuslait. .	1	6	81,500	—	—	—	1	6	81,500
"	"	Teurastuslaitoksia	101	178	1,198,064	—	—	—	101	178	1,198,064
"	"	Makkaratehtaita . .	2	17	219,475	—	—	—	2	17	219,475
"	"	Makkarantek. verst.	38	142	602,002	—	—	—	38	142	602,002
"	"	Konservitehtaita . .	—	—	—	1	5	17,130	1	5	17,130
"	"	Mallastehtaita . . .	1	1	6,500	1	2	20,000	2	3	26,500
"	31	Olutpanimoita . . .	49	1,054	6,020,374	38	390	1,906,508	87	1,444	7,926,882
"	"	Portteripanimoita . .	1	7	25,000	—	—	—	1	7	25,000
"	"	Viinapolttimoita . .	21	385	1,521,050	10	133	1,134,408	31	518	2,655,458
"	"	Väkiiviinatehtaita .	35	124	855,810	—	—	—	35	124	855,810
"	"	Painohiivatehtaita .	—	—	—	3	—	494,790	3	—	494,790

Ryhmä.	Luokka.	Teollisuuslaji ja Teollisuuslaitoksia.	Kaupungeissa ja kauppaloissa.			Maaseuduilla.			Summa koko maalle.		
			Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavaran arvo. Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavaran arvo. Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavaran arvo. Suom. markkoissa.
XI	31	Punssi- ja viinitehtaita	11	47	1,223,305	—	—	—	11	47	1,223,305
"	"	Etikkatehtaita . . .	6	11	42,315	1	59	54,121	7	70	96,436
"	"	Kivennäisvesitehtaita	59	220	681,423	9	39	89,000	68	259	770,423
"	32	Tupakkatehtaita . .	31	2,590	8,781,504	3	116	174,023	34	2,706	8,955,527
XII	33	Paitatehtaita	5	211	298,738	—	—	—	5	211	298,738
"	"	Räätälinverstaita . .	408	1,752	3,684,179	—	—	—	408	1,752	3,684,179
"	"	Korsettilaitoksia . .	1	3	1,700	—	—	—	1	3	1,700
"	"	Hansikkatehtaita . .	4	30	48,350	—	—	—	4	30	48,350
"	"	Hattu- ja lakkitehtaita	4	232	722,995	1	18	44,000	5	250	766,995
"	"	Hattu- ja lakkivers- taita	22	83	185,555	—	—	—	22	83	185,555
"	"	Kravattitehtaita . .	2	32	101,750	—	—	—	2	32	101,750
"	"	Sadevarjotehtaita . .	2	19	63,053	—	—	—	2	19	63,053
"	"	Turkkurinverstaita .	17	106	360,666	—	—	—	17	106	360,666
"	"	Huopatyöntekijöitä .	1	2	605	2	39	35,440	3	41	36,045
"	"	Jalkinetehtaita . . .	—	—	—	1	6	13,000	1	6	13,000
"	"	Suntarinverstaita . .	532	1,499	1,954,976	—	—	—	532	1,499	1,954,976
"	34	Tukanleikkanslait . .	50	123	149,938	—	—	—	50	123	149,938
"	35	Kylpylaitoksia	64	365	373,872	—	—	—	64	365	373,872
"	"	Pesnlaitoksia	1	10	11,000	—	—	—	1	10	11,000
XIII	36	Kirjapainoja	70	1,482	3,513,291	—	—	—	70	1,482	3,513,291
"	"	Kivipainoja	8	287	678,310	—	—	—	8	287	678,310
"	"	Puunpiirroslaitok- sia	2	3	3,500	—	—	—	2	3	3,500
"	"	Valokuvanslait . . .	36	133	341,332	—	—	—	36	133	341,332
		Summa	3,054	34,748	124,320,752	3,111	30,179	89,977,688	6,165	64,927	214,298,440
		V. 1896	2,972	32,303	111,632,655	3,082	26,879	75,825,247	6,054	59,182	187,457,902
		V. 1895	2,992	27,881	92,105,656	3,020	25,304	70,394,201	6,012	53,185	162,499,857
		Keskiluku v. 1891—95	2,886	25,725	85,186,193	2,817	23,029	60,707,491	5,703	48,754	145,893,684
		Keskiluku v. 1886—90	2,528	21,325	64,637,541	2,396	18,723	48,232,331	4,924	40,048	112,869,872

II. Yleinen katsahdus Tehdas- ja Käsiteollisuuteen jokaisessa Suomen läänissä vuonna 1897.

L ä ä n i.	Kaupungit ja kauppalat.			Maaseudut.			Summa.		
	Työpaikkain luku. (Teh. ja verst.)	Työntekijäin luku.	Valmistetun ta- varan brutto- arvo Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku. (Teh. ja verst.)	Työntekijäin luku.	Valmistetun ta- varan brutto- arvo Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku. (Teh. ja verst.)	Työntekijäin luku.	Valmistetun ta- varan brutto- arvo Suom. markkoissa.
Uudenmaan läänissä	774	9,134	35,486,749	309	3,788	10,940,865	1,083	12,922	46,427,614
Turun ja Porin läänissä	658	6,777	24,760,068	424	3,862	12,201,483	1,082	10,639	36,961,551
Hämeen läänissä	340	7,589	24,048,801	399	6,317	20,665,373	739	13,906	44,714,174
Wiipurin ”	368	4,144	13,978,181	529	8,343	24,812,831	897	12,487	38,791,012
Mikkelin ”	138	562	1,470,879	288	1,188	2,816,241	426	1,750	4,287,120
Kuopion ”	256	1,061	3,079,901	324	1,899	5,046,425	580	2,960	8,126,326
Waasan ”	328	3,467	13,346,994	667	3,068	8,312,099	995	6,535	21,659,093
Oulun ”	192	2,014	8,149,179	171	1,714	5,182,371	363	3,728	13,331,550
Summa	3,054	34,748	124,320,752	3,111	30,179	89,977,688	6,165	64,927	214,298,440

III. Yleinen katsaus Tehdas- ja Käsityöteollisuuteen vuonna 1897
Suomen kaupungeissa ja kauppaloissa, järjestetyt näiden teollisuuden tuotannon brutto-arvon mukaan.

Kaupunki tai kaupala.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku. (Teht. ja verst.)	Työväestö.								Käytetty höyrymoottoreja.	
			Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		Luku.	Hevosvoimia.
			Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
Helsinki	32,007,784	579	35	9	411	209	5,070	2,038	5,516	2,256	64	1,369
Tampere	22,293,304	250	235	195	306	520	2,918	2,861	3,459	3,576	40	2,120
Turku	15,342,494	352	31	19	262	281	2,016	1,215	2,309	1,515	37	747
Nikolainkaup.	8,062,545	144	20	22	105	123	897	812	1,022	957	21	1,876
Pori	7,215,028	167	23	5	100	34	1,769	274	1,892	313	15	371
Wiipuri	6,468,006	171	21	3	146	94	1,243	593	1,410	690	15	189
Oulu	6,145,613	116	8	—	133	18	1,058	220	1,199	238	16	346
Kotka	5,999,309	49	5	—	34	9	1,199	129	1,238	138	9	780
Pietarsaari	3,896,613	27	4	3	75	115	192	451	271	569	6	104
Kuopio	2,320,550	154	2	—	69	10	522	99	593	109	9	171
Hämeenlinna	1,584,396	69	3	—	28	11	313	138	344	149	7	100
Kemi	1,344,705	15	10	2	33	11	280	38	323	51	1	100
Rauma	1,106,603	44	—	—	31	4	212	33	243	37	5	72
Hanko	1,031,554	30	—	1	22	3	341	38	363	42	4	38
Porvoo	1,026,702	71	8	1	46	16	288	184	342	201	5	70
Loviisa	730,177	39	5	2	16	3	140	38	161	43	6	69
Tammisaari	690,532	55	3	—	23	7	151	26	177	33	6	155
Mikkeli	665,692	61	1	—	33	3	194	35	228	38	7	74
Lappeenranta	551,840	35	5	—	19	9	150	55	174	64	4	57
Uusikaupunki	543,928	44	7	—	18	2	196	24	221	26	3	59
Jyväskylä	523,492	51	5	2	32	6	159	69	196	77	1	8
Joensuu	455,987	55	5	—	43	4	162	5	210	9	—	—
Hamina	451,599	50	4	—	14	2	133	8	151	10	1	4
Heinola	447,490	32	1	—	11	—	93	4	105	4	2	30
Kristiinankaup.	443,642	35	—	—	5	—	113	6	118	6	1	20
Sortavala	422,859	36	2	—	19	1	162	10	183	11	1	10
Savonlinna	357,697	45	6	—	21	1	153	6	180	7	2	45
Kokkola	324,959	42	—	—	8	2	120	34	128	36	2	28
Raahe	276,236	15	—	—	3	—	36	23	39	23	2	76
Iisalmi	265,714	40	2	—	12	5	95	11	109	16	1	20
Naantali	256,926	12	—	—	2	—	82	3	84	3	2	24

Kaupunki tai kauppa.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Työpaikkain luku. (Teht. ja verst.).	Työväestö.								Käytetty höyrymoottoreja.	
			Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		Luku.	Hevosvoimia.
			Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
Tornio	240,838	23	1	—	11	—	53	7	65	7	1	4
Lahden kauppa.	171,101	21	1	—	5	4	47	4	53	8	—	—
Maarianhamina	156,559	17	—	—	5	—	47	9	52	9	—	—
Kajaani	141,787	23	4	—	4	6	43	12	51	18	—	—
Salon kauppa . .	108,000	17	1	—	9	2	45	1	55	3	—	—
Käkisalmi . . .	84,568	27	2	—	10	1	61	1	73	2	1	4
Uusikaarlebyy .	80,731	22	2	5	19	2	42	7	63	14	—	—
Nurmeksen k. .	37,650	7	—	—	5	—	10	—	15	—	—	—
Ikaalisten k. . .	30,530	5	2	—	3	—	8	2	13	2	—	—
Kaskinen	15,012	7	—	—	2	1	7	—	9	1	—	—
Summa	124,320,752	3,054	464	269	2,153	1,519	20,820	9,523	23,437	11,311	297	9,140
Maaseuduilla . .	89,977,688	3,111	446	189	1,518	672	22,522	4,832	24,486	5,693	467	11,660
Summa	214,298,440	6,165	910	458	3,671	2,191	43,342	14,355	47,923	17,004	764	20,800
V. 1896	187,457,902	6,054	821	445	3,172	1,839	39,831	13,074	43,824	15,358	700	18,125
„ 1895	162,499,857	6,012	632	334	2,851	1,633	36,125	11,610	39,608	13,577	649	17,082
Keskiluku v.												
1891—1895 . .	142,893,684	5,703	755	382	2,790	1,598	33,175	10,054	36,720	12,034	610	15,529
Keskiluku v.												
1886—1890 . .	112,869,872	4,924	1,064	548	2,564	1,334	27,195	7,340	30,823	9,222	447	9,232

IV. Yleinen katsaus teollisuuden toimesta Suomen kihlakunnissa vuonna 1897.

Lääni.	Kihlakunta.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. mar- koissa.	Työpaikkain luku. (Tent. ja verst.)	Työväestö.								Käytetty höyrymoo- reja.	
				Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		Luku.	Hevos- voimia.
				Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
Uudenm.	Helsingin	6,054,103	84	25	5	103	69	1,317	343	1,445	417	28	532
	Pernajan	1,786,507	116	4	—	9	—	473	115	486	115	14	179
	Raaseporin	1,642,563	34	3	1	18	3	348	77	369	81	4	95
	Lohjan	1,457,692	75	18	2	42	8	750	55	810	65	15	254
	Ulvilan	4,036,885	72	—	—	10	12	840	224	850	236	14	300
	Maskun	2,806,072	55	14	9	26	42	376	271	416	322	22	472
	Halikon	1,546,080	74	3	7	46	4	440	25	489	36	10	161
	Piikkiön	1,315,296	39	2	1	16	2	346	27	364	30	7	107
	Loimaan	836,781	66	2	—	16	14	244	36	262	50	3	56
	Tyrvään	564,459	40	4	2	10	—	259	26	273	28	6	131
Turun ja Porin.	Ikaalisten	558,087	31	3	4	7	5	194	20	204	29	5	42
	Ahvenanmaan	282,753	7	—	—	1	1	80	43	81	44	2	60
	Mynämäen	166,460	20	2	—	4	—	85	13	91	13	4	42
	Wehmaan	88,610	20	—	—	1	—	43	—	44	—	1	20
	Tammelan	9,806,130	96	128	92	137	121	1,465	794	1,730	1,007	48	2,660
	Pirkkalan	4,132,627	60	27	1	42	30	891	216	960	247	23	497
	Hauhon	3,167,706	80	14	13	46	43	628	398	688	454	20	528
	Hollolan	1,672,350	52	10	2	18	17	452	151	480	170	19	490
	Ruoveden	1,323,548	50	3	—	14	—	312	9	329	9	11	153
	Jämsän	563,012	61	2	—	5	2	221	13	228	15	8	103
Hämeen.	Kymin	10,320,503	65	15	4	146	55	1,982	463	2,143	522	17	591
	Lappeen	5,590,494	81	—	—	65	42	1,253	382	1,318	424	8	540
	Rannan	3,242,143	73	11	20	66	40	1,011	254	1,088	314	22	412
	Äyräpään	1,941,689	49	—	—	28	9	407	30	435	39	8	167
	Salmen	1,364,773	73	88	—	213	15	608	72	909	87	3	53
	Jääsken	1,118,391	54	—	2	14	21	356	121	370	144	5	134
	Sortavalan	604,090	41	—	—	8	7	221	20	229	27	2	83
	Käkisalmen	400,836	30	—	—	2	—	152	3	154	3	3	67
	Kurkijoen	229,912	63	—	—	11	15	104	7	115	22	—	—
	Rantasalmen	1,225,387	103	2	—	21	2	514	21	537	23	8	108
Mikkelin	Mikkelin	671,603	68	1	—	—	—	309	7	310	7	4	102
	Heinolan	612,133	53	—	—	4	—	147	11	151	11	3	44
	Juvan	307,118	64	1	—	3	—	140	5	144	5	4	34

Lään- i.	Kihlakunta	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. mar- koissa.	Työpaikkain luku. (Teht. ja verst.)	Työväestö.								Käytetty höyrymooto- reja.	
				Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		Luku.	Hevos- voimia.
				Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
Kuopion.	Liperin	2,455,287	58	9	9	36	1	662	32	707	42	7	174
	Rautalammen	1,575,293	54	—	—	19	—	500	—	519	—	3	50
	Kuopion	740,407	73	3	—	21	—	366	16	390	16	7	218
	Ilomantsin	130,706	64	—	—	3	—	89	1	92	1	1	10
	Pielisjärven	104,352	40	2	—	—	—	73	2	75	2	1	4
	Iisalmen	40,380	35	—	—	5	—	50	—	55	—	3	14
Waasan.	Laukkaan	2,260,085	115	11	2	46	16	607	90	664	108	16	475
	Kuortaneen	1,810,839	92	2	3	8	27	446	111	456	141	11	354
	Korsholman	1,397,182	79	4	—	35	—	336	32	375	32	15	164
	Lapuan	1,168,247	103	2	—	17	22	317	86	336	108	6	197
	Ilmajoen	1,121,683	181	3	—	33	—	529	16	565	16	24	343
Oulun.	Pietarsaaren	554,063	97	3	—	22	—	236	6	261	6	2	22
	Kemin	3,168,085	25	10	—	82	15	739	133	831	148	5	203
	Oulun	1,355,336	24	10	8	28	10	306	41	344	59	10	165
	Saloisten	513,145	82	5	2	8	2	236	12	249	16	4	44
	Haapajärven	110,287	30	—	—	2	—	48	—	50	—	1	6
Kajaanin	32,126	9	—	—	1	—	13	2	14	2	—	—	
Lapin	3,392	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	
Summa		89,977,688	3,111	446	189	1,518	672	22,522	4 832	24,486	5,693	467	11,660

V. Katsaus

Suomen Tehdas- ja Käsityöteollisuuteen

1897.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
IV	8	Kiviteollisuutta.													
		Kivilouhoksia ja kivenhakkuuverstaita.													
		<i>Kaupungeissa.</i>													
		9	Uudenmaan lääni	797,316	—	2 höyryk., 28 hv., 1 petr. mootoori 10 hv.	—	—	4	—	314	—	318	—	—
		4	Turun lääni	20,640	—	—	1	—	—	—	18	—	19	—	—
		2	Hämeen lääni	13,343	—	—	—	—	—	—	10	—	10	—	—
		1	Viipurin lääni	15,856	—	—	—	—	—	—	6	—	7	—	—
		1	Mikkelin lääni	2,000	—	—	—	—	—	—	2	—	4	—	—
		1	Kuopion lääni	7,000	—	—	—	—	—	—	5	—	5	—	—
		1	Vaasan lääni	4,493	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
	1	Oulun lääni	2,500	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	
	20		863,148												
			<i>Maaseuduilla.</i>												
	2	Turun lääni	57,263	8,500 tonnia kalkkikiveä ja marmoria, 777,543 kg. marmorikrossia.	2 höyryk. 14 hv.	—	—	2	—	27	—	29	—	—	
4	Viipurin lääni	24,900	—	—	—	—	10	1	58	3	68	4	—		
6		82,163		2 höyryk. 14 hv.	—	—	12	1	85	3	97	4	—		
9	Kalkkipolttimoita.														
	<i>Kaupungeissa.</i>														
	1	Uudenmaan lääni	135,580	89,180 hl. kalkkia, 66,000 kg. jauhattua kalkkikiveä, 252 ast. kipsiä, 3,921 kuorm. kalkkiruukia.	1 höyryk. 5 hv.	—	—	—	—	31	1	31	1	—	
	1	Hämeen lääni	4,516	337 hl. sammutettua kalkkia, 446 hl. sammuttamatointa kalkkia.	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	
	1	Viipurin lääni	38,156	968,219 kg. poltettua kalkkia.	—	—	—	—	—	9	—	9	—	—	
	3		178,252	89,963 hl. ja 968,219 kg. kalkkia, 66,000 kg. jauhatt. kalkkikiveä, 252 ast. kipsiä, 3,921 kr. kalkkiruukk.	1 höyryk. 5 hv.	—	—	—	—	42	1	42	1	—	
		<i>Maaseuduilla.</i>													
2	Uudenmaan lääni	20,500	20,500 hl. kalkkia.	1 höyryk. 3 hv.	1	—	—	—	31	—	32	—	—		
14	Turun lääni	287,290	327,703 „ „	—	—	—	3	—	135	2	138	2	—		

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.			
						Alle 15 vuotta.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.					
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.				
IV	9	6	Viipurin lääni	90,057	7,915 hl. ja 3,000,000 kg. kalkkia.	1 höyryk. 6 hv.	—	—	—	—	31	—	31	—	—		
		4	Mikkelin lääni	6,600	—	—	—	—	—	—	—	9	—	9	—	—	
		2	Kuopion lääni	14,856	13,960 hl. kalkkia.	—	—	—	—	—	—	18	—	18	—	—	
		28		419,303	370,078 hl. ja 3,000,000 kg. kalkkia.	2 höyryk. 9 hv.	1	—	3	—	224	2	228	2	—		
	" "		Tiilitehtaita.														
			<i>Kaupungeissa.</i>														
			6	Turun lääni	77,600	1,650,000 tiiltä.	—	—	—	13	—	88	10	101	10	—	—
			4	Hämeen lääni	186,500	2,870,000 "	—	3	—	4	6	113	18	120	24	—	—
			1	Viipurin lääni	9,000	280,000 "	—	—	—	—	—	16	—	16	—	—	—
			1	Vaasan lääni	29,900	684,000 "	1 höyryk. 1 hv.	—	—	3	8	18	11	21	19	—	—
			12		303,000	5,484,000 tiiltä.	1 höyryk. 1 hv.	3	—	20	14	235	39	258	53	—	
<i>Maaseuduilla.</i>																	
28			Uudenmaan lääni	848,457	19,157,500 tiiltä.	5 höyryk. 78 hv.	22	2	59	7	696	132	777	141	—	—	
18			Turun lääni	226,198	5,144,000 "	5 " 61 "	19	10	32	2	183	102	234	114	—	—	
22	Hämeen lääni	670,200	14,778,650 " 10,000 kaakelta.	3 " 68 "	23	14	33	12	485	164	541	190	—	—			
19	Viipurin lääni	492,355	9,021,400 "	3 " 43 "	—	—	36	21	519	73	555	94	—	—			
4	Mikkelin lääni	16,830	486,000 "	—	1	—	1	—	33	—	35	—	—	—			
11	Kuopion lääni	78,020	1,956,000 "	—	4	—	23	—	123	—	150	—	—	—			
1	Oulun lääni	6,000	194,450 "	—	3	—	3	—	5	5	11	5	—	—			
	103		2,338,060	50,738,000 tiiltä, 10,000 kaakelta.	16 höyryk. 250 hv.	72	26	187	42	2,044	476	2,303	544	—			
" "		Savenvalajan verstaita.															
		<i>Kaupungeissa.</i>															
		3	Uudenmaan lääni	3,890	—	—	—	—	1	—	5	—	6	—	—	—	
		10	Turun lääni	15,598	—	—	—	—	—	17	—	17	—	—	—	—	
		3	Hämeen lääni	44,608	—	—	—	—	2	—	28	2	30	2	—	—	
		3	Vaasan lääni	3,550	—	—	—	—	—	5	—	5	—	—	—	—	
		1	Oulun lääni	2,020	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	
			20		69,666	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
		<i>Maaseuduilla.</i>															
		1	Viipurin lääni	3,200	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	—	

Ryhmä	Luoikka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	
IV	9	Kaakeli-, fajanssi- ja porsiiniitehtaita.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		2	Uudenmaan lääni	331,033	234,361 kaakelta.
		3	Turun lääni	289,165	—
		1	Viipurin lääni	72,176	142,630 kaakelta, 2,400 tiiltä.
		6		692,374	
	<i>Maaseuduilla.</i>				
	2	Uudenmaan lääni	907,896	Fajansseja 651,692 m. arv., porsiiniineja 84,384 m. arv., kiviainetta 31,752 m. arv., kaakelia 84,308 m. arv., kipsiä 10,647 m. arv., raakkeja 22,712 m. arv.	
	2	Hämeen lääni	8,600	12,945 kaakelta.	
	1	Viipurin lääni	179,400	191,600 kaakelta, 180,000 tiiltä.	
5		1,095,896			
"	"	Sementtivalimoita.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
3	Uudenmaan lääni	169,700	3,000 juoks. metr. sementtiastetta, lattiota, portaita ja fasaadikorist.		
"	"	Kipsivalimoita.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		2	Uudenmaan lääni	6,200	—
		2	Vaasan lääni	1,000	—
4		7,200			
"	"	Muurisaventehtaita.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
2	Uudenmaan lääni	63,635	12,727 kuorm. muuriruukkia.		

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
1 sähkömotori 4 hv.	—	—	4	—	83	29	87	29	Käyt. ulk. raakat. 28,916 m. arv.
2 höyryk. 16 hv.	1	—	21	6	124	7	146	13	" " " 52,000 " "
—	—	—	—	—	36	4	36	4	" " " 7,900 " "
2 höyryk. 16 hv., 1 sähkömotori 4 hv.	1	—	25	6	243	40	269	46	Käyt. ulk. raakat. 88,816 m. arv.
2 höyryk. 62 hv.	2	1	25	39	178	141	205	181	Käyt. ulk. raakat. 141,721 m. arv.
—	—	—	—	—	9	—	9	—	—
1 höyryk. 8 hv.	—	—	3	—	62	13	65	13	Käyt. ulk. raakat. 27,950 m. arv.
3 höyryk. 70 hv.	2	1	28	39	249	154	279	194	Käyt. ulk. raakat. 169,671 m. arv.
1 höyryk., 1 petr. motorin 6 hv.	—	—	3	—	74	11	77	11	Käyt. 5,150 ast. sementtiä, 200 tonnia marmoria.
—	—	—	—	—	6	—	6	—	—
—	—	—	—	—	4	—	4	—	—
—	—	—	—	—	10	—	10	—	—
—	—	—	—	—	11	—	11	—	—

Ryhmä.	Luoikka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavar brutto-arvo Suom. mar- koissa.	Valmistetun tavar paljous ja laji.		
IV	10	Lasitehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>				
		1	Viipurin lääni	115,000 7,000 laat. ikkunlasia.		
		<i>Maaseuduilla.</i>				
		1	Uudenmaan lääni	87,500 972,970 pulloa ja purkkia.		
		2	Turun lääni	415,000 500,000 pulloa ja purkkia, 12,150 laat. ikkunlasia.		
		3	Hämeen lääni	453,700 900,000 pulloa, 5,146 laat. ikkuna- lasia.		
		6	Viipurin lääni	2,360,041 8,271,430 pulloa, 37,192 m ² valettua lasia, 20,320 laat. ikkunlasia. Sekäl. talous-, lääke- ja lamppu- laseja.		
		1	Mikkelin lään	67,970 3,780 laat. ikkunlasia.		
		1	Kuopion lääni	168,905 6,756 " "		
		1	Vaasan lääni	380,000 11,800 " "		
		15		3,933,116 10,644,400 pulloa ja purkkia, 37,192 m ² valettua lasia, 59,952 laatik- koa ikkunlasia. Talous-, lääke- ja lamppulaseja.		
		V	11	Kemillistä teolli- suutta.		
				Sulfaattitehdas. <i>Maaseuduilla.</i>		
				1	Viipurin lääni	36,000 755,300 kg. sulfattia.
				Väritehdas. <i>Kaupungeissa.</i>		
1	Uudenmaan lääni			80,000 Maalarivärejä ja vernisseja.		
"	"	Kimröökitehtaita. <i>Maaseuduilla.</i>				
		1	Turun lääni	15,000 150,000 kg. kimröökkiä.		
		2	Viipurin lääni	63,000 546,500 " "		
		3		78,000 696,500 kg. kimröökkiä.		

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.	
	Alle 15 vuotta.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
—	—	—	—	—	—	46	—	46	—	Käyt. ulk. raakat. 14,500 m. arv.
1 höyryk. 3 hv.	7	—	6	—	32	—	45	—	4	Käyt. ulk. tarveain. 3,500 m. arv.
—	—	—	10	4	90	—	100	—	—	" " " 47,390 " "
2 höyryk. 30 hv.	16	6	32	1	140	18	188	—	25	" " " 71,500 " "
3 " 43 "	101	3	299	34	732	77	1,132	—	114	" " " 550,008 " "
—	—	—	—	—	20	1	20	—	1	" " " 15,862 " "
—	—	—	4	—	101	1	105	—	1	" " " 49,730 " "
—	—	—	13	—	67	7	80	—	7	" " " 69,000 " "
6 höyryk. 76 hv.	124	9	364	39	1,182	104	1,670	—	152	Käyt. ulk. tarveaineita 806,990 m. arv.
—	—	—	—	—	18	6	18	—	6	—
1 höyryk. 8 hv.	—	—	—	—	11	8	11	—	8	—
Vesivoima.	—	—	—	—	6	—	6	—	—	Käyt. 800 m ³ koivuhalkoja.
"	—	—	—	—	8	—	8	—	—	" 6,200 " "
"	—	—	—	—	14	—	14	—	—	Käyt. 7,000 m ³ koivuhalkoja.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuna mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
V	11	1	Värjäystehdas. <i>Maaseuduilla.</i> Vaasan lääni	16,000	—	1 höyryk. 6 hv.	—	—	1	—	4	1	5	1	Käyt. väriain. 3,425 m. arv.
"	"		Värjäyslaitoksia. <i>Kaupungeissa.</i>												
		7	Uudenmaan lääni	52,721	—	—	—	—	—	17	6	17	6		Käyt. väriain. 12,700 m. arv.
		6	Turun lääni	24,949	—	—	—	3	—	10	3	13	3		" " 6,623 " "
		4	Hämeen lääni	34,126	—	—	—	—	—	14	—	14	—		" " 11,500 " "
		1	Viipurin lääni	9,350	—	—	—	—	—	3	—	3	—		" " 3,000 " "
		4	Mikkelin lääni	31,900	—	—	—	—	—	7	—	7	—		" " 25,500 " "
		9	Kuopion lääni	140,670	—	—	—	—	1	34	2	34	3		" " 91,175 " "
		9	Vaasan lääni	59,257	—	—	—	—	—	25	5	25	5		" " 29,233 " "
		7	Oulun lääni	33,508	—	—	—	—	—	3	—	3	—		" " 10,445 " "
		47		386,481						6	1	121	16	17	Käyt. väriain. 190,176 m. arv.
			<i>Maaseuduilla.</i>												
		8	Uudenmaan lääni	26,609	—	—	—	—	—	10	—	10	—		Käyt. väriain. 3,290 m. arv.
		12	Turun lääni	22,775	—	—	—	1	—	14	3	15	3		" " 5,825 " "
		10	Hämeen lääni	13,199	—	—	—	—	—	12	1	12	1		" " 5,610 " "
		12	Viipurin lääni	23,685	—	—	—	—	—	22	1	22	1		" " 6,353 " "
		7	Mikkelin lääni	32,960	—	—	—	—	—	12	—	12	—		" " 11,240 " "
		2	Kuopion lääni	6,154	—	—	—	—	—	2	—	2	—		" " 2,750 " "
		36	Vaasan lääni	100,805	—	—	—	—	—	3	—	3	—		" " 36,578 " "
		5	Oulun lääni	17,510	—	—	—	—	—	2	—	2	—		" " 3,500 " "
		92		243,697						6	—	129	11	11	Käyt. väriain. 75,146 m. arv.
			Öllykeitintöitä. <i>Maaseuduilla.</i>												
	12	1	Turun lääni	10,996	10,857 l. liinaöljyä, 25,000 kg. pel-lavasiemenjauhoja.	Vesivoima.	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. 760 hl. pell.-siemeniä.
		1	Hämeen lääni	13,725	13,180 l. liinaöljyä, 50,826 kg. pel-lavasiemenjauhoja.	"	—	—	—	—	2	—	2	—	" 60,283 kg. kotim. "
		2		24,721	24,037 l. liinaöljyä, 75,826 kg. pel-lavasiemenjauhoja.		—	—	—	—	4	—	4	—	

Ryhmä	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.
V	12	Kynttilätehtaita.		
		<i>Kaupungeissa.</i>		
		1 Viipurin lääni	468,075	492,710 kg. steariinikynttilöitä.
	1	Vaasan lääni	243,000	212,000 " "
	2		711,075	704,710 kg. steariinikynttilöitä.
"	"	Saippuatehtaita.		
		<i>Kaupungeissa.</i>		
		2 Uudenmaan lääni	184,968	422,200 kg. pesusaippuaa.
		1 Turun lääni	82,260	2,500 tus. ja 9,000 kg. toilettisaipp., 60,000 kg. pesusaippuaa, 12,000 kg. suopaa y. m.
		1 Viipurin lääni	335,600	713,745 kg. saippuaa, 7,566 kg. suopaa, 12,020 kg. raak. glyseriiniä.
		2 Vaasan lääni	417,500	862,000 kg. pesu- ja toilettisaippuaa.
		6	1,020,328	2,066,945 kg. ja 2,500 tus. saippuaa, 19,566 kg. suopaa, 12,020 kg. raaka glyseriiniä.
		<i>Maaseuduilla.</i>		
		1 Uudenmaan lääni	4,255	1,017 kg. hienoa saipp., 1,771 kg pesusaippuaa, 1,665 kg. suopaa.
		"	"	Teknokeemillisia tehtaita.
<i>Kaupungeissa.</i>				
3 Uudenmaan lääni	15,770			—
4 Turun lääni	42,300			—
1 Viipurin lääni	1,625			—
8	59,695			—
<i>Maaseuduilla.</i>				
1 Turun lääni	96,235	Saippuaa, hajuain. ja kirj.-mustetta.		
"	13	Teht. kuiv. tislausta vart.		
		<i>Kaupungeissa.</i>		
	1	Viipurin lääni	—	Metylalkohoolia, etikkahappoista kalkkia, tervaa ja puuhiiliä.

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
2 höyryk.	—	—	1	—	18	18	19	18	Käyt. u. raakat. 430,087 m. arv.
1 " 38 hv.	—	1	—	11	20	—	20	12	" 240,000 kg. stear. 192,000 "
3 höyryk. 38 hv.	—	1	1	11	38	18	39	30	Käyt. u. raaka-ain. 622,087 m. a.
—	—	—	—	—	13	—	13	—	Käyt. u. raaka-ain. 123,967 m. a.
—	—	—	1	—	5	2	6	2	" " " 29,230 "
1 höyryk. 20 hv.	—	—	1	—	17	—	18	—	" " " 241,500 "
—	—	—	—	—	6	—	6	—	" " " 338,000 "
—	—	—	2	—	41	2	43	2	Käyt. ulk. raaka-ain. 732,697 m. arv.
—	—	—	—	—	1	2	1	2	Käyt. ulk. raaka-ain. 1,240 m. arv.
—	—	—	2	1	1	2	3	3	—
—	—	—	2	4	4	10	6	14	Käyt. u. tarveain. 24,500 m. arv.
—	—	—	—	—	1	—	1	—	" " " 255 " "
—	—	—	4	5	6	12	10	17	—
—	—	—	—	2	5	2	5	4	Käyt. u. raaka-ain. 61,100 m. arv.
1 höyryk. 350 hv.	—	—	—	—	130	3	130	3	Käyt. 4,000 tonn. puujätteitä. Lyhyen ajan koekäynnissä.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuna mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.						
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.								
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.							
V	13		<i>Maaseuduilla.</i>																	
		3	Uudenmaan lääni	6,100	772 hl. tervaa, 7,000 l. tärpättiä, 2,120 hl. hiiliä.	—	—	1	—	9	—	10	—	Käyt.	670 m³	tervahalkoja.				
		3	Turun lääni	9,755	236 hl. tervaa, 7,860 l. tärpättiä, 3,893 hl. hiiliä.	—	—	—	—	10	1	10	1	"	189 "	"				
		5	Hämeen lääni	36,113	1,438 hl. tervaa, 36,570 l. tärpättiä, 13,000 hl. hiiliä, 5,100 l. pikiöljyä.	1	—	—	—	20	—	21	—	"	4,047 "	"				
		3	Viipurin lääni	9,864	630 hl. tervaa, 6,000 l. tärpättiä, 4,800 hl. hiiliä.	—	—	—	—	11	—	11	—	"	1,141 "	"				
		1	Mikkelin lääni	1,440	60 hl. tervaa, 300 l. tärpättiä.	—	—	—	—	2	—	2	—	"	113 "	"				
		1	Kuopion lääni	696	31 hl. tervaa, 460 l. tärpättiä, 200 hl. hiiliä.	—	—	—	—	2	—	2	—	"	50 "	"				
		7	Vaasan lääni	56,244	2,613 hl. tervaa, 60,180 l. tärpättiä, 4,800 hl. hiiliä, 4,800 l. pikiölj.	—	—	1	—	19	—	20	—	"	3,903 "	"				
		4	Oulun lääni	6,472	320 hl. tervaa, 5,775 l. tärpättiä, 360 hl. hiiliä, 1,000 l. pikiöljyä.	1	"	4	"	—	2	—	2	9	—	9	4	"	745 "	"
		27		126,684	6,100 hl. tervaa, 124,145 l. tärpättiä, 10,900 l. pikiöljyä, 29,173 hl. hiiliä.	4	höyryk.	26	hv.	1	2	2	2	82	1	85	5	Käyt.	10,858 m³	tervahalkoja.
"	"		<i>Miilitusta.</i>																	
		2	Oulun lääni	68,955	183,700 hl. puuhiiliä.	—	—	—	3	—	90	15	93	15	Käyt.	64,293 m³	sälepuita.			
"	"		<i>Pikitehtaita.</i>																	
		1	<i>Kaupungeissa.</i> Oulun lääni	840	38 hl. pikiä.	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
			<i>Maaseuduilla.</i>																	
		1	Vaasan lääni	80,000	2,859 hl. pikiä, 600 hl. tervaa ja pikiöljyä.	—	—	—	—	4	—	4	—	Käyt.	4,271 hl.	tervaa.				
		1	Oulun lääni	17,400	754 hl. pikiä, 63 hl. pikiöljyä, 40 laat. suutaripikiä.	—	—	—	—	3	—	3	—	"	1,068 "	"				
		2		97,400	3,613 hl. pikiä, 663 hl. tervaa ja pikiöljyä, 40 laat. suutaripikiä.	—	—	—	—	7	—	7	—	Käyt.	5,339 hl.	tervaa.				
"	"		<i>Asfalttitehtaita.</i>																	
		3	<i>Kaupungeissa.</i> Uudenmaan lääni	1,199,760	161,700 käär.katto- ja vuoraushuop., 2,920 ast. asfalttilakk., 185 ast. öljyä, 3,000 kg. lysoolia, 116,600 m³ asfaltteer. (tiedot vaillinaiset).	—	—	—	—	137	4	137	4	Käyt.	ulk. tarveaineita	675,500 m. arv.				

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.						
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.								
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.							
V	13	1	Turun lääni	35,000	—	—	—	—	—	7	—	7	—	Käyt. ulk. tarveain. 7,500 m. a.						
		4		1,234,760						144	4	144	4	Käyt. ulk. tarveain. 683,000 m. a.						
	"	"	Lakka- ja polityyritehtaita.																	
			<i>Kaupungeissa.</i>																	
			4	Uudenmaan lääni	49,731	10,900 l. ja 7,827 kg. lakkaa, 12,950 lit. polityyriä, kirjelakkaa.	1	höyryk.	2	hv.	2	—	4	—	4	3	10	3	Käyt. 36,245 l. väkiv., ulk. raaka-ain. 4,900 m. arv. Tiedot yhden teht. työv. sisältävät väkiviinätehtäisin.	
	"	"	Kaasutehtaita.																	
			<i>Kaupungeissa.</i>																	
			1	Uudenmaan lääni	400,741	1,177,800 m ³ kaasua, 35,836 hl. cokesta, 947 ast. tervaa.	1	höyryk.	6	hv.	—	—	—	—	60	—	60	—	Käyt. u. tarveain. 82,102 m. arv.	
			1	Turun lääni	200,000	507,200 m ³ kaasua.	1	"	6	"	—	—	—	—	25	1	25	1	Käyt. 1,801,596 kg. kaasuhiiliä 30,567 m. arv.	
			1	Viipurin lääni	77,500	296,000 " "	1	"	4	"	—	—	—	—	32	—	32	—	Käytetty 13,000 hl. kivihiiliä 23,000 m. arv.	
			3		678,241	1,981,000 m ³ kaasua, 35,836 hl. cokesta, 947 ast. tervaa.	3	höyryk.	16	hv.	—	—	—	—	117	1	117	1	Käyt. ulk. tarveain. 135,669 m. arv.	
	"	"	Sähkövalotehtaita.																	
			<i>Kaupungeissa.</i>																	
			1	Uudenmaan lääni	205,000	—	4	höyryk.	250	hv., 2 sähkömotor. 6 hv.	—	—	—	—	24	1	24	1	—	
			1	Hämeen lääni	36,000	—		Vesivoima.			—	—	1	—	4	—	5	—	—	
		1	Vaasan lääni	121,000	Valoa 82,000 m. arv., sijoittamistöitä 39,000 m. arv.	3	höyryk.	100	hv.	—	—	1	—	9	1	10	1	—		
		1	Oulun lääni	10,000	—	1	"	50	"	—	—	—	—	4	—	4	—	—		
		4		372,000		8	höyryk.	400	hv. Vesivoima.	—	—	2	—	41	2	43	2	—		
"	"	Turvepekkutehtaita.																		
		<i>Maaseuduilla.</i>																		
		1	Hämeen lääni	19,797	8,092 paalia turvepekkua, 420 paalia turvemultaa.	1	höyryk.	13	hv.	—	—	1	1	10	6	11	7	—		
	1	Viipurin lääni	33,114	9,869 paalia turvepekkua, 1,002 paalia turvemultaa.	1	"	5	"	6	16	10	22	22	19	38	57	—			
	2		52,911	17,961 paal. turvepekkua, 1,422 paal. turvemultaa.	2	"	18	hv.	6	16	11	23	32	25	49	64	—			

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja määrä.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.		
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.				
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.			
V	14	Tulitikkutehtaita.														
		<i>Kaupungeissa.</i>														
		1	Turun lääni	147,498	17,065 laat. tulitikkuja,	1 höyryk. 6 hv.	5	1	4	14	15	44		24	59	Käyt. raaka-ain. 57,000 m. arv.
		1	Hämeen lääni	135,000	15,000 " "	1 " 16 "	—	—	—	12	19	34		19	46	" " 41,000 " "
		1	Kuopion lääni	29,800	4,000 " "	—	—	—	3	7	9	11		12	18	" kemikaaleja 5,400 " "
		2	Vaasan lääni	40,375	5,226 " "	1 " 3 "	2	5	4	4	10	22		16	31	" " 16,700 " "
		5		352,673	41,291 laat. tulitikkuja à 1,000 koteloa.	3 höyryk. 25 hv.	7	6	11	37	53	111		71	154	Käyt. ulk. raaka-ain. 120,100 m. arv.
		<i>Maaseuduilla.</i>														
		3	Uudenmaan lääni	77,414	8,316 laat. tulitikkuja.	1 höyryk. 10 hv.	1	2	3	10	15	23		19	35	Käyt. u. tarveain. 23,525 m. arv.
		2	Turun lääni	141,000	20,356 " "	3 " 55 "	—	5	6	40	29	41		35	86	" " " 34,500 " "
		2	Viipurin lääni	164,580	25,220 " "	1 " 6 "	—	3	9	4	56	89		65	96	" " " 39,650 " "
		7		382,994	53,892 laat. tulitikkuja.	5 höyryk. 71 hv.	1	10	18	54	100	153		119	217	Käyt. u. tarveain. 97,675 m. arv.
"	"	Pyroteknill. laboratorio.														
		<i>Kaupungeissa.</i>														
1	Uudenmaan lääni	18,000		—	—	—	—	—	3	—	3	—	—			
"	"	Dynamiittitehdas.														
		<i>Maaseuduilla.</i>														
1	Uudenmaan lääni	59,248	31,955 kg. dynamiittia.	1 höyryk. 15 hv.	—	—	1	3	13	11	14	14	—			
"	"	Lujajohotehtaita.														
		<i>Kaupungeissa.</i>														
		1	Uudenmaan lääni	132,078	554,600 kg. lujajouhoja, 126,605 kg. liimaa, 36,300 kg. luurasvaa.	1 höyryk. 25 hv.	—	—	—	—	17	13		17	13	Käyt. 395,000 kg. kotim. luita, 405,000 kg. ulk. luita.
		1	Viipurin lääni	37,900	207,570 kg. lujajouhoja, 23,850 kg. liimaa, 3,932 kg. luurasvaa.	1 " 10 "	—	—	—	10	4	10		4	4	Käyt. 315,660 kg. kotim. ja venäläisiä luita.
		1	Mikkelin lääni	28,480	164,000 kg. lujajouhoja, 19,330 kg. liimaa, 3,747 kg. luurasvaa.	2 " 19 "	—	—	—	5	—	5		—	—	Käyt. 182,000 kg. kotim. luita, 40,000 kg. ulk. luita.
1	Kuopion lääni	1,170	13,000 kg. lujajouhoja.	Tuulivoima.	—	—	—	—	1	—	1	—	—			
4		199,628	939,170 kg. lujajouhoja, 169,785 kg. liimaa, 43,979 kg. luurasvaa.	4 höyryk. 54 hv.	—	—	—	—	33	17	33	17	Käyt. 1,337,660 kg. luita.			

Ryhmä.	Luokka.	Lukunäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.
V	16	<i>Maaseuduilla.</i>		
		1	Uudenmaan lääni	8,040 53,600 kg. luujauhoja.
		2	Turun lääni	6,219 81,000 " "
		1	Hämeen lääni	38,500 190,000 " " 32,500 kg. liimaa.
		2	Viipurin lääni	18,204 138,300 " " 9,826 " " 838 kg. luurasvaa.
7	Vaasan lääni	24,342 170,253 kg. luujauhoja, 10,000 kg. liimaa, 2,000 kg. luurasvaa.		
	13		95,305 633,153 kg. luujauhoja, 52,326 kg. liimaa, 2,838 kg. luurasvaa.	
VI	17	Nahkateollisuutta.		
		Nahkatehtaita.		
		<i>Kaupungeissa.</i>		
		1	Uudenmaan lääni	146,400 Muok. 2,986 vuotaa, 10,540 nahkaa.
		2	Turun lääni	880,100 Muokattu 4,200 vuotaa, 2,600 nahkaa, 162,000 kg. antura- ja juhtinahkaa, 22,000 kg. päällysnahkaa, 34,000 kg. remeleitä.
		2	Mikkelin lääni	221,155 Muok. 6,496 vuotaa, 5,276 nahkaa.
		1	Oulun lääni	2,928,000 Anturanahkaa, voilokkia ja liimaa.
		6		4,175,655
		<i>Maaseuduilla.</i>		
		1	Uudenmaan lääni	37,737 Muok. 1,092 vuotaa, 2,398 nahkaa.
1	Hämeen lääni	327,430 " 10,130 " 6,100 "		
1	Vaasan lääni	19,800 " 800 " 500 "		
3		384,967 Muokattu 12,022 vuotaa, 8,998 nahkaa.		
Karvuverstaita.				
<i>Kaupungeissa.</i>				
	8	Uudenmaan lääni	211,882 Muokattu 9,281 vuotaa ja 11,231 nahkaa sekä kommissionitoita.	

Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. 95,500 kg. luita.	
—	—	—	—	3	1	3	1	" 87,113 " "	
1 höyryk. 20 hv.	—	—	—	8	6	8	6	" 325,000 " "	
1 " 2 "	—	—	—	8	2	8	2	" 141,545 " "	
—	—	—	—	11	5	11	5	" 204,518 " "	
2 höyryk. 22 hv.	—	—	—	32	14	32	14	Käyt. 853,676 kg. luita.	
1 höyryk. 10 hv.	—	—	—	19	—	19	—	Vuod. oli 1,296 ulk. 28,570 m. arv.	
4 " 56 "	—	—	16	106	6	122	6	Käyt. ulk. raaka-ain. 472,300 m. arv.	
1 " 4 " 1 yht. mot. luujauho- tehtaan kanssa.	—	—	1	23	1	24	1	Vuod. oli 4,205 ulk. 75,000 m. arv.	
7 höyryk. 100 hv. Vesivoima.	—	—	—	298	30	298	30	Käyt. 2,301 kotim., 3,308 ulk. härän ja lehm. v. 33,080 m. arv.	
13 höyryk. 170 hv. Vesivoima.	—	—	17	446	37	463	37		
1 höyryk. 6 hv. Vesivoima.	—	—	—	19	—	19	—	Vuod. oli 90 ulk. 1,800 m. arv.	
—	—	—	1	20	—	21	—	Vuod. oli 3,230 ulk. 43,500 m. arv.	
1 höyryk. 16 hv.	—	—	—	10	—	10	—	—	
2 höyryk. 22 hv.	—	—	1	49	—	50	—	Vuod. oli 3,320 ulk. 45,300 m. arv.	
1 höyryk. 16 hv.	—	—	1	50	1	51	1	Vuod. oli 4,930 ulk. 93,649 m. arv.	

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.
VI	17	17	Turun lääni	605,885 Muok. 12,798 vuotaa, 25,268 nahkaa.
		13	Hämeen lääni	524,552 " 16,531 " 22,316 "
		5	Viipurin lääni	138,585 " 6,007 " 5,175 "
		5	Mikkelin lääni	137,845 " 5,563 " 15,967 "
		11	Kuopion lääni	142,176 " 7,462 " 6,840 "
		9	Vaasan lääni	150,780 " 5,662 " 3,671 "
		13	Oulun lääni	313,699 " 32,410 " 14,825 "
	81		2,225,404 Muok. 95,714 vuotaa ja 105,293 nahkaa sekä komissionitöitä	
			<i>Maaseuduilla.</i>	
		55	Uudenmaan lääni	491,187 Muok. 18,877 vuotaa, 45,871 nahkaa,
	110	Turun lääni	921,050 " 40,766 " 63,533 "	
	68	Hämeen lääni	727,702 " 28,301 " 71,837 "	
	85	Viipurin lääni	892,236 " 36,565 " 96,586 "	
	66	Mikkelin lääni	542,696 " 26,472 " 66,438 "	
	70	Kuopion lääni	534,344 " 26,736 " 60,299 "	
	124	Vaasan lääni	1,137,942 " 56,343 " 100,584 "	
	40	Oulun lääni	484,493 " 22,009 " 25,064 "	
	618		5,731,650 Muok. 256,069 vuotaa, 530,212 nahkaa.	
			Satulasepäntehtaita.	
			<i>Kaupungeissa.</i>	
	1	Turun lääni	56,700 —	
	1	Oulun lääni	775,000 Mänttinahkaa, ajokaluja, salkkuja.	
	2		831,700	
			Satulasepänerstaita.	
			<i>Kaupungeissa.</i>	
	12	Uudenmaan lääni	79,665 —	
	12	Turun lääni	61,421 —	

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoirväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	—	4	—	104	—	108	—	Vuod. oli 4,135 ulk. 101,468 m. arv.
2 höyryk. 26 hv.	—	—	3	—	77	1	80	1	Vuod. oli 9,085 ulk. 164,055 m. arv.
—	—	—	—	—	35	—	35	—	Vuod. oli 1,250 ulk. 29,000 m. arv.
—	—	—	1	—	24	—	25	—	Vuod. oli 1,675 ulk. 24,000 m. arv.
—	—	—	2	—	37	1	39	1	Vuod. oli 2,065 ulk. 32,050 m. arv.
—	—	—	—	—	29	1	29	1	Vuod. oli 3,005 ulk. 58,578 m. arv.
—	—	—	—	—	46	1	46	1	Vuod. oli 24,980 ulk. 111,702 m. arv.
3 höyryk. 42 hv.	—	—	11	—	402	5	413	5	Vuod. oli 51,125 ulk. 614,502 m. arv.
1 höyryk. 2 hv.	1	—	3	—	136	1	140	1	Vuod. oli 5,083 ulk. 87,733 m. a.
—	4	2	8	—	260	7	272	9	" " 8,805 " 174,806 "
—	—	—	1	—	205	6	206	6	" " 9,595 " 167,381 "
—	—	—	5	—	197	2	202	2	" " 6,533 " 127,701 "
—	—	—	—	—	139	—	139	—	" " 1,836 " 34,000 "
—	—	3	3	—	161	2	164	5	" " 1,235 " 37,569 "
—	—	—	7	—	251	5	258	5	" " 24,982 " 298,426 "
—	—	—	5	—	83	2	88	2	" " 11,160 " 214,980 "
—	5	5	32	—	1,432	25	1,469	30	Vuod. oli 69,229 ulk. 1,142,596 m. arv.
1 höyryk. 5 hv.	—	—	2	—	26	2	28	2	—
—	—	—	26	12	164	34	190	46	Käyt. 598 kotim., 7,331 ulk. vuotia, 6,599 kotim. ja 1,395 ulk nahkoja.
—	—	—	28	12	190	36	218	48	—
—	2	—	3	—	28	1	33	1	—
—	—	—	9	—	24	—	33	—	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja määrä.	
VI	17	11 Hämeen lääni	82,191	—	
		11 Viipurin lääni	19,658	—	
		5 Mikkelin lääni	18,250	—	
		10 Kuopion lääni	35,850	—	
		9 Vaasan lääni	36,548	—	
		9 Oulun lääni	57,018	—	
		79	390,601	—	
	"	"	Turkkitaratehdas.		
			<i>Kaupungeissa.</i>		
		1	Oulun lääni	67,000	Muok. 6,000 lammasnahkaa.
"	"	Harjansitomatehtaita.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		1 Uudenmaan lääni	69,700	5,400 tus. harjoja, 4,350 tus. pensseleitä.	
		1 Turun lääni	206,000	10,100 kg. harjoja, 42,000 kg. pensseleitä.	
	1	Viipurin lääni	9,335	—	
	3		285,035	—	
"	"	Harjansitomaverstaita.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		1 Uudenmaan lääni	10,000	—	
		1 Hämeen lääni	1,400	—	
		1 Kuopion lääni	5,000	—	
		3	16,400	—	
		<i>Maaseuduilla.</i>			
	1	Kuopion lääni	3,980	—	
VII	18	Tekstiilitehtaita.			
		Villateollisuuslaitoksia.			
	1	Uudenmaan lääni	42,000	105,000 kg. villalankaa.	

Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	3	—	6	—	28	—	37	—	—
—	—	—	4	—	15	—	19	—	—
—	1	—	2	—	10	—	13	—	—
—	—	—	7	—	18	—	25	—	—
—	—	—	6	—	13	2	19	2	—
—	—	—	2	—	20	—	22	—	—
—	6	—	39	—	156	3	201	3	—
—	1	—	—	6	7	6	8	12	—
1 petr. mootori 8 hv.	—	—	2	—	13	12	15	12	Käyt. ulk. tarveain. 11,600 m. arv.
1 höyryk. 12 hv.	—	—	21	35	34	82	55	117	Käyt. ulk. tarveain. 40,000 m. arv.
—	—	—	2	—	3	2	5	2	—
1 petr. mootori 8 hv., 1 höyryk. 12 hv.	—	—	25	35	50	96	75	131	—
—	—	—	1	1	2	2	3	3	Käyt. ulk. tarveain. 4,000 m. arv.
—	—	—	—	1	2	—	2	1	—
—	—	—	1	—	4	—	5	—	—
—	—	—	2	2	8	2	10	4	—
—	—	—	2	—	3	—	5	—	—
1 höyryk. 42 hv.	—	—	—	3	3	4	3	7	Käyt. 14,000 kg. kotim. villoja, 3,000 kg. ulkom. villoja.

Ryhmä.	Luokka.	Lukunäkärä.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavaran paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.			
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.					
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.				
VII	18	2	Turun lääni	389,800	57,500 m. sek. villakudoksia, 10,000 kg. villalankaa.	2 höyryk. 50 hv.	—	—	3	5	36	82	39	87	Käyt. 7,200 kg. kotim. villoja, 47,000 kg. ulk. vill. ja shoddyä; väriain. 1,750 m. arv. Käyt. ulk. raakat. 884,594 m. arv.		
		4	Hämeen lääni	2,040,000	177,194 kg. villakudoksia, 105,195 kg. lankaa, paitse kommissoonittaita. (Tiedot puuttuu yhdestä tehtaasta.)	3 höyryk. 57 hv. Vesivoima.	1	1	9	27	130	333	140	361			
		7		2,471,800		6 höyryk. 149 hv.	1	1	12	35	169	419	182	455			
		<i>Maaseuduilla.</i>															
		3	Uudenmaan lääni	600,000	24,000 kg. ja 16,000 m. kudoksia.	1 höyryk. 48 hv.	—	—	2	—	36	79	38	79		—	
		3	Turun lääni	2,086,448	23,590 kg. ja 255,000 m. verkkaa, 6,900 kg. lankaa, koderoja, huopia y. m. Kehrätty 16,000 kg. villalankaa.	10 höyryk. 302 hv. Vesivoima.	2	2	4	22	78	231	84	255		—	
		2	Hämeen lääni	1,000,000	97,800 m. villalankaa, 64,947 kg. villalankaa, 292 saaleja ja huopia, 27,300 villalank. kommissoonissa.	3 höyryk. 99 hv. Vesivoima.	—	2	5	15	35	160	40	177		Käyt. 120,900 kg. kot. villoja, 54,880 kg. kot. lankaa; ulk. tarveain. 466,249 m. arv.	
	3	Vaasan lääni	812,974	93,168 kg. ja 13,000 m. kudoksia, kehrätty 74,480 kg. lankaa, värjätty 30,724 kg. lankoja.	1 höyryk. 125 hv. Vesivoima.	—	—	7	26	55	117	62	143	Käyt. 42,804 kg. kotim. villoja, shoddyä y. m., 12,698 kg. kot. lankaa, 89,927 kg. ulk. villoja, shoddyä, rättejä, 4,975 kg. ulk. lankaa; kemikaaleja ja värejä 14,743 m. arv.			
	11		4,499,422		15 höyryk. 574 hv.	2	4	18	63	204	587	224	654				
	19	Pumpuliteollis-laitoksia.															
		<i>Kaupungeissa.</i>															
1		Turun lääni	1,243,506	162,464 kg. pumpulilankaa, 101,005 kg. saa omaksi tarpeeksi, 6,200 kg. kudoksia, 10,900 kg. vanua.	3 höyryk. 260 hv.	—	—	5	37	26	140	31	177	Käyt. 292,356 kg. pumpulia, 67,451 kg. ulk. lankaa; ulk. väriaineita 25,210 m. arv.			
1		Hämeen lääni	9,000,000	2,422,711 kg. pumpulilankaa, josta osaksi valmist. 1,568,517 kg. pumpulilankaa, 157,956 kg. vanua.	16 höyryk. 1,500 hv. Vesivoima 1,480 hv.	121	83	127	178	764	1,331	1,012	1,592	Käyt. 2,763,800 kg. pumpulia 3,040,180 m. arv. Väriaineita 270,460 m. arv.			
1		Vaasan lääni	4,081,939	715,828 kg. pumpulilankaa, josta 377,703 kg. + 132,857 kg. tuotettua lankaa käytetty kudoksiin, 493,580 kg. kangasta, 47,992 kg. vanua. — Värjäyslaitoksissa jaostettiin 60,964 puntt. lankoja, 102,980 kankaita.	5 höyryk. 945 hv., 1 petr. mootori 6 hv.	11	19	30	81	278	639	319	739	Käyt. 794,483 kg. amerikk. pumpulia, 858,042 m. arv., 135,121 kg. pumpulilankaa, 318,361 m. arv., 14,157 kg. amerikk. vanua 9,183 m. arv.			
3		14,325,445		24 höyryk. 2,705 hv. Vesivoima.	132	102	162	296	1,068	2,110	1,362	2,508	Käyt. 3,850,639 kg. pumpulia.				
<i>Maaseuduilla.</i>																	
1	Hämeen lääni	5,500,000	1,345,350 kg. lankaa, 210,623 kankaita, painaen 1,020,826 kg.	12 höyryk. 1,957 hv. Vesivoima 420 hv.	110	86	78	117	431	670	619	873	Käyt. 1,581,370 kg. pumpulia sekä sekal. väriaineita.				

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
VII	20	Köysitehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>													
		1	Uudenmaan lääni	1,230	--	--	--	1	--	1	--	2	--	--	
		4	Turun lääni	12,003	--	--	--	3	--	6	--	9	--	--	
		5		13,233			--	--	4	--	7	--	11	--	
	"	"	Nyörinpunojanverstaita. <i>Kaupungeissa.</i>												
			2	Uudenmaan lääni	56,000	--	--	--	4	15	5	12	9	27	--
			1	Turun lääni	400	--	--	--	--	--	2	--	--	2	--
		3		56,400			--	--	4	15	5	14	9	29	
	"	"	Tilketehdas. <i>Kaupungeissa.</i>												
			1	Hämeen lääni	7,888	49,300 kg. tilkeitä.	--	--	--	--	1	--	1	--	--
"	"	Rullakartiinitehdas. <i>Kaupungeissa.</i>													
		1	Uudenmaan lääni	18,000	--	--	--	1	1	2	5	3	6	Käyt. ulk. tarveain. 3,700 m. arv.	
VIII	21	Paperiteollisuutta. Punhiemoita. <i>Kaupungeissa.</i>													
		3	Hämeen lääni	259,000	1,850,000 kg. puupahvia (kahden hiomon tuot. sisält. paperitehtaisiin).	10 turb. 440 hv.	1	--	5	4	52	42	58	46	Käyt. 10,434 m ³ hioinpuita.
		3	Uudenmaan lääni	480,227	2,750,000 kg. puuvannua, 1,600,000 kg. puupahvia.	10 turb. 1,260 hv.	--	--	3	2	73	74	76	76	Käyt. 23,166 m ³ hioinpuita.
		4	Hämeen lääni	130,880	1,132,241 kg. puuvannua sekä sitäpaitsä 4,405,982 kg. puupahvia 440,564 m. arvosta omaksi tarpeeksi.	7 höyryk. 205 hv., 25 turb. 2,432 hv.	--	--	--	2	273	51	273	53	Käyt. 30,325 m ³ hioinpuita; kemikaaleja 92,822 m. arv.

Ryhmä.	Luokka.	Lokumäärä.	Valmistetun tavarantoim. arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoim. paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
VIII	21	9	4,198,423	30,989,812 kg. puupahvia ja puuvannua sekä 3,737,332 kg. omaksi tarpeeksi, jonka arv. 260,400 m. ja olkivanua 306,000 kg. 105,000 m. arv. ei ole laskettu ilm. tuot. arvoon.	72 turb. 9,068 hv.	—	2	9	33	571	491	580	526	Käytetty 151,021 m ³ hioinpuita. Yhd. puuhiom. työväestö sisältäyty paperiteht. ilm.	
		16	4,809,530	36,472,053 kg. puuvannua ja puupahvia sekä 8,143,274 kg. oman paperitehtaan tarpeeksi, jonka arvo 700,964 m. ei ole laskettu ilm. tuotannon arvoon ja 306,000 kg. olkivanua 105,000 m. arv.	7 höyryk. 205 hv., 107 turb. 12,759 hv.	—	2	12	37	917	616	929	655	Käyt. 204,512 m ³ hioinpuita.	
"	"	Sellulosatehtaita. <i>Maaseuduilla.</i>													
		1	Uudenmaan lääni	120,000	526,365 kg. sellulosaa.	3 höyryk. 50 hv.	1	—	1	—	26	—	28	—	Käyt. 6,150 m ³ sellulosapuita; ulk. kemikaaleja 10,360 m. a.
		2	Hämeen lääni	—	3,254,632 kg. sellulosaa 813,488 m. arv. oman paperiteht. tarpeeksi.	1 höyryk. 60 hv., 1 turb. 75 hv.	—	—	—	3	148	28	148	31	Käyt. 28,154 m ³ sellulosapuita; kemikaaleja 124,980 m. arv.
		4	Viipurin lääni	730,200	2,792,710 kg. sellulosaa sekä sitäpaitsi 3,718,754 kg. omaksi tarpeeksi, jonka arvo 799,000 m. ei ole laskettu ilm. tuot. arvoon.	1 höyryk. 40 hv., 2 turb. 195 hv.	5	—	2	1	131	26	138	27	Käyt. 59,720 m ³ sellulosapuita; ulk. raakat. 251,900 m. arv.
		7		850,200	3,319,075 kg. sellulosaa sekä sitäpaitsi 6,973,386 kg. omaksi tarpeeksi, jonka arvo 1,612,488 m. ei ole laskettu ilm. tuot. arvoon.	5 höyryk. 150 hv., 3 turb. 270 hv.	6	—	3	4	305	54	314	58	Käyt. 94,024 m ³ sellulosapuita; ulk. kemikaaleja 387,240 m. arv.
"	"	Pahvitehtaita. <i>Maaseuduilla.</i>													
		1	Hämeen lääni	43,000	215,000 kg. rättejä ja puupahvia.	1 höyryk. 26 hv.	—	—	2	4	12	11	14	15	Käytetty 220,000 kg. paperijätettä, 50,100 kg. villarättejä, 28,300 kg. puuvannua.
"	"	Asfalttitehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>													
		2	Uudenmaan lääni	185,800	45,300 käär. asfalttihuopaa, 70 ast. peltivernissaa, 2,630 ast. lakkaa.	—	1	—	—	—	26	—	27	—	Käytetty ulk. tarveain. 111,700 m. arv.
			Hämeen lääni	—	(Tuotanto sisältyy paperitehtaitten ilmoituksiin.)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		<i>Maaseuduilla.</i>													
		1	Turun lääni	28,250	5,500 käär. kattohuopaa, 4,600 seinähuopaa, 340 ast. asfalttihuopaa.	—	—	—	—	—	12	—	12	—	Käyt. 10,200 kg. rättipahvia, ulk. tarveain. 16,020 m. arv.

Ryhmä.	Luokka.	Lukunäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
VIII	21	1	59,000	19,800 käär. asfalttihuopaa, 520 ast. asfalttilakkaa.	—	—	—	—	5	—	5	—	Käyt. 60,000 kg. r.-huopaa, 50 t. asfalttia, 700 ast. kiv.-hiil.-terv.		
		2	87,250		—	—	—	—	17	—	17	—			
	"	"	Paperitehtaita.												
			<i>Kaupungeissa.</i>												
			2	2,749,736	3,181,256 kg. sekal. paperilajeja, 1,085,286 kg. puuvanua 113,955 m. arv. ja 299,085 kg. olkivanua 104,680 m. arv. omaksi tarpeeksi sekä 2,305,600 kg. sekal. pahvilajeja, 89,600 käär. asfalttihuopaa ja 500 ast. lakkaa.	3	2	3	6	334	141	340	149	Käytetty 2,058,816 kg. rättejä, 1,088,000 kg. olkia, 15,950 m ³ hioinpuita, 1,098,300 kg. sellulosaa; sek. kemikaaleja ja väriaineita 170,412 m. arv.	
			<i>Maaseuduilla.</i>												
			1	400,000	2,000,000 kg. puupaperia.	—	4	4	4	105	19	109	27	Käyt. 19,200 m ³ hioinpuita.	
			4	3,888,373	8,602,972 kg. puupaperia, 692,623 kg. pahvia.	5	—	14	32	237	226	256	258	Käyt. ulk. tarveain. 243,738 m. arv.	
			3	3,166,800	8,806,177 kg. paperia.	—	1	29	26	600	247	629	274	Käyt. 4,759,723 kg. kot. vanua ja sellulosaa, ulk. raaka-ain. 426,600 m. arv.	
			2	2,022,358	4,653,000 kg. paperia.	1	1	6	26	277	120	284	147	Käyt. ulk. raaka-ain. 543,531 m. arv.	
10	9,477,531	24,062,149 kg. paperia, 692,623 kg. pahvia.	6	6	53	88	1,219	612	1,278	706					
"	22	Tapettitehtaita.													
		<i>Kaupungeissa.</i>													
		1	416,000	740,000 käär. tapetteja, 200,000 kg. värejä, 25,000 kg. lakkavernissaa.	1	—	4	2	29	12	33	14	Käyt. ulk. raaka-ain. 157,500 m. arv.		
		1	14,000	—	1	—	—	—	2	2	2	2	Käyt. paperia 3,400 m. arv., väriain. 1,400 m. arv.		
		1	125,000	450,000 käär. tapetteja.	1	—	3	8	3	2	6	10	Käyt. 115,000 kg. kot. paperia; ulk. väriaineita 20,000 m. arv.		
		1	80,000	275,000 käär. tapetteja ja reunuksia.	1	—	5	—	10	2	15	2	Käyt. 60,000 kg. paperia.		
4	635,000	1,465,000 käär. tapetteja ja reunuksia, 200,000 kg. värejä, 25,000 kg. lakkavernissaa.	3	—	12	10	44	18	56	28					

Ryhmiä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavaran paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.							
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.									
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.								
IX	22			Puun-, luun-, kautsun-, guttaperkan ja samanl. ain. kalust. tark. teollisuutta.																	
							Parkkimyllyjä.														
							<i>Maaseuduilla.</i>														
							1	Hämeen lääni	13,075	103,400 kg. parkkia.	1 höyryk. 10 hv.	—	—	2		—	4	—	6	—	—
1	Mikkelin lääni	15,215	179,000 " "	—	—	—	1	—	5	5	6	5	—								
2	Kuopion lääni	65,063	492,000 " "	1 höyryk. 8 hv.	—	—	4	—	29	—	33	—	—								
4		93,353	774,400 kg. parkkia.	2 höyryk. 18 hv.	—	—	7	—	38	5	45	5	—								
"	"			Sahalaitoksia.																	
							<i>Kaupungeissa.</i>														
							5	Uudenmaan lääni	873,287	51,040 m ³ sah. puutav.; höyl. 1,050 m ³ lankkuja ja lautoja, puita 7,500 m. arv.	7 höyryk. 191 hv., 5 höyrysahaa.	2	—	8		—	224	43	234	43	Sahattu 358,990 tukkia.
							8	Turun lääni	5,918,275	209,706 m ³ sah. puutavar., joista 19,521 m ³ kimpää ja vantaita, 4,171 m ³ hioinpuita, 810 läst. hiiliä, väkipyör. 4,000 m. arv. y. m.	9 höyryk. 354 hv., 8 höyrysahaa.	12	—	56		9	1,226	148	1,294	157	" 1,495,572 "
							3	Hämeen lääni	600,688	19,600 m ³ sah. puutavaroita.	2 höyryk. 40 hv., 2 höyrysahaa, 1 vesisaha.	—	—	2		—	62	6	64	6	" 183,978 "
							6	Viipurin lääni	5,428,380	188,880 m ³ sah. puutavar., joista 13,239 m ³ kimpää, 3,269 m ³ puita.	9 höyryk. 450 hv., 6 höyrysahaa.	—	—	14		3	920	104	934	107	" 1,230,722 "
							2	Mikkelin lääni	310,000	11,208 m ³ sah. puutavaroita.	2 höyryk. 45 hv., 2 höyrysahaa.	—	—	3		—	77	—	80	—	" 119,000 "
							2	Kuopion lääni	70,900	3,111 m ³ sah. puutavaroita.	2 höyryk. 32 hv., 2 höyrysahaa.	—	—	2		—	33	—	35	—	" 41,170 "
							5	Vaasan lääni	892,700	37,846 m ³ sah. puutav., joista 710 m ³ kimpää.	6 höyryk. 125 hv., 4 höyrysahaa, 1 vesisaha.	2	—	12		—	163	7	177	7	" 385,484 "
							3	Oulun lääni	2,196,805	76,238 m ³ sah. puutavaroita, 2,826 m ³ hioinpuita y. m.	4 höyryk. 215 hv., 3 höyrysahaa.	10	2	58		11	422	88	490	101	" 439,772 "
34		16,291,035	597,629 m ³ sah. puutavaroita, joista 33,470 m ³ kimpää ja vantaita, 10,266 m ³ puita, höyl. 1,050 m ³ lankkuja ja lautoja, 810 läst. hiiliä, väkipyöriä 4,000 m. arv.	41 höyryk. 1,452 hv., 32 höyrysahaa, 2 vesisahaa.	26	2	155	23	3,127	396	3,308	421	Sahattu 4,254,688 tukkia.								

Ryhmä.	Luokka.	Lokumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoimann määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
IX	22	<i>Maaseuduilla.</i>													
		58	Uudenmaan lääni	5,716,125	201,235 m ³ sah. puutav. Sahauksia kotitarpeeksi.	33 höyryk. 654 hv., 27 höyrysahaa, 31 vesisahaa.	10	1	55	9	1,305	77	1,370	87	Sahattu 1,845,617 tukkia.
		67	Turun lääni	6,752,441	295,547 m ³ sah. puutav., 6,585 m ³ höylättyjä puutav., 1,000 m ³ sälepuita, ripoja y. m. Tulli- ja kotisahauksia.	41 höyryk. 812 hv., 36 höyrysahaa, 31 vesisahaa.	5	—	51	6	1,509	241	1,565	247	" 3,177,447 "
		68	Hämeen lääni	6,341,428	261,649 m ³ sah. puutav., joista 326 m ³ koivukeppejä; 500 m ³ hiiliä, 1,000 m ³ puita. Tulli- ja kotisahauksia.	59 höyryk. 1,036 hv., 50 höyrysahaa, 18 vesisahaa.	25	—	78	9	1,485	121	1,588	130	" 2,907,680 "
		49	Viipurin lääni	10,394,375	365,724 m ³ sah. puutav., joista 29,655 m ³ kimpää ja koivusquar.; 37 m ³ parruja, 112 lektejä. Sah. kotitarpeeksi. Rakennushöyläyk-siä ja puusepäntöitä.	42 höyryk. 1,113 hv., 33 höyrysahaa, 16 vesisahaa.	2	1	75	17	2,310	169	2,387	187	" 3,172,699 "
		19	Mikkelin lääni	1,951,850	88,215 m ³ sah. puutav., joista 4,399 m ³ koivusquar. Koti- ja tullisahauksia.	8 höyryk. 201 hv., 8 höyrysahaa, 11 vesisahaa.	1	—	26	2	663	29	690	31	" 858,965 " 2,000 sylv. koivupuuta.
		22	Kuopion lääni	3,644,381	189,411 m ³ sah. puutavaroita.	9 höyryk. 252 hv., 9 höyrysahaa, 13 vesisahaa.	—	—	36	—	970	24	1,006	24	Sahattu 1,653,512 " 60 koivupuuta.
		130	Vaasan lääni	2,880,075	134,191 m ³ sah. puutav., joista 4,203 m ³ kimpää; 26,666 kg. puuvillaa. Tullisahauksia.	53 höyryk. 947 hv., 52 höyrysahaa, 78 vesisahaa.	22	3	108	13	1,243	48	1,373	64	Sahattu 1,553,789 "
		43	Oulun lääni	4,531,434	164,848 m ³ sah. puutav., joista 2,059 m ³ kimpää; 2,428 m ³ ripoja.	11 höyryk. 315 hv., 10 höyrysahaa, 33 vesisahaa.	22	8	106	25	1,035	164	1,163	197	" 1,028,466 "
		456		42,212,109	1,700,820 m ³ sah. puutav., joista 40,642 m ³ kimpää ja koivusquar.; 6,585 m ³ höyl. puutav., 4,428 m ³ sälepuita, ripoja y. m., 26,666 kg. puuvillaa, 500 m ³ hiiliä, 37 m ³ parruja.	256 höyryk. 5,330 hv., 225 höyrysahaa, 231 vesisahaa.	87	13	535	81	10,520	873	11,142	967	Sahattu 16,198,175 tukkia.
"	"	<i>Puuvillatehtaita.</i>													
		<i>Maaseuduilla.</i>													
		4	Viipurin lääni	137,897	4,124 paal. (m ³) puuvillaa, 1,325 milleä paketinkantimia. Suut- lestejä 9,500 m. arv.	2 höyryk. 50 hv.	—	—	8	—	41	7	49	7	—
		1	Vaasan lääni	7,500	450,000 kg. puuvillaa.	Vesivoima.	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. haapa-ain. 3,000 m. arv.
5		145,397		2 höyryk. 50 hv.	—	—	8	—	43	7	51	7			

Ryhmä	Luokka	Lukunäärä	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	
IX	22	Splinttitehdas.			
		<i>Maaseuduilla.</i>			
	1	Hämeen lääni	59,268	1,209 rullaa ja 3,402 laat. splinttiä.	
	23	Nikkarintehtaita.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		4	Uudenmaan lääni	1,949,293	1,093 m ³ sah. puutavar., 3,330 m ³ höyl. puutav., 3,521 m ³ nikkar. tarpeita. Sitäpaitsi 40,000 lasimestari tarp. Sekal. huonekaluja.
		2	Turun lääni	512,610	Huonekaluja ja rakennustöitä.
		1	Mikkelin lääni	6,762	183 m ³ höyläyksiä.
		1	Vaasan lääni	9,900	Rakennusnikkaroimisia.
		1	Oulun lääni	28,000	—
	9		2,506,565		
	<i>Maaseuduilla.</i>				
	1	Uudenmaan lääni	90,000	Rakennus- ja nikkarintöitä.	
2	Turun lääni	154,420	1,616 sah. puutav., 361,673 kg. sikarilaat. ain., faner., remelintriss. y. m.		
1	Viipurin lääni	37,020	60 urkuharmonioita, 30 sorvaustuolia, työkapineita y. m.		
4		281,440			
" "	Nikkarinverstaita.				
	<i>Kaupungeissa.</i>				
	34	Uudenmaan lääni	240,024	—	
	45	Turun lääni	191,621	—	
	33	Hämeen lääni	315,595	—	
	26	Viipurin lääni	131,199	—	
	13	Mikkelin lääni	17,454	—	
	21	Kuopion lääni	62,932	—	
	15	Vaasan lääni	51,890	—	
	15	Oulun lääni	54,254	—	
202		1,064,969			

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
1 höyryk. 18 hv.	—	—	—	—	18	12	18	12	Käyt. 3,868 m ³ haapaaineita.
5 höyryk. 258 hv.	3	—	4	—	365	7	372	7	Käyt. ulk. puuain. 60,400 m. arv.
3 " 77 "	—	—	6	—	152	13	158	13	Käyt. ulk. puuain. 105,668 m. arv.
1 " 15 "	—	—	—	—	5	—	5	—	1,100 m ³ puutav., 1,400 tukkia.
1 " 45 "	—	—	3	—	17	—	20	—	—
1 " 30 "	—	—	2	—	22	—	24	—	Käyt. kot. sahatukkeja 10,000 m. arv.
11 höyryk. 425 hv.	3	—	15	—	561	20	579	20	
—	Sisältyy sahaamoihin.								—
2 höyryk. 45 hv.	—	—	5	—	102	14	107	14	—
Vesivoima.	—	—	—	—	17	—	17	—	Käyt. ulk. raaka-ain. 10,793 m. arv.
	—	—	5	—	119	14	124	14	
	1	—	24	—	153	—	178	—	—
	2	—	16	2	159	4	177	6	—
	4	—	12	—	249	—	265	—	—
	—	—	12	—	88	1	100	1	—
	2	—	4	—	31	—	37	—	—
	—	—	2	—	71	—	73	—	—
	—	—	6	—	46	1	52	1	—
	—	—	5	—	45	—	50	—	—
	9	—	81	2	842	6	932	8	

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
IX	23		Ruumiinkirstutehtaita.												
			<i>Kaupungeissa.</i>												
		3	Uudenmaan lääni	46,765	—	—	—	2	14	5	14	7		—	
			Puunaula- ja lestitehdas.												
			<i>Kaupungeissa.</i>												
		1	Turun lääni	2,880	4,800 kg. puunauvoja.	—	—	2	5	4	7	4		—	
			Sorvarintehtas.												
			<i>Kaupungeissa.</i>												
		1	Turun lääni	34,975	2,000,000 paperossiloppia y. m.	1 höyryk. 4 hv.	1	1	9	7	6	8	16	16	Käyt. ulk. tarveain. 5,400 m. arv.
			Sorvarinverstaita.												
	<i>Kaupungeissa.</i>														
9	Uudenmaan lääni	15,680	—	—	—	3	14	1	17	1		—			
8	Turun lääni	14,464	—	—	—	—	15	—	16	—		—			
4	Hämeen lääni	16,500	—	—	—	2	11	—	15	—		—			
6	Viipurin lääni	5,549	—	—	—	1	7	—	8	—		—			
3	Mikkelin lääni	1,970	—	—	—	—	3	—	3	—		—			
4	Kuopion lääni	4,250	—	—	—	—	7	—	9	—		—			
1	Vaasan lääni	10,000	—	—	—	—	2	—	9	—		—			
		35	68,413			3	10	—	64	1	77	1			
	Lankarullatehtaita.														
	<i>Maaseuduilla.</i>														
1	Uudenmaan lääni	170,000	256,046 krossia rullia.	1 höyryk. 15 hv.	—	—	4	6	45	12	49	18	Käyt. 10,828 m ³ koivupropsia.		
1	Hämeen lääni	475,000	790,000 " "	5 " 260 "	—	—	7	16	110	67	117	83	" 28,350 " "		
1	Viipurin lääni	770,000	898,079 " " 4,500 krossia bobbiineja.	1 " 400 "	—	—	30	17	218	60	248	77	" 46,440 " "		
1	Kuopion lääni	199,479	366,904 krossia rullia.	1 " 105 "	1	—	7	—	92	12	100	12	" 14,200 " "		
4		1,614,479	2,311,029 krossia rullia, 4,500 krossia bobbiineja.	8 höyryk. 780 hv.	1	—	48	39	465	151	514	190	Käyt. 99,818 m ³ koivupropsia.		

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarán brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarán paljous ja määrä.	
IX	23	Bobbiinitehdas.			
		<i>Maaseuduilla.</i>			
		1	Hämeen lääni	—	Tehdas uusi, ei vielä käynnissä.
		Tynnyritehtaita.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		2	Uudenmaan lääni	83,000	45,000 dritteliä.
		1	Turun lääni	250,000	124,000 astiata.
		1	Kuopion lääni	19,620	9,810 „
		4		352,620	178,810 astiata.
		<i>Maaseuduilla.</i>			
		1	Turun lääni	39,895	23,877 astiata, drittelejä y. m.
		Tynnyrintekijäin verst.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		2	Uudenmaan lääni	13,794	—
2	Turun lääni	5,450	—		
1	Hämeen lääni	1,092	—		
2	Vaasan lääni	27,500	—		
7		47,836			
Korkkitehtaita.					
<i>Kaupungeissa.</i>					
1	Uudenmaan lääni	47,000	—		
1	Turun lääni	450,000	75,000,000 korkkia.		
2		497,000			
<i>Maaseuduilla.</i>					
1	Viipurin lääni	26,000	3,000,000 korkkia.		

Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
1 höyryk. 35 hv.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	4	—	27	—	31	—	—
1 höyryk. 16 hv.	3	—	9	—	40	—	52	—	Käyt. ulk. tarveain. 190,000 m. a.
Yhteinen mootori höyryrsahan kanssa.	—	—	—	—	3	—	3	—	—
—	3	—	13	—	70	—	86	—	—
1 höyryk. 12 hv.	—	—	—	—	15	—	15	—	—
—	—	—	2	—	4	—	6	—	—
—	—	—	—	—	4	—	4	—	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	8	—	8	—	—
—	—	—	2	—	17	—	19	—	—
—	—	—	3	2	6	4	9	6	Käyt. ulk. tarveain. 30,200 m. a.
1 höyryk. 15 hv.	—	—	—	25	40	52	40	77	Käyt. 290,000 korkkiparkkia 180,000 m. arv.
—	—	—	3	27	46	56	49	83	Käyt. ulk. tarveain. 210,200 m. arv.
1 petr. mot. 2 hv.	—	—	—	—	10	—	10	—	Käyt. korkkiparkkia 17,000 m. a.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.		
						Alle 15 vuotta.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.				
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.			
IX	24	Koppaverstaita. <i>Kaupungeissa.</i>														
		1	Uudenmaan lääni	14,910	—	—	1	—	3	1	3	3	7	4	—	
		1	Turun lääni	4,900	—	—	—	1	—	2	—	—	3	—	—	
		2		19,810			1	—	4	1	5	3	10	4		
	"	25	Kampaverstaita. <i>Kaupungeissa.</i>													
			1	Uudenmaan lääni	1,720	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—
			1	Turun lääni	3,000	—	—	1	—	—	3	—	4	—	—	—
		2		4,720			1	—	—	—	5	—	6	—		
	"	"	Gummitavaratehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>													
			3	Uudenmaan lääni	20,100	—	—	1	—	1	—	5	—	7	—	—
1			Vaasan lääni	1,405	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	
	4		21,505			1	—	1	—	8	—	10	—			
"	26	Ajokalutehtaita. <i>Kaupungeissa.</i>														
		2	Uudenmaan lääni	207,635	Ajokaluja ja siloja.	—	—	—	2	—	42	1	44	1	Käyt. ulk. tarveain. 54,110 m. arv.	
		1	Turun lääni	42,300	—	—	—	—	—	20	—	20	—	—	Käyt. ulk. tarveain. 3,540 m. arv.	
	3		249,935			—	—	2	—	62	1	64	1			
"	"	Vaunuverstaita. <i>Kaupungeissa.</i>														
		5	Uudenmaan lääni	74,200	—	—	—	—	—	42	—	42	—	—	—	
		5	Turun lääni	6,937	—	—	—	—	2	—	9	—	11	—	—	
		2	Hämeen lääni	3,300	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	—	
		1	Viipurin lääni	3,685	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	
		2	Vaasan lääni	2,362	—	—	—	—	1	—	4	—	5	—	—	
		1	Oulun lääni	2,810	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	—	
	16		93,294			—	—	3	—	66	—	69	—			

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	
X	27	Rakennusteollisuutta.			
		Muurareja ja rakennusurakoitsijoita.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		25	Uudenmaan lääni	4,340,392	—
		15	Turun lääni	328,218	—
		3	Hämeen lääni	81,550	—
		18	Viipurin lääni	876,763	—
		6	Mikkelin lääni	11,750	—
		2	Kuopion lääni	500	—
		9	Vaasan lääni	99,304	—
4	Oulun lääni	178,777	—		
	82		5,917,254		
"	"	Maalareita ja tapetinpanijoita.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		59	Uudenmaan lääni	823,348	—
		50	Turun lääni	317,561	—
		17	Hämeen lääni	161,191	—
		34	Viipurin lääni	274,936	—
		11	Mikkelin lääni	45,491	—
		18	Kuopion lääni	109,130	—
		29	Vaasan lääni	136,005	—
		19	Oulun lääni	111,239	—
	237		1,978,901		
"	"	Lasimestareja.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		6	Uudenmaan lääni	89,850	—
		11	Turun lääni	97,120	—
		2	Hämeen lääni	31,190	—
		1	Mikkelin lääni	2,800	—
3	Vaasan lääni	4,727	—		

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
5 höyryk. 17 hv.	1	—	98	41	1098	185	1197	226	(Tiedot vaillinaiset.)
—	2	—	33	—	299	34	334	34	—
—	—	—	—	—	50	30	50	30	—
—	—	—	24	—	339	40	363	40	—
—	—	—	2	—	13	2	15	2	—
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
—	2	—	11	8	70	28	83	36	—
—	—	—	—	—	67	7	67	7	Käytetty 4,200 tukkia, 112,000 tiiltä.
	5	—	168	49	1,938	326	2,111	375	
—	4	—	42	1	390	3	436	4	—
—	—	—	26	1	160	3	186	4	—
—	2	—	15	1	100	—	117	1	—
—	2	—	23	—	194	—	219	—	—
—	2	—	6	—	27	1	35	1	—
—	—	—	6	—	84	2	90	2	—
—	4	—	10	—	117	—	131	—	—
—	2	—	23	—	64	—	89	—	—
	16	—	151	3	1,136	9	1,303	12	
—	1	—	1	—	9	2	11	2	—
—	—	—	2	—	21	—	23	—	—
—	—	—	—	—	4	—	4	—	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	3	—	3	—	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukunäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
X	27	1	Oulun lääni	1,000	—	—	—	1	—	1	—	2	—	—	
		24		226,687		1	—	4	—	39	2	44	2		
"	"		Nuohoojia. <i>Kaupungeissa.</i>												
		9	Uudenmaan lääni	56,340	—	—	—	—	—	30	—	30	—	—	
		4	Turun lääni	13,141	—	—	—	5	—	13	—	18	—	—	
		4	Hämeen lääni	12,400	—	—	—	1	—	13	—	14	—	—	
		3	Viipurin lääni	2,530	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	
		2	Mikkelin lääni	1,850	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	
		3	Kuopion lääni	5,200	—	—	—	—	—	6	—	6	—	—	
		3	Vaasan lääni	5,780	—	—	—	2	—	5	—	7	—	—	
		2	Oulun lääni	3,700	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	
		30		100,941				8	—	77	—	85	—		
"	"		Kadunlaskijoita. <i>Kaupungeissa.</i>												
		2	Uudenmaan lääni	40,065	—	—	—	7	—	75	2	82	2	—	
XI	28		Ravinto- ja nautintoaineita valm. teollisuutta. Kauppajauhomyllyjä. <i>Kaupungeissa.</i>												
		1	Uudenmaan lääni	13,500	Jauhettu 105,000 kg. jauhoja.	1 petr. mootori 14 hv.	—	—	—	—	3	—	3	—	1 höyrymylly.
		2	Hämeen lääni	377,174	" 2,630,000 " ja 76,000 hl. tulliviljaa.	1 höyryk. 12 hv.	—	—	—	—	16	—	16	—	1 höyrymylly, 1 vesimylly, 1.724,700 kg. kotim. viljaa, 1,104,700 kg. ulk. viljaa.
		1	Viipurin lääni	832,940	Jauhettu 2,530,000 kg. riisirynejä, 48,000 kg. kaurarynejä, 105,000 ohrarynejä, 255,000 kg. ruisjauhoja, 875,000 kg. leseitä.	1 " 75 "	1	—	1	—	16	—	18	—	1 höyrymylly. Käyt. 500,000 kg. kotim. viljaa, 3,225,000 kg. raakariisiä.
		3	Kuopion lääni	871,867	6,649,200 kg. jauhoja ja ryynejä, 9,200 hl. tullijauhatuksia.	3 " 105 "	—	—	—	—	21	—	21	—	3 höyrymyllyä, 2,500 hl. kotim. viljaa, 31,200 hl. ja 4,263,208 kg. ulk. viljaa.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.		
XI	28	1	Vaasan lääni	1,044,800	1,950,000 kg. ruisjauhoja, 300,000 kg. ohraryynejä, 60,000 kg. ohrajauh., 4,000 kg. kauraryyn., 14,000 kg. kauraa, 2,200,000 kg. riisiryyn., 760,000 kg. rehujauhoja.	
		1	Oulun lääni	208,068	64,600 kg. riisiryyn., 21,200 kg. maltaita, 1,154,300 kg. ruisjauhoja, 113,900 kg. rehuleseitä, 81,900 kg. ohrajauhoja.	
		9		3,348,349	18,151,000 kg. jauhoja ja ryynejä, 1,748,900 kg. rehujauhoja ja leseitä, 21,200 kg. maltaita sekä 85,200 hl. tulliviljaa.	
		<i>Maaseuduilla.</i>				
		3	Viipurin lääni	439,060	Jauhettu 3,538,712 kg. jauhoja.	
		3	Kuopion lääni	295,981	Jauhettu 2,302,680 kg. viljaa, 314 hl. tullijauheita.	
		6		735,041	Jauhettu 5,841,392 kg. viljaa, 314 hl. tullijauheita.	
		Tullijauhomyyllyjä.				
		<i>Kaupungeissa.</i>				
	2	Uudenmaan lääni	—	Jauhettu 8,697 hl. viljaa.		
	3	Turun lääni	—	" 54,415 " "		
	4	Viipurin lääni	—	" 33,457 " "		
	2	Mikkelin lääni	—	" 40,460 " "		
1	Vaasan lääni	—	" 7,156 " "			
1	Oulun lääni	—	" 6,000 " "			
<i>Maaseuduilla.</i>						
124	Uudenmaan lääni	—	Jauhettu 150,185 hl. viljaa.			
			Jauhettu 330,637 hl. viljaa.			

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
3 höyryk. 650 hv.	—	—	2	1	20	2	22	3	1 höyrym. Jauh. 2,000,000 kg. ulk rukiita, 400,000 kg. ulk. ohria, 2,800,000 kg. ulk. riisiä, 30,000 kg. kot. rukiita, 60,000 kg. ohria, 20,000 kg. kauraa.
2 " 76 "	—	—	—	—	10	18	10	18	1 höyrym. Käyt. 8,000 kg. rukiita, 12,100 kg. kot. ohr., 303,300 kg. raakariisiä, 110,000 kg. ohria, 1,282,600 kg. ulk. rukiita.
10 höyryk. 918 hv.	1	—	3	1	86	20	90	21	8 höyrym., 1 vesimylly, 2,500 hl. ja 2,354,800 kg. kot. viljaa, 31,200 hl. ja 15,288,808 kg. ulk. viljaa.
1 höyryk. 16 hv., 2 yht. mootorit sahojen kanssa.	—	—	—	—	9	—	9	—	3 höyrym., 3,315,225 kg. ulk. viljaa. Yhd. myll. työväestö sisältyy sahalaistosten ilm.
1 höyryk. 25 hv., 1 yht. mootori sahan kanssa.	—	—	—	—	8	—	8	—	2 höyrym., 1 vesimylly, 1,016,680 kg. ja 2,800 hl. ulk. viljaa.
2 höyryk. 41 hv., 3 yht. mootorit sahojen kanssa.	—	—	—	—	17	—	17	—	5 höyrym., 1 vesim., 4,331,905 kg. ja 2,800 hl. ulk. viljaa.
1 höyryk. 42 hv., 1 yht. mootori sahan kanssa.	—	—	—	—	3	—	3	—	2 höyrymyllyä.
2 höyryk. 41 hv., 1 yht. mootori polttimon kanssa.	—	—	—	—	10	—	10	—	3 " "
1 höyryk. 20 hv., 1 yht. mootori sahan kanssa.	—	—	—	—	14	—	14	—	2 " "
1 yht. mootori sahan kanssa.	—	—	—	—	2	—	2	—	1 höyrymly, 1 vesimylly.
—	—	—	—	—	2	—	2	—	1 vesimylly.
1 höyryk. 25 hv.	—	—	—	—	4	—	4	—	1 höyrymylly.
5 höyryk. 128 hv., 4 yht. mot. muiden laitoksien kanssa.	—	—	—	—	35	—	35	—	9 höyrymyllyä, 4 vesimyllyä.
3 höyryk. 14 hv., 6 yht. mootorit sahojen kanssa.	4	2	4	—	148	2	156	4	9 höyrymyllyä, 115 vesimyllyä.

Ryhmä.	Lnoikka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoimann määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoirväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
XI	30	29	Hämeen lääni	456,078	—	—	2	1	13	5	76	23	91	29	—
		26	Viipurin lääni	594,895	—	—	7	—	17	3	92	13	116	16	—
		11	Mikkelin lääni	129,865	—	—	—	—	5	1	20	1	25	2	—
		21	Kuopion lääni	243,227	—	—	3	—	20	5	45	9	68	14	—
		30	Vaasan lääni	482,168	—	—	—	1	12	2	65	31	77	34	—
		22	Oulun lääni	168 503	—	—	1	—	3	2	21	29	25	31	—
		258		4,003,553		15	3	110	26	601	275	726	304		
			Sokerileipomoita.												
			<i>Kaupungeissa.</i>												
		4	Uudenmaan lääni	128,083	—	—	—	—	1	3	21	7	22	10	—
		3	Turun lääni	65,470	—	—	—	—	1	—	13	4	14	4	—
		1	Hämeen lääni	11,000	—	—	—	—	1	—	2	3	3	3	—
		1	Kuopion lääni	10,000	—	—	—	—	1	—	1	—	2	—	—
		3	Vaasan lääni	56,990	—	—	—	—	3	—	7	—	10	—	—
		1	Oulun lääni	4,500	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—
		13		276,043		—	—	—	7	3	44	16	51	19	
			Karamellitehtaita.												
			<i>Kaupungeissa.</i>												
		5	Uudenmaan lääni	287,560	—	—	—	1	1	11	58	79	59	91	—
		1	Turun lääni	1,935	—	—	—	—	1	—	3	1	4	1	—
		1	Viipurin lääni	17,800	—	—	—	—	—	—	8	25	8	25	—
		2	Vaasan lääni	20,480	—	—	—	—	—	—	1	4	1	4	—
		9		327,775		—	—	—	1	2	11	70	109	72	121
			Sianteurastuslaitos.												
			<i>Kaupungeissa.</i>												
		1	Vaasan lääni	81,500	—	—	—	—	—	—	6	—	6	—	—
			Teurastuslaitoksia.												
			<i>Kaupungeissa.</i>												
		45	Uudenmaan lääni	620,725	—	—	—	—	1	—	74	7	75	7	—
		23	Turun lääni	132,885	—	—	—	—	—	—	28	6	28	6	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
XI	30	8	Hämeen lääni	109,852	—	—	—	1	—	11	2	12	2	—	
		5	Viipurin lääni	119,590	—	—	—	—	—	9	—	9	—	—	
		4	Mikkelin lääni	27,925	—	—	—	—	—	8	—	8	—	—	
		9	Kuopion lääni	127,000	—	—	—	—	—	13	—	13	—	—	
		2	Vaasan lääni	32,587	—	—	—	—	—	5	—	5	—	—	
		5	Oulun lääni	27,500	—	—	—	—	—	8	5	8	5	—	
		101		1,198,064		—	—	2	—	156	20	158	20		
				Makkarantehtaita.											
				<i>Kaupungeissa.</i>											
				2	Uudenmaan lääni	219,475	—	—	—	2	1	10	4	12	5
			Makkaranverstaita.												
			<i>Kaupungeissa.</i>												
		6	Uudenmaan lääni	131,730	—	—	—	2	—	23	7	25	7	—	
		11	Turun lääni	145,240	—	—	—	—	—	32	4	32	4	—	
		6	Hämeen lääni	71,736	—	—	—	3	—	19	3	22	3	—	
		6	Viipurin lääni	87,200	—	—	—	—	—	12	—	17	—	—	
		1	Mikkelin lääni	2,910	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	
		2	Kuopion lääni	36 000	—	—	—	—	—	5	1	7	1	—	
		4	Vaasan lääni	43,260	—	—	—	—	—	11	—	11	—	—	
		2	Oulun lääni	83,926	—	—	—	—	—	7	3	8	3	—	
		38		602,002						1	—	13	—		
			Konservitehdas.												
			<i>Maaseuduilla.</i>												
		1	Turun lääni	17,130	—	—	—	—	—	1	3	2	3	—	
			Mallastehdas.												
			<i>Kaupungeissa.</i>												
		1	Oulun lääni	6,500	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	

Käyt. 32,000 kg. ohria.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.
XI	31	<i>Maaseuduilla.</i>		
		2	Uudenmaan lääni	408,659 1,232,208 litr. raakaviinettä.
		3	Turun lääni	167,455 563,376 " "
		2	Hämeen lääni	320,028 941,195 " "
		1	Mikkelin lääni	145,000 400,000 " "
		1	Vaasan lääni	43,159 134,872 " "
		1	Oulun lääni	50,107 124,847 " "
	10		1,134,408 3,396,498 litr. raakaviinettä.	
"	"	<i>Väkiviinatehtaita.</i>		
		<i>Kaupungeissa.</i>		
			Netto.	
		6	Uudenmaan lääni	285,423 2,098,206 litr. väkijuomia.
		11	Turun lääni	125,987 1,638,180 " "
		2	Hämeen lääni	112,257 840,000 " "
		6	Viipurin lääni	50,310 517,154 " " 1,988 litr. konjakkia.
		2	Mikkelin lääni	67,776 451,494 litr. " "
		2	Kuopion lääni	128,041 517,979 " " 5,000 litr. miedompia väkijuomia.
		4	Vaasan lääni	60,166 389,073 litr. väkijuomia.
2	Oulun lääni	25,850 94,900 " "		
	35		855,810 6,546,986 litr. väkijuomia, 1,988 litr. konjakkia, 5,000 litr. miedompia väkijuomia.	

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuotta.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
1 höyryk. 12 hv.	—	—	—	—	10	1	10	1	Käyt. 175,280 kg. kot. viljaa, 1,953,243 kg. ulk. s-maa, josta 672,627 kg. maissia.
2 " 20 "	—	—	—	—	38	1	38	1	Käyt. 592,029 kg. kot. viljaa, 214,034 kg. ulk. s-maa, josta 119,875 kg. maissia, 31,800 kg. siirappia.
3 " 42 "	—	—	—	—	31	8	31	8	Käyt. 332,434 kg. kot. viljaa, 1,627,465 kg. ulk. s-maa, josta 637,850 kg. maissia.
1 " 10 "	—	—	—	—	16	1	16	1	Käyt. 300,000 kg. kot. viljaa, 300,000 ulk. s-maa.
1 " 12 "	—	—	—	—	14	—	14	—	Käyt. 200,000 kg. kot. viljaa.
1 " 25 "	—	—	—	—	13	—	13	—	Käyt. 41,160 kg. kot. viljaa, 164,680 kg. ulk. s-maa.
9 höyryk. 121 hv.	—	—	—	—	122	11	122	11	Käyt. 1,640,903 kg. kot. viljaa, 4,259,422 kg. ulk. s-maa, josta 1,430,352 kg. maissia, 31,800 kg. siirappia.
5 höyryk. 38 hv.	—	—	—	—	25	1	25	1	Käyt. 2,120,658 litr. väkiviin., ulk. raaka-ain. 1,955 m. arv.
1 " 10 "	—	—	1	—	37	3	38	3	Käyt. 1,554,861 litr. väkiviin.
1 " 10 "	—	—	—	—	12	—	12	—	" 263,743 " "
4 " 22 "	—	—	—	—	15	1	15	1	" 530,221 " "
1 " 15 "	—	—	—	—	5	2	5	2	539,356 m. arv.
—	—	—	—	—	5	2	5	2	Käyt. 422,194 litr. " 426,912 m. arv.
—	—	—	—	—	10	—	10	—	Käyt. 548,822 litr. " 566,956 m. arv.
1 höyryk. 10 hv.	—	—	—	—	10	—	10	—	Käyt. 336,085 litr. " "
—	—	—	—	—	2	—	2	—	" 79,723 " "
—	—	—	—	—	2	—	2	—	" 86,545 m. arv.
13 höyryk. 105 hv.	—	—	1	—	116	7	117	7	Käytetty 5,856,307 litr. väkiviinettä.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.		
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.				
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.			
XI	31	8	Viipurin lääni	84,525	700,500 pull. kivenäisvesiä ja virvoitusjuomia.	—	—	2	1	19	9	21	10	—		
		3	Mikkelin lääni	17,777	122,476 pull. kivenäisvesiä ja virvoitusjuomia.	—	—	1	—	7	3	8	3	—		
		5	Kuopion lääni	31,248	218,000 pull. kivenäisvesiä ja virvoitusjuomia.	—	—	—	—	7	7	7	7	—		
		12	Vaasan lääni	64,160	474,407 pull. kivenäisvesiä ja virvoitusjuomia.	—	—	3	1	17	5	20	6	—		
		3	Oulun lääni	54,770	370,324 pull. kivenäisvesiä ja virtusjuomia.	—	—	2	—	4	2	6	2	—		
		59		681,423	5,108,464 pull. kivenäisvesiä ja virvoitusjuomia.	—	—	14	5	131	70	145	75	—		
			<i>Maaseuduilla.</i>													
			1	Uudenmaan lääni	2,800	20,000 pull. eri laj. virv.-juomia.	—	—	—	—	1	1	1	1	—	
			1	Turun lääni	21,500	140,000 " " "	—	—	—	—	4	4	4	4	—	
			4	Hämeen lääni	42,380	455,000 " " "	—	—	1	1	9	8	11	9	—	
		3	Vaasan lääni	22,320	150,000 " " "	—	—	1	—	3	4	5	4	—		
		9		89,000	765,000 pull. eri laj. virv.-juomia.	—	—	2	—	2	1	17	17	21	18	
"	32	Tupakkatehtaita.														
		<i>Kaupungeissa.</i>														
		8	Uudenmaan lääni	2,092,464	108,342,000 paperossia, 9,473,300 sikaaria, 9,763 kg. polttotupakkaa, 12,650 kg. nuuskaa.	3 höyryk. 39 hv.	—	—	11	22	74	510	85	532	Käyt. 332,862 kg. ulk. tupakkaa 1,040,490 m. arv.	
		7	Turun lääni	2,003,300	74,853,600 paperossia, 10,000 kg. sikaaria, 3,600,000 sikaaria, 481,395 kg. polttotupakk., 6,500 kg. nuuskaa.	1 " 25 "	6	—	21	68	72	356	99	424	Käyt. ulk. tupakkaa 556,850 m. arv.	
		3	Hämeen lääni	77,678	6,566,400 paperossia, 118,000 sikaaria, 100 laatikkoa ja 80 kg. tupakkaa.	1 " 5 "	—	—	—	5	12	45	12	50	Käyt. ulk. tupakkaa 35,524 m. arv.	
		8	Viipurin lääni	1,454,955	68,356,000 paperossia, 16,551,400 sikaaria, 28,400 kg. tupakkaa.	2 " 12 "	6	—	43	82	179	418	228	500	Käyt. 421,966 kg. ulk. tupakkaa 906,046 m. arv.	
		5	Vaasan lääni	3,153,107	88,252,000 paperossia, 5,971,000 sikaaria, 4,000 laatikkoa ja 134,895 kg. kartusitupakkaa, 27,072 suutupakkaa, 167,688 kg. nuuskaa.	2 " 26 "	—	—	53	105	70	432	123	537	Käyt. ulk. tupakkaa 1,200,420 m. arv.	
		31		8,781,504	346,370,000 ja 10,000 kg. paperossia, 35,713,700 sikaaria, 4,100 laat. ja 654,535 kg. polttotupakkaa, 27,072 kg. suutupakk. 186,838 kg. nuusk.	9 höyryk. 107 hv.	12	—	128	282	407	1,761	547	2,043	Käyt. tupakkaa 3,739,330 m. arv.	

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	
XII	33	Hansikkatehtaita.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		2	Uudenmaan lääni	6,150	—
		2	Turun lääni	42,200	—
	4		48,350		
"	"	Hattu- ja lakkitehtaita.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		2	Uudenmaan lääni	346,000	150 felbihattua, 1,850 karvahattua, 92,400 villahattua, 5,200 naishattua, 11,000 olki- ja lastuhattua.
		1	Turun lääni	260,000	75,000 hattua.
	1	Vaasan lääni	116,995	4,063 lakkia, 1,600 tus. kravatteja.	
	4		722,995		
"	"	<i>Maaseuduilla.</i>			
		1	Viipurin lääni	44,000	48,000 lakkia.
		Hattu- ja lakkiverstaita.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
	5	Uudenmaan lääni	91,200	—	
	6	Turun lääni	54,750	—	
	4	Hämeen lääni	29,450	—	
	1	Viipurin lääni	2,965	—	
	5	Kuopion lääni	2,550	—	
	1	Vaasan lääni	4,640	—	
	22		185,555		
"	"	Kravattitehtaita.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
	2	Viipurin lääni	101,750	5,550 tus. kravatteja.	

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	—	—	3	5	3	5	—	
—	—	2	2	7	11	9	13	Käyt. ulk. tarveain. 24,800 m. arv.	
		2	2	10	16	12	18		
2 höyryk. 14 hv.	—	—	3	—	21	99	24	99	Käyt. kot. olkia 5,812 m. arv., ulk. olkia 3,435 m. arv.
1 höyryk. 15 hv.	1	1	1	2	20	20	22	23	—
—	—	2	—	4	8	50	8	56	—
3 höyryk. 29 hv.	1	3	4	6	49	169	54	178	
—	—	—	2	13	1	2	3	15	Käyt. ulk. tarveain. 25,000 m. arv.
—	—	—	—	1	11	17	11	18	—
—	—	—	1	2	6	24	7	26	—
—	—	—	5	2	3	2	8	—	
—	—	—	—	—	—	2	—	2	—
—	—	—	1	—	5	1	6	1	—
—	—	—	—	1	1	1	1	1	—
			2	8	25	48	27	56	
—	—	—	—	2	—	30	—	32	Käyt. ulk. tarveain. 42,675 m. arv.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	
XII	33	Sadevarjotehtaita.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		1	Uudenmaan lääni	35,000	—
	1	Turun lääni	28,053	—	
	2		63,053		
"	"	Turkkurinverstaita.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		3	Uudenmaan lääni	182,300	—
		4	Turun lääni	49,981	—
		5	Hämeen lääni	66,000	—
		2	Viipurin lääni	20,885	—
		1	Vaasan lääni	27,000	—
		2	Oulun lääni	14,500	—
	17		360,666		
"	"	Huopatyöntekijöitä.			
		<i>Kaupungeissa.</i>			
		1	Oulun lääni	605	268 paria jalkineita.
		<i>Maaseuduilla.</i>			
		1	Viipurin lääni	32,500	3,300 paria huopajalk., 3,300 tus. pensseleitä ja harjoja.
	1	Mikkelin lääni	2,940	553 paria huopajalk., 123 hattua.	
	2		35,440		
"	"	Jalkinetehtas.			
		<i>Maaseuduilla.</i>			
	1	Hämeen lääni	13,000	—	

Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	—	2	3	1	5	3	8	—
—	—	—	—	—	1	7	1	7	Käyt. ulk. tarveain. 16,968 m. arv.
			2	3	2	12	4	15	
—	—	—	1	—	17	39	18	39	—
—	—	—	—	—	5	6	5	6	—
—	—	—	—	—	10	10	10	10	—
—	—	—	—	—	4	2	4	2	—
—	—	—	—	1	2	4	2	5	—
—	—	—	1	—	3	1	4	1	—
			2	1	41	62	43	63	
—	—	—	—	—	1	1	1	1	—
—	—	—	5	—	20	4	25	4	Käyt. ulk. tarveain. 3,300 m. arv.
—	—	—	—	—	4	6	4	6	—
			5	—	24	10	29	10	
—	—	—	2	—	4	—	6	—	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.										
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.												
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.											
XII	33		Suutarinverstaita.																					
			<i>Kaupungeissa.</i>																					
		136	Uudenmaan lääni	554,504	—	—	8	—	29	—	360	18	397	18										
		113	Turun lääni	337,793	—	—	4	—	26	1	244	6	274	7										
		59	Hämeen lääni	225,872	—	—	—	—	14	—	156	1	170	1										
		65	Viipurin lääni	271,538	—	—	4	—	24	—	147	6	175	6										
		18	Mikkelin lääni	40,353	—	—	2	—	8	—	32	—	42	—										
		56	Kuopion lääni	168,010	—	—	2	—	26	—	121	2	149	2										
		62	Vaasan lääni	179,549	—	—	1	—	25	—	121	—	147	—										
		23	Oulun lääni	177,357	—	—	2	—	22	—	75	12	99	12										
		532		1,954,976			23	—	174	1	1,256	45	1,453	46										
"	34		Parturiliikkeitä.																					
			<i>Kaupungeissa.</i>																					
		17	Uudenmaan lääni	75,500	—	—	—	—	6	—	41	4	47	4										
		10	Turun lääni	22,212	—	—	1	—	1	—	14	2	16	2										
		7	Hämeen lääni	6,300	—	—	—	—	2	—	11	1	13	1										
		6	Viipurin lääni	22,066	—	—	2	—	3	—	13	—	18	—										
		2	Kuopion lääni	3,300	—	—	1	—	—	—	5	—	6	—										
		5	Vaasan lääni	13,600	—	—	—	—	2	1	7	1	9	2										
		3	Oulun lääni	6,960	—	—	—	—	1	—	4	—	5	—										
		50		149,938			4	—	15	1	95	8	116	9										
"	35		Kylpylaitoksia.																					
			<i>Kaupungeissa.</i>																					
		33	Uudenmaan lääni	207,871	—	—	3	höyryk.	16 hv.	2	2	1	1	23	178	26	181							
		3	Turun lääni	19,962	—	—	1	"	12 "	—	—	1	—	3	18	4	18							
		2	Hämeen lääni	13,400	—	—	2	"	23 "	—	—	—	—	3	12	3	12							
		6	Viipurin lääni	57,988	—	—	2	"	20 "	—	—	—	—	12	19	12	19							
		1	Mikkelin lääni	8,000	—	—	1	"	2 "	—	—	1	—	2	8	3	8							
		9	Kuopion lääni	39,356	—	—	1	"	4 "	—	—	1	1	6	33	7	34							

Ryhmä.	Luoikka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
XII	35	9	Vaasan lääni	22,295	—	1 höyryk. 8 hv.	—	—	1	—	4	26	5	26	—
		1	Oulun lääni	5,000	—	2 " 23 "	—	—	—	—	1	6	1	6	—
		64		373,872		13 höyryk. 108 hv.	2	2	5	2	54	300	61	304	
"	"		Pesulaitos. <i>Kaupungeissa.</i>												
		1	Hämeen lääni	11,000	—	—	—	—	—	—	10	—	10	—	
XIII			Kuvaavaa teollisuutta. Kirjapainoja. <i>Kaupungeissa.</i>												
	36	16	Uudenmaan lääni	2,015,529	—	7 höyryk. 78 hv.	18	6	97	33	431	161	546	200	Käyt. paperia 553,490 m. arv., ulk. tarveain. 50,300 m. arv.
		11	Turun lääni	409,511	—	—	7	—	33	4	121	23	161	27	Käyt. paperia 101,553 m. arv.
		8	Hämeen lääni	229,463	—	3 höyryk. 9 hv.	7	—	23	7	65	17	95	24	Käyt. paperia 67,837 m. arv.
		13	Viipurin lääni	280,809	—	—	9	—	28	3	98	5	135	8	Käyt. paperia 70,289 m. arv.
		4	Mikkelin lääni	39,241	—	—	—	—	10	—	19	1	29	1	Käyt. paperia 8,727 m. arv.
		4	Kuopion lääni	212,700	—	2 höyryk. 27 hv.	—	—	23	—	63	9	86	9	Käyt. paperia 79,100 m. arv.
		10	Vaasan lääni	227,038	—	1 " 1 "	5	—	23	6	74	13	102	19	Käyt. paperia 66,997 m. arv.
		4	Oulun lääni	99,000	—	—	2	—	10	2	23	3	35	5	Käyt. paperia 36,150 m. arv.
		70		3,513,291		13 höyryk. 115 hv.	48	6	247	55	894	232	1,189	293	Käyt. paperia 984,143 m. arv.
"	"		Kivipainoja. <i>Kaupungeissa.</i>												
		4	Uudenmaan lääni	481,682	—	2 höyryk. 35 hv., 2 kaasum. 4 hv.	—	—	35	27	87	37	122	64	Käyt. kot. paperia 85,786 m. arv., ulk. tarveain. 67,240 m. arv.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.
XIII	36	4	196,628	Kivipainotöitä 86,000 m. arv.; kirjansitojätöitä 82,000 m. arv.; pelikortteja 12,000 m. arv.
		8	678,310	
"	"	Puunpiirroslaitoksia. <i>Kaupungeissa.</i>		—
		2	3,500	
"	"	Valokuvauslaitoksia. <i>Kaupungeissa.</i>		—
		9	186,000	
		8	59,050	—
		4	16,850	—
		4	25,325	—
		1	1,400	—
		2	15,230	—
		6	28,752	—
		2	8,725	—
		36	341,332	

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
1 höyryk. 7 hv., 1 kaasum. 2 hv.	3	5	8	25	30	30	41	60	Käyt. paperia ja pahvia 45,140 m. arv., ulk. tarveain. 10,250 m. arv.
3 köyryk. 42 hv.	3	5	43	52	117	67	163	124	Käyt. kot. paperia ja pahvia 130,926 m. arv., ulk. tarveain. 77,490 m. arv.
—	—	—	—	—	2	1	2	1	—
—	—	—	—	6	17	39	17	45	—
—	—	—	1	2	6	9	7	11	—
—	—	—	1	2	3	4	4	6	—
—	—	—	—	—	4	5	4	5	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	2	3	2	3	—
—	—	—	—	—	9	12	9	12	—
—	—	—	—	—	3	4	3	4	—
—	—	—	2	10	45	76	47	86	—

VI. Luettelo

Suomen tehtaista ja käsityölaitoksista

1897.

Jaetut maamme lääneihin, kaupunkeihin ja kihlakuntiin.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarán brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarán paljous ja määrä.
				Uudenmaan lääni.
				Helsingissä.
IV	8	1	31,728	723 m ³ kiilakiviä, 962 kuormaa peruskiviä.
"	"	5	138,916	—
"	9	1	135,580	89,180 hl. kalkkia, 66,000 kg. jauhattua kalkkikiveä, 252 ast. kipsiä, 3,921 kuorm. kalkkiruukkia.
"	"	2	331,033	234,361 kaakelta.
"	"	3	169,700	3,000 juoks. m. sementtiaskel-, lattoita, portaita ja fasaadikoristeita.
"	"	2	6,200	—
"	"	2	63,635	12,727 kuormaa muuriruukkia.
V	11	1	80,000	Maalarivärejä ja vernissoja.
"	"	3	28,606	—
"	12	2	184,968	422,200 kg. pesusaippua.
"	13	2	10,090	—
"	"	3	1,199,760	161,700 käär. katto- ja vuoraus- huop., 2,920 ast. asfalttilakkaa, 185 ast. oljyä, 3,000 kg. lysoolia, 116,600 m ³ asfalttipanoksia.
"	"	2	26,600	10,900 l. lakkaa, 6,200 l. polityyriä.
"	"	1	400,741	1,177,800 m ³ kaasua, 35,836 hl. cockesta, 947 ast. tervaa.
"	"	1	205,000	—
"	14	1	18,000	—
"	16	1	132,078	554,600 kg. luujauhoja, 126,605 kg. liimaa, 36,300 kg. rasvaa.
VI	17	3	118,900	Muok. 5,881 vuotaa, 8,431 nahkaa.
"	"	8	72,380	—
"	"	1	69,700	5,400 tus. harjoja, 4,350 tus. pensseleitä.
"	"	1	10,000	—

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.	
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.			
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
—	—	—	—	—	—	12	—	12	—	—
—	—	—	—	—	—	68	—	68	—	—
1 höyryk. 5 hv.	—	—	—	—	—	31	1	31	1	—
1 sähkömootori 4 hv.	—	—	4	—	—	83	29	87	29	Käyt. ulk. ain. 28,916 m. arv.
1 höyryk., 1 petrol. mootori 6 hv.	—	—	3	—	—	74	11	77	11	Käyt. 5,150 ast. sementtiä, 200 tonnia marmoria.
—	—	—	—	—	—	6	—	6	—	—
—	—	—	—	—	—	11	—	11	—	—
1 höyryk. 8 hv.	—	—	—	—	—	11	8	11	8	—
—	—	—	—	—	—	10	6	10	6	Käyt. ulk. värejä 9,000 m. arv.
—	—	—	—	—	—	13	—	13	—	Käyt. ulk. raaka-ain. 123,967 m. arv.
—	—	—	1	—	—	1	2	2	2	Käyt. ulk. raakaain. 1,975 m. arv.
—	—	—	—	—	—	137	4	137	4	Käyt. ulk. ain. 675,500 m. arv.
—	1	—	3	—	—	2	1	6	1	Käyt. ulk. raaka-ain. 4,900 m. arv.
1 höyryk. 6 hv.	—	—	—	—	—	60	—	60	—	Käyt. ulk. ain. 82,102 m. arv.
4 höyryk. 250 hv., 2 sähkömoot. 6 hv.	—	—	—	—	—	24	1	24	1	—
—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
1 höyryk. 25 hv.	—	—	—	—	—	17	13	17	13	Käyt. 395,000 kg. kotim. luita, 405,000 kg. ulk. luita.
1 höyryk. 16 hv.	—	—	1	—	—	25	1	26	1	Vuodista oli 3,950 ulk. 72,500 m. arv.
—	2	—	3	—	—	23	1	28	1	—
1 petrol. mot. 8 hv.	—	—	2	—	—	113	12	15	12	Käyt. ulk. ain. 11,600 m. arv.
—	—	—	1	1	—	12	2	3	3	Käyt. ulk. ain. 4,000 m. arv.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.
VII	20	1	Köysitehdas	1,230 —
"	"	2	Nyöripunonversta	56,000 —
"	"	1	Rullakartiinitehdas	18,000 —
VIII	21	2	Asfalttitehdasta	185,800 45,200 käär. asfalttihuopaa, 70 ast. peltivernissaa, 2,630 ast. asfalttilakkaa.
"	"	1	Tapettitehdas	416,000 740,000 käär. tapetteja, 200,000 kg. värejä, 250,000 ast. lakkaa, vernissoja.
"	"	1	Pussi- ja kotelotehdas	43,000 Pusseja, etikettejä, kapsuloita.
"	"	2	Kirjansitomatehdasta	120,000 (Toisen teht. ilm. sisältyy kirjapainoilm.)
"	"	11	Kirjansitomaverstasta	111,128 —
IX	22	1	Höyrysaha	297,600 11,582 m ³ sah. puutavaroita.
"	"	1	Puusaha ja höyläyslaitos	50,000 Höyl. 1,050 m ³ lankkuja ja lautoja; puita 7,500 m. arv.
"	"	1	Höyläyslaitos	82,000 —
"	23	3	Nikkaritehdasta	1,939,293 1,093 m ³ sah. puutav., 3,330 m ³ höyl. puutav., 3,521 m ³ valm. nikkarin verst. varten. Sitäpaitsä lasimest. tarp. 40,000 m. arv.
"	"	26	Nikkarinverstasta	199,592 —
"	"	3	Ruumiinkirstutehdasta	46,765 —
"	"	5	Sorvarinverstasta	11,810 —
"	"	2	Tynnyrintekijänverstasta	13,794 —
"	24	1	Koppatehdas	14,910 —
"	25	3	Gummitav. tehdas	20,100 —
"	26	2	Ajokalutehdasta	207,635 Ajokaluja ja siloja.
"	"	4	Vaunutehdasta	73,600 —
X	27	21	Rakennusurakoitsijaa ja muuraria	4,282,000 Rakennus- ja muuraustöitä.
"	"	33	Maalaria	584,266 —
"	"	9	Tapetinpanijaa	144,138 —
"	"	6	Lasimestaria ja lasinhiojaa	89,850 —
"	"	7	Nuohojaa	53,040 —
"	"	1	Kadunlaskija	36,840 —

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	—	1	—	1	—	2	—	—
—	—	—	4	15	5	12	9	27	—
—	—	—	1	1	2	5	3	6	Käyt. ulk. ain. 3,700 m. arv.
—	1	—	—	—	26	—	27	—	Käyt. ulk. ain. 111,700 m. arv.
1 höyryk. 30 hv.	—	—	4	2	29	12	33	14	Käyt. ulk. ain. 157,500 m. arv.
—	—	—	—	—	7	15	7	15	Käyt. paperia 25,000 m. arv., ulk. ain. 900 m. arv.
1 petrol. mot. 6 hv.	—	1	—	9	20	40	20	50	—
—	1	—	3	7	40	36	44	43	—
2 höyryk. 70 hv., 1 höyrysaha.	—	—	—	—	150	40	150	40	Sahattu 180,000 tukkia.
1 höyryk. 16 hv., 1 höyrysaha.	—	—	—	—	6	—	6	—	—
1 höyryk. 18 hv., 1 höyrysaha.	—	—	4	—	11	—	15	—	—
4 höyryk. 250 hv.	3	—	3	—	352	7	358	7	Käyt. ulk. puulajeja 59,400 m. arv.
—	1	—	18	—	116	—	135	—	—
—	—	—	—	2	14	5	14	7	—
—	—	—	2	—	9	1	11	1	—
—	—	—	2	—	4	—	6	—	—
—	1	—	3	1	3	3	7	4	—
—	1	—	1	—	5	—	7	—	—
—	—	—	2	—	42	1	44	1	Käyt. ulk. tarveain. 54,110 m. arv.
—	—	—	—	—	41	—	41	—	—
5 höyryk. 17 1/2 hv.	1	—	98	41	1,062	166	1,161	207	Ilm. vaillinaiset.
—	2	—	26	—	274	—	302	—	—
—	1	—	5	1	49	3	55	4	—
—	1	—	1	—	9	2	11	2	—
—	—	—	—	—	26	—	26	—	—
—	—	—	7	—	70	2	77	2	—

Ryhmä	Luokka	Lukumäärä	Valmistetun tavar brutto-arvo Suom. mar- koissa.	Valmistetun tavar paljous ja laji.
XI	29	1	6,393,000	6,295,142 kg. puhd. sok. 537,340 kg. krossisokeria, 258,860 kg. fariinia, 134,778 kg. siirappia.
"	"	1	1,200	—
"	"	1	60,000	—
"	"	2	373,150	Kakaota, suklaatia ja karamellejä.
"	30	2	455,400	—
"	"	45	1,003,761	—
"	"	3	121,573	—
"	"	4	260,060	—
"	"	32	474,365	Teurastettu 6,457 eläintä.
"	"	2	219,475	—
"	"	4	97,650	—
"	31	2	2,021,602	6,584,000 l. olutta.
"	"	1	25,000	51,700 l. portteria, 11,300 l. olutta.
"	"	3	225,755	1,318,606 l. tislattuja väkijuomia, 206,400 l. väkiviinettä.
"	"	3	376,500	Viinejä ja punssia.
"	"	1	18,000	—
"	"	6	208,863	1,780,637 pull. kivennäisvesiä ja virvoitusjuomia.
"	32	5	2,044,810	108,342,000 paperossia, 8,325,400 siikaaria, 8,288 kg. polttotupakkaa, 12,650 kg. nuuskaa.
XII	33	1	24,600	—
"	"	58	985,243	—
"	"	17	209,497	—
"	"	1	1,700	—
"	"	1	321,500	150 felbihattua, 1,850 karvahattua, 92,400 huopahattua, 5,200 naisenhattua.
"	"	5	91,200	—
"	"	1	35,000	—
"	"	3	182,300	—

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.		
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.				
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.			
1 petr. mot. 14 hv.	—	—	—	—	3	—	3	—	1 höyrymylly. Kaikki venäjän ruista.		
14 höyryk. 322 hv.	—	—	15	—	156	6	171	6	Käyt. 7,114,585 kg. raakasokeria 5,480,540 m. arv.		
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—		
1 höyryk. 4 hv.	—	—	—	15	10	10	10	25	Käyt. ulk. raaka-ain. 50,000 m. arv.		
1 höyryk. 4½ hv.	—	—	4	—	32	31	36	31	Käyt. ulk. raaka-ain. 200,000 m. arv.		
4 höyryk. 25 hv.	—	—	10	5	47	32	57	37	—		
—	—	—	6	2	131	101	137	103	—		
—	—	—	1	3	20	7	21	10	—		
—	—	—	1	9	53	79	54	88	—		
—	—	—	1	—	52	1	53	1	—		
1 höyryk. 4 hv., 1 kaasum. 2 hv.	—	—	2	1	10	4	12	5	—		
—	—	—	1	—	19	6	20	6	—		
3 höyryk. 128 hv.	1	—	1	—	195	104	197	104	Käyt. 1,924,520 kg. ulk. maltaita, 24,355 kg. humaloita 94,724 m. arv.		
—	—	—	—	—	3	4	3	4	Käyt. 23,945 kg. kot. maltaita, humaloita 400 kg. 800 m. arv.		
3 höyryk. 24 hv.	—	—	—	—	17	—	17	—	Käyt. 1,532,106 l. väkiviinettä 1,572,861 m. arv.		
1 kaasum. 1 hv.	—	—	1	—	11	7	12	7	Käyt. ulk. väkijuom. 100,000 m. arv.		
—	—	—	—	—	3	—	3	—	Käyt. 23,000 l. väkijuomia.		
—	—	—	—	—	41	14	41	14	—		
3 höyryk. 39 hv.	—	—	8	19	64	505	72	524	Käyt. 323,287 kg. ulk. tupakkaa 1,040,490 m. arv.		
—	—	—	—	—	1	12	1	12	—		
—	—	—	—	—	12	291	7	303	7	—	
—	—	—	—	—	1	5	1	138	—		
—	—	—	—	—	1	—	—	3	—		
2 höyryk. 14 hv.	—	—	3	—	21	81	24	81	—		
—	—	—	—	—	1	11	17	11	18	—	
—	—	—	—	—	2	3	5	3	8	—	
—	—	—	—	—	1	—	17	39	18	39	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.
XII	33	107	Suutarinverstasta	475,224 —
"	34	16	Tukanleikkauslaitosta	71,000 —
"	35	29	Kylpylaitosta	152,139 —
XIII	36	11	Kirjapainoa	1,864,029 Painotuotteita ja kliseoituja.
"	"	4	Kivipainoa	481,682 —
"	"	2	Puunpiirroslaitosta	3,500 —
"	"	8	Valokuvauslaitosta	183,500 —
		579		32,007,784
Porvoossa.				
IV	8	2	Kivenhakkuuverstasta	7,472 —
"	9	1	Savenvalajanversta	1,590 —
V	11	1	Värjäyslaitos	15,500 —
"	13	1	Lakka- ja polityyritehdas	1,031 427 kg. lakkaa, 350 l. polityyriä.
VI	17	2	Karvuverstasta	21,320 Muok. 800 vuotaa, 1,600 nahkaa.
"	"	1	Satulasepänersta	1,435 —
VII	19	1	Mattojen kutomo	12,775 —
VIII	21	3	Kirjansitomaverstasta	46,020 —
IX	23	1	Nikkarintehtasta	10,000 —
"	"	3	Nikkarinverstasta	18,148 —
"	"	1	Sorvarinversta	3,000 —
"	"	26	Vaunuverstas	600 —
X	27	3	Muuraria ja rakennusurakoitsijaa	36,392 —
"	"	5	Maalaria ja lasimestaria	29,057 —
"	"	1	Tapetinpanija	4,000 —
"	"	2	Nuohojaa	3,300 —
"	"	1	Kadunlaskija	3,225 —
XI	30	7	Leipuria	110,657 —
"	"	1	Sokerileipomo	6,510 —

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	3	—	19	—	309	17	331	17	—
—	—	—	6	—	39	4	45	4	—
—	—	—	—	—	15	140	15	140	—
6 höyryk. 58 hv., 6 kaasum. 16 hv., 1 petr. mot. 1 hv.	15	6	79	32	392	154	486	192	Käyt. paperia 487,590 m. arv., ulk. ain. 50,300 m. arv.
2 kaasum. 4 hv., 2 höyryk. 35 hv.	—	—	35	27	87	37	122	64	Käyt. kotim. paperia 85,786 m. arv., ulk. ain. 67,240 m. arv.
—	—	—	—	—	2	1	2	1	—
—	—	—	—	6	16	38	16	44	—
64 höyryk. 1,369 hv.	35	9	411	209	5,070	2,038	5,516	2,256	
—	—	—	—	—	9	—	9	—	—
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
—	—	—	—	—	Tiedot sisält. väkiviinäteht.			—	Käyt. 1,761 l. puhd. väkiviin.
—	—	—	—	—	9	—	9	—	Vuodista oli 200 ulk. 4,000 m. arv.
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	2	102	2	102	Käyt. 7,500 kg. kot. eläinkarvoja.
1 höyryk. 8 hv.	1	—	4	9	10	8	15	17	—
—	—	—	1	—	13	—	14	—	Käyt. ulk. puulajeja 1,000 m. arv.
—	—	—	4	—	20	—	24	—	—
—	—	—	1	—	2	—	3	—	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	30	19	30	19	—
—	1	—	4	—	14	—	19	—	—
—	—	—	1	—	1	—	2	—	—
—	—	—	—	—	5	—	5	—	—
—	—	—	—	—	4	—	4	—	—
—	—	—	2	2	24	15	26	17	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—

Ryhmä.	Luoikka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.
XI	30	1	Karamelli- ja marmelaaditehdas	27,500 —
"	"	5	Teurastuslaitosta	41,650 —
"	"	1	Makkaratehdas	13,080 —
"	31	1	Olutpanimo	87,450 300,000 l. olutta ja 15,000 l. portteria.
"	"	1	Viinapolttimo	158,925 402,188 l. väkiviinettä.
"	"	1	Väkiviinätehdas	37,050 27,624 l. viinispritiä, 180,592 l. palo- viiniä, 66,490 l. konjakkia, 359 l. rommiä.
"	"	1	Punssi- ja viinätehdas	38,765 27,639 l. punssia, 7,350 l. viiniä.
"	"	2	Virvoitusjuomatehdasta	14,000 140,000 pull. virvoitusjuomia.
"	32	1	Tupakkatehdas	44,150 985,900 sikaaria, 1,475 kg. piippu- tupakkaa.
XII	33	5	Räätälinverstasta	48,877 —
"	"	1	Olkihattutehdas	24,500 11,000 olki- ja lastuhattua.
"	"	11	Suutarinverstasta	43,723 —
XIII	36	2	Kirjapainoa	115,000 —
		71		1,026,702
Loviisassa.				
IV	9	1	Savenvalajanverstas	700 —
V	11	2	Värjäyslaitosta	6,515 —
VI	17	2	Karvarinverstasta	56,000 Muok. 2,100 vuotaa, 1,200 nahkaa.
VIII	21	2	Kirjansitomaverstasta	760 —
IX	22	1	Sahalaitos	364,349 35,755 m ³ sah. puutavaroita.
"	23	1	Nikkarinverstas	5,134 —
"	"	2	Sorvarinverstas	370 —
"	"	1	Korkkitehdas	47,000 —
X	27	3	Maalaria	20,594 —

Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	1	—	2	5	—	5	3	—
—	—	—	—	—	5	4	5	4	—
—	—	—	1	—	1	1	2	1	—
1 höyryk. 4 hv.	—	—	1	—	17	4	18	4	Käyt. 37,600 kg. kotim. ohria, 90,000 ulk. ohria, 1,400 kg. humaloita 9,720 m. arv.
1 höyryk. 30 hv.	—	—	—	—	14	1	14	1	Käyt. kot. kauraa 24,615 kg.; kot. rukiita 226,371 kg.; ulk. ohr. 96,830 kg.; maiss. 268,070 kg., vehnää 79,754 kg.
1 höyryk. 8 hv.	—	—	—	—	6	1	6	1	Käyt. 293,849 l. raakaviiniä; ulk. raakatav. 1,988 m. arv.
—	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. ulk. raakatav. 17,443 m. arv.
—	—	—	—	2	2	—	4	—	—
—	—	—	—	3	3	8	4	11	7 Käyt. 8,075 kg. ulk. tupakkaa.
—	—	1	—	7	26	2	34	2	—
—	—	—	—	—	—	18	—	18	Käyt. kot. olkia 5,812 m. arv.; ulk. olkia 3,435 m. arv.
—	—	2	—	7	23	1	32	1	—
1 höyryk. 20 hv.	3	—	8	—	28	4	39	4	Käyt. paperia 57,500 m. arv.
5 höyryk. 70 hv.	8	1	46	16	288	184	342	201	—
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
—	—	—	—	—	3	—	3	—	Käyt. väriain. 3,010 m. arv.
—	—	—	—	—	12	—	12	—	Vuod. oli 700 ulk. 14,000 m. arv.
—	—	—	—	1	2	—	3	—	—
2 höyryk. 45 hv., 1 höyrysaha.	2	—	3	—	42	3	47	3	Sahattu 152,990 tukkia.
—	—	—	—	1	3	—	4	—	—
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
—	—	—	—	3	2	6	4	9	6 Käyt. ulk. ain. 30,200 m. arv.
—	—	—	—	2	10	—	12	—	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.		Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.
XI	28	1	Tullijauhomylly	—	Jauh. 8,697 hl. viljaa.
"	30	2	Leipuria	30,592	—
"	"	2	Teurastuslaitosta	40,100	—
"	31	1	Olutpanimo	27,825	111,300 l. olutta.
"	"	1	Viinapolttimo	50,008	137,397 „ raakaviinettä.
"	"	1	Väkiivinatehdas	9,118	125,003 „ tisl. paloviinaa.
"	"	2	Virvoitusjuomatehdasta	7,460	56,000 pulloa virvoitusjuomia.
"	32	2	Tupakkatehdasta	3,504	162,000 sikaaria.
XII	33	4	Räätälinverstasta	18,750	—
"	"	5	Suutarinverstasta	11,498	—
"	35	2	Kylpylaitosta	19,900	—
XIII	36	1	Kirjapaino	10,000	—
		39		730,177	
Tammisaarella.					
IV	9	1	Savenvalajanverstas	1,600	—
V	11	1	Värjäyslaitos	2,100	—
"	13	1	Teknokem. laboratorio	5,680	1,100 kg. voiväriä, 150 kg. juustoväriä, 3,500 kg. juustonjuoks.
"	"	1	Lakka- ja polityyritehdas	22,100	7,400 kg. lakkaa, 6,400 l. polityyriä, kirjelakkaa.
VI	17	1	Nahkatehdas	146,400	Muok. 2,986 vuotaa, 10,540 nahkaa.
"	"	1	Karvarinverstas	15,662	Muok. 500 vuotaa ja nahkaa sekä muiden komissionitöitä.
"	"	3	Satulasepänverstasta	5,850	—
VII	18	1	Villakehrulaitos	42,000	105,000 kg. villalankaa.
VIII	21	1	Kirjansitomoverstas	3,000	—
IX	22	1	Sahalaitos	79,338	3,703 m ³ lankkuja, lautoja.
"	"	1	Drittelitehdas	—	—
"	23	3	Nikkarinverstasta	7,026	—
"	"	1	Sorvarinverstas	500	—
"	25	1	Kampaverstas	1,720	—

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
Yhteinen mot. sahan kanssa.	—	—	—	—	2	—	2	—	—
—	—	—	—	—	4	1	4	1	—
—	—	—	—	—	5	2	5	2	—
1 höyryk. 6 hv.	—	—	1	—	5	3	6	3	Käyt. 37,150, kg. ulk. malt., 350 kg. humal. 1,600 m. arv.
1 " 6 "	—	—	—	—	14	—	14	—	Käyt. 21,218 kg. kot. viljaa, 202,983 kg. ulk. viljaa.
1 " 6 "	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. 114,703 l. raakaviinettä.
—	—	—	1	—	4	4	5	4	—
—	—	—	—	—	2	1	2	1	Käyt. 1,300 kg. ulk. tupakkaa.
—	—	—	1	—	8	—	9	—	—
—	—	—	—	—	9	—	11	—	—
1 höyryk. 6 hv.	2	2	1	1	1	20	4	23	—
—	—	—	1	—	2	—	3	—	Käyt. paperia 1,200 m. arv.
6 höyryk. 69 hv.	5	2	16	3	140	38	161	43	
—	—	—	—	—	1	—	2	—	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	Käytetty väriaineita 690 m. arvosta.
—	—	—	1	1	—	—	1	1	—
1 höyryk. 2 hv.	1	—	1	—	2	2	4	2	Käyt. 34,484 l. raakaviinettä.
1 " 10 "	—	—	—	—	19	—	19	—	Vuod. oli 1,296 ulk. 28,570 m. arvosta.
—	—	—	—	—	4	—	4	—	Vuod. oli 80 ulk. 3,149 m. arv.
—	—	—	—	—	4	—	4	—	—
1 höyryk. 42 hv.	—	—	—	3	3	4	3	7	Käyt. kot. villoja, 14,000 kg., ulk. 3,000 kg.
—	—	—	2	—	2	—	4	—	—
1 höyryk. 42 hv., 1 höyrysaha.	—	—	1	—	15	—	16	—	Sahattu 26,000 tukkia.
—	—	—	—	—	4	—	11	—	—
—	—	—	—	—	8	—	8	—	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.		Valmistetun tavarán brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarán paljous ja laji.
X	27	5	Maalaria	15,727	—
XI	28	1	Tullijauhomylly	—	—
"	30	4	Leipuria	46,044	—
"	"	2	Teurastuslaitosta	12,000	—
"	"	1	Makkaratehdas	21,000	—
"	31	1	Olutpanimo	158,119	88,900 l. portteria, 552,000 l. olutta.
"	"	1	Väkiiviinatehdas	13,500	173,491 l. tist. väkijuomia.
"	"	1	Punssi- ja viinitehdas	2,200	2,000 l. erilaisia marjaviinejä.
"	"	2	Virvoitusjuomatehdasta	41,867	227,010 pull. virvoitusjuomia, 75,000 l. sahtia.
XII	33	5	Räätälinverstasta	20,550	—
"	"	2	Hansikkatehdasta	6,150	—
"	"	11	Suutarinverstasta	11,899	—
XIII	36	1	Kirjapaino	8,500	—
		55		690,532	
Hankoniemessä.					
IV	8	1	Kivenhakkuuverstas	619,200	—
VIII	21	1	Kirjansitomoverstas	786	—
IX	23	1	Nikkarinverstas	10,124	—
"	"	1	Tynnyritehdas	83,000	45,000 dritteliä.
X	27	1	Rakennusurakoitsija	22,000	—
"	"	3	Maalaria	25,566	—
XI	30	4	Leipuria	95,806	—
"	"	4	Teurastuslaitosta	52,610	—
XII	33	7	Räätälinverstasta	49,470	—
"	"	2	Suutarinverstasta	12,160	—
"	34	1	Tukanleikkauslaitos	4,500	—
"	35	2	Kylpylaitosta	35,832	—
XIII	36	1	Kirjapaino	18,000	—
"	"	1	Valokuvauslaitos	2,500	—
		30		1,031,554	

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.	
	Alle 15 vuotta.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
—	—	—	—	—	—	11	—	11	—	—
1 höyryk. 42 hv.	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	4	—	5	—	9	—	—
—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
1 höyryk. 17 hv.	—	—	2	1	—	26	9	28	10	Käyt. 196,978 kg. ulk. maltaita, 2,000 kg. humal. 6,000 m. arv.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Käyt. 180,000 l. raakaviinettä.
—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	2	2	3	5	5	7	—
—	—	—	—	1	—	9	—	10	—	—
—	—	—	—	—	—	3	5	3	5	—
—	—	—	—	2	—	12	—	16	—	—
—	—	—	—	2	—	5	1	7	1	Käyt. paperia 2,000 m. arv.
6 höyryk. 155 hv.	3	—	23	7	151	26	177	33	—	—
2 höyryk. 28 hv., 1 petr. mot. 10 hv.	—	—	4	—	225	—	229	—	—	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
—	—	—	1	—	6	—	7	—	—	—
—	—	—	—	—	20	—	20	—	—	Käyt. ulk. ain. 55,000 m. arv.
—	—	—	—	—	6	—	6	—	—	—
—	—	—	4	—	31	—	35	—	—	—
—	—	—	1	5	6	7	11	9	—	—
—	—	—	—	—	9	—	9	—	—	—
—	—	—	1	1	16	10	17	11	—	—
—	—	—	—	—	7	—	7	—	—	—
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—
2 höyryk. 10 hv.	—	—	—	—	7	18	7	18	—	—
—	—	—	7	1	4	2	11	3	—	Käyt. paperia 5,200 m. arv.
—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—
4 höyryk. 38 hv.	—	1	22	3	341	38	363	42	—	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
Raseporin kihlakunta.															
IV	9	2	Tiilitehdasta	14,200	300,000 tiiltä.	—	2	1	—	—	10	—	12	1	—
V	11	1	Värjäyslaitos	8,700	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
„	14	1	Dynamiittitehdas	59,248	31,955 kg. dynamiittia.	1 höyryk. 15 hv.	—	—	1	3	13	11	14	14	—
VI	17	9	Karvarinverstasta	96,215	Muok. 3,400 vuotaa, 3,900 nahkaa.	—	—	—	1	—	21	—	22	—	Vuod. oli 1,070 ulk. 4,700 m. arv.
VII	18	1	Viiliteollisuuslaitos	465,000	10,000 metriä cheviottia ja doffeileita.	Vesivoima 40 hv.	—	—	2	—	25	64	27	64	Käyt. kot. villoja 36,000 m. arv., ulk. villalank. 91,000 m. arv.
IX	22	4	Sahalaitosta	909,200	31,196 m ³ lankkuja, battenssia ja lautoja.	3 höyryk. 80 hv., 3 höyrysaaha, 1 vesisaaha.	1	—	14	—	256	1	271	1	Sahattu 260,481 tukkia.
„	23	1	Nikkarintehdas	90,000	Rakennus- ja puusepäntöitä.	—	Tiedot sisältyv. sahailmoituksiin.								—
XI	28	15	Tullijauhomyllyä	—	Jauhettu 38,900 hl. viljaa.	Vesivoima.	—	—	—	—	22	1	22	1	15 vesimyllyä.
		34		1,642,563		4 höyryk. 95 hv.	3	1	18	3	348	77	369	81	
Lohjan kihlakunta.															
IV	9	2	Kalkkipolttimoa	20,500	4,500 hl. kalkkia.	1 höyryk. 3 hv.	1	—	—	—	31	—	32	—	—
„	„	6	Tiilitehdasta	284,182	6,539,000 tiiltä.	—	6	—	25	6	279	40	310	46	—
„	„	1	Kaakelitehdas	22,400	31,500 kaakelta.	—	—	—	—	—	11	—	11	—	Käyt. ulk. ain. 6,590 m. arv.
„	10	1	Lasitehdas	87,500	972,970 pulloa ja purkkia.	1 höyryk. 3 hv.	7	—	6	—	32	—	45	—	Käyt. ulk. ain. 3,500 m. arv.
V	11	2	Värjäyslaitosta	10,650	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. väriain. 730 m. arv.
„	13	1	Kuivatuslaitos	750	40 hl. tervaa, 500 hl. hiiliä.	—	—	—	—	—	1	—	1	—	Käyt. 170 m ³ tervapuita.
VI	17	15	Karvarinverstasta	91,352	Muok. 4,320 vuotaa, 7,669 nahkaa.	1 höyryk. 2 hv.	—	—	2	—	32	1	34	1	Vuod. oli 949 ulk. 20,335 m. arv.
VII	18	1	Villateollisuuslaitos	15,000	3,000 kg. villalankaa.	—	—	—	—	—	3	2	3	2	Käyt. 3,000 kg. kot. villoja.
VIII	21	1	Puuhionno	182,227	1,050,000 kg. kuivaa puuvanuketta.	Vesivoima 215 hv.	—	—	3	2	23	7	26	9	Käyt. 10,798 m ³ hioinpuita.
IX	22	16	Sahalaitosta	709,891	30,808 m ³ lankkuja, battenssia ja lautoja. Sahauksia kotitarpeeksi.	11 höyryk. 236 hv., 8 höyrysaaha, 8 vesisaaha.	—	—	5	—	293	1	298	1	Käyt. 359,997 tukkia.
XI	28	27	Tullijauhomyllyä	—	Jauh. 85,564 hl. viljaa.	1 höyryk. 10 hv., 2 yht. mot. sahajan kanssa.	4	2	1	—	36	1	41	3	3 höyrymyllyä, 24 vesimyllyä.
„	31	1	Olutpanimo	30,440	111,227 l. olutta.	—	—	—	—	—	6	2	6	2	Käyt. 33,202 kg. ulk. ohria, 325 kg. humal. 1,143 m. arv.
„	„	1	Kivennäisvesitehdas	2,800	20,000 pull. eril. virvoitusjuom.	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—
		75		1,457,692		15 höyryk. 254 hv.	18	2	42	8	750	55	810	65	

Ryhmä.	Luokka.	Lukunähtä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.
Helsingin kihlak.				
IV	9	14	Tiilitehdasta	513,495 11,573,500 tiiltä.
"	"	1	Porsliini- ja fajanssitehdas	885,496 Fajansseja 651,692 m. arv., porsliineja 84,384 m. arv., kiviain. 31,752 m. arv., kaakelia 84,308 m. arv., kipsiä 10,647 m. arv., raakkeja 22,712 m. arv.
V	12	1	Saippuatehdas	4,255 1,017 kg. hien. saippuaa, 1,771 kg. pyykkisaipp., 1,665 kg. suopaa.
"	13	3	Kuivatuslaitosta	5,350 732 hl. tervaa, 7,000 l. tärpättiä, 2,120 hl. hiiliä.
"	14	2	Tulitikkutehdasta	77,414 8,316 laat. tulitikkuja.
VI	17	1	Nahkatehdas	37,737 1,092 vuotaa, 2,398 nahkaa.
"	"	17	Karvarinverstasta	198,716 Muok. 7,520 vuotaa, 21,604 nahkaa.
VIII	21	1	Selluloosatehdas	120,000 526,365 kg. selluloosaa.
IX	22	14	Sahalaitosta	2,928,590 92,414 m ³ lankkuja ja lautoja.
"	23	1	Lankarullatehdas	170,000 256,046 krossia rullia.
XI	28	21	Tullijauhomyllä	— Jauhettu 66,020 hl. viljaa.
"	31	4	Olutpanimoa	407,980 1,312,250 l. olutta ja portteria, 639,900 l. sahtia, 11,800 pulloa virvoitusjuomia.
"	"	2	Viinapolttimoa	408,659 1,232,208 l. väkiviinoja.
"	"	1	Painohiivatehdas	242,290 201,825 kg. hiivaa.
"	"	1	Eeteri- ja etikatehdas	54,121 6,255 kg. eeteriä, 73,700 l. etikkaa, 7,525 l. etikkahappoa.
		84		6,054,103
Pernajan kihlak.				
IV	9	6	Tiilitehdasta	36,580 745,000 tiiltä.
V	11	5	Värjäyslaitosta	7,259 —
"	16	1	Luujuauhomyllä	8,040 53,600 kg. luujuuhoja.

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuotta.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
5 höyryk. 78 hv.	12	1	31	1	371	87	414	89	—
2 " 62 "	2	1	25	39	167	141	194	181	Käyt. ulk. ain. 135,131 m. arv.
—	—	—	—	—	1	2	1	2	Käyt. ulk. ain. 1,240 m. arv.
—	—	—	1	—	8	—	9	—	Käyt. 226 m ³ tervapuita.
1 höyryk. 10 hv.	1	2	3	10	15	23	19	35	Käyt. ulk. ain. 23,525 m. arv.
1 " 6 "	—	—	—	—	19	—	19	—	Vuod. oli 90 ulk. 1,800 m. arv.
—	—	—	—	—	51	—	51	—	Vuod. oli 1,934 ulk. 37,398 m. arv.
3 höyryk. 50 hv.	1	—	1	—	26	—	28	—	Käyt. 6,150 m ³ propsia; ulk. kemikaaleja 103,634 kg.
8 höyryk. 213 hv., 5 höyrysaahaa, 9 vesisaahaa.	8	1	32	9	496	47	536	57	Sahattu 743,447 tukkia.
1 höyryk. 15 hv.	—	—	4	6	45	12	49	18	Sahattu 10,828 m ³ propsia.
1 " " "	—	—	1	—	23	—	24	—	1 höyrymylly, 20 vesimyllyä.
2 " 21 "	—	—	—	—	46	20	46	20	Käyt. 412,500 kg. ulk. ohria, 3,980 kg. humaloita 17,560 m. arv.
1 " 12 "	—	—	—	—	10	1	10	1	Käyt. 175,280 kg. kot. viljaa, 1,953,243 kg. ulk. viljaa, josta 672,627 kg. maissia.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	Käyt. 43,881 kg. ulk. potaattijauhoja.
3 höyryk. 65 hv.	1	—	5	4	39	10	45	14	Käyt. 89,618 lit. sprüitä, 49,450 lit. sprüetikkaa.
28 höyryk. 532 hv.	25	5	103	69	1,317	343	1,445	417	
—	2	—	3	—	36	5	41	5	—
—	—	—	—	—	7	—	7	—	Käyt. väriaineita 2,560 m. arv.
—	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. 95,500 kg. luita.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
VI	17	14	Karvarinverstasta	104,904	Muok. 3,637 vuotaa, 12,698 nahkaa.	—	1	—	—	—	32	—	33	—	Vuod. oli 1,130 ulk. 25,300 m. arv.
VII	18	1	Villateollisuuslaitos	120,000	21,000 kg. lankoja, 6,000 metr. kudoksia.	1 höyryk. 48 hv.	—	—	—	—	8	13	8	13	Käyt. kot. villoja 26,000 kg., ulk. villoja 13,000 kg.
VIII	21	2	Puuhiomoa	298,000	1,700,000 kg. puuvanaa, 1,600,000 kg. puupahvia.	Vesivoima. 874 hv.	—	—	—	—	50	67	50	67	Käyt. 12,368 m ³ hioinpuita.
IX	22	24	Sahalaitosta	1,168,444	46,817 m ³ sah. puutavaroita.	11 höyryk. 125 hv., 11 höyrysa., 13 vesisaha.	1	—	4	—	260	28	265	28	Sahattu 481,692 tukkia.
XI	28	61	Tullijauhomyllä	—	Jauhettu 140,153 hl. viljaa.	1 höyryk. 4 hv., 4 yht. mot. sahujen kanssa.	—	—	2	—	67	—	69	—	5 höyrymyllä, 56 vesimyllyä.
„	31	2	Olutpanimoa	43,280	187,000 litr. olutta.	1 höyryk. 2 hv.	—	—	—	—	11	2	11	2	Käyt. 52,930 kg. kot. ohria, 8,842 kg. ulk. ohria, 607 kg. humaloita 2,323 m. arv.
		116		1,786,507		14 höyryk. 179 hv.	4	—	9	—	473	115	486	115	
Turun ja Porin läänissä.															
Turun kaupungissa.															
IV	8	1	Kivenhakkuuverstas	12,750	60 hautapatsasta.	1 petr. mot. 5 hv.	1	—	—	—	11	—	12	—	—
„	9	3	Tiilitehdasta	37,700	700,000 tiiltä.	—	—	—	7	—	51	2	58	2	—
„	„	2	Savenvalajanverstasta	3,800	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
„	„	1	Kaakelitehdas	275,000	4,000 kpl. kaakeliunia.	1 höyryk.	—	—	20	6	112	6	132	12	Käyt. ulk. ain. 48,000 m. arv.
V	11	3	Värjäyslaitosta	12,700	—	—	—	—	2	—	4	3	6	3	Käyt. ulk. ain. 2,239 m. arv.
„	12	1	Saippuatehdas	82,260	2,500 tus. ja 9,000 kg. toilitisaippuaa, 60,000 kg. pesusaippuaa, 12,000 kg. suopaa y. m.	—	—	—	1	—	5	2	6	2	Käyt. ulk. ain. 29,230 m. arv.
„	13	4	Teknokeemillistä tehdasta	42,300	—	—	—	—	2	4	4	10	6	14	Käyt. ulk. ain. 24,500 m. arv.
„	„	1	Kaasutehdas	200,000	Valm. 507,210 m ³ kaasua.	1 höyryk. 6 hv.	—	—	—	—	25	1	25	1	Käyt. 1,801,596 kg. kaasuhiliä 30,567 m. arv.
VI	17	1	Nahkatehdas	119,000	Muok. 4,200 vuotaa, 2,600 nahkaa.	1 „ 6 „	—	—	—	—	14	—	14	—	Vuod. oli 3,400 ulk. 72,300 m. arv.
„	„	9	Karvarinverstasta	302,761	Muok. 6,548 „ 8,641 „	—	—	—	—	—	54	—	54	—	Vuod. oli 3,060 ulk. 71,353 m. arv.
„	„	1	Satulasepänverstas ja ajokalutehdas	56,700	—	1 höyryk. 5 hv.	—	—	2	—	26	2	28	2	—
„	„	5	Satulasepänverstasta	30,235	—	—	—	—	6	—	12	—	18	—	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
VI	17	1	206,000	42,000 kg. pensseleitä, 10,100 kg. harjoja.	1 höyryk. 12 hv.	—	—	21	35	34	82	55	117	Käyt. ulk. ain. 40,000 m. arv.
VII	18	1	360,000	57,500 m. kankaita, 10,000 kg. viljalankaa.	1 " 40 "	—	—	3	5	30	77	33	82	Käyt. 47,000 kg. ulk. villoja ja shoddyä.
"	19	1	1,243,506	162,464 kg. pumpulilankaa, 101,005 kg. samaa omaksi tarpeeksi, 6,200 kg. kudoksia, 10,900 kg. vanua.	3 " 260 "	—	—	5	37	26	140	31	177	Käyt. 292,356 kg. pump., 67,451 kg. ulk. lankoja, ulk. väriain. 25,210 m. arv.
"	20	3	11,783	—	—	—	—	3	—	5	—	8	—	—
"	"	1	400	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—
VIII	21	1	114,580	8,581,375 pusseja, 18,665,195 kirjekuorta.	1 höyryk. 6 hv.	4	—	3	4	6	27	13	31	Käyt. kot. paperia 86,550 m. arv., ulk. raaka-ain. 2,415 m. arv.
"	"	2	5,860	—	—	—	—	1	2	1	6	2	8	—
"	"	5	38,354	—	—	—	—	4	7	11	8	15	15	—
IX	23	2	512,610	Myöpeleitä ja rakennustöitä.	3 höyryk. 77 hv.	—	—	6	—	152	13	158	13	Käyt. ulk. ain. 105,668 m. arv., 1,100 m ³ puuain., 1,400 tukkia.
"	"	24	139,985	—	1 kaasum. 2 hv.	2	—	13	1	93	1	108	2	—
"	"	1	34,975	2,000,000 paperossinloppeja y. m.	1 höyryk. 4 "	1	1	9	7	6	8	16	16	Käyt. ulk. ain. 5,400 m. arv.
"	"	3	4,654	—	—	1	—	—	—	6	—	7	—	—
"	"	1	250,000	124,000 astiata.	1 höyryk. 16 hv.	3	—	9	—	40	—	52	—	Käyt. ulk. ain. 190,000 m. arv.
"	"	1	450,000	75,000,000 korkkeja.	1 " 15 "	—	—	—	25	40	52	40	77	Käyt. 290,000 kg. korkkiparkkia 180,000 m. arv.
"	24	1	4,900	—	—	—	—	1	—	2	—	3	—	—
"	"	1	3,000	—	—	1	—	—	—	3	—	4	—	—
"	26	1	42,300	—	—	—	—	—	—	20	—	20	—	—
"	"	4	6,287	—	—	—	—	2	—	7	—	9	—	—
X	27	4	91,700	—	—	—	—	4	—	40	5	44	5	—
"	"	2	130,166	—	—	—	—	22	—	124	12	146	12	—
"	"	22	209,996	—	—	—	—	9	1	103	2	112	3	—
"	"	6	25,187	—	—	—	—	4	—	10	—	14	—	—
"	"	7	88,000	—	—	—	—	2	—	16	—	18	—	—
"	"	2	8,105	—	—	—	—	4	—	9	—	13	—	—
XI	28	1	—	Jauhettu 28,000 hl. viljaa.	1 höyryk. 25 hv.	—	—	—	—	4	—	4	—	1 höyrymylly.
"	29	1	4,000,000	4,294,352 kg. puhd., fariinia, siirappia.	10 höyryk. 150 hv.	—	—	5	—	155	1	160	1	Käyt. 6,379,618 kg. raakasokeria.
"	"	1	3,800	4,200 kg. mallaskahvia.	—	—	—	—	1	1	1	1	1	Käyt. 6,000 kg. kot. ohria; ulk. raakatav. 1,200 m. arv.

Ryhmä.	Luoikka.	Lukunumäät.	Valmistetun tavarän brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarän paljous ja laji.
XI	29	1	38,800	194,000 kg. paahd. sikuria.
"	30	27	368,469	—
"	"	2	59,370	—
"	"	1	1,935	—
"	"	3	62,950	—
"	"	6	78,055	—
"	31	3	808,563	2,620,800 l. olutta ja portteria.
"	"	1	139,645	465,485 l. paloviinaa.
"	"	4	64,571	1,187,550 l. tisl. väkijuomia.
"	"	3	688,030	500,000 l. punssia ja viiniä.
"	"	3	9,615	44,433 l. etikkaa.
"	"	2	26,970	179,235 pull. virvoitusjuomia.
"	32	6	1,984,950	74,853,600 kpl. ja 10,000 kg. paperoseja, 3,600,000 sikaareja, 477,500 kg. tupakkaa, 6,500 kg. nuuskaa.
XII	33	3	261,738	—
"	"	40	322,294	—
"	"	11	57,490	—
"	"	1	260,000	75,000 hattua.
"	"	4	40,250	—
"	"	3	46,981	—
"	"	2	42,200	—
"	"	1	28,053	—
"	"	72	226,666	—
"	34	6	13,912	—
"	35	1	18,244	—
XIII	36	4	287,011	—
"	"	4	196,628	Kivipainotitä 86,000 m. arv.; kirjansitojantöitä 82,000 m. arv.; pelikortteja 12,000 m. arv.
"	"	6	47,750	—
			352	15,342,494

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
1 petr. mot. 6 hv.	—	—	—	—	6	12	6	12	Käyt. 206,177 kg. ulk. sikuurijuuria.
—	1	—	15	2	65	22	81	24	—
—	—	—	1	—	10	4	11	4	—
—	—	—	1	—	3	1	4	1	—
—	—	—	—	—	5	—	5	—	—
—	—	—	—	—	20	1	20	1	—
3 höyryk. 26 hv.	—	—	5	—	81	19	86	19	Käyt. 833,000 kg. ulk. ohria, 6,777 kg. humaloita 22,516 m. arv.
1 höyryk. 25 hv.	—	—	—	—	22	—	22	—	Käyt. 597,000 kg. ulk. maissia, 153,120 kg. kotim. rukiita, 95,840 kg. ohria, 1,166 hl. potaatteja.
1 höyryk. 10 hv.	—	—	1	—	21	2	22	2	Käyt. 1,117,108 l. raakaviinaa.
—	—	—	1	1	9	3	10	4	Käyt. ulk. ain. 51,300 m. arv.
—	—	—	—	—	1	4	1	4	Käyt. 12,965 l. paloviinaa.
1 kaasumot. 1 hv.	—	—	—	—	5	3	5	3	—
1 höyryk. 25 hv., 2 kaasumot. 5 hv.	6	—	18	66	70	356	94	422	Käytetty tupakkaa 543,300 m. arv.
1 höyryk. 4 hv.	—	12	—	38	3	137	3	187	—
—	1	—	4	1	117	6	122	7	—
—	—	—	—	3	—	50	—	53	—
1 höyryk. 15 hv.	1	1	1	2	20	20	22	23	—
—	—	—	1	2	5	19	6	21	—
—	—	—	—	—	4	5	4	5	—
—	—	—	2	2	7	11	9	13	Käyt. ulk. ain. 24,800 m. arv.
—	—	—	—	—	1	7	1	7	Käyt. ulk. ain. 16,968 m. arv.
—	2	—	11	1	155	5	168	6	—
—	1	—	1	—	10	—	12	—	—
1 höyryk. 12 hv.	—	—	1	—	3	14	4	14	—
3 kaasumot. 6 hv., 1 petr. mot. 2 hv.	3	—	20	2	74	12	97	14	Käyt. paperia 68,200 m. arv.
1 höyryk. 7 hv., 1 kaasumot. 2 hv.	3	5	8	25	30	30	41	60	Käyt. paperia ja pahvia 45,140 m. arv., ulk. ain. 10,250 m. arv.
—	—	—	1	2	4	9	5	11	—
37 höyryk. 746 hv.	31	19	262	281	2,016	1,215	2,309	1,515	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.
Porissa.				
IV	8	2	Kivenhakkuuverstasta 6,090	—
"	"	9	Tiilitehdas 24,000	600,000 tiiltä.
"	"	2	Kaakelitehdasta 14,165	—
"	"	3	Savenvalajanverstasta 6,641	—
V	11	1	Värjäyslaitos 7,149	—
"	13	1	Asfalttitehdas 35,000	—
"	14	1	Tulitikkutehdas 147,498	10,978 laat. parafin. tulitikkuja, 6,087 laat. rikitettyjä tulitikkuja.
VI	17	2	Karvarinverstasta 58,632	Muok. 1,055 vuotaa, 5,677 nahkaa.
"	"	2	Satulasepänerverstasta 4,510	—
VIII	21	1	Pussi- ja kotelotehdas 48	Alkoi lokak. 1897.
"	"	4	Kirjansitomaverstasta 8,774	—
IX	22	6	Sahalaitosta 5,756,725	203,402 m ³ sahatt. puutav., joista 19,521 m ³ kimpää ja battenssia, 738 kuut. syltä järempuita, 810 lästää hiiliä.
"	23	1	Tyhtinaula- ja lestitehdas 2,880	4,800 kg. tyhtinauloja.
"	"	10	Nikkarinverstasta 33,214	—
"	"	2	Sorvarinverstasta 1,130	—
"	"	2	Tynnyrintek. verst. 5,450	—
"	"	1	Vaunutehdas 650	—
X	27	3	Muuraria 2,700	—
"	"	2	Rakennusurakoitsijaa 76,000	—
"	"	7	Maalaria 47,254	—
"	"	2	Tapetinpanijaa 12,512	—
"	"	3	Lasimestaria 6,025	—
"	"	1	Nuohoja 4,036	—
XI	28	1	Tullijauhomylly —	Jauhettu 15,500 hl. viljaa.
"	30	14	Leipuria 74,768	—
"	"	1	Sokurileipomo 6,100	—
"	"	20	Teurastajaa 69,935	—
"	"	4	Makkaranlaitosta 52,685	—

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.	
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
—	—	—	—	—	—	5	—	5	—	—
—	—	—	3	—	—	23	—	26	—	—
1 höyryk. 16 hv.	1	—	1	—	—	12	1	14	1	Käyt. ulk. ain. 4,000 m. arv.
—	—	—	—	—	—	5	—	5	—	—
—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	Käyt. väriain. 3,469 m. arv.
—	—	—	—	—	—	7	—	7	—	Käyt. ulk. ain. 7,500 m. arv., kot. rättipaperia 3,500 m. arv.
1 höyryk. 6 hv.	5	1	4	14	15	44	24	59	—	Käytetty raaka-ain. 57,000 m. arv.
—	—	—	—	—	—	11	—	11	—	Vuod. oli 580 ulk. 17,065 m. arv.
—	—	—	1	—	—	3	—	4	—	—
—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	—	5	4	5	4	—
7 höyryk. 305 hv., 6 höyrysahaa.	10	—	52	9	1,170	148	1,232	157	—	Sahattu 1,429,262 tukkia.
—	—	—	2	—	—	5	4	7	4	—
—	—	—	3	—	—	34	2	37	2	—
—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—
—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
—	—	—	—	—	—	3	1	3	1	—
—	—	—	3	—	—	113	10	116	10	—
—	—	—	9	—	—	19	—	28	—	—
—	—	—	—	—	—	2	1	2	1	—
—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
—	—	—	1	—	—	3	—	4	—	—
1 höyryk. 16 hv.	—	—	—	—	—	3	—	3	—	1 höyrymylly.
—	—	—	1	1	—	14	13	15	14	—
—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
—	—	—	—	—	—	23	6	23	6	—
—	—	—	—	—	—	10	3	10	3	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja määrä.
"	"	3	181,493	601,368 l. paloviinaa
"	"	2	15,852	130,000 l. tisl. väkijuomia.
"	"	1	31,810	46,160 l. viiniä ja punssia.
"	"	1	9,000	47,961 l. etikkaa.
"	"	5	24,873	205,975 pull. virvoitusjuomia ja kivennäisvesiä.
XII	33	13	47,024	—
"	"	1	14,000	Kud. villatöitä ja esiliinoja.
"	"	1	10,000	5,000 lakkia.
"	"	1	3,000	—
"	"	25	71,441	—
"	"	34	7,800	—
XIII	36	4	66,500	—
"	"	2	11,300	—
		167	7,215,028	
Raumalla.				
IV	8	1	1,800	Hautapatsaita.
"	9	1	9,500	190,000 tiiltä.
"	"	2	2,350	—
VI	17	1	761,100	162,000 kg. anturaa ja juhtinahkaa, 22,000 kg. päällysnahkoja, 34,000 kg. remeleitä.
"	"	2	1,985	—
VII	18	1	29,800	—
"	20	1	220	—
VIII	21	1	4,000	—
IX	23	5	3,175	—
"	"	1	80	—
X	27	1	3,400	—
"	"	2	1,510	—

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
1 höyryk. 4 hv.	1	—	—	—	41	15	42	15	Käyt. 145,000 kg. ohria, 146,385 kg. kot. maltaita ja ohria, 4,249 kg. humaloita 15,882 m. arv.
4 höyryk. 24 hv.	—	—	—	—	77	1	77	1	Käyt. 1,028,725 kg. kot. viljaa.
—	—	—	—	—	6	—	6	—	Käyt. 115,710 l. raakaviinettä.
—	—	—	—	—	3	—	3	—	Käyt. 23,004 l. paloviinaa.
—	—	—	—	—	1	—	1	—	Käyt. 11,990 l. "
—	—	—	—	—	7	3	7	3	—
—	1	—	5	2	35	1	41	3	—
—	—	4	—	8	—	4	—	16	—
—	—	—	—	—	—	2	—	2	—
—	—	—	—	—	1	1	1	1	—
—	—	2	—	7	60	1	69	1	—
—	—	—	—	—	3	2	3	2	—
1 fotogenimot. 8 hv.	3	—	8	—	30	7	41	7	Käyt. paperia 20,500 m arv.
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
15 höyryk. 371 hv.	23	5	100	34	1,769	274	1,892	313	—
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
—	—	—	—	—	6	4	9	4	—
—	—	—	—	—	4	—	4	—	—
3 höyryk. 50 hv.	—	—	16	—	92	6	108	6	Käyt. ulk. raakataiv. 400,000 m. arv.
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
1 höyryk. 10 hv.	—	—	—	—	6	5	6	5	Käyt. 7,200 kg. kot. villoja; väriaineita 1,750 m. arv.
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	2	1	1	3	—
—	—	—	—	—	11	—	11	—	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	3	3	5	3	—
—	—	—	—	—	3	—	4	—	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.
XI	30	4	53,420	—
"	"	1	14,500	—
"	31	1	27,625	110,500 l. olutta.
"	"	1	99,000	248,435 l. paloviinaa.
"	"	1	11,500	139,835 l. tisl. väkijuomia.
"	"	1	2,250	15,000 pull. virvoitusjuomia.
XII	33	9	23,623	—
"	"	1	4,500	—
"	"	5	21,265	—
XIII	36	1	30,000	—
		44	1,106,603	
Udessa kaupungissa.				
IV	9	1	6,400	160,000 tiiltä.
"	"	2	1,307	—
V	11	1	3,100	—
VI	17	2	162,492	Muok. 3,925 vuotaa, 6,800 nahkaa.
"	"	2	23,291	—
VIII	21	1	630	—
IX	22	1	58,000	1,868 m ³ sah. puutavaroita, väkipyöriä 4,000 m arv. y. m.
"	23	1	5,197	—
"	"	1	8,000	—
X	27	3	24,252	—
"	"	5	5,618	—
"	"	1	3,095	—
"	"	1	1,000	—
XI	30	5	40,270	—
"	"	1	41,212	131,256 l. olutta.
"	"	2	61,617	222,277 l. väkiviinettä.

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	—	2	—	6	2	8	2	—
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
—	—	—	—	—	8	3	8	3	Käyt. 25,000 kg. kot. ohria, 10,000 kg. ulk. smaa, 300 kg. humaloita 1,500 m. arv.
1 höyryk. 12 hv.	—	—	—	—	20	—	20	—	Käyt. 394,430 kg. kot. viljaa, 100 hl. potaatteja.
—	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. 118,200 l. raakaviinettä, 153,000 m. arv.
—	—	—	—	—	1	1	1	1	—
—	—	—	—	—	21	3	21	3	—
—	—	—	—	—	1	3	1	3	—
—	—	—	1	—	13	—	14	—	—
1 petr. mot. 1 hv.	—	—	4	2	8	2	12	4	Käyt. paperia 5,853 m. arv.
5 höyryk. 72 hv.	—	—	31	4	212	33	243	37	
—	—	—	—	—	8	4	8	4	—
—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
—	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. väriain. 315 m. arv.
—	—	—	4	—	19	—	23	—	Vuod. oli 325 ulk. 9,550 m. arv.
—	—	—	2	—	6	—	8	—	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
1 höyryk. 35 hv., 1 höyrysaaha.	2	—	2	—	26	—	30	—	Sahattu 28,000 tukkia.
—	—	—	—	—	5	—	5	—	—
—	—	—	—	—	5	—	5	—	—
—	—	—	2	—	16	3	20	3	—
—	—	—	—	—	11	—	11	—	—
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	8	6	9	6	—
—	—	—	—	—	9	1	9	1	Käyt. 41,959 kg. kot. maltaita, 401 kg. humal. 1,600 m. arv.
2 höyryk. 24 hv.	—	—	—	—	47	—	47	—	Käyt. 353,528 kg. kot. viljaa, 485 hl. potaatteja.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavaran paljous ja laji.
XI	30	2	Netto. 23,748	91,524 l. tisl. väkijuomia.
"	32	1	18,350	3,895 kg. rullatupakkaa.
XII	33	4	38,035	—
"	"	3	4,096	—
"	34	1	500	—
"	35	2	1,718	—
XIII	36	1	12,000	—
		44	543,928	
Naantaalissa.				
VI	17	1	12,000	Muok. 470 vuotaa, 1,850 nahkaa.
IX	22	1	103,550	4,436 m ³ sah. puutavaroita.
X	27	1	3,900	—
XI	28	1	—	Jauhettu 10,915 hl. viljaa.
"	30	1	12,000	—
"	31	2	111,160	313,776 l. paloviinaa.
"	"	2	10,316	89,271 l. tisl. väkijuomia.
XII	33	1	1,500	—
"	"	2	2,500	—
		12	256,926	
Maarianhaminassa.				
VI	17	1	28,500	Muok. 800 vuotaa, 2,300 nahkaa.
VIII	21	1	14,000	—
X	27	4	8,684	—
XI	29	1	12,000	42,000 kg. sikuuria.
"	30	2	30,000	—

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoirväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden väillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	—	—	—	4	1	4	1	Käyt. 129,413 l. väkiviinettä.
—	—	—	3	2	2	—	5	2	Käyt. ulk. raakatav. 13,550 m. arv.
—	2	—	2	—	11	4	15	4	—
—	—	—	2	—	4	—	6	—	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	—	4	—	4	—
—	1	—	—	—	5	1	6	1	Käyt. paperia 4,000 m. arv.
3 höyryk. 59 hv.	7	—	18	2	196	24	221	26	
—	—	—	—	—	3	—	3	—	Vuod. oli 170 ulk. 3,500 m. arv.
1 höyryk. 14 hv., 1 höyrysaha.	—	—	2	—	30	—	32	—	Sahattu 38,310 tukkia.
—	—	—	—	—	6	—	6	—	—
Yhtein. mot. polttimon kanssa.	—	—	—	—	3	—	3	—	1 höyrymölly.
—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
1 höyryk. 10 hv., yhtein. mot. polttimon kanssa.	—	—	—	—	29	3	29	3	Käyt. 435,391 kg. kot. viljaa, 52,120 kg. ulk. viljaa, 2,452 hl. potaatteja.
—	—	—	—	—	4	—	4	—	Käytetty 74,430 l. paloviinaa 80,524 m. arv.
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
2 höyryk. 24 hv.	—	—	2	—	82	3	84	3	
—	—	—	—	—	6	—	6	—	—
1 fotogeenimoot. 2 hv.	—	—	—	—	2	2	2	2	Käyt. paperia 3,400 m. arv., värejä y. m. 1,400 m. arv.
—	—	—	—	—	6	—	6	—	—
—	—	—	—	—	2	3	2	3	48,000 kg. sikurijuuria.
—	—	—	1	—	6	—	7	—	—

Ryhmä	Luokka	Lukumäärä	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.
XI	31	1	24,600	82,000 l. olutta.
"	"	1	5,200	35,000 pull. virvoitusjuomia.
XII	33	2	10,500	—
"	"	3	9,075	—
XIII	36	1	14,000	—
		17	156,559	
Salon kauppalassa.				
IV	9	1	1,500	—
V	11	1	2,000	—
VI	17	1	31,500	—
"	"	1	1,400	—
IX	23	4	9,050	—
"	"	1	600	—
X	27	1	2,900	—
XI	30	2	53,000	—
XII	33	2	3,300	—
"	"	3	2,750	—
		17	108,000	
Ikaalisten kauppalassa.				
VI	17	1	10,000	—
IX	23	1	1,000	—
XI	30	2	10,030	—
XII	33	1	9,500	—
		5	30,530	
Halikon kihlak.				
IV	8	2	57,263	8,500 tonnia kalkkikiviä ja marmoria, 777,543 kg. marmorikrossia ja jauhoja.
"	9	3	66,057	71,434 hl. kalkkia.
"	"	7	51,298	1,070,000 tiiltä.

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.	
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
—	—	—	—	—	—	5	1	5	1	Käyt. 25,000 kg. ulk. ohria, humaloita 1,075 m. arv.
—	—	—	—	—	—	2	2	2	2	—
—	—	—	1	—	—	7	—	8	—	—
—	—	—	2	—	—	7	—	9	—	—
—	—	—	1	—	—	4	1	5	1	Käyt. paperia 3,000 m. arv.
—	—	—	5	—	—	47	9	52	9	—
—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
—	—	—	1	—	—	1	—	2	—	Käytetty väriaineita 600 m. arv.
—	—	—	—	—	—	8	—	8	—	—
—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	1	—	14	1	14	2	—
—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	1	—	2	—	3	—	—
—	—	—	—	2	—	9	—	12	—	—
—	—	—	—	2	—	4	—	6	1	—
—	—	—	—	3	—	3	—	6	—	—
—	—	—	1	—	—	9	2	11	3	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
—	—	—	—	—	—	1	2	2	2	—
—	—	—	—	2	—	2	—	6	—	—
—	—	—	2	—	—	8	2	13	2	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 höyryk. 14 hv.	—	—	—	2	—	27	—	29	—	—
—	—	—	—	—	—	22	2	22	2	—
1 höyryk. 10 hv.	3	7	19	—	—	43	65	65	17	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.		Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan määrä.
IV	10	2	Lasitehdasta	415,000	500,000 purkkia ja pulloa, 12,150 laat. ikkunalasia.
V	11	1	Kimröökkitehdas	15,000	150,000 kg. kimröökkiä.
"	"	1	Värjäyslaitos	2,500	—
VI	17	8	Karvarinverstasta	97,685	Muok. 5,169 vuotaa, 6,180 nahkaa.
IX	22	10	Sahalaitosta	742,519	31,742 m ³ lankkuja ja lautoja.
IX	28	39	Tullijauhomyllä	—	Jauhettu 114,332 hl. viljaa.
"	31	1	Olutpanimo	98,758	255,933 l. olutta.
		74		1,546,080	
Maskun kihlak.					
IV	9	2	Tiilitehdasta	80,000	2,000,000 tiiltä.
V	11	1	Värjäyslaitos	2,000	—
"	13	1	Teknokeem. tehdas	96,235	Saippuaa, hajuaineita ja kirjoitusmestettä.
"	14	1	Tulitikkutehdas	97,000	14,856 laat. tulitikkuja.
VI	17	13	Karvarinverstasta	115,057	Muok. 3,425 vuotaa, 8,352 nahkaa y. m.
VII	18	1	Villateollisuuslaitos	1,600,200	255,000 metr. verkaa, kaulahuiv., huopia y. m.
VIII	21	1	Asfalttitehdas	28,250	5,500 käär. kattohuopaa, 4,600 seinähuopaa, 340 ast. asfalttilakkaa.
IX	22	8	Sahalaitosta	528,286	22,650 m ³ sah. puutavaroita, 6,585 m ³ höyl. puutav. Sahauksia kotitarpeeksi.
XI	28	23	Tullijauhomyllä	—	Jauhettu 176,360 hl. viljaa.
"	31	1	Olutpanimo	120,355	571,700 l. olutta.
"	"	2	Viinapolttimoa	117,189	395,843 l. paloviinaa.
"	"	1	Virvoitusjuomatehdas	21,500	140,000 pull. virvoitusjuomia.
		55		2,806,072	

Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	—	10	4	90	—	100	4	Käyt. ulk. aineita 47,390 m. arv.
Vesivoima.	—	—	—	—	6	—	6	—	Käyt. 800 m ³ koivupuuta.
—	—	—	—	—	1	—	1	—	Käyt. väriain. 400 m. arv.
—	—	—	—	—	20	—	20	—	Vuod. oli 245 ulk. 3,410 m. arv.
6 höyryk. 131 hv., 6 höyrysaahaa, 4 vesisaahaa.	—	—	11	—	173	10	184	10	Sahattu 413,030 tukkia.
3 yht. mot. sahujen kanssa.	—	—	4	—	45	—	49	—	3 höyrymyllä, 33 vesimyllyä.
1 höyryk. 6 hv.	—	—	—	—	13	3	13	3	31,117 kg. kot. ohria ja maltaita; 66,058 kg. ulk. viljaa, 949 kg. humal. 3,053 m. arv.
10 höyryk. 161 hv.	3	7	46	4	440	25	489	36	
3 höyryk. 26 hv.	10	2	7	—	74	46	91	48	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	2	5	2	5	4	Käyt. ulk. raaka-ain. 61,100 m. arv.
2 höyryk. 45 hv.	—	5	4	28	20	31	24	64	Käyt. ulk. ain. 26,500 m. arv.
—	—	—	—	—	28	1	28	1	Vuod. oli 935 ulk. 20,000 m. arv.
7 höyryk. 250 hv.	2	2	3	10	51	184	56	196	Käyt. 9,000 kg. kotim. villoja, 258,000 kg. ulk. villoja, kemikaaleja ja öljyjä.
—	—	—	—	—	12	—	12	—	Käyt. 10,200 räppäpähviä. Ulk. ain. 16,020 m. arv.
7 höyryk. 106 hv., 6 höyrysaahaa, 2 vesisaahaa.	2	—	11	2	112	3	125	5	Sahattu 262,302 tukkia.
1 höyryk. 25 hv., 1 yht. mootori sahan kanssa.	—	—	1	—	32	—	33	—	2 höyrymyllä, 21 vesimyllyä.
1 höyryk. 6 hv.	—	—	—	—	18	—	18	—	Käyt. 240,000 kg. ulk. maltaita, 1,986 hl. humal. 8,040 m. arv.
1 höyryk. 14 hv.	—	—	—	—	19	—	19	—	Käyt. 372,359 kg. kot. rukiita, 41,997 kg. kot. ohria, 19,200 kg. ulk. maltaita, 119,875 kg. ulk. malt., 31,800 kg. siirapp.
—	—	—	—	—	4	4	4	4	—
22 höyryk. 472 hv.	14	9	26	42	376	271	416	322	

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.
Piikkiön kihlak.				
IV	9	9	Kalkkipolttimoa 197,383	229,769 hl. kalkkia.
"	"	4	Tiilitehdasta 18,600	384,000 tiiltä.
V	13	1	Kuivatuslaitos 6,200	148 hl. tervaa, 5,000 l. tärpättiä, 2,000 hl. hiiliä, 100 ast. puuhapp.
"	16	1	Luumylly 2,719	46,000 kg. luujauhoja.
VI	17	4	Karvarinverstasta 24,198	Muok. 94 vuotaa, 1,225 nahkaa.
IX	22	5	Sahalaitosta 998,800	45,145 m ³ sah. puutav., 1,000 m ³ splinttipuita, sälepuita y. m.
XI	28	13	Tullijauhomyllä —	Jauhettu 37,244 hl. viljaa.
"	30	1	Konservitehdas 17,130	—
"	31	1	Viinapolttimo 50,266	167,533 l. paloviinaa.
		39	1,315,296	
Mynämäen kihlak.				
IV	9	2	Kalkkipolttimoa 23,850	26,500 hl. kalkkia.
"	"	3	Tiilitehdasta 11,500	210,000 tiiltä.
IX	22	2	Sahalaitosta 91,215	4,049 m ³ sah. puutavaroita.
"	23	1	Tynnyrinsitomatehdas 39,895	23,877 astiaa, dritteliä y. m.
XI	28	12	Tullijauhomyllä —	Jauhettu 8,300 hl. viljaa.
		20	166,460	
Ahvenanmaan kihlak.				
IV	9	1	Tiilitehdas 48,000	1,000,000 tiiltä.
VI	17	4	Karvarinverstasta 6,753	Muok. 300 vuotaa, 690 nahkaa.
IX	22	1	Sahalaitos 228,000	8,873 m ³ lankkuja, battensia ja lautoja.
XI	28	1	Tullijauhomyllä —	Jauhettu 636 hl. viljaa.
		7	282,753	

Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	—	3	—	91	—	94	—	—
1 lokomob. 4 hv.	2	1	2	—	25	8	29	9	—
—	—	—	—	—	2	1	2	1	Käyt. 100 kuut. sylt. honkakanjoja.
—	—	—	—	—	2	1	2	1	Käyt. 47,113 kg. luita.
—	—	—	—	—	8	—	8	—	Vuod. oli 125 ulk. 2,500 m. arv.
3 höyryk. 86 hv., 3 höyrysaaha, 2 vesisaaha, 1 turb. 60 hv.	—	—	10	2	178	13	188	15	Sahattu 376,743 tukkia.
2 höyryk. 12 hv., 1 yhtein. mot. sahan kanssa.	—	—	—	—	20	—	20	—	3 höyrymyllä, 10 vesimyllyä.
1 höyryk. 3 hv.	—	—	1	—	1	3	2	3	—
1 " 6 "	—	—	—	—	19	1	19	1	Käytetty 177,673 kg. viljaa, 74,959 kg. ulk. rukiita.
7 höyryk. 107 hv.	2	1	16	2	346	27	364	30	
—	—	—	—	—	22	—	22	—	—
—	2	—	2	—	19	10	23	10	—
3 höyryk. 30 hv., 2 höyrysaaha.	—	—	2	—	19	3	21	3	Sahattu 38,497 tukkia.
1 höyryk. 12 hv.	—	—	—	—	15	—	15	—	—
—	—	—	—	—	10	—	10	—	12 vesimyllyä. Kahden myllyn työn-ilm. sisält. saha-ilm.
4 höyryk. 42 hv.	2	—	4	—	85	13	91	13	
1 höyryk. 25 hv.	—	—	—	—	2	23	2	23	—
—	—	—	—	—	11	—	11	—	—
1 höyryk. 35 hv., 1 höyrysaaha.	—	—	1	1	66	20	67	21	Sahattu 95,000 tukkia.
Vesivoima.	—	—	—	—	1	—	1	—	1 vesimylly.
2 höyryk. 60 hv.	—	—	1	1	80	43	81	44	

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.
Vehmaan kihlak.				
V	16	1	3,500	35,000 kg. luujauhoja.
VI	17	14	75,110	Muok. 2,749 vuotaa, 6,190 nahkaa.
IX	22	2	10,000	8,897 m ³ sah. puutavaroita. Tullisahaauksia.
XI	28	3	—	Jauhettu 19,067 hl. viljaa.
		20	88,610	
Uvilan kihlak.				
V	11	4	6,850	—
„	12	1	10,996	10,857 litr. liinaöljyä, 25,000 kg. liinaöljyjauhoja.
VI	17	20	161,378	Muok. 8,145 vuotaa, 12,874 nahkaa.
VII	18	1	401,448	23,590 kg. verkkaa, 6,900 kg. lan- kaa.
IX	22	14	3,456,213	144,672 m ³ sah. puutavaroita.
XI	28	32	—	Jauhettu 103,226 hl. viljaa.
		72	4,036,885	
Ikaalisten kihlak.				
V	11	2	3,675	—
VI	17	5	53,262	Muok. 1,960 vuotaa, 4,445 nahkaa.
VIII	21	1	400,000	2,000,000 kg. puunpaperia.
IX	22	10	101,150	4,189 m ³ sah. puutavaroita. Sa- hauksia kotitarpeeksi.
XI	28	13	—	Jauhattu 19,117 hl. viljaa.
		31	558,087	

Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	—	—	—	1	—	1	—	Käyt. 40,000 kg. kot. luita.
—	—	—	1	—	24	—	25	—	Vuod. oli 265 ulk. 6,142 m. arv.
1 höyryk. 20 hv., 1 höyrysaaha, 1 vesisaaha.	—	—	—	—	16	—	16	—	Sahattu 8,300 tukkia.
—	—	—	—	—	2	—	2	—	3 vesimyllyä.
1 höyryk. 20 hv.	—	—	1	—	43	—	44	—	
—	—	—	1	—	4	1	5	1	Käytetty väriaineita 1,375 m. arv.
—	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. 760 hl. pellavansiemeniä.
—	—	—	3	—	52	4	55	4	Vuod. oli 1,735 ulk. 38,200 m. arv.
2 höyryk. 40 hv., 2 turb. 50 hv.	—	—	1	12	22	41	23	53	Käyt. ulk. villoja, 66,875 m. arv.; väriain. 9,149 m. arv.; kot. villoja 9,760 m. arv.
12 höyryk. 260 hv., 9 höyrysaaha, 5 vesisaaha.	—	—	4	—	717	178	721	178	Sahattu 1,590,952 tukkia.
1 yht. mootori sahan kanssa.	—	—	1	—	43	—	44	—	1 höyrymylly, 31 vesimyllyä.
14 höyryk. 300 hv.	—	—	10	12	840	224	850	236	
—	—	—	—	—	3	1	3	1	Käytetty väriaineita 1,250 m. arv.
—	—	—	—	—	11	—	11	—	Vuod. oli 730 ulk. 10,100 m. arv.
2 höyryk. 18 hv.	—	4	4	4	105	19	109	27	Käyt. 19,200 m ³ bioinpuita.
3 höyryk. 24 hv., 3 höyrysaaha, 7 vesisaaha.	3	—	3	1	62	—	68	1	Sahattu 82,711 tukkia.
—	—	—	—	—	13	—	13	—	13 vesimyllyä.
5 höyryk. 42 hv.	3	4	7	5	194	20	204	29	

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.
Tyrvään kihlak.				
V	11	1	500	—
VI	17	20	162,266	Muok. 7,230 vuotaa, 10,807 nahkaa.
VII	19	1	84,800	Kehraty 16,000 kg. villalankaa.
IX	22	8	142,473	6,566 m ³ sah. puutav. Tullisahauskia.
"	"	2	154,420	1,616 m ³ sah. puutav., 361,673 kg. sikaarilaat. ain., faneerauksia, remelilevyä y. m.
XI	28	7	—	Jauhettu 23,241 hl. viljaa.
"	31	1	20,000	80,000 l. olutta.
		40	564,459	
Loimaan kihlak.				
IV	9	1	16,800	480,000 tiiltä.
V	11	3	7,250	—
"	13	2	3,555	2,860 litr. tärpättiä, 88 hl. tervaa, 1,893 hl. hiiliä.
"	14	1	44,000	5,500 laat. tulitikkuja.
VI	17	22	225,341	Muok. 11,694 vuotaa, 12,770 nahkaa.
IX	22	7	453,785	18,764 m ³ sah. puutavaroita.
XI	28	27	—	Jauhettu 96,887 hl. viljaa.
"	31	3	86,050	323,650 l. olutta ja simaa.
		66	836,781	

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.	
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	4	2	2	—	52	2	58	4	4	Vuod. oli 2,383 ulk. 41,786 m. arv.
1 höyryk. 12 hv.	—	—	—	—	5	6	5	6	6	Käyt. 16,000 kg. kot. villoja ja 1,600 kg. ulk. villoja sekä väriain. 1,050 m. arv.
3 höyryk. 74 hv., 3 höyrysahaa, 5 vesisahaa.	—	—	3	—	86	—	89	—	—	Sahattu 121,821 tukkia.
2 höyryk. 45 hv.	—	—	5	—	102	14	107	14	14	Sahattu 36,400 tukkia, käyt. 500 m ² koivupuita.
1 yhteinen mot. sahan kanssa.	—	—	—	—	5	—	5	—	—	1 höyrymylly, 6 vesimyllyä.
—	—	—	—	—	8	4	8	4	4	Käyt. 40,000 kg. ulk. ohria, 200 kg. humaloita 1,000 m. arr.
6 höyryk. 131 hv.	4	2	10	—	259	26	273	28	28	
—	2	—	2	2	20	5	24	7	7	—
—	—	—	—	—	4	1	4	1	1	Käyt. väriain. 2,800 m. arv.
—	—	—	—	—	8	—	8	—	—	Käyt. 89 kuut. sylt. tervaspuita.
1 höyryk. 10 hv.	—	—	2	12	9	10	11	22	22	Käyt. ulk. ain. 8,000 m. arv.
—	—	—	2	—	54	—	56	—	—	Vuod. oli 2,387 ulk. 52,668 m. arv.
2 höyryk. 46 hv., 2 höyrysahaa, 5 vesisahaa.	—	—	6	—	80	14	86	14	14	Sahattu 188,091 tukkia.
—	—	—	3	—	44	—	47	—	—	27 vesimyllyä.
—	—	—	1	—	25	6	26	6	6	Käyt. 56,120 kg. kot. viljaa, 28,000 kg. ulk. ohria, 996 kg. humaloita 3,725 m. arv.
3 höyryk. 56 hv.	2	—	16	14	244	36	262	50	50	

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.
Hämeen lääni.				
Hämeenlinnassa.				
IV	9	1	Savenvalajanverstas 3,600	—
V	11	3	Värjäyslaitosta 28,626	—
VI	17	4	Karvarinverstasta 324,000	Muok. 10,446 vuotaa, 9,050 nahkaa.
"	"	2	Satulasepänerverstasta 27,300	—
VII	18	1	Villateollisuuslaitos 315,000	—
VIII	21	2	Kirjansitomaverstasta 17,060	—
IX	23	7	Nikkarinverstasta 35,595	—
"	"	1	Sorvarinverstas 2,000	—
X	27	3	Rakennusurakoitsijaa 81,550	—
"	"	5	Maalaria 41,458	—
"	"	2	Nuohojaa 2,400	—
XI	28	1	Kauppajauhomylly 152,174	Jauhettu 1,070,000 kg. tulli-viljaa.
"	30	5	Leipuria 102,800	—
"	"	2	Teurastajaa 27,527	Teur. 3,200 elukkaa.
"	"	3	Makkaratehdasta 9,186	—
"	31	3	Olutpanimoa 157,522	550,000 l. olutta.
"	"	1	Väkiviinätehdas 22,257	Netto. 240,000 l. tisl. väkijuomia.
"	"	1	Kivennäisvesitehdas 18,860	Valm. 100,000 pull. virvoitusjuomia.
"	32	1	Tupakkatehdas 50,780	6,291,400 papirossia ja sikaareja, 80 kg. tupakkaa.
XII	33	6	Räätälinverstasta 58,620	—
"	"	2	Turkurinverstasta 20,000	—
"	"	6	Suutarinverstasta 25,881	—
"	34	1	Tukanleikkuulaitos —	—
"	35	2	Kylpylaitosta 13,400	—
XIII	36	3	Kirjapainoa 43,800	—
"	"	1	Valokuvauslaitos 3,000	—
			69	1,584,396

Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	—	1	—	4	—	5	—	—
—	—	—	—	—	12	—	12	—	Käytetty väriaineita 10,000 m. arv.
1 höyryk. 8 hv.	—	—	1	—	35	—	36	—	Vuod. oli 5,700 ulk. 99,945 m. arv.
—	1	—	1	—	8	—	10	—	—
3 höyryk. 57 hv.	—	—	1	2	17	47	18	49	Käyt. villoja ja lankoja 165,697 m. arv., väriaineita 13,638 m. arv.
—	—	—	1	2	3	7	4	9	—
—	—	—	—	—	26	—	26	—	—
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
—	—	—	—	—	50	30	50	30	—
—	1	—	5	—	23	—	29	—	—
—	—	—	1	—	3	—	4	—	—
1 höyryk. 12 hv.	—	—	—	—	7	—	7	—	1 höyrymylly. Jauhettu kotimaista viljaa.
—	—	—	2	1	18	4	20	5	—
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
—	—	—	—	—	6	—	6	—	—
—	—	—	—	—	18	4	18	4	Käyt. 172,000 kg. kot. viljaa, 1,750 kg. humaloita 8,700 m. arv.
—	—	—	—	—	7	—	7	—	Käyt. 207,743 litr. raakaviinettä.
—	—	—	—	—	4	3	4	3	—
—	—	—	—	—	5	5	5	30	Käyt. tupakkaa 26,400 m. arv.
—	—	—	2	1	22	2	24	3	—
—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
—	—	—	4	—	18	—	22	—	—
—	—	—	—	—	2	1	2	1	—
2 höyryk. 23 hv.	—	—	—	—	3	12	3	12	—
—	1	—	9	—	14	2	24	2	Käyt. paperia 10,000 m. arv.
—	—	—	—	—	1	1	1	1	—
7 höyryk. 100 hv.	3	—	28	11	313	138	344	149	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuotta.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
Tampereella.															
IV	8	2	Kivenhakuverstasta	13,343	—	—	—	—	10	—	10	—	—		
"	"	1	Kaakelitehdas	4,516	337 hl. sammut. kalkkia, 446 hl. sammuttam. kalkkia.	—	—	—	2	—	2	—	—		
"	9	4	Tiilitehdasta	186,500	2,870,000 tiiltä.	—	3	—	4	6	113	18	120	24	
"	"	2	Savenvalajanverstasta	41,008	—	—	—	—	1	—	24	2	25	2	
V	13	1	Sähkövalotehdas	36,000	—	3 turb. 210 hv.	—	—	1	—	4	—	5	—	
"	14	1	Tulitikkutehdas	135,000	15,000 laat. tulitikkuja.	1 höyryk. 16 hv.	—	—	—	12	19	34	19	46	Käyt. ulk. raakatav. 41,000 m. arv.
VI	17	7	Karvarinverstasta	170,052	Muok. 5,000 vuotaa, 11,501 nahkaa.	1 " 18 "	—	—	2	—	36	—	38	—	Vuod. oli 3,135 ulk. 55,810 m. arv.
"	"	7	Satulasepänverstasta	48,391	—	—	2	—	3	—	16	—	21	—	—
"	"	1	Harjasitomo	1,400	—	—	—	—	—	1	2	—	2	1	—
VII	18	3	Villateollisuuslaitosta	1,725,000	Kehr. 105,195 kg. lankoja, 177,194 kg. kudoksia, värjätty 13,000 kg. lankoja, kommissionitoita.	—	1	1	8	25	113	286	122	312	Käyt. 57,000 kg. kot. villoja; ulk. raaka-ain. 705,259 m. arv.
"	19	1	Pumpulikehruulaitos	9,000,000	Kehr. 2,422,711 kg. lankoja, joista osaksi valm. 1,568,517 kg. pumpulikank; 157,956 kg. vanua.	16 höyryk. 1,500 hv., 5 turb. 1,500 hv.	121	83	127	178	764	1,331	1,012	1,592	Käyt. 2,763,800 kg. pumpulia 3,040,180 mk. Väriaineita 270,460 m. arv.
"	"	1	Liinateollisuuslaitos	3,200,000	Kehr. 1,391,647 kg. lankoja, kudottu 741,132 kg. kankaita.	1 höyryk. 300 hv., 9 turb. 830 hv.	85	91	64	189	441	630	590	910	Käyt. 656,649 kg. kot. pellavia, 10,331 kg. kot. hamppuja, 1,212,535 kg. ven. pellav. ja hamp. 842,605 m. arv., 40,040 kg. jutea 12,762 m. arv.
"	"	4	Trikootavaratehdasta	1,020,977	19,061 tus. villakudoksia, 11,234 tus. pitk. huiveja, 8,312 tus. huiveja, 909 paria portieriä, 721 leninkikankaita, 7,288 kg. sukkia, kintaita, huiveja y. m. Värjätty 28,816 kg. lankoja.	3 höyryk. 49 hv.	—	15	3	62	55	195	58	272	Käyt. 2,079 kg. kot. pumpulilankaa, 672 kg. kot. villalankaa; ulk. lankaa 476,907 m. arv.
VIII	21	2	Puuhiomoa	1,139,000	879,500 kg. raakapahv., 369,600 kg. paperia, 510,000 kg. pingoituspap., 62,100 kg. vuorauspahvia, 2,495,600 kg. puupahv., 208,400 kg. selluloosapahv., 89,600 käär. kattohuopaa, 500 ast. lakkaa.	1 höyryk. 20 hv., 17 turb. 915 hv.	1	—	5	4	167	71	173	75	Käytetty 19,097 m ³ hioinpuita, 1,052,000 kg. rättejä, 273,000 kg. olkia, 69,000 kg. selluloosaa, ulk. raakatav. 69,600 m. arv.
"	"	1	Paperitehdas	1,869,736	2,811,656 kg. sekalais. papereita, 1,085,286 kg. puuvanua 113,955 m. arv. ja 299,085 kg. olkivanua 104,680 m. arv. omaksi tarpeeksi.	2 höyryk. 80 hv., 7 turb. 980 hv., 3 höyrypann. 511 hv.	3	2	3	6	219	112	225	120	Käyt. kot. rättejä 495,844 kg., kot. selluloosaa 245,043 kg., hioinpuita 7,287 m ³ , olkia 815,030 kg., ulkom. rättejä 510,972 kg., ulk. selluloosaa 784,258 kg., sek. ulk. kemikaal. ja väriaineita 100,812 m. arv.

Ryhmä.	Luokka.	Lukunumäri.	Valmistetun tavarän brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarän paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
VIII	21	1	125,000	450,000 käär. tapetteja.	1 höyryk. 6 hv.	—	—	3	8	3	2	6	10	Käyt. 115,000 kg. kot. paperia, ulk. väriaineita 20,000 m. arv.
"	"	4	65,188	—	—	1	2	5	8	17	12	23	22	—
IX	22	3	600,688	19,600 m ² lankkuja, lautoja ja battenssia.	2 höyryk. 40 hv., 2 höyrysaaha, 1 vesisaha.	—	—	2	—	62	6	64	6	Sabattu 183,978 tukkia.
"	23	26	280,000	—	—	4	—	12	—	223	—	239	—	—
"	"	3	14,500	—	—	2	—	2	—	9	—	13	—	—
"	26	2	3,300	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—
X	27	11	115,533	—	—	1	—	10	—	74	—	85	—	—
"	"	2	31,190	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—
"	"	2	10,000	—	—	—	—	—	—	10	—	10	—	—
XI	28	1	225,000	Jauh. 1,560,000 kg. jauhoja, 32,000 hl. tulliviljaa.	Vesivoima.	—	—	—	—	9	—	9	—	1 vesimylly. Jauh. viljasta oli 654,700 kg. kotim., 1,104,700 kg. ulk.
"	29	1	97,556	449,600 kg. sikuuria, paahd. ja jauhettu.	1 höyryk. 10 hv.	—	—	—	—	5	8	5	8	Käyt. 459,526 kg. ulk. sikurijuuria 78,119 m. arv.
"	30	21	321,753	—	—	2	1	9	4	50	18	61	23	—
"	"	1	11,000	—	—	—	—	1	—	2	3	3	3	—
"	"	4	37,410	—	—	—	—	1	—	4	1	5	1	—
"	"	3	62,550	—	—	—	—	3	—	13	3	16	3	—
"	31	4	516,300	2,750,000 l. olutta, 5,200 l. porttaria.	4 höyryk. 32 hv.	—	—	5	—	81	21	86	21	Käyt. 100,000 kg. kot. ohria, 870,000 kg. ulk. viljaa, 8,700 kg. humaloita 36,000 m. arv.
"	"	2	151,079	503,600 l. paloviinaa.	2 höyryk. 25 hv.	—	—	—	—	38	—	38	—	Käyt. 476,998 kg. kot. viljaa, 227,000 kg. maissia.
"	"	1	90,000	600,000 " sek. tisl. paloviinalaijeja.	1 höyryk. 10 hv.	—	—	—	—	5	—	5	—	Käyt. 56,000 l. raakaviinettä.
"	"	1	76,000	29,000 l. viiniä ja punssia.	—	—	—	—	—	4	—	4	—	Käyt. 10,000 l. väkiviinettä, 6,000 l. viiniä ja arrakkia.
"	"	4	60,000	408,900 pull. virvoitusjuomia.	—	—	—	1	—	6	8	7	8	—
"	32	2	26,898	275,000 papirossia, 118,000 sikaria, 100 laat. tupakkaa.	1 höyryk. 5 hv.	—	—	—	—	7	20	7	20	Käyt. ulk. tupakkaa 9,124 m. arv.
"	"	1	12,400	—	—	—	—	—	—	8	—	8	—	—
XII	33	39	285,307	—	—	3	—	4	3	103	30	110	33	—
"	"	4	29,450	—	—	—	—	—	5	2	3	2	8	—
"	"	3	46,000	—	—	—	—	—	—	7	10	7	10	—
"	"	49	191,466	—	—	—	—	10	—	129	1	139	1	—
"	34	6	6,300	—	—	—	—	2	—	9	—	11	—	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukunumero.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.
XII	35	1	Pesu- ja silityslaitos	11,000 —
XIII	36	5	Kirjapainoa	185,663 —
"	"	3	Valokuvauslaitosta	13,850 —
		250		22,293,304
Lahden kauppalassa.				
V	11	1	Värjäyslaitos	5,500 —
VI	17	2	Karvarinverstasta	30,500 Muok. 1,085 vuotaa, 1,765 nahkaa.
"	"	2	Satulasepänerverstasta	6,500 —
VII	19	1	Sukankutomo	2,500 —
X	27	1	Maalari	4,200 —
XI	30	3	Leipuria	31,525 —
"	"	2	Teurastus- ja makkaralait.	44,915 —
"	"	31	Virvoitusjuomatehdasta	18,600 Valm. 55,000 pull. virvoitusjuomia.
XII	33	3	Räätälinverstasta	18,336 —
"	"	4	Suutarinverstasta	8,525 —
		21		171,101
Hauhon kihlak.				
IV	9	8	Tiilitehdasta	230,000 6,270,000 tiiltä.
V	11	2	Värjäyslaitosta	1,500 —
"	13	1	Kuivatuslaitos	2,447 Valm. 1,740 l. täppättä, 80 hl. tervaa, 800 hl. hiiliä.
"	"	1	Turvepekkutehdas	19,797 Valm. 8,092 paalia turvepekkua, 420 paalia turvemultaa.
VI	17	10	Karvarinverstasta	94,167 Muok. 3,927 vuotaa, 9,260 nahkaa.
VII	18	1	Villateollisuuslaitos	876,000 Valm. 62,747 kg. villalankaa, 80,480 metriä villakankaita.
VIII	21	1	Paperitehdas	909,611 725,417 kg. räppäpaperiä.
IX	22	11	Sahalaitosta	663,336 30,836 m ³ sah. puutavaroita. Kotitarve sahauksia.

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	—	—	—	10	—	10	—	—
3 höyryk. 9 hv.	6	—	14	7	51	15	71	22	Käyt. paperia 57,837 m. arv.
—	—	—	1	2	2	3	3	5	—
40 höyryk. 2,120 hv.	235	195	306	520	2,918	2,861	3,459	3,576	—
—	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. väriaineita 1,500 m. arv.
—	—	—	—	—	6	1	6	1	Vuod. oli 250 ulk. 8,300 m. arv.
—	—	—	2	—	4	—	6	—	—
—	—	—	—	2	—	—	—	2	—
—	—	—	—	1	3	—	3	1	—
—	—	—	2	—	8	1	10	1	—
—	—	—	—	—	5	1	5	1	—
—	—	—	—	1	2	1	2	2	—
—	1	—	1	—	8	—	10	—	—
—	—	—	—	—	9	—	9	—	—
—	1	—	5	4	47	4	53	8	—
1 höyryk. 25 hv.	9	13	16	10	225	68	250	91	—
—	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. väriaineita 970 m. arv.
—	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. 216 m ³ tervaspuita.
1 höyryk. 13 hv.	—	—	1	1	10	6	11	7	—
—	—	—	—	—	26	2	26	2	Vuod. oli 1,410 ulk. 29,000 m. a.
2 höyryk. 69 hv.	—	—	2	15	15	128	17	143	Käyt. ulk. ain. 460,049 m. arv., 67,700 kg. kot. viljoja, 54,000 kg. kot. lankoja.
3 höyryk. 249 hv., vesivoima 260 hv.	—	—	10	14	99	177	109	191	Käyt. ulkom. ain. 228,738 m. arv.
6 höyryk. 93 hv., 5 höyrysahaa, 6 vesisahaa.	5	—	17	3	183	11	205	14	Sahattu 403,079 tukkia.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja määrä.
XI	28	42	—	Jauhettu 91,557 hl. viljaa.
"	31	1	169,348	564,495 litr. paloviinaa.
"	"	1	200,000	137,805 kg. painohiivaa.
"	"	1	1,500	15,000 pull. virvoitusjuomia.
		80	3,167,706	
Hollolan kihlak.				
IV	9	3	56,250	1,450,000 tiiltä, 10,000 kaakelta.
"	"	1	2,900	5,800 kaakelta.
V	11	1	1,000	—
"	"	1	13,725	13,180 litr. liinaöljyä, 50,826 kg. pellavansiemenjauhoja.
VI	17	10	73,470	Muok. 4,255 vuotaa, 9,216 nahkaa.
VII	18	1	124,000	17,320 metr. kankaita, 292 saaleja ja huopia, 2,200 kg. villalankaa, 27,300 kg. villalankaa kommissionissa.
"	19	1	33,110	33,110 kg. pellavia.
IX	22	9	616,900	26,264 m ³ sah. puutavaroita, 326 m ³ koivukeppejä.
"	23	1	475,000	790,000 krossia lankarullia.
XI	28	20	—	Jauhettu 23,267 hl. viljaa.
"	29	1	29,615	—
"	31	1	43,200	180,000 litr. olutta.
"	"	1	150,680	376,700 litr. paloviinaa.
"	"	1	52,500	40,000 kg. painohiivaa.
		52	1,672,350	

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
6 höyryk. 65 hv.	—	—	—	—	49	—	49	—	6 höyrymyllyä, 36 vesimyllyä.
1 höyryk. 14 hv.	—	—	—	—	16	5	16	5	Käyt. 117,434 kg. kot. viljaa, 1,117,490 kg. ulk. maltaita, joista 297,150 kg. maissia.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	23,853 kg. potaattijauhoja.
—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
20 höyryk. 528 hv.	14	13	46	43	628	398	688	454	
—	5	—	—	—	42	19	47	19	Käyt. ulk. ain. 2,500 m. arv.
—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	Käyt. väriain. 600 m. arv.
—	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. 60,283 kg. kotim. pellavansiemeniä.
—	—	—	—	—	29	2	29	2	Vuod. oli 605 ulk. 13,100 m. arv.
1 höyryk. 30 hv., vesivoima 50 hv., 1 petrol. mot. 9½ hv.	—	2	3	—	20	32	23	34	Käyt. 3,840 kg. ulkom. villoja, 53,200 kg. kot. villoja, 900 kg. ulk. villalank., 880 kg. kot. pell.-lank., väriain. 6,200 m. a.
Vesivoima 20 hv.	—	—	—	—	8	4	8	4	Käyt. 187,100 kg. pell.-kuituja.
9 höyryk. 160 hv., 9 höyrysaaha.	4	—	8	1	187	18	199	19	Sahattu 297,577 tukkia, 1,200 m ³ koivuja.
5 höyryk. 260 hv.	—	—	7	16	110	67	117	83	Käyt. 28,350 m ³ koivupropsia.
2 yht. mot. sahujen kanssa.	—	—	—	—	22	—	22	—	2 höyrymyllyä, 18 vesimyllyä.
1 höyryk. 8 hv.	—	—	—	—	6	3	6	3	Käyt. kot. potaatteja 2,240 hl. maissia 12,828 kg.
1 höyryk. 4 hv.	1	—	—	—	7	3	8	3	Käyt. 60,000 kg. kot. ohria, 20,000 kg. ulkom. maltaita, 800 kg. hunajaa.
2 höyryk. 28 hv.	—	—	—	—	15	3	15	3	Käyt. 215,000 kg. kot. ohria, 169,275 kg. venäl. rukiita, 340,700 kg. maissia.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19 höyryk. 490 hv.	10	2	18	17	452	151	480	170	

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
Jämsän kihlak.															
V	11	1	Värjäyslaitos	2,000	—	—	—	—	2	1	2	1	Käyt. väriain. 1,000 m. arv.		
„	13	1	Kuivatislauslaitos	528	26 hl. tervaa, 350 litr. tärpähtiä, 100 litr. pikiöljyä, 200 hl. hiiliä.	—	1	—	1	—	2	—	Käyt. 79 m ³ tervaspuita.		
VI	17	16	Karvarinverstasta	183,439	Muok. 5,512 vuotaa, 24,716 nahkaa.	—	—	—	60	1	60	1	Vuod. oli 1,700 ulk. 28,000 m. arv.		
VIII	21	1	Puuhioimo	5,880	69,741 kg. puuvanua.	Vesivoima 150 hv.	—	—	2	5	2	5	4	Käyt. 179 m ³ kuusipuita.	
IX	22	6	Sahalaitosta	371,165	16,742 m ³ sah. puutavaroita.	5 höyryk. 89 hv., 4 höyrysaaha, 2 vesisaaha.	—	—	2	—	110	9	112	9	Sahattu 222,080 tukkia.
XI	28	36	Tullijauhomylllyä	—	Jauhettu 70,049 hl. viljaa.	3 höyryk. 14 hv., 2 yht. mot. sahojen kanssa.	1	—	3	—	43	—	47	—	5 höyrymylllyä, 31 vesimyllyä.
		61		563,012		8 höyryk. 103 hv.	2	—	5	2	221	13	228	15	
Ruoveden kihlak.															
IV	9	1	Kaakelitehdas	5,700	—	—	—	—	6	—	6	—	—	—	
V	11	1	Värjäyslaitos	390	—	—	—	—	1	—	1	—	—	Käyt. väriain. 200 m. arv.	
„	13	2	Kuivatislauslaitosta	28,891	1,144 hl. tervaa, 30,180 litr. tärpähtiä, 5,000 litr. pikiöljyä ja 10,400 hl. hiiliä.	1 höyryk. 12 hv.	—	—	—	12	—	12	—	Käyt. 3,176 m ³ tervaspuita.	
VI	17	1	Nahkatehdas	327,430	Muok. 10,130 vuotaa, 6,100 nahkaa.	Vesivoima 60 hv.	—	—	1	—	20	—	21	—	Vuod. oli 3,230 ulk. 45,500 m. arv.
„	„	7	Karvarinverstasta	68,055	Muok. 1,865 vuotaa, 10,148 nahkaa.	—	—	—	—	20	1	20	1	Vuod. oli 875 ulk. 11,500 m. arv.	
VIII	21	1	Puuhioimo	125,000	1,062,500 kg. puuvanua.	Vesivoima 180 hv.	—	—	—	12	—	12	—	Käyt. 5,200 m ³ hioinpuita.	
IX	22	1	Parkkimylly	13,075	103,400 kg. parkkia.	1 höyryk. 10 hv.	—	—	2	—	4	—	6	—	
„	„	7	Sahalaitosta	692,207	31,130 m ³ sah. puutavaroita, 500 m ³ hiiliä, 1,000 m ³ puita.	8 höyryk. 127 hv., 5 höyrysaaha, 2 vesisaaha.	2	—	9	—	191	4	202	4	Sahattu 348,452 tukkia.
XI	28	27	Tullijauhomylllyä	—	Jauhettu 75,622 hl. viljaa.	1 höyryk. 4 hv., 1 yht. mootoori puuhioimon kanssa.	1	—	—	32	2	33	2	2 höyrym., 25 vesimyllyä.	
„	31	1	Olutpanimo	49,800	156,000 litr. olutta, 15,000 litr. sahattia.	—	—	—	—	10	2	10	2	Käyt. 42,850 kg. kot. ohria, 425 kg. humaloita 2,125 m. arv.	
XII	33	1	Jalkinetehdas	13,000	—	—	—	—	2	—	4	—	6	—	
		50		1,323,548		11 höyryk. 153 hv.	3	—	14	—	312	9	329	9	
Pirkkalan kihlak.															
IV	9	11	Tiilitehdasta	383,950	7,058,661 tiiltä.	2 höyryk. 43 hv.	9	1	17	2	218	77	244	80	—
V	16	1	Luujauhomyllly	38,500	190,000 kg. luujauja, 32,500 kg. liimaa.	1 höyryk. 20 hv.	—	—	—	8	6	8	6	Käyt. 325,000 kg. kot. luita.	

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.
VII	20	1	7,888	49,300 kg. seinätillkeitä.
VIII	21	1	—	2,618,639 kg. puuvanua 261,864 m. arv. omaksi tarpeeksi.
"	"	1	—	633,932 kg. selluloosaa 158,488 m. arv. omaksi tarpeeksi.
"	"	1	43,000	215,000 kg. rättejä ja puupahvia.
"	"	2	1,243,762	3,543,145 kg. paperia, 692,623 kg. pahvia.
IX	22	12	2,212,491	76,265 m ³ sah. puutavaroita.
"	23	1	59,268	1,209 rullaa ja 3,402 laat. splinttiä.
XI	28	19	—	Jauh. 53,330 hl. viljaa.
"	30	1	20 000	85,000 kg. maltaita.
"	31	1	35,000	400,000 pull. kivennäisvesiä ja virvoitusjuomia.
		60	4,132,627	
Tammelan kihlak.				
IV	10	3	453,700	900,000 pull., 5,146 laat. ikkunalaseja. Sek. laseja.
V	11	5	8,309	—
"	13	1	4,247	188 hl. tervaa, 4,300 litr. tärpättiä, 1,550 hl. hiiliä.
VI	17	17	219,803	Muok. 10,743 vuotaa, 10,556 nahkaa.
VII	19	1	5,500,000	1,345,350 kg. lankaa, 210,623 kankaita, painaen 1,020,826 kg.
VIII	21	1	—	1,787,343 kg. puuvanua 178,700 m. arv. omaksi tarpeeksi.
"	"	1	—	2,620,700 kg. selluloosaa 655,000 m. arv. omaksi tarpeeksi.
"	"	1	1,735,000	4,334,410 kg. paperia.

Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	—	1	—	22	—	23	—	Vuod. oli 525 ulk. 11,429 m. arv.
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
Vesivoima 1,012 hv.	—	—	—	—	48	—	48	—	Käyt. 16,081 m ³ hiottuja kemikaaleja 2,322 m. arv.
Vesivoima 75 hv.	—	—	—	—	23	3	23	3	Käyt. 5,369 m ³ bioinpuita, kemikaaleja 13,630 m. arv.
1 höyryk. 26 hv.	—	—	2	4	12	11	14	15	Käyt. 220,000 kg. pahvijätteitä, 50,100 kg. villarättejä, 283,000 kg. puuvanua.
7 höyryk. 150 hv.	5	—	4	18	138	49	147	67	Käyt. 3,436,084 kg. puuvanua, 613,186 kg. sellul., 117,849 kg. olkia, kemikaal. 15,000 m. arv.
10 höyryk. 232 hv., 10 höyrysaaha, 2 vesisaaha.	12	—	17	5	380	52	409	57	Sahattu 812,924 tukkia.
1 höyryk. 18 hv.	—	—	—	—	18	12	18	12	Käyt. 3,868 m ³ haapa-aineita.
1 höyryk. 8 hv., 4 yht. mot. sahojen kanssa.	—	—	—	—	16	—	16	—	4 höyrym., 15 vesimyllyä.
—	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. 100,000 kg. kot. ohria.
(Vuok. höyryvoima.)	1	—	1	1	5	6	7	7	—
23 höyryk. 497 hv.	27	1	42	30	891	216	960	247	
2 höyryk. 30 hv.	16	6	32	1	140	18	188	25	Käyt. ulk. raakatav. 71,500 m. arv.
—	—	—	—	—	6	—	6	—	Käyt. väriain. 2,840 m. arv.
—	—	—	—	—	5	—	5	—	Käyt. 576 m ³ tervaspuita.
—	—	—	—	—	48	—	48	—	Vuod. oli 4,480 ulk. 74,352 m. arv.
12 höyryk. 1,957 hv., vesivoima 420 hv.	110	86	78	117	431	670	619	873	Käyt. 1,581,370 kg. pumpulia sekä sekal. väriaineita.
7 höyryk. 205 hv., vesivoima 1,090 hv.	—	—	—	—	208	49	208	49	Käytetty 8,865 m ³ bioinpuita, 2,516,000 kg. sellul., 2,345,276 kg. puuvanua; kemikaaleja 90,500 m. arv.
1 höyryk. 60 hv.	—	—	—	3	125	25	125	28	Käyt. 22,785 m ³ selluloosapuita, kemikaaleja 111,350 m. arv.
—	Sisältyy puuhiomo-ilm.								—

Ryhmä.	Luoikka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.
IX	22	23	1,785,329	80,412 m ³ sah. puutavaroita.
"	23	1	—	Tehdas uusi, ei vielä järjestetyssä toiminnassa.
XI	28	36	—	Jauhettu 190,004 hl. viljaa.
"	31	4	93,862	375,200 litr. olutta.
"	"	2	5,880	40,000 litr. virvoitusjuomia.
		96	9,806,130	
Viipurin lääni.				
Viipurissa.				
IV	8	1	15,856	64 hautapatsasta y. m.
"	9	1	38,156	968,219 kg. polt. kalkkia.
"	"	1	72,176	142,630 kaakelta, 2,400 tiiltä.
"	"	1	468,075	492,710 kg. tiariinikynttilöitä.
V	12	1	335,600	713,745 kg. saippuaa, 7,566 kg. suopaa, 12,020 kg. raakaglyseriiniä.
"	13	1	1,625	Hajuves., amykosta, essensejä.
"	"	1	77,500	296,000 m ³ kaasua.
"	16	1	37,900	207,570 kg. luujauhoja, 23,850 kg. luuliimaa, 3,932 kg. luurasvaa.
VI	17	2	3,150	—
"	"	1	9,335	—
VII	19	1	36,000	6,500 paria sukkaa, 320 tusinaa röijyjä.
VIII	21	1	80,000	275,000 käär. tapetteja ja reunuksia.
"	"	1	550	—
"	"	4	24,375	—
IX	23	13	89,833	—

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
21 höyryk. 335 hv., 17 höyrysaaha, 6 vesisaaha.	2	—	25	—	434	27	461	27	Sahattu 823,568 tukkia.
1 höyryk. 35 hv.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 höyryk. 20 hv., 5 yht. mot. sahajan kanssa.	—	—	1	—	45	—	46	—	6 höyrymyllyä, 30 vesimyllyä.
3 höyryk. 18 hv.	—	—	1	—	20	4	21	4	Käyt. 48,600 kg. kot. viljaa, 77,350 kg. ulk. viljaa, 370 kg. humaloita 1,150 m. arv.
—	—	—	—	—	3	1	3	1	—
48 höyryk. 2,660 hv.	128	92	137	121	1,465	794	1,730	1,007	—
—	—	—	1	—	6	—	7	—	—
Silinteri uuni.	—	—	—	—	9	—	9	—	—
—	—	—	—	—	36	4	36	4	Käyt. ulk. raakatav. 7,900 m. arv.
2 höyryk.	—	—	1	—	18	18	19	18	Käyt. ulk. raakatav. 430,087 m. arv.
1 höyryk. 20 hv.	—	—	1	—	17	—	18	—	Käyt. ulk. raakatav. 241,500 m. arv.
—	—	—	—	—	1	—	1	—	Käyt. ulk. raakatav. 255 m. arv.
1 höyryk. 4 hv.	—	—	—	—	32	—	32	—	Käytetty 13,000 hl. kivihiiliä 23,000 m. arv.
1 höyryk. 10 hv.	—	—	—	—	10	4	10	4	Käyt. 315,660 kg. kot. ja venäl. luita.
—	—	—	1	—	5	—	6	—	—
—	—	—	2	—	3	2	5	2	—
—	—	—	5	—	22	—	27	—	—
1 höyryk. 4 hv.	—	—	5	—	10	2	15	2	Käyt. 60,000 kg. paperia.
—	—	—	—	—	5	4	5	4	—
—	1	—	1	—	15	—	17	—	—
1 sähkömotoori.	—	—	5	—	51	1	56	1	—

Ryhmä.	Luoikka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.
IX	23	2	2,357	—
"	"	1	1,092	—
"	26	1	3,685	—
X	27	13	800,408	Muurattua 1,448,000 tilitä.
"	"	20	184,870	—
XI	28	1	832,940	Jauhettua 2,530,000 kg. riisiryynettä, 48,000 kg. kauraryynettä, 105,000 kg. ohraryynettä, 255,000 kg. ruisjauhoja, 875,000 kg. liseitä.
"	30	7	278,680	—
"	"	1	17,800	Sekal. karamellejä ja marmelaadeja.
"	"	2	19,400	—
"	31	2	718,388	1,939,634 l. olutta, 12,800 l. simaa.
"	"	1	86,067	253,137 l. väkiviinettä.
"	"	4	41,910	467,547 l. tisl. väkijuomia.
"	"	1	10,000	11,000 l. punssia ja viinejä.
"	"	1	5,700	14,250 l. etikkaa.
"	"	4	44,725	Valm. 388,500 pull. virvoitusjuomia.
"	32	7	1,244,311	59,129,000 papirosseja, 14,083,400 sikaareja, 20,000 kg. tupakkaa.
XII	33	21	359,795	—
"	"	1	2,965	—
"	"	2	101,750	5,550 tus. kravatteja.
"	"	2	20,885	—
"	"	33	142,498	—
"	34	3	16,666	—
"	35	3	36,933	—
"	36	5	185,225	—
"	"	2	18,825	—
	171		6,468,006	

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuotta.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	—	—	—	2	—	1	—	—
—	—	—	—	—	1	—	2	—	—
—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
—	—	—	24	—	321	38	345	38	—
—	—	—	14	—	104	—	118	—	—
1 höyryk. 75 hv.	1	—	1	—	16	—	18	—	1 höyrymylly. Käyt. 500,000 kg. kot. viljaa, 3,225,000 kg. raakariisiä.
—	6	—	6	3	40	10	52	13	—
—	—	—	—	—	8	25	8	25	—
—	1	—	2	—	6	—	9	—	—
2 höyryk. 18 hv.	—	3	4	—	82	22	86	25	Käyt. 1,043,224 kg. ulk. ohria, 9,351 kg. humal. 36,004 m. a.
1 höyryk. 18 hv.	—	—	—	—	15	—	15	—	Käyt. 506,000 kg. rukiita ja ohria.
2 höyryk. 14 hv.	—	—	—	—	11	1	11	1	Käyt. 482,546 l. väkiviinettä 487,556 m. arv.
—	—	—	—	—	2	2	2	2	Käyt. väkiviin. ja viinejä 4,100 m. arv., ulk. aineksia 2,220 m. arv.
—	—	—	—	—	—	2	—	2	Käyt. 2,840 l. väkiviinettä.
—	—	—	1	1	13	5	14	6	—
1 höyryk. 6 hv.	2	—	42	76	147	369	191	445	Käytetty 391,726 kg. tupakkaa 803,330 m. arv.
—	4	—	6	6	103	6	113	12	—
—	—	—	—	—	—	2	—	2	—
—	—	—	2	—	—	30	—	32	Käyt. ulk. ain. 42,675 m. arv.
—	—	—	—	—	4	2	4	2	—
—	2	—	12	—	78	6	92	6	—
—	2	—	2	—	9	—	13	—	—
2 höyryk. 20 hv.	—	—	—	—	8	7	8	7	—
2 sähkömoottoria 6 hv.	2	—	15	1	50	4	67	5	Käyt. paperia 43,479 m. arv.
—	—	—	—	—	2	5	2	5	—
15 höyryk. 189 hv.	21	3	146	94	1,243	593	1,410	690	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarán brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarán paljous ja laji.
Lappeenrannassa.				
VI	17	1	Karvarinverstas 49,600	Muok. 1,900 vuotaa, 1,400 nahkaa.
"	"	1	Satulasep. verst. ja tapetinpanija 8,000	—
VII	19	1	Sukankutomo 2,190	1,150 paria sukkia ja kintaita y. m.
VIII	21	1	Kirjansitomaverstas 5,000	—
IX	22	1	Sahalaitos 52,800	2,242 m ³ sah. puutavaroita.
"	23	4	Nikkarinverstasta 12,039	—
"	"	1	Sorvarinverstas 1,100	—
X	27	1	Maalari 12,092	—
XI	28	2	Tullijauhomyllä —	Jauhettu 29,920 hl. viljaa.
"	30	3	Leipuria 38,045	—
"	"	1	Makkaralaitos 17,000	—
"	31	1	Olutpanimo 61,043	277,476 l. olutta.
"	32	1	Tupakkatehdas 210,644	9,227,000 papirosseja, 2,468,000 siikaareja, 8,400 kg. piipputupakkaa.
XII	33	8	Räätälinverstasta 48,002	—
"	"	6	Suutarinverstasta 18,885	—
"	34	1	Tukanleikkuulaitos 2,400	—
XIII	36	1	Kirjapaino 13,000	—
		35	551,840	
Haminassa.				
V	11	1	Värjäyslaitos 9,350	—
VI	17	2	Karvarinverstasta 87,300	Muok. 4,050 vuotaa, 3,450 nahkaa
"	"	4	Satulasepänverstasta 2,475	—
VIII	21	1	Kirjansitomaverstas 4,263	—
"	"	1	Paprossitörtöjen valm. laitos 590	450,000 paprossitörtöä.
IX	23	4	Nikkarinverstasta 10,776	—

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	—	—	—	10	—	10	—	Vuod. oli 500 ulk. 14,000 m. arv.
—	—	—	2	—	2	—	4	—	—
—	—	—	—	—	—	2	—	2	—
—	—	—	1	—	2	—	3	—	—
1 höyryk. 25 hv., 1 höyrysaha.	—	—	2	—	15	—	17	—	Sahattu 21,800 tukkia.
—	—	—	—	—	12	—	12	—	—
—	—	—	1	—	2	—	3	—	—
—	—	—	2	—	7	—	9	—	—
1 höyryk. 20 hv., 1 höyryk. yht. sahan kanssa.	—	—	—	—	10	—	10	—	2 höyrymyllä.
—	—	—	3	—	6	1	9	1	—
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
1 höyryk. 6 hv.	—	—	—	—	7	2	7	2	Käyt. 62,200 kg. ulk. ohramaltaita, 700 kg. humaloita 2,800 m. arv.
1 höyryk. 6 hv.	4	—	1	6	32	49	37	55	Käytetty 30,240 kg. tupakkaa 102,716 m. arv.
—	—	1	—	5	2	18	1	24	3
—	—	—	—	—	13	—	13	—	—
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
—	—	—	2	1	10	—	12	1	Käyt. paperia 4,000 m. arv.
4 höyryk. 57 hv.	5	—	19	9	150	55	174	64	
—	—	—	—	—	3	—	3	—	Käyt. ulk. väriaineita 3,000 m. arv.
—	—	—	—	—	20	—	20	—	Vuod. oli 750 ulk. 15,000 m. arv.
—	—	—	—	—	4	—	4	—	—
—	—	—	2	—	2	—	4	—	—
—	—	—	—	2	2	1	2	3	—
—	—	—	3	—	9	—	12	—	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuotta.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
X	27	1	Muurari	3,150	—	—	—	—	3	—	3	—	—		
"	"	4	Maalaria	9,362	—	—	—	1	—	9	—	10	—		
"	"	1	Nuohoja	630	—	—	—	—	—	2	—	2	—		
XI	28	1	Tullijauhomylly	—	Jauhettu 1,637 hl. viljaa.	—	—	—	—	2	—	2	—		
"	30	6	Leipuria	43,070	—	—	—	—	10	1	11	1	1 vesimylly.		
"	"	3	Teurastuslaitosta	54,730	—	—	—	—	5	—	5	—	—		
"	"	1	Makkaralaitos	3,500	—	—	—	—	1	—	1	—	—		
"	31	1	Olutpanimo	97,000	293,800 l. olutta.	—	—	—	8	3	8	3	Käyt. 96,730 kg. ulk. maitaita 21,300 m. arv., 1,340 kg. huumaloita 7,800 m. arv.		
"	"	1	Väkiivintehtas	3,000	24,000 l. tisl. väkijuoimia.	1 höyryk. 4 hv.	—	—	—	—	1	—	1	Käyt. 20,000 l väkiivintettä.	
XII	33	4	Räätälinverstasta	30,600	—	—	—	1	—	13	1	14	1	—	
"	"	10	Suutarinverstasta	58,573	—	—	—	4	—	24	—	30	—	—	
"	35	1	Kylpylaitos	3,700	—	—	—	—	2	2	2	2	2	—	
XIII	36	2	Kirjapainoa	28,030	—	—	—	3	—	12	—	16	—	Käyt. paperia 10,010 m. arv.	
"	"	1	Valokuvauslaitos	1,500	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	
		50		451,599		1 höyryk. 4 hv.	4	—	14	2	133	8	151	10	
Kotkassa.															
IV	10	1	Lasitehdas	115,000	7,000 laat. ikkunalaseja.	—	—	—	—	46	—	46	—	Käyt. ulk. ain. 14,500 m. arv.	
V	13	1	Kuivatuslaitos	—	Metylalkohoolia, etikahappokalkkia, tervaa ja sysiä.	1 höyryk. 350 hv.	—	—	—	130	3	130	3	Käyt. puunjätteitä 4,000 tonnia. Koekäynnissä lyhyen ajan.	
VI	17	1	Karvarinverstaas	1,200	—	—	—	—	4	—	4	—	4	—	
"	"	1	Satulasepänerstaas	279	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	
VIII	21	2	Kirjansitomaverstaas	5,330	—	—	—	1	—	4	—	5	—	—	
IX	22	4	Sahalaitosta	5,334,830	183,638 m ³ sah. puutavaroita, joista 13,239 m ³ kimpää, 3,269 m ³ puita.	7 höyryk. 415 hv., 4 höyrysabaa.	—	—	12	3	890	104	902	107	Sahattu 1,193,922 tukkia.
"	23	2	Nikkarinverstasta	12,493	—	—	—	2	—	10	—	12	—	—	
"	"	1	Sorvarinverstasta	1,000	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	
X	27	2	Muuraria	28,750	1,020,000 tiiltä muurattu.	—	—	—	—	3	2	3	2	—	
"	"	3	Maalaria	21,300	—	—	—	—	1	—	17	—	19	—	
XI	30	5	Leipuria	78,840	—	—	—	2	—	11	1	13	1	—	
"	"	2	Teurastuslaitosta	64,860	—	—	—	—	4	—	4	—	4	—	
"	"	2	Makkaralaitosta	47,300	—	—	—	2	—	3	—	5	—	—	

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.		
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
XI	31	1	140,074	755,700 l. olutta, 9,000 l. sahtia.	1 höyryk. 15 hv.	—	—	—	2	20	8	20	10	Käyt. 228,900 kg. ulk. ohria, 2,430 kg. humaloita 9,720 m. arv.
"	"	1	12,000	100,000 pull. virvoitusjuomia.	—	—	—	1	—	1	1	2	1	—
XII	33	8	71,593	—	—	—	—	3	4	24	4	27	8	—
"	"	7	33,605	—	—	—	—	7	—	16	—	23	—	—
"	34	1	1,500	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
"	35	1	10,355	—	—	—	—	—	—	1	6	1	6	—
XIII	36	2	14,000	—	—	—	—	4	—	3	—	11	—	Käyt. paperia 1,900 m. arv.
"	"	1	5,000	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
		49	5,999,309	—	9 höyryk. 780 hv.	5	—	34	9	1,199	129	1,238	138	—
Sortavalassa.														
IV	9	1	9,000	280,000 tiiltä.	—	—	—	—	—	16	—	16	—	—
VI	17	2	3,820	—	—	—	—	1	—	2	—	3	—	—
VIII	21	1	3,500	—	—	—	—	1	1	1	—	2	1	—
IX	22	1	40,750	3,000 m ³ sah. puutavaroita	1 höyryk. 10 hv., 1 höyrysaha.	—	—	—	—	15	—	15	—	Sahattu 15,000 tukkia.
"	23	2	5,120	—	—	—	—	2	—	4	—	6	—	—
"	"	1	700	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
X	27	1	36,400	—	—	—	—	—	—	10	—	10	—	—
"	"	3	30,412	—	—	—	—	1	—	36	—	39	—	—
"	"	1	1,300	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
XI	30	2	143,750	—	—	—	—	—	—	4	—	26	—	—
"	31	1	25,500	100,000 l. olutta, 10,000 l. sahtia.	—	—	—	—	—	4	1	4	1	Käyt. 31,000 kg. kotim. ohria, 300 kg. humaloita 1,500 m. arv.
"	"	2	26,000	200,000 pull. virvoitusjuomia.	—	—	—	—	—	4	3	4	3	—
XII	33	10	51,715	—	—	—	—	1	—	6	—	26	2	—
"	"	5	10,892	—	—	—	—	—	—	10	—	10	—	—
"	34	1	1,500	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
"	35	1	7,000	—	—	—	—	—	—	1	4	1	4	—
XIII	36	1	25,500	—	—	—	—	—	—	2	—	8	—	Käyt. paperia 7,000 m. arv.
		36	422,859	—	1 höyryk. 10 hv.	2	—	19	1	162	10	183	11	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja määrä.
Käkisalmissa.				
VI	17	1	Karvarinverstas 485	Muok. 57 vuotaa, 325 nahkaa.
"	"	1	Satulasepäinverstas 1,934	—
IX	23	1	Nikkarinverstas 938	—
"	"	1	Sorvarinverstas 392	—
X	27	1	Muurari 8,055	—
"	"	3	Maalaria 16,900	—
"	"	1	Nuohoja 600	—
XI	28	1	Tullijauhomylly —	Jauhettu 1,900 hl. viljaa.
"	30	3	Leipuria 12,510	—
Netto.				
"	31	1	Väkiivinatehdas 5,400	25,607 l. paloviinaa, 1,988 l. konjakkia.
"	"	1	Kivennäisvesitehdas 1,800	12,000 pull. virvoitusjuomia.
XII	33	6	Räätälinverstasta 13,415	—
"	"	4	Suutarinverstasta 7,085	—
XIII	36	2	Kirjapainoa 15,054	—
			27	84,568
Kymin kihlak.				
IV	9	2	Tiilitehdasta 175,780	3,013,000 tiiltä.
"	10	4	Lasitehdasta 1,043,161	11,738 laat. ikkunalaseja, 856,025 pulloa. Talous-, lääke- ja lampulaseja.
V	11	1	Kimröökitehdas 11,000	95,500 kg. kimröökkiä.
"	"	1	Värjäyslaitos 2,570	—
VI	17	9	Karvarinverstasta 128,778	Muok. 4,650 vuotaa, 13,590 nahkaa.
VIII	21	3	Puuhiomoa 2,377,071	16,571,456 kg. puupahvia ja puuvanua.
XI	22	16	Sahalaitosta 6,548,870	223,561 m ³ sah. puutavaroita, joista 13,879 m ³ kimpä, 126 m ³ kepejä, 112 lehtejä. Kotitarvesahauksia.
"	"	1	Puuvillatehdas 33,273	—
"	"	28	Tullijauhomyllyä —	Jauhettu 115,460 hl. viljaa.
			65	10,320,503

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.	
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	1 vesimylly.
—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
1 höyryk. 4 hv.	—	—	—	—	—	3	—	3	—	Käyt. 27,675 l. raakaväkevettä 31,800 m. arv.
—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	—	10	—	11	—	—
—	—	—	—	—	—	1	—	7	—	—
—	—	—	—	—	—	6	—	7	—	—
—	—	—	—	—	—	7	1	12	2	Käyt. paperia 3,900 m. arv.
1 höyryk. 4 hv.	2	—	10	1	61	1	73	2	—	—
2 höyryk. 31 hv.	—	—	24	15	195	30	219	45	—	—
1 " 25 "	13	3	90	19	291	20	394	42	—	Käytetty ulk. ain. 139,010 m. arv.
—	—	—	—	—	—	5	—	5	—	Käyt. 1,200 m ³ puita.
—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. väriain. 980 m. arv.
—	—	—	—	—	—	29	—	29	—	Vuod. oli 1,150 ulk. 21,600 m. arv.
Vesivoima 5,550 hv.	—	—	4	13	296	286	300	299	—	Käyt. 72,495 m ³ hioinpuita.
13 höyryk. 510 hv., 10 höyrysaaha, 6 vesisaaha.	2	1	26	8	1,130	124	1,158	133	—	Sabattu 1,777,492 tukkia.
1 höyryk. 25 hv.	—	—	—	—	—	4	3	4	3	—
3 yht. mot. sahujen kanssa, 1 petr. mot. 10 hv.	—	—	2	—	30	—	32	—	—	4 höyrymyllyä, 24 vesimyllyä.
17 höyryk. 591 hv.	15	4	146	55	1,982	463	2,143	522	—	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavaran paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
V	13	1	Turvepekkutehdas . . .	33,114	9,869 paal. turvepekkua, 1,002 paal. turvemultaa.	1 höyryk. 5 hv.	6	16	10	22	22	19	38	57	—
"	14	2	Tulitikutehdasta . . .	164,580	25,220 laat. tulitikkuja (à 1,000 koteloa).	1 höyryk. 6 hv.	—	3	9	4	56	89	65	96	Käyt. ulk. raakatav. 39,650 m. arv.
VI	17	11	Karvarinverstasta . . .	197,516	Muok. 6,600 vuotaa, 18,880 nahkaa.	—	—	—	2	—	29	—	31	—	Vuod. oli 950 ulk. 25,000 m. arv.
VIII	21	1	Puuhiomo	7,750	53,400 kg. puupahvia.	Vesivoima 180 hv.	—	—	—	—	6	8	6	8	Käyt. 1,210 m ³ hioinpuita.
"	"	1	Selluloosatehdas	37,500	150,000 kg. selluloosaa (ainoastaan jälk. osan vuotta).	1 höyryk. 40 hv.	5	—	1	—	29	10	35	10	Käyt. 1,420 m ³ hioinpuita; ulk. kemikaaleja 7,000 m. arv.
"	"	1	Asfalttitehdas	59,000	19,800 käär. asfalttihuopaa, 520 ast. asfalttilakkaa.	—	—	—	—	—	5	—	5	—	Käyt. 60,000 kg. raakahuopaa, 50 tonnia asfalttia, 700 ast. kivihiilentervaa.
"	"	1	Paperitehdas	514,000	1,240,677 kg. päällys- ja painopaperia.	3 höyryk. 150 hv., vesivoima 130 hv.	—	1	4	2	40	23	44	26	Käyt. kot. vanna ja selluloosaa 1,364,744 kg., ulk. raakain. 44,500 m. arv.
IX	22	8	Sahalaitosta	513,430	18,157 m ³ sah. puutavaroita, joista 280 m ³ kimpä, 37 m ³ parreja, höyl. rakennus- ja nikkarintarpeita.	8 höyryk. 120 hv., 1 yht. mot. tiiliteht. kanssa. Vesivoima 47 hv., 7 höyrysaaha, 1 vesisaha.	—	—	3	—	231	2	234	2	Sahattu 194,312 tukkia.
"	"	2	Puuvillatehdasta	101,500	1,000 paal. puuvillaa, 1,325 mille paketinkannattimia, suutarinleskiä 9,500 m. arv.	1 höyryk. 25 hv., 1 yhteinen mot. sahan kanssa.	—	—	8	—	36	4	44	4	—
"	23	1	Korkkitehdas	26,000	3,000,000 korkkia.	1 petr. mot. 2 hv.	—	—	—	—	10	—	10	—	Käyt. korkkiparkkia 17,000 m. arv.
XI	28	1	Kauppajauhomylly	251,025	Jauhettu 2,250,000 kg. viljaa.	1 höyryk. 16 hv.	—	—	—	—	5	—	5	—	1 höyrymylly. Vilja venäl. 2 höyrymyllyä, 17 vesimyllyä.
"	"	19	Tullijauhomyllyä	—	Jauhettu 20,678 hl. viljaa.	2 yhteist. mot. sahujen kanssa.	—	—	—	—	22	—	22	—	Viljasta oli 2,500 hl. venäl.
"	29	2	Sikuuritehdasta	76,000	220,000 kg. polt. sikuuria.	2 höyryk. 12 hv.	—	—	6	—	9	—	15	—	Käyt. 276,000 kg. sikuurijuuria.
"	31	2	Olutpanimoa	53,180	161,700 l. olutta, 8,000 pull. virvoitusjuomia.	—	—	—	—	—	13	3	13	3	Käyt. 26,520 kg. kot. maltaita, 25,000 kg. ulk. ohria, 255 kg. humaloita 890 m. arv.
"	32	3	Tupakkatehdasta	174,023	8,626,800 sikaareja.	—	—	—	7	12	47	50	54	62	Käyt. 67,401 kg. 103,686 m. arv., 100 mattoa tupakkaa.
		73		3,242,143		22 höyryk. 412 hv.	11	20	66	40	1,011	254	1,088	314	
			Ayräpään kihlak.												
V	11	2	Värjäyslaitosta	2,300	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. väriaineita 300 m. arv.
"	13	2	Kuivatuslaitosta	5,874	330 hl. tervaa, 5,000 l. tärpättiä, 2,800 hl. puuhiiliä.	—	—	—	—	—	11	—	11	—	Käyt. 1,141 m ³ tervaspuita.

Rytinä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
VI	17	6	Karvarinverstasta	22,165	Muok. 2,645 vuotaa, 4,380 nahkaa.	—	—	—	—	10	—	10	—	—	
IX	22	6	Sahalaitosta	1,720,850	58,300 m ³ sah. puutavaroita, joista 4,320 m ³ kimpia ja ripoja, 915 m ³ koivuja.	6 höyryk. 149 hv., 4 höyrysaahaa, 2 vesisaahaa.	—	—	28	9	339	26	367	35	Sabattu 572,200 tukkia.
XI	28	1	Kauppajauhomyly	150,000	Jauhettu 1,000,000 kg. viljaa.	—	Sisältyy sahailmoituksiin.								1 höyrymylly. Viljasta 900,000 kg. ulk.
"	"	31	Tullijauhomylyä	—	Jauhettu 103,880 hl. viljaa.	1 höyryk. 12 hv.	—	—	—	—	37	—	37	—	2 höyrymyllyä, 29 vesimyllyä.
"	"	31	Olutpanimo	40,500	200,500 l. olutta.	1 höyryk. 6 hv.	—	—	—	—	8	4	8	4	Käyt. 63,400 kg. ohria, joista 31,200 kg. ulk.
		49		1,941,689		8 höyryk. 167 hv.	—	—	28	9	407	30	435	39	
			Käkisalmen kihlak.												
IV	9	1	Savenvalajanverstas	3,200	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	—
V	11	1	Värjäyslaitos	3,950	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	Käyt. väriain. 365 m. arv.
"	16	1	Luujuuhotehdas	17,704	128,300 kg. luujauhoja, 9,826 kg. luita, 838 kg. luurasvaa.	1 höyryk. 2 hv.	—	—	—	7	2	7	2	2	Käyt. 141,545 kg. luita.
VI	17	5	Karvarinverstasta	95,147	Muok. 3,062 vuotaa, 7,170 nahkaa.	—	—	—	1	—	19	—	20	—	Vuod. oli 2,373 ulk. 44,158 m. arv.
IX	22	3	Sahalaitosta	242,800	8,569 m ³ sah. puutavaroita.	2 höyryk. 65 hv., 2 höyrysaahaa, 1 vesisaaha.	—	—	1	—	92	1	93	1	Sahattu 115,140 tukkia.
XI	28	1	Kauppajauhomyly	38,035	Jauhettu 288,712 kg. viljaa.	Yhteinen mot. sahan kanssa.	—	—	—	—	4	—	4	—	Viljasta oli 165,225 kg. ulk., 1 höyrymylly.
"	"	18	Tullijauhomylyä	—	Jauhettu 38,992 hl. viljaa.	Yhteinen mot. sahan kanssa.	—	—	—	—	24	—	24	—	1 höyrymylly, 17 vesimyllyä.
		30		400,836		3 höyryk. 67 hv.	—	—	2	—	152	3	154	3	
			Jääsken kihlak.												
IV	9	1	Tiilitehdas	18,000	400,000 tiiltä.	—	—	—	3	2	9	6	12	8	—
V	11	3	Värjäyslaitosta	4,450	—	—	—	—	—	9	—	9	—	—	Käyt. väriain. 1,878 m. arv.
VI	17	12	Karvarinverstasta	77,539	Muok. 3,667 vuotaa, 9,731 nahkaa.	—	—	—	1	—	27	—	28	—	Vuod. oli 940 ulk. 18,000 m. arv.
VIII	21	1	Puuhio	765,802	6,261,924 kg. puuvanaa ja pahvia.	Vesivoima 1,675 hv.	—	2	4	18	154	115	158	135	Käyt. 24,816 m ³ hioinpuita.
IX	22	3	Sahalaitosta	252,600	13,748 m ³ sah. puutavaroita.	4 höyryk. 124 hv., 2 höyrysaahaa, 1 vesisaaha.	—	—	4	—	120	—	124	—	Sahattu 135,933 tukkia.
XI	28	34	Tullijauhomylyä	—	Jauhettu 37,709 hl. viljaa.	1 höyryk. 10 hv.	—	—	2	1	37	—	39	1	1 höyrymylly, 33 vesimyllyä.
		54		1,118,391		5 höyryk. 134 hv.	—	2	14	21	356	121	370	144	

Ryhmä.	Luokka.	Lukunäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoimann määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.		
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.				
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.			
Kurkijoen kihlak.																
VI	17	10	Karvarinverstasta	153,412	Muok. 6,107 vuotaa, 20,407 nahkaa.	—	—	—	—	27	—	27	—	Vuod. oli 330 ulk. 5,500 m. arv.		
XI	28	51	Tullijauhomyllä	—	Jauhettu 75,370 hl. viljaa.	Vesivoima.	—	—	4	2	56	1	60	3	51 vesimyllyä.	
XII	33	1	Huopajalkinetehtas	32,500	3,300 paria huopajalkineita, 3,300 tusina pensseleitä ja harjoja.	—	—	—	5	—	20	4	25	4	Käyt. ulk. ain. 3,300 m. arv.	
"	"	1	Lakkitehdas	44,000	48,000 lakkia.	—	—	—	2	13	1	2	3	15	Käyt. ulk. ain. 25,000 m. arv.	
		63		229,912					11	15	104	7	115	22		
Sortavalan kihlak.																
IV	8	3	Kivilouhosta	7,900	—	—	—	—	2	1	34	3	36	4	—	
"	9	4	Kalkkipolttimoa	10,057	7,915 hl. kalkkia.	—	—	—	—	—	11	—	11	—	—	
"	"	1	Tiilitehdas	20,000	400,000 tiiltä.	—	—	—	3	4	40	2	43	6	—	
VI	17	5	Karvarinverstasta	43,238	Muok. 2,640 vuotaa, 2,851 nahkaa.	—	—	—	1	—	13	1	14	1	Vuod. oli 410 ulk. 5,943 m. arv.	
VIII	21	1	Puuhioimo	390,000	2,160,000 kg. puuvanua.	Vesivoima 613 hv.	—	—	—	2	26	14	26	16	Käyt. 10,000 m ³ hioinpuita.	
IX	22	2	Sahalaitosta	95,875	4,474, m ³ sah. puutavaroita.	1 höyryk. 8 hv., 1 höyrysaha, 1 vesisaha.	—	—	2	—	49	—	51	—	Sahattu 40,263 tukkia.	
"	23	1	Nikkarintehdas	37,020	60 urkuharmonia, 30 sorvaustuolia, työkaluja y. m.	Vesivoima 40 hv.	—	—	—	—	17	—	17	—	Käyt. ulk. raaka-ain. 10,793 m. arv.	
XI	28	24	Tullijauhomyllä	—	Jauhettu 43,617 hl. viljaa.	1 höyryk. 75 hv.	—	—	—	—	31	—	31	—	1 höyrymylly, 23 vesimyllyä.	
		41		604,090		2 höyryk. 83 hv.	—	—	8	7	221	20	229	27		
Salmen kihlak.																
IV	8	1	Kivilouhos	17,000	Patakiveä ja ukonkiveä.	—	—	—	8	—	24	—	32	—	—	
"	9	2	Tiilitehdasta	26,350	586,900 tiiltä.	—	—	—	—	—	56	10	56	10	—	
"	10	1	Lasitehdas	687,500	7,415,410 pulloa.	—	—	—	88	—	200	15	252	50	65	Käyt. ulk. raaka-ain. 26,920 m. arv.
V	11	1	Sulfaattitehdas	36,000	755,300 kg. sulfaattia.	—	—	—	—	—	18	6	18	6	—	
VI	17	9	Karvarinverstasta	82,849	Muok. 3,176 vuotaa, 8,776 nahkaa.	—	—	—	—	—	16	1	16	1	—	
IX	22	3	Sahalaitosta	511,950	17,839 m ³ sah. puutavaroita.	3 höyryk. 53 hv., 2 höyrysahaa, 1 vesisaha.	—	—	5	—	186	5	191	5	Sahattu 126,609 tukkia.	
"	"	1	Puuvillatehdas	3,124	3,124 m ³ puuvillaa.	Yht. mot. toisen laitoks. kanssa.	—	—	—	—	1	—	1	—	—	
XI	28	55	Tullijauhomyllä	—	Jauhettu 77,423 hl. viljaa.	—	—	—	—	—	55	—	55	—	55 vesimyllyä.	
		73		1,364,773		3 höyryk. 53 hv.	88	—	213	15	608	72	909	87		

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoimann määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.				
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.						
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.					
Mikkelin lääni.																		
Mikkelin kaupungissa.																		
V	11	1	Värjäyslaitos	25,000	—	—	—	—	3	—	3	—	Käyt. väriain. 20,000 m. arv.					
"	16	1	Luujuuhotehdas	28,480	164,000 kg. luujuuhoja, 19,330 kg. liimaa, 3,747 kg. luurasvaa.	2	höyryk. 19 hv.	—	—	—	5	—	5	—	Käyt. 182,000 kg. kot. luita, 40,000 kg. ulk. luita.			
VI	17	2	Nahkatehdasta	221,155	Muok. 6,496 vuotaa, 5,276 nahkaa.	1	höyryk. 4 hv., 1 yht. höyryk. edelläm. kanssa.	—	—	1	—	23	1	24	1	Vuod. oli 4,205 ulk. 75,000 m. arv.		
"	"	2	Satulasepänerverstasta	10,250	—	—	—	—	—	1	—	5	—	6	—	—		
VIII	21	2	Kirjansitomaverstasta	4,752	—	—	—	—	—	2	—	3	—	5	—	—		
IX	23	4	Nikkarinverstasta	6,356	—	—	—	—	—	1	—	10	—	11	—	—		
"	"	2	Sorvarinverstasta	1,470	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—		
X	27	3	Muuraria	6,200	—	—	—	—	—	2	—	9	2	11	2	—		
"	"	7	Maalaria	22,893	—	—	—	—	—	1	—	2	—	10	1	13	1	
"	"	1	Lasimestari	2,800	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—		
"	"	2	Nuohojaa	1,850	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—		
XI	30	3	Leipuria	63,700	—	—	—	—	—	—	—	3	—	8	—	—		
"	"	3	Teurastuslaitosta	20,900	—	—	—	—	—	—	—	6	—	6	—	—		
"	31	2	Olutpanimoa	64,000	214,000 l. olutta.	—	—	—	—	—	—	18	3	18	3	Käyt. 73,736 kg. kot. maltaita, 842 kg. humaloita 4,100 m. arv.		
"	"	2	Viinapolttimoa	55,250	177,800 l. väkiviinettä.	3	höyryk. 49 hv.	—	—	—	—	28	—	28	—	Käyt. 55,261 kg. kot. viljaa, 223,074 kg. maissia.		
"	"	1	Kivennäisvesitehdas	8,900	63,800 pull. virvoitusjuomia.	—	—	—	—	—	—	1	—	2	2	3	2	
XII	33	11	Räätälinverstasta	70,149	—	—	—	—	—	—	—	8	3	27	17	35	20	
"	"	9	Suutarinverstasta	21,913	—	—	—	—	—	—	—	4	—	18	—	22	—	
"	35	1	Kylpylaitos	8,000	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	8	3	8	
XIII	36	2	Kirjapainoa	21,674	—	—	—	—	—	—	—	7	—	12	1	19	1	Käyt. paperia 3,727 m. arv.
		61		665,692														
Heinolan kaup.																		
IV	8	1	Kivenhakkuuverstas	2,000	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	4	—	—
V	11	2	Värjäyslaitosta	2,400	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	2	—	Käyt. väriain. 1,000 m. arv.
VI	17	2	Karvarinverstasta	28,500	Muok. 1,550 vuotaa, 1,525 nahkaa.	—	—	—	—	—	—	1	—	6	—	7	—	Vuod. oli 275 ulk.
"	"	2	Satulasepänerverstasta	2,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
IX	22	1	Sahalaitosta	225,000	6,538 m³ mäntytukkia.	1	höyryk. 15 hv., 1 höyrysaha.	—	—	—	—	—	—	30	—	30	—	Sahattu 70,000 tukkia.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavaran paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoriväestö.								Muistutuksia.
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
IX	23	2	Nikkarinverstasta	2,000	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
"	"	1	Sorvarinverstas	500	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
X	27	1	Muurari	420	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
"	"	2	Maalaria	12,125	—	—	—	—	—	6	—	8	—	—
XI	28	1	Tullijauhomylly	—	Jauhettu 25,780 hl. viljaa.	—	—	—	—	2	—	2	—	1 vesimylly.
"	30	4	Leipuria	35,950	—	—	—	—	—	7	1	8	1	—
"	"	1	Teurastuslaitos	7,025	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
"	31	1	Olutpanimo	48,000	207,200 l. olutta.	—	—	—	—	10	3	10	3	Käyt. 68,000 kg. kot. ohria, 600 kg. humaloita 1,800 m. arv.
"	"	1	Väkiviinätehdas	55,000	400,000 l. tisl. väkijuomia.	1 höyryk. 15 hv.	—	—	—	3	—	3	—	Käyt. 375,000 l. raakaviinettä 375,000 m. arv.
"	"	1	Kivennäisvesitehdas	3,000	20,000 pull. virvoitusjuomia.	—	—	—	—	2	—	2	—	—
XII	33	4	Raätälinverstasta	16,645	—	—	—	—	—	4	—	7	—	—
"	"	4	Suutarinverstasta	3,925	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
XIII	36	1	Kirjapaino	3,000	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
		32		447,490		2 höyryk. 30 hv.	1	—	11	—	93	4	105	4
Savonlinnan kaup.														
V	11	1	Värjäyslaitos	4,500	—	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. väriain. 4,500 m. arv.
VI	17	3	Karvarinverstasta	109,345	Muok. 4,013 vuotaa, 14,442 nahkaa.	—	—	—	—	18	—	18	—	Vuod. oli 1,400 ulk. 24,000 m. arv.
"	"	1	Satulasepänverstas	6,000	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
VII	19	1	Konekutomo	3,200	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
VIII	21	2	Kirjansitomaverstasta	3,739	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
IX	22	1	Sahalaitos	85,000	46,700 m³ sah. puutavaroita.	1 höyryk. 30 hv., 1 höyrysaha.	—	—	—	3	—	47	—	50 Sahattu 49,000 tukkia.
"	"	1	Nikkarintehdas	6,762	187 m³ höyläyksiä.	1 höyryk. 15 hv.	—	—	—	5	—	5	—	—
"	"	7	Nikkarinverstasta	9,098	—	—	—	—	—	2	—	3	—	—
X	27	2	Muuraria	5,130	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—
"	"	2	Maalaria	10,473	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—
XI	28	1	Tullijauhomylly	—	Jauhettu 14,680 hl. viljaa.	Yht. mot. höyrysahan kanssa.	—	—	—	1	—	2	—	1 höyrymylly.
"	30	4	Leipuria	30,215	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
"	"	1	Makkaralaitos	2,910	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
"	31	1	Väkiviinätehdas	12,776	51,494 l. tisl. väkijuomia.	—	—	—	—	2	2	2	2	Käyt. 47,194 l. raakaviinettä 51,912 m. arv.
"	"	1	Kivennäisvesitehdas	5,877	38,676 pull. virvoitusjuomia.	—	—	—	—	3	1	3	1	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavaran paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
XII	33	9	Räätälinverstasta	32,190	—	—	—	3	—	18	1	21	1	—
"	"	5	Suutarinverstasta	14,515	—	—	—	3	—	10	—	14	—	—
XIII	36	1	Kirjapaino	14,567	—	—	—	3	—	5	—	8	—	Käyt. paperia 5,000 m. arv.
"	"	1	Valokuvauslaitos	1,400	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
		45		357,697										
Heinolan kihlak.														
V	11	2	Värjäyslaitosta	4,500	—	—	—	—	—	3	—	3	—	Käyt. väriain. 2,000 m. arv.
VI	17	14	Karvarinverstasta	153,533	Muok. 7,253 vuotaa, 8,698 nahkaa.	—	—	—	—	41	—	41	—	Vuod. oli 736 ulk. 11,800 m. arv.
IX	22	2	Sahalaitosta	298,200	7,005 m ³ lankkuja jalautoja, 2,802 m ³ koivukeppejä. Kotisahauksia.	1 höyryk. 24 hv., 1 höyrysaha, 1 vesisaha.	—	—	4	—	40	9	44	9 Sahattu 50,000 tukkia, 2,000 sylt. koivuja.
XI	28	33	Tullijauhomyllä	—	Jauhettu 69,170 hl. viljaa.	1 höyryk. 10 hv.	—	—	—	44	—	44	—	1 vesimylly.
"	31	1	Olutpanimo	10,900	37,000 l. olutta, 13,000 pull. limonaa.	—	—	—	—	3	1	3	1	Käyt. 14,000 kg. ohria, 108 kg. humaloita 400 m. arv.
"	"	1	Viinapolttimo	145,000	400,000 l. raakaviinettä.	1 höyryk. 10 hv.	—	—	—	16	1	16	1	Käyt. 300,000 kg. kot. ohria, 300,000 kg. maissia.
		53		612,133										
Mikkelin kihlak.														
IV	9	1	Kalkkitechdas	4,000	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
"	"	1	Tiilitechdas	5,075	130,000 tiiltä.	—	—	—	—	10	—	10	—	—
V	11	1	Värjäyslaitos	7,140	—	—	—	—	—	3	—	3	—	Käyt. väriain. 4,340 m. arv.
VI	17	11	Karvarinverstasta	64,807	Muok. 2,830 vuotaa, 4,860 nahkaa.	—	—	—	—	12	—	12	—	Vuod. oli 200 ulk. 3,600 m. arv.
IX	22	7	Sahalaitosta	590,581	27,043 m ³ sah. puutavaroita, 140 m ³ koivukeppejä. Tullisahauksia.	4 höyryk. 102 hv., 4 höyrysahaa, 3 vesisahaa.	1	—	—	232	7	233	7	Sahattu 307,348 tukkia.
XI	28	47	Tullijauhomyllä	—	Jauhettu 68,938 hl. viljaa.	1 yht. mot. höyrysaahan kanssa.	—	—	—	49	—	49	—	1 höyrymylly, 46 vesimyllyä.
		68		671,603										
Rantasalmen kihlak.														
IV	9	1	Tiilitechdas	8,750	250,000 tiiltä.	—	—	—	—	15	—	15	—	—
V	10	1	Lasitechdas	67,970	3,780 laatikk. ikkunalasias (234,360 kg.).	—	—	—	—	20	1	20	1	Käyt. ulk. raakatav. 15,862 m. arv.
"	11	2	Värjäyslaitosta	3,320	—	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. väriain. 700 m. arv.
"	13	1	Kuivatislauslaitos	1,440	Valmist. 62 hl. tervaa, 300 l. tärpättiä.	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. 113 m ³ tervaspuita.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja määrä.
VI	17	21	166,429	Muok. 9,479 vuotaa, 30,674 nahkaa.
IX	22	1	15,215	179,000 kg. parkkia.
"	"	8	937,483	47,377 m ³ sah. puutavaroita, 1,457 m ³ koivukeppejä.
XI	28	66	—	Jauhettu 87,862 hl. viljaa.
"	30	1	21,840	78,000 l. olutta.
XII	33	1	2,940	553 paria huopajalk., 123 hattua.
		103	1,225,387	
Juvan kihlak.				
IV	9	3	2,600	1,300 hl. kalkkia.
"	"	2	3,005	106,000 tiiltä.
V	11	2	18,000	—
VI	17	20	157,927	Muok. 6,910 vuotaa, 22,206 nahkaa.
IX	22	2	125,586	6,790 m ³ sah. puutavaroita.
XI	28	35	—	Jauhettu 71,585 hl. viljaa.
		64	307,118	
Kuopion lääni.				
Kuopion kaupungissa.				
IV	8	1	7,000	—
V	11	4	71,195	—
"	14	1	29,800	4,000 laat. tulitikkuja.
"	16	1	1,170	13,000 kg. luujauhoja.
VI	17	3	46,989	Muok. 2,000 vuotaa, 1,200 nahkaa.
"	"	5	10,860	—
"	"	1	5,000	—

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	—	—	—	45	—	45	—	Vuod. oli 700 ulk. 15,000 m. arv.
—	—	—	1	—	5	5	6	5	—
2 höyryk. 63 hv., 2 höyrysaahaa, 6 vesisaahaa.	—	—	20	2	347	8	367	10	Sahattu 445,249 tukkia.
6 höyryk. 45 hv.	2	—	—	—	70	—	72	—	6 höyrymyllyä, 60 vesimyllyä.
—	—	—	—	—	4	1	4	1	Käyt. 21,165 kg. kot. maltaita, 315 kg. humal. 1,732 m. arv.
—	—	—	—	—	4	6	4	6	—
8 höyryk. 108 hv.	2	—	21	2	514	21	537	23	—
—	—	—	—	—	6	—	6	—	—
—	1	—	1	—	8	—	10	—	—
—	—	—	—	—	4	—	4	—	Käyt. väriain. 4,200 m. arv.
—	—	—	—	—	41	—	41	—	Vuod. oli 200 ulk. 3,600 m. arv.
1 höyryk. 12 hv., vesivoima 30 hv.	—	—	2	—	44	5	46	5	Sahattu 56,368 tukkia.
3 höyryk. 22 hv.	—	—	—	—	37	—	37	—	3 höyrymyllyä, 32 vesimyllyä.
4 höyryk. 34 hv., vesivoima 30 hv.	1	—	3	—	140	5	144	5	—
—	—	—	—	—	5	—	5	—	—
—	—	—	—	1	17	1	17	2	Käyt. väriain. 45,420 m. arv.
—	—	—	3	7	9	11	12	18	Käytetty kemikaaleja 5,400 m. arv.
Tuulivoima.	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	2	—	10	1	12	1	Vuod. oli 715 ulk. 9,400 m. arv.
—	—	—	4	—	6	—	10	—	—
—	—	—	1	—	4	—	5	—	—

Ryhmä	Luokka	Lukunumero	Valmistetun tavarantoiminnan nimi	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.			
						Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.		Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.			Summa.		
						Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia	Miehiä	Naisia				
VIII	21	4	Kirjansitomaverstasta . . .	23,162	—	—	—	1	—	5	—	10	5	16	5	—	
IX	22	1	Sahalaitos	58,000	2,709 m ³ sah. puutavaroita.	—	—	—	—	2	—	29	—	31	—	Sahattu 31,500 tukkia.	
"	23	12	Nikkarinverstasta	38,735	—	—	—	—	—	2	—	43	—	45	—	—	
"	"	2	Sorvarinverstasta	3,150	—	—	—	—	—	2	—	4	—	6	—	—	
X	27	11	Maalari	73,247	—	—	—	—	—	2	—	57	2	59	2	—	
"	"	2	Nuohojaa	3,400	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	
"	28	2	Kauppamylyä	819,867	6,285,208 kg. jauhoja ja ryynejä.	—	—	—	—	—	—	18	—	18	—	2,500 hl. kotim. viljaa, 26,000 hl. ja 4,263,208 kg. ulk. viljaa, 2 höyrymylyä.	
"	30	7	Leipuria	108,440	—	—	—	—	—	3	—	17	6	20	6	—	
"	"	1	Kondiitori	10,000	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2	—	—	
"	"	9	Teurastuslaitosta	127,000	—	—	—	—	—	—	—	13	—	13	—	—	
"	"	1	Makkaralaitos	16,000	—	—	—	—	—	—	—	2	—	3	—	—	
"	31	3	Olutpanimoa	163,995	720,000 l. olutta, 2,000 l. portteria, 2,800 l. simaa.	—	—	—	—	1	—	24	8	25	8	Käyt. 165,000 kg. ulk. viljaa, 40,723 kg. kot. ohria, 2,266 kg. humaloita 9,700 m. arv.	
"	"	2	Viinapolttimoa	149,892	547,959 l. raakaviinettä.	—	—	—	—	—	—	39	—	39	—	Käyt. 315,330 kg. kot. viljaa 560,045 kg. ulk. maissia.	
"	"	2	Väkivinatehdasta	128,041	517,979 väkiä, konjakkia, viinejä y. m., 5,000 l. miedompia juomia.	—	—	—	—	—	—	10	—	10	—	Käyt. 548,822 l. raakaviinettä 566,956 m. arv.	
"	"	4	Kivennäisvesitehdasta	24,048	170,000 pull. virvoitusjuomia.	—	—	—	—	—	—	6	5	6	5	—	
XII	33	5	Neulojatar	3,550	—	—	—	—	—	1	—	11	—	12	—	—	
"	"	16	Räätälinverstasta	71,156	—	—	—	—	—	6	—	49	2	55	2	—	
"	"	4	Hattutehdasta	2,050	—	—	—	—	—	1	—	4	1	5	1	—	
"	"	35	Suutarinverstasta	92,217	—	—	—	—	—	14	—	75	2	89	2	—	
"	34	2	Tukanleikkulaitosta	3,300	—	—	—	—	—	—	—	5	—	6	—	—	
"	35	9	Kylpylaitosta	39,356	—	—	—	—	—	1	1	6	33	7	34	—	
XIII	36	2	Kirjapainoa	174,700	—	—	—	—	—	18	—	52	8	70	8	Käyt. paperia 66,000 m. arv.	
"	"	2	Valokuvauslaitosta	15,230	—	—	—	—	—	—	—	2	3	2	3	—	
		154		2,320,550						2	—	69	10	522	99	593	109
			Joensuun kaupungissa.														
V	11	2	Värjäyslaitosta	37,100	—	—	—	—	—	—	—	9	—	9	—	Käyt. väriain. 28,225 m. arv.	
VI	17	3	Karvarinverstasta	61,565	Valmist. 3,117 vuotaa, 2,145 nahkaa.	—	—	—	—	—	—	15	—	15	—	Vuod. oli 900 ulk. 14,000 m. arv.	
"	"	3	Satulasepänverstasta	17,740	—	—	—	—	—	2	—	8	—	10	—	—	

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoimann määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
XII	33	7	Suutarinverstasta	17,675	—	—	—	4	—	13	—	17	—	—
XIII	36	1	Kirjapaino	3,000	—	—	—	—	—	4	—	4	—	Käyt. paperia 900 m. arv.
		40		265,714								109	16	
			Nurmeksen kauppalassa.											
V	11	1	Värjäyslaitos	6,200	—	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. väriain. 1,950 m. arv.
VI	17	2	Karvarinverstasta	15,575	Valm. 925 vuotaa, 2,245 nahkaa.	—	—	—	—	4	—	4	—	Vuod. oli 150 ulk. 2,800 m. arv.
XI	30	2	Leipuria	11,800	—	—	—	3	—	2	—	5	—	—
XII	33	1	Räätälinverstas	2,075	—	—	—	1	—	1	—	2	—	—
"	"	1	Suutarinverstas	2,000	—	—	—	1	—	1	—	2	—	—
		7		37,650						10	—	15	—	
			Rautalammen kihlak.											
IV	9	2	Tiilitehdasta	7,075	Valm. 185,000 tiiltä.	—	—	3	—	16	—	19	—	—
V	11	2	Värjäyslaitosta	6,154	—	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. väriaineita 2,750 m. arv.
VI	17	11	Karvarinverstasta	117,761	Muok. 4,794 vuotaa, 10,757 nahkaa.	—	—	2	—	27	—	29	—	Vuod. oli 510 ulk. 9,800 m. arv.
IX	22	1	Parkkimylly	50,000	492,000 kg. parkkia.	1 höyryk. 8 hv.	—	—	3	—	22	—	25	—
"	"	7	Sahalaitosta	1,204,322	75,934 m³ sah. puutavaroita.	2 höyryk. 42 hv., vesivoima 455 hv., 2 höyrysaahaa, 5 vesisaahaa.	—	—	11	—	399	—	410	Sahattu 600,923 tukkia ja 60 koivupuuta.
XI	28	2	Kauppajauhomyllä	189,981	1,532,680 kg. viljaa, 314 hl. tullijauheita.	1 yhtein. mot. sahan kanssa.	—	—	—	—	3	—	3	1,016,680 kg. ja 2,800 hl. ulk. viljaa, 1 höyrymylly, 1 vesimylly.
"	"	29	Tullijauhomyllä	—	62,330 hl. viljaa.	1 yhtein. mot. sahan kanssa.	—	—	—	—	31	—	31	3,000 hl. ulk. viljaa, 1 höyrymylly, 28 vesimyllyä.
		54		1,575,293									519	—
			Kuopion kihlak.											
IV	9	2	Kalkkipolttimoa	14,856	13,960 hl. kalkkia.	—	—	—	—	18	—	18	—	—
"	"	5	Tiilitehdasta	51,690	1,176,000 tiiltä.	—	—	2	—	10	—	69	—	—
VI	17	12	Karvarinverstasta	85,060	Muok. 4,829 vuotaa, 6,487 nahkaa.	—	—	—	—	30	—	30	—	Vuod. oli 370 ulk. 6,900 m. arv.
IX	22	1	Parkkimylly	15,063	—	—	—	1	—	7	—	8	—	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.		Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja määrä.
IX	22	6	Sahalaitosta	374,259	15,757 m ³ sah. puutavaroita.
"	28	1	Lankarullatehdas	199,479	366,904 krossia lankarullia.
XI	"	46	Tullijauhomyllä	—	Jauhettu 69,225 hl. viljaa.
		73		740,407	
Iisalmen kihlak.					
VI	17	4	Karvarinverstasta	35,100	Muok. 2,525 vuotaa, 4,845 nahkaa.
"	"	1	Harjansitomo	3,980	—
IX	22	1	Sahalaitos	1,300	—
XI	28	29	Tullijauhomyllä	—	Jauhettu 94,107 hl. viljaa.
		35		40,380	
Pielisjärven kihlak.					
IV	9	2	Tiilitehdasta	6,200	Valm. 155,000 tiiltä.
V	13	1	Kuivatuslauslaitos	696	31 hl. tervaa, 458 l. täpättä, 202 hl. hiiliä, 752 hl. pikiöljyä.
VI	17	9	Karvarinverstasta	75,490	Muok. 3,102 vuotaa, 7,724 nahkaa.
XI	28	27	Tullijauhomyllä	—	Jauhettu 39,700 hl. viljaa.
"	31	1	Olutpanimo	21,966	Valm. 45,000 l. olutta.
		40		104,352	
Liperin kihlak.					
IV	9	2	Tiilitehdasta	13,055	440,000 tiiltä.
"	10	1	Lasitehdas	168,905	6,756 laat. ikkunalaseja.
VI	17	19	Karvarinverstasta	148,827	Muok. 6,621 vuotaa, 21,317 nahkaa.
IX	22	7	Sahalaitosta	2,018,500	95,572 m ³ sah. puutavaroita.

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
4 höyryk. 85 hv., 4 höyrysaaha, 2 vesisaaha.	—	—	3	—	115	4	118	4	Sahattu 156,870 tukkia.
1 höyryk. 105 hv., 22 bobbiinikon., 7 väkikon., 6 sirkkeli- ja 3 porauskonetta.	1	—	7	—	92	12	100	12	Käyt. 14,200 m ³ koivupuita.
2 höyryk. 28 hv., 1 yht. kone sahan kanssa.	—	—	—	—	47	—	47	—	2 höyrymyllä, 44 vesimyllyä.
7 höyryk. 218 hv.	3	—	21	—	366	16	390	16	
—	—	—	—	—	14	—	14	—	Vuod. oli 550 ulk. 8,200 m. arv.
—	—	—	2	—	3	—	5	—	—
1 vesisaha.	—	—	—	—	1	—	1	—	Sahattu 820 tukkia.
3 höyryk. 14 hv.	—	—	3	—	32	—	35	—	3 höyrymyllä, 26 vesimyllyä.
3 höyryk. 14 hv.	—	—	5	—	50	—	55	—	
—	—	—	—	—	20	—	22	—	—
—	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. tervaspuita 279 m. arv.
—	—	—	—	—	19	—	19	—	Kotim. vuotia.
1 höyryk. 4 hv.	—	—	—	—	27	—	27	—	1 höyrymyllä, 26 vesimyllyä.
—	—	—	—	—	5	2	5	2	Käyt. 15,000 kg. kot. ohria, 200 kg. humaloita 795 m. arv.
1 höyryk. 4 hv.	2	—	—	—	73	2	75	2	
—	—	—	10	—	30	—	40	—	—
—	—	—	4	—	101	1	105	1	Käyt. ulk. raaka-ain. 49,730 m. arv.
—	—	—	3	—	45	2	45	5	Vuod. oli 400 ulk. 7,800 m. arv.
3 höyryk. 125 hv., vesivoima 315 hv., 3 höyrysaaha, 4 vesisaaha.	—	—	20	—	446	20	466	20	Sahattu 874,899 tukkia.

Ryhmä.	Luokka.	Lukunäkät.	Valmistetun tavarán brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarán paljous ja laji.
XI	28	1	106,000	Jauhettu 770,000 kg. jauhoja ja ryynejä.
"	"	28	—	Jauhettu 33,653 hl. viljaa.
		58	2,455,287	
Ilomantsin kihlak.				
VI	17	15	72,106	Muok. 4,865 vuotaa, 9,169 nahkaa.
IX	22	1	46,000	2,148 m ³ sah. puutavaroita.
XII	28	47	—	Jauhettu 47,687 hl. viljaa.
"	31	1	12,600	50,000 l. olutta.
		64	130,706	
Vaasan lääni.				
Nikolainkaupungissa.				
IV	9	1	29,900	684,000 tiiltä.
"	"	2	1,000	—
V	11	1	17,300	—
"	12	1	248,000	212,000 kg. tiariinikynttilöitä.
"	"	1	319,500	650,000 kg. pesusaippua, toiletti-saippua.
"	13	1	121,000	Valoa 82,000 m. arv. ja asettamis-toita 39,000 m. arv.
VI	17	1	16,363	Muok. 653 vuotaa, 660 nahkaa.
"	"	2	16,550	—

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
1 höyryk. 25 hv.	—	—	—	—	5	—	5	—	1 höyrymylly.
3 höyryk. 24 hv.	9	6	2	1	35	9	46	16	3 höyrymyllyä, 25 vesimyllyä.
7 höyryk. 174 hv.	9	9	36	1	662	32	707	42	
—	—	—	1	—	26	—	27	—	Vuod. oli 305 ulk. 4,869 m. arv.
1 vesisaha.	—	—	2	—	9	—	11	—	Sahattu 20,000 tukkia.
1 höyryk. 10 hv.	—	—	—	—	49	—	49	—	1 höyrymylly, 46 vesimyllyä.
—	—	—	—	—	5	1	5	1	Käyt. 25,000 kg. kot. ohria, 200 kg. humaloita 1,000 m. arv.
1 höyryk. 10 hv.	—	—	3	—	89	1	92	1	
1 höyryk. 1 hv.	—	—	3	8	18	11	21	19	—
—	—	—	—	—	4	—	4	—	—
—	—	—	—	—	5	2	5	2	Käyt. väriain. 10,250 m. arv.
1 höyryk. 38 hv.	—	1	—	11	20	—	20	12	Käytetty 240,000 kg. tiariiniä 192,000 m. arv.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	Käyt. pähkinäöljyä 10,000 kg., suutaa 72,000 kg., talia 350,000 kg., hartsia 80,000 kg., palmuöljyä 48,000 kg., eeteriöljyä 500 kg. 256,500 m. arv.
3 höyryk. 100 hv.	—	—	1	—	9	1	10	1	—
—	—	—	—	—	3	—	3	—	Vuod. oli 200 ulk. 4,000 m. arv.
—	—	—	4	—	5	—	9	—	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
VII	19	1	Pumpuliteollisuuslaitos	4,081,939	Kehrätty 715,828 kg. lankaa, josta 377,703 kg. + 132,857 kg. tuotettua lankaa käytett. kudoksiin, 493,580 kg. kankaita, 47,992 kg. vanua. Värjäyslaitoksessa jalostettiin 60,964 punttia lankoja, 102,980 kangasta.	5 höyryk. 945 hv., 1 petr. mot. 6 hv.	11	19	30	81	278	639	319	739	Käytetty 794,483 kg. amerikkal. pumpulia 858,042 m. arv., 135,121 kg. pumpulilankaa 318,361 m. arv., 14,157 kg. amerikkal. vanua 9,183 m. arv.
"	"	1	Trikootavatehdas	80,000	Villakudoksia.	—	—	—	—	1	13	1	13	Käyt. ulk. villalankaa 40,000 m. arv., kot. villalank. 10,000 m. arv.	
VIII	21	3	Kirjansitomaverstasta	28,000	—	—	2	1	4	1	8	2	14	4	—
IX	22	1	Sahalaitos	182,000	6,071 m ³ sah. puutavaroita.	1 höyryk. 35 hv., 1 höyrysaha.	—	—	—	—	32	—	32	—	Sahattu 38,000 tukkia.
"	23	1	Nikkarintehdas	9,900	Nikkarintöitä rak. varten.	1 höyryk. 45 hv.	—	—	3	—	17	—	20	—	—
"	"	8	Nikkarinverstasta	28,898	—	—	—	—	1	—	27	1	28	1	—
"	"	1	Sorvarinverstas	10,000	—	—	—	—	2	—	7	—	9	—	—
"	"	2	Tynnyrintekijänverstasta	27,500	—	—	—	—	—	—	8	—	8	—	—
"	25	1	Kautsuleimatehdas	1,405	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
"	26	2	Vaunutehdasta	2,362	—	—	—	—	1	—	4	—	5	—	—
X	27	4	Muurari- ja rakennusurakoitsijaa	95,433	—	—	2	—	10	8	63	28	75	36	—
"	"	11	Maalaria ja tapetinpanijaa	96,739	—	—	2	—	6	—	75	—	83	—	—
"	"	2	Nuohojaa	4,880	—	—	—	—	1	—	4	—	5	—	—
XI	28	1	Tullijauhomylly	1,044,800	1,950,000 kg. ruisjauhoja, 300,000 kg. ohraryynejä, 60,000 kg. ohra- jauhoja, 4,000 kg. kauraryynejä, 14,000 kg. kauraa, 2,200,000 kg. riisirynejä, 760,000 kg. rehu- jauhoja.	3 höyryk. 650 hv.	—	—	2	1	20	2	22	3	1 höyrymylly. Jauh. ulk. rukiita 2,000,000 kg. " " ohraa 400,000 " " " riisiä 2,800,000 " " kot. rukiita 80,000 " " " ohraa 60,000 " " " kauraa 20,000 "
"	30	12	Leipuria	223,419	—	—	—	1	3	2	25	25	28	28	—
"	"	2	Sokurileipomoa	55,390	—	—	—	—	3	—	6	—	9	—	—
"	"	2	Karamellitehdasta	20,480	—	—	—	—	—	—	1	4	1	4	—
"	"	1	Sianteurastuslaitos	81,500	—	—	—	—	—	—	6	—	6	—	—
"	"	4	Makkaralaitosta	43,260	—	—	—	—	—	—	11	—	11	—	—
"	31	2	Viinapolttimoa	251,114	803,446 l. paloviinaa.	2 höyryk. 37 hv.	—	—	—	—	29	—	29	—	Käyt. kot. ohraa 62,580 kg. " " rukiita 375,445 " " kot. kauraryyn. 4,400 " " ulk. maissia ja riisiä 717,680 kg.
"	"	1	Väkivinehdas	23,438	142,000 l. tisl. väkijuomia.	1 höyryk. 10 hv.	—	—	—	—	5	—	5	—	Käyt. 119,562 l. paloviinaa.
"	"	3	Virvoitusjuomatehdasta	30,860	253,607 pull. virvoitusjuomia.	—	—	—	—	—	7	3	7	3	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.
XI	32	2	206,000	4,000 laat. kartuusitapakkaa, 600 milleä sikaareja. Rullatapakkaa.
XII	33	17	337,119	—
"	"	1	4,640	—
"	"	1	27,000	—
"	"	29	93,304	—
"	34	3	11,000	—
"	35	6	16,745	—
XII	36	4	151,455	—
"	"	5	27,352	—
		144	8,062,545	
Kaskisten kaupungissa.				
XI	30	2	9,882	—
"	31	1	2,000	15,000 pull. virvoitusjuomia.
XII	33	1	900	—
"	"	3	2,230	—
		7	15,012	
Kristiinankaupungissa.				
V	11	1	4,583	—
VI	17	2	71,715	Muok. 3,409 vuotaa, 2,486 nahkaa.
"	"	2	1,830	—
VIII	21	1	405	—
IX	22	1	182,000	6.631 m ³ sah. puutavaroita.
"	23	1	742	—
X	27	2	1,296	—
"	"	5	7,140	—
"	"	1	1,077	—
XI	30	3	29,382	—
"	31	3	74,062	248,800 l. olutta.
			Netto.	
"	"	2	33,728	201,073 l. tisl. väkijuomia.

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuotta.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
1 höyryk. 6 hv.	—	—	3	—	6	17	9	17	Käyt. ulk. raakataiv. 162,600 m. arv.
—	—	—	6	3	73	15	79	18	—
—	—	—	—	—	1	1	1	1	—
—	—	—	—	1	2	4	2	5	—
—	—	—	11	—	61	—	72	—	—
—	—	—	2	1	5	1	7	2	—
1 höyryk. 8 hv.	—	—	1	—	3	21	4	21	—
1 höyryk. 1 hv., 3 petr. mot. 5½ hv.	3	—	8	6	36	12	47	18	Käyt. paperia 38,500 m. arv.
—	—	—	—	—	9	10	9	10	—
21 höyryk. 1,876 hv.	20	22	105	123	897	812	1,022	957	
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
—	—	—	2	1	1	—	3	1	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
—	—	—	2	1	7	—	9	1	—
—	—	—	—	—	2	1	2	1	Käyt. väriain. 720 m. arv.
—	—	—	—	—	14	1	14	1	Vuod. oli 1,905 ulk. 39,078 m. arv.
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
1 höyryk. 20 hv., 1 höyrysaaha.	—	—	—	—	31	—	31	—	Sahattu 57,000 tukkia.
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
—	—	—	—	—	10	—	10	—	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	3	—	7	—	10	—	—
—	—	—	—	—	17	3	17	3	Käyt. 93,937 kg. kotim. viljaa, 3,000 kg. ulk. vilj., 1,076 kg. humaloita 3,800 m. arv.
—	—	—	—	—	4	—	4	—	Käyt. 176,523 litr. raakaviinettä 187,989 m. arv.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.		Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.
XI	31	3	Virvoitusjuomatehdasta . . .	8,800	66,100 pull. virvoitusjuomia.
XII	33	4	Räätälinverstasta	20,039	—
"	"	4	Suutarinverstasta	6,843	—
		35		443,642	
Uusikaarlepyyn kaup.					
IV	9	1	Savenvalajanversta	500	—
V	11	1	Värjäyslaitos	2,000	—
"	14	1	Tulitikkutehdas	13,375	1,726 laat. tulitikkuja.
VI	17	1	Karvarinversta	9,150	Muok. 600 vuotaa, 350 nahkaa.
"	"	1	Satulasepänversta	2,000	—
IX	23	2	Nikkarinverstasta	8,000	—
X	27	1	Muurari	600	—
"	"	2	Maalaria	7,770	—
XI	28	1	Tullijauhomyly	—	Jauhettu 7,156 hl. viljaa.
"	30	2	Leipuria	12,000	—
XII	33	2	Räätälinverstasta	7,750	—
"	"	6	Suutarinverstasta	11,786	—
XIII	36	1	Kirjapaino	5,800	—
		22		80,731	
Pietarsaarella.					
IV	9	1	Savenvalajanversta	1,050	—
V	11	2	Värjäyslaitosta	8,724	—
"	12	1	Saippuatehdas	98,000	212 tonnia pesusaippuaa.
VI	17	2	Karvarinverstasta	33,000	—
"	"	1	Satulasepänversta	3,925	—
VIII	21	1	Kartongitehdas	41,157	3,463,500 papirossiketola.
IX	22	2	Sahalaitosta	468,200	22,575 m ³ sah. puutavaroita, joista 710 m ³ kimpia.
X	27	4	Maalaria	6,409	—
XI	29	1	Sikuuritehdas	150,000	500,000 kg. sikuuria.
"	30	2	Leipuria	42,913	—

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	—	—	—	4	1	4	1	—
—	—	—	2	—	9	—	11	—	—
—	—	—	—	—	8	—	8	—	—
1 höyryk. 20 hv.	—	—	5	—	113	6	118	6	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	Käyt. väriain. 500 m. arv.
—	2	5	2	2	5	6	9	13	Käyt. kemikaaleja 4,700 m. arv.
—	—	—	—	—	2	—	2	—	Vuod. oli 400 ulk. 8,000 m. arv.
—	—	—	—	—	1	1	1	1	—
—	—	—	4	—	6	—	10	—	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	3	—	4	—	7	—	—
Vesivoima.	—	—	—	—	2	—	2	—	1 vesimylly.
—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
—	—	—	2	—	4	—	6	—	—
—	—	—	7	—	9	—	16	—	—
—	—	—	1	—	3	—	4	—	Käyt. paperia 1,700 m. arv.
	2	5	19	2	42	7	63	14	
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	4	—	4	—	Käyt. väriain. 438 m. arv.
—	—	—	—	—	6	—	6	—	Käyt. 500 kg. kot. rasva-ain., 160,000 kg. ulk. s:aa, 40,000 kg. muita aineita 82,000 m. arv.
—	—	—	—	—	5	—	5	—	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	3	—	10	3	22	3	35	—
4 höyryk. 70 hv., 2 höyrysahaa.	2	—	12	—	72	5	86	5	Sahattu 250,484 tukkia.
—	1	—	1	—	8	—	10	—	—
1 höyryk. 14 hv.	1	—	5	—	—	12	6	12	Käyt. 600,000 kg. sikuuria.
—	—	—	—	—	7	3	7	3	—

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.		Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavaran paljous ja laji.
XI	31	1	Olutpanimo	61,200	150,000 litr. olutta.
"	"	1	Virvoitusjuomatehdas	3,000	20,000 pull. virvoitusjuomia.
"	32	1	Tupakkatehdas	2,934,307	88,252,000 papirossia, 5,371,000 sikaaria, 134,895 kg. kartuusitupakkaa, 167,688 kg. nuuskaa, 27,072, kg. suutupakkaa.
XII	33	2	Räätälinverstasta	16,020	—
"	"	5	Suutarinverstasta	28,708	—
		27		3,896,613	
Kokkolassa.					
IV	9	1	Savenvalajanverstas	2,000	—
V	11	3	Värjäyslaitosta	17,800	—
"	14	1	Tulitikkutehdas	27,000	3,500 laat. tulitikkuja.
VI	17	2	Karvarinverstasta	18,500	Muok. 800 vuotaa.
"	"	1	Satulasepänerstas	3,215	—
VIII	21	1	Kirjansitomaverstas	300	—
IX	22	1	Sahalaitos	60,500	2,569 m ³ sah. puutavaroita.
"	23	1	Nikkarinverstas	1,300	—
X	27	2	Maalaria	3,493	—
"	"	1	Lasimestari	3,000	—
"	"	1	Nuohoja	900	—
XI	30	4	Leipuria	54,272	—
"	31	1	Olutpanimo	30,000	104,688 l. olutta.
"	"	1	Viinapolttimo	25,800	86,169 l. paloviinaa.
"	"	3	Virvoitusjuomatehdasta	11,200	36,700 pull. virvoitusjuomia.
"	"	2	Tupakkatehdasta	12,800	Rullatupakkaa ja sikaareja.
XII	33	4	Räätälinverstasta	20,812	—
"	"	9	Suutarinverstasta	16,367	—
"	"	1	Tukanleikkulaitos	1,600	—
XIII	36	2	Kirjapainoa	14,100	—
		42		324,959	

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	—	—	—	8	2	8	2	Käyt. 62,500 kg. kot. ohria, 520 kg. humaloita 1,500 m. arv.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 höyryk. 20 hv.	—	—	49	105	62	407	111	512	Käyt. venäl. tupakkaa 160,590 m. arv., käyt. muuta ulk. tupakkaa 868,630 m. arv.
—	—	—	4	—	4	—	8	—	—
—	—	—	4	—	11	—	15	—	—
6 höyryk. 104 hv.	4	3	75	115	192	451	271	569	
—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
—	—	—	—	—	10	2	10	2	Käyt. väriain. 11,000 m. arv.
1 höyryk. 3 hv.	—	—	2	2	5	16	7	18	Käyt. kemikaaleja 12,000 m. arv.
—	—	—	—	—	3	—	3	—	Vuod. oli 500 ulk. 7,500 m. arv.
—	—	—	—	—	1	1	1	1	—
—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
1 vesisaha.	—	—	—	—	28	2	28	2	Sahattu 40,000 tukkia.
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	4	—	4	—	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	1	—	1	—	2	—	—
—	—	—	3	—	8	1	11	1	—
—	—	—	—	—	7	2	7	2	Käyt. 50,000 kg. ulk. ohria, 600 kg. humaloita 3,500 m. arv.
1 höyryk. 25 hv.	—	—	—	—	8	—	8	—	Käyt. 15,530 kg. kotim. ohria, 20,810 kg. kot. rukiita, 83,250 kg. ulk. maissia.
—	—	—	1	—	3	1	4	1	—
—	—	—	1	—	2	8	3	8	Käyt. 4,800 kg. ulk. lehtitupakkaa 8,600 m. arv.
—	—	—	—	—	10	—	10	—	—
—	—	—	—	—	13	—	13	—	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	11	—	11	—	—
2 höyryk. 28 hv.	—	—	8	2	120	34	128	36	Käyt. paperia 2,000 m. arv.

Ryhmä	Luokka	Lukumäärä	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavaran paljous ja laji.
Jyväskylässä.				
IV	8	1	Kivenhakkuuverstas 4,493	—
V	11	1	Värjäyslaitos 8,850	—
VI	17	1	Karvarinverstas 2,052	Muok. 200 vuotaa, 175 nahkaa.
"	"	2	Satulasepänverstasta 9,028	—
VIII	21	2	Kirjansitomaverstasta 12,375	—
IX	23	3	Nikkarinverstasta 12,950	—
X	27	2	Muuraria 1,975	—
"	"	5	Maalaria 14,454	—
"	"	1	Lasimestari 650	—
XI	30	5	Leipuria 110,300	—
"	"	1	Sokurileipuria 1,600	—
"	"	2	Teurastuslaitosta 32,587	—
"	31	1	Olutpanimo 64,000	210,000 l. olutta.
			Netto.	
"	"	1	Väkiivinatehdas 3,000	46,000 l. tisl. väkijuomia.
"	"	1	Virvoitusjuomatehdas 8,300	83,000 l. virvoitusjuomia.
XII	33	7	Räätälinverstasta 35,939	—
"	"	1	Lakki- ja kravattitehdas 116,995	4,063 lakkia, 1,600 tus. kravatteja.
"	"	6	Suutarinverstasta 20,311	—
"	34	1	Tukanleikkuulaitos 1,000	—
"	35	3	Kylpylaitosta 5,550	—
XIII	36	3	Kirjapainoa 55,683	—
"	"	1	Valokuvauslaitos 1,400	—
		51	523,492	
Ilmolan kihlak.				
V	11	13	Värjäyslaitosta 37,636	—
"	13	1	Kuivatislauslaitos 466	24 hl. tervaa, 140 l. tärpähtiä, 200 hl. hiiliä.
"	16	2	Luujuuhomylyä 1,740	15,000 kg. luujauhoja.
VI	17	24	Karvarinverstasta 172,437	Muok. 9,550 vuotaa, 14,945 nahkaa.
IX	22	50	Sahalaitosta 858,394	40,591 m ³ sah. puutavaroita.

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
—	—	—	—	—	3	—	3	—	Käyt. väriain. 6,325 m. arv.
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
—	—	—	2	—	3	—	5	—	—
—	—	—	3	2	6	3	9	5	—
—	—	—	1	—	11	—	12	—	—
—	—	—	1	—	4	—	5	—	—
—	1	—	—	—	16	—	17	—	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	3	—	13	2	16	2	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	5	—	5	—	—
1 höyryk. 8 hv.	—	—	—	—	10	6	10	6	Käyt. 6,000 kg. kot. ja 5,000 ulk. ohraa.
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. 40,000 l. raakaviinettä.
—	1	—	5	—	28	—	34	—	—
—	—	2	—	4	8	50	8	56	—
—	1	—	3	—	16	—	20	—	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
—	—	—	—	—	1	5	1	5	—
1 petr. mot 2 hv.	2	—	14	—	24	1	40	1	Käyt. paperia 24,797 m. arv.
—	—	—	—	—	—	2	—	2	—
1 höyryk. 8 hv.	5	2	32	6	159	69	196	77	—
—	—	—	—	—	1	—	1	—	Käyt. 74 m ³ tervaspuita.
—	—	—	1	—	18	3	19	3	Käyt. väriain. 14,140 m. arv.
—	—	—	—	—	2	2	2	2	Käyt. 18,750 kg. luita.
—	—	—	1	—	46	1	47	1	Vuodista oli 2,045 ulk. 23,310 m. arv.
24 höyryk. 343 hv., 24 höyrysaahaa, 26 vesisaahaa.	3	—	28	—	363	8	394	6	Sahattu 504,522 tukkia.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoimann määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
X	28	89	—	Jauh. 175,522 hl. viljaa.	5 yht. mot. sahojen kanssa.	—	—	3	—	90	1	93	1	5 höyrymyllyä, 84 vesimyllyä, 5 myllyn työväestö-ilm. sisält. sahalaiteksiin.
XI	31	2	51,010	149,400 l. olutta.	—	—	—	—	9	1	9	1	Käyt. 25,600 hl. maltaita, 30,000 kg. kot. ohria, 500 kg. humaloita 2,850 m. arv.	
		181	1,121,683		24 höyryk. 343 hv.	3	—	33	—	529	16	565	16	
Lapuan kihlak.														
V	11	5	9,962	—	—	—	—	—	—	8	—	8	—	Kyt. väriaineita 3,958 m. arv.
„	16	2	19,223	126,863 kg. luujauhoja, 10,000 kg. liimaa, 2,000 kg. luurasvaa.	—	—	—	—	6	3	6	3	3	Käyt. 148,736 kg. kotim. luita.
VI	17	17	162,310	Muok. 9,318 vuotaa, 16,377 nahkaa.	—	—	—	1	—	35	—	36	—	Vuod. oli 3,995 ulk. 41,484 m. arv.
VII	18	2	622,974	Kehrätty 24,480 kg. lankaa, kudottu 93,168 kg., värjätty 30,724 kg. lankaa y. m.	1 höyryk. 125 hv.	—	—	7	22	43	74	50	96	Käyt. 32,804 kg. kot. villoja, shoddyä y. m. 12,698 kg. kot. lankoja, 39,927 kg. ulk. villoja, shoddyä, rättejä 4,975 kg. ulk. lankoja; ulk. kemikaaleja ja värejä 11,143 m. arv.
IX	22	13	196,217	8,401 m ³ sah. puutavaroita, 26,666 kg. puuvillaa. Tullisauhauksia.	4 höyryk. 60 hv., 4 höyrysahaa, 9 vesisahaa.	1	—	8	—	131	2	140	2	Sahattu 100,635 tukkia.
X	28	56	—	Jauhettu 183,325 hl. viljaa.	1 yht. mot. sahan kanssa.	—	—	—	—	57	—	57	—	1 höyrymylly, 55 vesimyllyä. Yhd. myllyn työväestö luku sisält. sahoihin.
„	31	4	92,082	265,915 l. olutta.	—	—	—	—	20	3	20	3	3	Käyt. 114,228 kg. kot. ohria, 1,445 kg. humal., 6,205 m. arv.
„	„	1	43,159	134,872 l. raakaa paloviinaa.	1 höyryk. 12 hv.	—	—	—	—	14	—	14	—	Käyt. 200,000 kg. kotim. viljaa.
„	„	3	22,320	150,000 pull. virvoitusjuomia.	—	1	—	1	—	3	4	5	4	—
		103	1,168,247		6 höyryk. 197 hv.	2	—	17	22	317	86	336	108	
Korsholman kihlak.														
IV	10	1	380,000	11,800 laat. ikkunalaseja.	—	—	—	13	—	67	7	80	7	Käyt. ulk. raakataiv. 69,000 m. arv.
V	11	8	33,836	—	—	—	—	2	—	10	3	12	3	Käyt. väriain. 12,390 m. arv.
„	12	1	80,000	2,859 hl. pikiä, 600 hl. terva- ja pikiöljyä.	—	—	—	—	4	—	4	—	—	Käyt. 4,271 hl. tervaa.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.		Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.
VI	17	14	Karvarinverstasta	109,991	Muok. 7,018 vuotaa, 9,945 nahkaa.
IX	22	17	Sahalaitosta	251,967	11,115 m ³ sah. puutav. Tullisauhauksia.
X	28	34	Tullijauhomyllä	—	Jauhettu 93,396 hl. viljaa.
"	31	4	Olutpanimoa	541,388	1,520,600 l. olutta.
		79		1,397,182	
Pietarsaaren kihlak.					
V	11	1	Värjäystehdas	16,000	—
"	"	4	Värjäyslaitosta	11,080	—
"	16	2	Luujauhomyllä	2,418	20,700 kg. luujaouhoja.
VI	17	25	Karvarinverstasta	197,976	Muok. 8,113 vuotaa, 25,124 nahkaa.
IX	22	28	Sahalaitosta	326,589	14,243 m ³ sah. puutav., 60,065 si-karilaatikkoa.
X	28	37	Tullijauhomyllä	—	Jauh. 65,520 hl. viljaa.
		97		554,063	
Kuortaneen kihlak.					
V	11	5	Värjäyslaitosta	5,921	—
"	16	1	Luumylly	961	7,690 kg. luujaouhoja.
VI	17	18	Karvarinverstasta	151,649	Muok. 8,834 vuotaa, 9,177 nahkaa.
VII	18	1	Villateollisuuslaitos . . .	190,000	50,000 kg. villalankaa, 13,000 metr. kudoksia.
VIII	21	1	Paperitehdas	1,150,000	3,700,000 kg. sek. papereita.
IX	22	13	Sahalaitosta	288,208	13,529 m ³ sah. puutavaroita.

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	—	1	—	28	—	29	—	Vuod. oli 2,812 ulk. 22,227 m. arv.
12 höyryk. 132 hv., 12 höyrysaaha, 5 vesisaaha.	3	—	14	—	130	3	147	3	Sahattu 153,693 tukkia.
4 yht. mot. sahojen kanssa.	1	—	1	—	44	2	46	2	4 höyrymyllä, 30 vesimyllyä.
3 höyryk. 32 hv.	—	—	4	—	53	17	57	17	Käyt. 335,831 kg. kot. viljaa, 114,000 kg. ulk. viljaa, 5,549 kg. humaloita 19,728 m. arv.
15 höyryk. 164 hv.	4	—	35	—	336	32	375	32	
1 höyryk. 6 hv.	—	—	1	—	4	1	5	1	Käyt. väriaineita 3,425 m. arv.
—	—	—	—	—	6	—	6	—	Käyt. väriaineita 2,500 m. arv.
—	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. 27,400 kg. kot. luita.
—	—	—	—	—	38	2	38	2	Vuod. oli 6,265 vuotaa 69,845 m. arv.
1 höyryk. 16 hv., 1 höyrysaaha, 27 vesisaaha.	3	—	21	—	138	3	162	3	Sah. 132,338 tukkia.
—	—	—	—	—	48	—	48	—	37 vesimyllyä.
2 höyryk. 22 hv.	3	—	22	—	236	6	261	6	
—	—	—	—	—	6	—	6	—	Käyt. väriain. 2,320 m. arv.
—	—	—	—	—	1	—	1	—	Käyt. 9,632 kg. kot. luita.
—	—	—	—	—	35	1	35	1	Vuod. oli 3,626 ulk. 41,020 m. arv.
—	—	—	—	4	12	43	12	47	Käyt. 10,000 kg. kot. villoja, 50,000 kg. ulk. sja, väriaineita 3,600 m. arv.
5 höyryk. 145 hv., vesivoima 1,157 hv.	—	—	—	17	182	61	182	78	Käyt. 14,000 m ³ bioinpuita, 12,000 kg. selluloosaa, ulk. raakatav. 86,000 m. arv.
4 höyryk. 197 hv., 3 höyrysaaha, 10 vesisaaha.	2	2	5	6	145	4	152	12	Sah. 157,553 tukkia.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.
X	28	52	—	Jauhettu 18,146 hl. viljaa.
XI	31	1	24,100	77,220 l. olutta.
		92	1,810,839	
Laukkaan kihlak.				
V	11	1	2,370	—
"	13	6	55,778	2,589 hl. tervaa, 60,040 l. täpätettä, 4,800 l. pikiöljyä, 4,600 hl. hiiliä.
VI	17	1	19,800	Muok. 800 vuotaa, 500 nahkaa.
"	"	26	348,579	Muok. 13,510 vuotaa, 25,016 nahkaa.
VIII	21	1	872,358	272,000 kg. kirj- ja postipaperia, 444,500 kg. painopaperia, 16,000 kg. kopio- ja silkkip., 220,500 kg. pergamentti paperia.
IX	22	9	958,700	46,312 m ³ sah. puutav., joista 4,203 m ³ koivuquaresta ja kimpä.
"	"	1	7,500	450,000 kg. puuvillaa.
X	28	70	—	Jauh. 194,449 hl. viljaa.
		115	2,260,085	
Oulun lääni.				
Oulussa.				
IV	8	1	2,500	—
"	9	1	2,020	—
V	11	2	21,500	—
"	13	1	840	38 hl. pikiä.
"	"	1	10,000	—
VI	17	1	2,928,000	Anturanahkaa, voilokkia ja liimaa.

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoiriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
2 höyryk. 12 hv.	—	1	3	—	57	1	60	2	2 höyrymöllyä, 50 vesimöllyä.
—	—	—	—	—	8	1	8	1	Käyt. 31,322 kg. kot. maitaita, 422 kg. humal. 1,772 m. arv.
11 höyryk. 354 hv.	2	3	8	27	446	111	456	141	
—	—	—	—	—	1	—	1	—	Käyt. väriaineita 1,270 m. arv.
2 höyryk. 10 hv.	—	—	1	—	18	—	19	—	Käyt. 3,829 m ³ tervaspuita.
1 höyryk. 16 hv.	—	—	—	—	10	—	10	—	—
—	—	—	4	—	69	1	73	1	Vuod. oli 6,239 ulk. 100,540 m. arv.
5 höyryk. 250 hv., vesivoima 205 hv.	1	1	6	9	95	59	102	69	Käyt. kotim. selluloosaa, puuvanua ja samm. kalkkia 110,497 m. arv.; ulk. selluloosaa, rättejä, olkivanua ja kemikaaleja 457,531 m. arv.
8 höyryk. 199 hv., 8 höyrysaaha, 1 vesisaaha.	10	1	32	7	336	28	378	36	Sahattu 505,058 tukkia.
—	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. haapapuita 3,000 m. arv.
2 yht. mot. sahojen kanssa.	—	—	3	—	76	2	79	2	2 höyrymöllyä, 68 vesimöllyä.
16 höyryk. 475 hv.	11	2	46	16	607	90	664	108	
—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
—	—	—	—	—	2	—	2	—	—
—	—	—	3	—	4	—	7	—	Käyt. väriaineita 8,500 m. arv.
—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
1 höyryk. 50 hv.	—	—	—	—	4	—	4	—	—
7 höyryk. 100 hv., vesivoima 60 hv.	—	—	—	—	298	30	298	30	Käyt. 2,301 kot. ja 3,308 ulk. härjän- ja lehmänvuotaa.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja määrä.	Käytetyn koneellisen liikutusvoimann määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuotta.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
VI	17	5	Karvarinverstasta . . .	85,979	Muok. 3,020 vuotaa, 2,000 nahkaa.	—	—	—	—	14	—	14	—	Vuod. oli 1,020 ulk. 16,202 m. arv.	
"	"	1	Satulasepäntehtas . . .	775,000	Mänttinahkaa, ajokaluja ja kirjelaukkuja.	—	—	26	12	164	34	190	46	Käyt. 598 kot. ja 7,331 ulk. vuotaa, 6,599 kot. ja 1,395 ulk. nahkaa.	
"	"	4	Satulasepänerverstasta . .	45,375	Käyt. kotim. aineksia 20,800 m. arv., ulk. s. ja 11,900 m. arv.	—	—	2	—	13	—	15	—	—	
VIII	21	2	Kirjansitomaverstasta . .	18,860	—	—	3	5	9	—	17	—	—	—	
IX	22	2	Sahalaitosta	965,000	37,267 m ³ lankkuja, pattensia, lautoja ja lehtejä, 2,826 m ³ hioinpuita ja sekal. puutavar.	3 höyryk. 115 hv., 2 höyrysaaha.	—	—	31	—	170	54	201	54	Sahattu 202,506 tukkia.
"	"	1	Nikkarintehtas	28,000	—	1 höyryk. 30 hv.	—	—	2	—	22	—	24	—	Käyt. kot. sahatukkia 10,000 m. arv.
"	23	9	Nikkarinverstasta	35,670	—	—	—	3	—	29	—	32	—	—	
"	26	1	Vaunutehtas	2,810	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	
X	27	4	Rakennusurakoitsijaa . . .	178,777	—	—	—	—	—	67	7	67	7	Käyt. 4,200 tukkia, 112,000 tiiltä.	
"	"	9	Maalaria	77,379	—	—	—	15	—	46	—	61	—	—	
"	"	1	Tapetinpanija	700	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	
"	"	1	Lasimestari	1,000	—	—	—	1	—	1	—	2	—	—	
"	"	2	Nuohojaa	3,700	—	—	—	—	—	4	—	4	—	—	
XI	28	1	Tullijauhomylly	—	Jauhettu 6,000 hl. viljaa.	1 höyryk. 25 hv.	—	—	—	4	—	4	—	1 höyrymylly.	
"	30	10	Leipuria	144,388	—	—	—	3	2	12	16	15	18	—	
"	"	1	Sokerileipomo	4,500	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	
"	"	4	Teurastuslaitosta	17,500	—	—	—	—	—	5	5	5	5	—	
"	"	2	Makkaralaitosta	83,926	—	—	—	1	—	7	3	8	3	—	
"	"	1	Mallastehtas	6,500	—	—	—	—	—	1	—	1	—	Käyt. 32,000 kg. kot. ohria.	
"	31	4	Olutpanimoa	215,202	727,461 l. olutta ja sahtia.	1 höyryk. 3 hv.	—	—	—	24	14	24	14	Käyt. 98,485 kg. kot. ohria 127,000 kg. ulk. ohria, 2,210 kg. humaloita 11,970 m. arv.	
"	"	2	Väkiiviinatehdasta	25,850	94,900 l. tisl. väkijuomia.	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. 79,723 l. raakaviinettä 86,545 m. arv.	
"	"	2	Kivennäisvesitehdasta . .	35,400	240,000 pull. kivennäisvesiä ja virvoitusjuomia.	—	—	2	—	4	2	6	2	—	
XII	33	12	Räätälinverstasta	130,468	—	—	2	—	14	—	48	—	64	—	
"	"	5	Naisvaatteidenverstasta . .	11,200	—	—	—	—	2	—	27	—	29	—	
"	"	2	Turkkurinverstasta	14,500	—	—	—	1	—	3	1	4	1	—	
"	"	11	Suutarinverstasta	153,384	—	—	1	—	13	—	59	12	73	12	
"	34	3	Tukanleikkuulaitosta . . .	6,960	—	—	—	—	1	—	4	—	5	—	
"	35	1	Kylpylaitos	5,000	—	2 höyryk. 23 hv.	—	—	—	1	6	1	6	—	

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavaran paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liiketusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttoirväestö.								Muistutuksia.	
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.			
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.		
XIII	36	4	Kirjapainoa	99,000	—	2 petr. motor. 3 hv.	2	—	10	2	23	3	35	5	Käyt. paperia 36,150 m. arv.
"	"	2	Valokuvauslaitosta	8,725	—	—	—	—	—	—	3	4	3	4	—
		116		6,145,613		16 höyryk. 346 hv.	8	—	133	18	1,058	220	1,199	238	
Raahessa.															
V	11	2	Värjäyslaitosta	1,708	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. väriaineita 645 m. arv.
VI	17	1	Karvarinverstas	21,200	Muok. 1,110 vuotaa, 425 nahkaa.	—	—	—	—	—	3	—	3	—	Käyt. 600 kot. ja 510 ulk. vuotaa, 350 kot. 75 ulk. vuotaa.
"	"	1	Satulasepänerverstas	310	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
X	27	3	Maalaria	3,210	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
XI	28	1	Kauppajauhomylly	208,068	64,600 kg. riisirynejä, 21,200 kg. maltaita, 1,154,300 kg. ruisjauhoja, 113,900 kg. rehuleseitä, 81,950 kg. ohrajauhoja.	2 höyryk. 76 hv.	—	—	—	—	10	18	10	18	Käyt. 8,000 kg. rukiita 12,100 kg. ohria, kot.; 103,300 kg. raakariisiä, 110,000 kg. ohria, 1,282,600 kg. kot. rukiita.
"	30	2	Leipuria	4,130	—	—	—	—	—	—	5	—	5	—	—
"	31	1	Olutpanimo	18,000	60,000 l. olutta.	—	—	—	—	—	5	1	5	1	Käyt. 20,000 kg. kot. ohramaltaita, 250 kg. ulk. humaloita 1,280 m. arv.
XII	33	1	Räätälinverstas	13,510	—	—	—	—	—	—	4	4	4	4	—
"	"	3	Suutarinverstasta	6,100	—	—	—	—	—	—	2	—	4	—	—
		15		276,236		2 höyryk. 76 hv.	—	—	3	—	36	23	39	23	
Kemin kaupungissa.															
VI	17	1	Karvarinverstas	43,020	Muok. 1,430 vuotaa, 3,500 nahkaa.	—	—	—	—	—	5	—	5	—	Vuod. oli 750 ulk. 15,000 m. arv.
IX	22	1	Sahalaitos	1,231,805	38,971 m ³ sah. puutavaroita.	1 höyryk. 100 hv., 1 höyrysaha.	10	2	27	11	252	34	289	47	Käyt. 237,266 tukkia.
"	23	2	Nikkarinverstasta	5,400	—	—	—	—	—	—	1	—	4	—	—
X	27	2	Maalaria	13,613	—	—	—	—	—	—	2	—	6	—	—
XI	30	3	Leipuria	7,985	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—
"	"	1	Teurastuslaitos	10,000	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—
XII	33	2	Räätälinverstasta	25,582	—	—	—	—	—	—	1	—	6	1	7
"	"	3	Suutarinverstasta	7,300	—	—	—	—	—	—	2	—	4	—	6
		15		1,344,705		1 höyryk. 100 hv.	10	2	33	11	280	38	323	51	

Ryhmä.	Luokka.	Lukunäärä.	Valmistetun tavarann brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarann paljous ja laji.	Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.			
						Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.					
						Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.				
Tornion kaup.																	
V	11	2	Värjäyslaitosta	8,500	—	—	—	—	—	4	—	4	—	Käyt. värejä 1,300 m. arv.			
VI	17	3	Karvarinverstasta	129,500	Muok. 24,975 vuotaa, 6,000 nahkaa.	—	—	—	—	15	1	15	1	Vuod. oli 22,300 ulk. 62,300 m. arv.			
"	"	2	Satulasepänverstasta	1,226	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—			
VIII	21	1	Kirjansitomaverstas	800	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—			
IX	23	2	Nikkarinverstasta	11,534	—	—	—	1	—	9	—	10	—	—			
X	27	2	Maalaria	9,980	—	—	—	5	—	5	—	10	—	—			
XI	30	3	Leipuria	9,050	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—			
"	31	1	Olutpanimo	43,953	Valm. 93,506 l. olutta, 5,496 l. portteria.	1 höyryk. 4 hv.	—	—	—	2	—	8	1	10	1	Käyt. 35,000 kg. ulk. viljaa. 500 kg. humal. 2,500 m. arv.	
"	"	1	Kivennäisvesitehdas	19,370	Valm. 130,324 pull. kivennäisvesiä.	—	—	—	—	Sisältyy edelliseen.				—			
XII	33	2	Räätälinverstasta	2,920	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—			
"	"	4	Suutarinverstasta	4,005	—	—	—	—	—	1	—	3	—	—			
		23		240,838		1 höyryk. 4 hv.	1	—	11	—	53	7	65	7			
Kajaanin kaup.																	
V	11	1	Värjäyslaitos	1,800	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—			
VI	17	3	Karvarinverstasta	34,000	Muok. 1,875 vuotaa, 2,900 nahkaa.	—	—	—	—	9	—	9	—	Vuod. oli 400 ulk. 8,000 m. arv.			
"	"	2	Satulasepänverstasta	10,107	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—			
"	"	1	Turkki- ja kalastustarpeid- entehdas	67,000	Muok. 6,000 lammasnahkaa.	—	—	—	—	1	—	6	6	8	12		
VIII	21	1	Kirjansitomaverstas	1,200	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—			
IX	23	2	Nikkarinverstasta	1,650	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—			
X	27	2	Maalaria	6,357	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—			
XI	30	4	Leipuria	2,950	—	—	—	—	—	1	—	4	5	5			
XII	33	4	Räätälinverstasta	9,550	—	—	—	—	—	—	—	2	—	6	—		
"	"	1	Huopatyöntekijä	605	Valm. 268 par. jalkineita.	—	—	—	—	1	—	1	—	1	1		
"	"	2	Suutarinverstasta	6,568	—	—	—	—	—	—	—	2	—	5	—		
		23		141,787			4	—	4	6	43	12	51	18			
Salon kihlak.																	
IV	9	1	Tiilitehdas	6,000	194,450 tiiltä.	—	—	—	—	3	—	3	—	5	5		
V	11	3	Värjäyslaitosta	8,510	—	—	—	—	—	—	—	2	—	5	—	7	—
																	Käyt. väriaineita 1,500 m. arv.

Ryhmä.	Luokka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavaran paljous ja laji.
V	13	3	1,422	73 hl. tervaa, 375 l. tärpättiä, 360 hl. hiiliä.
VI	17	12	161,902	Muok. 7,863 vuotaa, 6,020 nahkaa.
IX	22	23	335,311	16,650 m ³ sah. puutavaroita.
XI	28	40	—	Jauhettu 83,244 hl. viljaa.
		82	513,145	
Haapajärven kihlak.				
VI	17	8	108,587	Muok. 5,300 vuotaa, 6,262 nahkaa.
IX	22	7	1,700	Tulli- ja kotisahauksia.
XI	28	15	—	Jauhettu 24,405 hl. viljaa.
		30	110,287	
Kajaanin kihlak.				
VI	17	5	32,126	Muok. 1,457 vuotaa, 1,731 nahkaa.
XI	28	4	—	Jauhettu 4,420 hl. viljaa.
		9	32,126	
Oulun kihlak.				
V	11	1	2,000	—
„	13	1	5,050	Valm. 251 hl. tervaa, 5,400 l. tärpättiä, 1,000 l. pikiöljyä.
„	„	1	17,400	Valm. 754 hl. pikiä, 63 hl. pikiöljyä, 40 laat. suutarinpikiä.
VI	17	9	106,156	Muok. 4,381 vuotaa, 5,423 nahkaa.
IX	22	5	1,174,623	46,728 m ³ sah. puutavaroita.

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuoden.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
—	—	2	—	2	6	—	6	4	Käyt. 135 m ³ tervaspuita.
—	—	—	—	—	24	—	24	—	Vuod. oli 3,640 ulk. 65,420 m. arv.
2 höyryk. 22 hv., 2 höyrysahaa, 21 vesisahaa.	2	—	3	—	149	6	154	6	Sahattu 164,955 tukkia.
2 höyryk. 22 hv.	—	—	—	—	47	1	47	1	2 höyrymyllyä, 38 vesimyllyä.
4 höyryk. 44 hv.	5	2	8	2	236	12	249	16	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
7 vesisahaa.	—	—	—	—	7	—	7	—	Vuod. oli 2,840 ulk. 56,000 m. arv.
1 höyryk. 6 hv.	—	—	—	—	20	—	20	—	Sah. 700 tukkia.
1 höyryk. 6 hv.	—	—	2	—	48	—	50	—	1 höyrymylly, 14 vesimyllyä.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	1	—	9	2	10	2	Vuod. oli 475 ulk. 5,400 m. arv.
—	—	—	—	—	4	—	4	—	4 vesimyllyä.
—	—	—	1	—	13	2	14	2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
1 höyryk. 4 hv.	—	—	—	—	3	—	3	—	Käyt. 610 m ³ kanto-puita.
—	—	—	—	—	3	—	3	—	Käyt. 1,068 hl. tervaa.
—	—	—	1	—	17	—	18	—	Vuod. oli 2,105 ulk. 45,660 m. arv.
4 höyryk. 90 hv., 4 höyrysahaa, 1 vesisaha.	10	8	27	10	255	40	292	58	Sah. 264,101 tukkia.

Ryhmä.	Luoikka.	Lukumäärä.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo Suom. markkoissa.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laji.
XI	28	6	—	Jauhettu 32,265 hl. viljaa.
"	31	1	50,107	124,847 l. paloviinaa.
		24	1,355,336	
Kemin kihlak.				
V	11	1	7,000	—
VI	17	5	72,330	Muok. 2,910 vuotaa, 5,270 nahkaa.
IX	22	8	3,019,800	101,470 m ³ lankkuja ja lautoja, joista 2,059 m ³ kimpää, 2,428 m ³ rimoja.
"	"	2	68,955	183,700 hl. sysiä.
XI	28	9	—	Jauhettu 13,540 hl. viljaa.
		25	3,168,085	
Lapin kihlak.				
VI	17	1	3,392	Muok. 98 vuotaa, 358 nahkaa.

Käytetyn koneellisen liikutusvoiman määrä.	Työväestö, siihen luettuina mestarit ja konttooriväestö.								Muistutuksia.
	Alle 15 vuoden.		15 ja 18 vuoden välillä.		Yli 18 vuotta.		Summa.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
4 höyryk. 46 hv.	—	—	—	—	14	1	14	1	4 höyrymyllyä, 2 vesimyllyä.
1 höyryk. 25 hv.	—	—	—	—	13	—	13	—	Käyt. 41,160 kg. kot. viljaa, 164,680 kg. ulk. viljaa.
10 höyryk. 165 hv.	10	8	28	10	306	41	344	59	
—	—	—	—	—	2	—	2	—	Käyt. värejä 2,000 m. arv.
—	—	—	1	—	11	—	12	—	Vuod. oli 2,100 ulk. 42,500 m. arv.
5 höyryk. 203 hv., 4 höyrysaahaa, 4 vesisaahaa.	10	—	76	15	624	118	710	133	Sahattu 598,710 tukkia.
—	—	—	3	—	90	15	93	15	Käyt. 64,295 m ³ rimapuita.
—	—	—	2	—	12	—	14	—	9 vesimyllyä.
5 höyryk. 203 hkr.	10	—	82	15	739	133	831	148	
—	—	—	—	—	1	—	1	—	—

VII. Luettelo

vuoden 1897 kuluessa perustetuista teollisuuslaitoksista, joista asianomaisen kuvernöörin kautta ilmoituksia on annettu Teollisuushallitukselle.

Lääni.	Kaupunki tahi kihlakunta.	Pitäjä ja kylä.	Laitoksen laatu.	Omistajan tahi liikkeen nimi.
Uudenmaan.	Raaseporin kihlak. " "	Inkoo, Stormora. Pohja, Ekö.	Höyrysaha. S:ma.	J. A. Törngren. G. Ekholm ja K. A. Dahlberg.
Hämeen.	Tampere. Ruoveden kihlak.	— Kuru, Karjala.	Tiilitehdas. Terva- ja tärpätti- tehdas.	A. Ahlstedt y. m. K. J. Lindeman & C:o.
	Tampere.	—	Santa- ja merkelipaperitehdas. S:ma.	J. G. Mattson.
	" Pirkkalan kihlak.	— Pälkäne, Salmenta.	Heittokonelaitos. Siirappitehdas.	A. Ilmoni. Erik Lindroos.
	" Tammelan kihlak.	— Messukylä, Järvenpää.	Olutpanimo.	D. Scharigin.
	Hämeenlinna.	— Tammela, Linikkala.	Virvoitusuoma- tehdas.	W. Pousar. A. Späre.
	Tampere. Hauhon kihlak.	— Hausjärvi, Riihimäki.	S:ma. S:ma.	Otto Turtonen. J. Carlander.
Wiipurin.	Hamina.	—	Papirossitörtötehd.	K. Buchert.
	Kymin kihlak.	Kymi, Stortavastila.	Höyrysaha.	E. A. Eriksson.
	" Rannan kihlak.	Pyhtää, Magenport. Uusikirkko, Peippola.	S:ma. S:ma.	W. Heyman. Moses Kinttu.
	Wiipuri.	—	Myllyliike.	F. W. Mielck & C:o.
	Kymin kihlak.	Virolahti, Pyterlahti.	Höyrymylly.	F. Lindgren.
	" Wiipuri. "	Säkkijärven kirkonk.	S:ma.	S. Junnola.
	"	—	Karamellitehdas.	D. Suominen.
	"	—	Virvoitusuoma- tehdas.	N. Bogdanoff y. m.
	"	—	S:ma.	P. J. Husso.
	"	—	S:ma.	A. Kaljunen.
Kuopion.	Kuopio.	—	Tupakkatehdas. Hattu- ja lakki- tehdas	Fr. Richardt. A. M. Solovijeff.
	"	—	Kravattitehdas.	K. Karvinen.
Waasan.	Kuopio.	—	Virvoitusuoma- tehdas.	J. Puhakka.
	Laukaan kihlak.	Wiitasaari, Haapaniemi.	Kirjoitustusteen- valmistus.	Hj. Drake.
	Kokkola. Ilmolan kihlak.	— Kurikka.	Höyrysaha.	K. Ström.
	" " "	Lapväärtti, Härköniemi.	S:ma. S:ma.	J. Korpela. J. Hannus.
	" " "	Ristiina,	S:ma.	H. E. Erlaudt.
	" " "	Lapväärtti, Dagmark.	Vesisaha.	J. I. K. Låg.
	" " "	Isojoki, Willamo.	S:ma.	V. Storhammar.
	Waasa. Kokkola.	—	Laatikkotehdas. Drittelitehdas.	A. Wolff. A. Dahlqvist.
	"	—	Virvoitusuoma- tehdas.	M. Sario.
	Kaskinen. Ristiina. Kokkola. Jyväskylän.	— — — —	S:ma. S:ma.	U. Samulin. J. H. A. Bäge.
Oulun.	Oulu.	—	Tupakkatehdas.	J. Rudbäck & C:o.
	Kemi.	—	Kirjapaino.	K. J. Gummerus.
	"	—	Villakehrutehdas. Virvoitusuomat. Kirjapaino.	O. Lindgrén. W. Junnelius. J. E. Äsvik.

VIII. Teollisuuslaitosten v. 1897 Suomessa käyttämien höyrykoneitten lukumäärä ja niiden hevosvoimainen vahvuus, läänittäin ryhmitettyinä.

	Uudenmaan läänissä.		Turun ja Porin läänissä.		Hämeen läänissä.		Wiipurin läänissä.		Mikkelin läänissä.		Kuopion läänissä.		Waasan läänissä.		Oulun läänissä.		Yhteensä.	
	Lukum.	Hevosv. vahvuus.	Lukum.	Hevosv. vahvuus.	Lukum.	Hevosv. vahvuus.	Lukum.	Hevosv. vahvuus.	Lukum.	Hevosv. vahvuus.	Lukum.	Hevosv. vahvuus.	Lukum.	Hevosv. vahvuus.	Lukum.	Hevosv. vahvuus.	Lukum.	Hevosv. vahvuus.
Kaupungeissa ja kaup- paloissa	85	1,701	62	1,273	47	2,220	31	1,044	11	149	10	191	31	2,036	20	526	297	9,140
Maaseuduilla	61	1,060	74	1,391	129	4,431	68	2,047	19	288	22	470	74	1,555	20	418	467	11,660
Yhteensä	146	2,761	136	2,664	176	6,651	99	3,091	30	437	32	661	105	3,591	40	944	764	20,800

IX. Teollisuuslaitosten v. 1897 Suomessa käyttämien höyrykoneitten lukumäärä ja niiden hevosvoimainen vahvuus, ryhmitettyinä eri teollisuuksille.

	Yhteensä.		Kirjia- ja kivipainoja.		Muuta teollisuutta.		Tupakkatehtaita.		Oint- ja portteripanimoita, viinapolttimoita ja väkiviinätehtaita.		Sokeritehtaita.		Jauhomyllyjä.		Sahatehtaita, puuseppätehtaita, lamkarullatehtaita ja tynnyrintekijöitä.		Puhdintoita, selluloosa-, paperi- ja tapettehtaita.		Villa-, puuvilla- ja linna-teollisuuslaitoksia.		Nahkatehtaita.		Tulitikkutehtaita.		Porsiini-, fajanssi- ja kaakelitehtaita.		Tiihtehtaita.	
	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.	Lukum.	Hv.
Kaupungeissa ja kauppal- Maaseuduilla	1	1	2	16	3	25	13	170	31	3,154	6	140	52	1,878	15	1,046	24	472	56	684	9	107	16	157	69	1,290	297	9,140
Yhteensä	16	250	3	70	5	71	2	22	27	2,531	38	1,367	265	6,122	52	543	—	—	22	216	—	—	—	157	106	1,758	764	20,800
Vuonna 1896	16	260	4	90	7	63	14	167	57	5,424	39	1,114	290	6,977	68	1,393	24	472	69	804	8	111	14	122	90	1,128	700	18,125
Vuonna 1895	17	222	5	96	6	59	14	169	46	5,119	43	1,154	262	6,253	62	1,505	24	472	66	784	9	115	14	100	81	1,033	649	17,082
Keskimäärä v. 1891—1895	13	164	5	96	5	55	11	146	46	4,556	39	1,033	241	5,895	66	1,400	21	322	68	785	8	110	13	90	76	899	610	15,529
Keskimäärä v. 1886—1890	10	115	6	91	3	32	8	101	29	2,360	30	681	157	3,798	55	609	16	200	67	773	5	90	9	53	52	407	447	9,232

XI. Taulu

osoittava ulkomaalaisten ammattilaisten ja työntekijäin lukumäärää maamme kihlakunnissa v. 1897.

Teollisuuslaitokset, joissa mainitut henkilöt ovat olleet työssä.	Helsingin.	Pernajan.	Lohjan.	Raaseporin.	Haikon.	Maskun.	Piikkion.	Yminon.	Uvilan.	Haahon.	Hollolan.	Pirkkalan.	Tammelan.	Kymn.	Lappveden.	Rannan.	Äyräpääh.	Käksälmen.	Salmen.	Raatasalmen.	Kuopion.	Liperin.	Imolan.	Korsholman.	Lapuan.	Kuortaneen.	Laukkaan.	Kemn.	Yhteensä.			
Kalkkipolttimossa	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2		
Tiilitehtaassa	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9		
Kaakeli- ja fajanssitehtaassa	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52		
Lasitehtaassa	—	—	4	—	20	—	—	—	—	—	—	—	20	40	—	41	—	—	125	7	—	22	—	36	—	—	—	—	—	315		
Kimröökitehtaassa	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1		
Värjäyslaitoksessa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1		
Kuivatislauslaitoksessa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	10		
Nahkurinverstaassa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1		
Villateollisuuslaitoksessa	—	1	1	—	—	5	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	13		
Puuvillateollisuuslaitoksessa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4		
Puuhiomossa	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
Selluloosatehtaassa	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
Paperitehtaassa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	4	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	12	
Sahalaitoksessa	1	6	—	12	3	—	5	—	—	2	—	—	1	37	1	—	—	1	48	—	—	4	5	2	—	2	1	4	—	—	135	
Tynnyrintekijäntehtaassa	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
Lankarullatehtaassa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	6	
Jauhomyllyssä	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	
Potaattijauhotehtaassa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Olutpanimossa	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	6
Paloviinapolttimossa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Tupakkatehtaassa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
Yhteensä	33	10	6	12	25	5	5	6	1	7	2	5	26	78	10	96	3	1	175	7	1	26	5	40	3	2	6	12	—	—	608	

XII. Lyhyt kertomus

**sellaisista Suomen teollisuuslaitoksissa v. 1897 sattuneista tapaturmista,
joista tieto on annettu Teollisuushallitukselle.**

Teollisuuslaitos.	Tapaturman laatu.
Kivenhakuutehdas. S:ma. S:ma.	Yksi pienempi tapaturma (14 sairasp.). Kolme pienempää tapaturmaa. Kolme tapaturmaa, joista kaksi pienemmästä arvosta, kolmannessa meni eräältä työmieheltä päällelangenneen kiven kautta oikea olkaluu poikki.
Kalkkipolttimo. Tiilitehdas. S:ma.	Yksi tapaturma (19 sairasp.). Yksi tapaturma, polvi muserutui, sääri sahattiin poikki. Yksi pienempi tapaturma.
Lasitehdas. Saippuatehdas. Sähkövalotehdas. Tulitikkutehdas. Luujuuhotehdas. Karvarinverstas. S:ma.	Kolmetoista tapaturmaa, kaikki ohitsemenevillä ruumiinvammoilla. Kolme tapaturmaa (42 sairasp.). Yksi tapaturma: työmies löi kirveellä jalkaansa. Yksi pienempi tapaturma. Yksi pienempi tapaturma (6 sairasp.). Kaksi tapaturmaa. Yksi pienempi tapaturma.
Harjasitomo. Villateollisuuslaitos. Verkatehdas. S:ma.	Kaksi pienempää tapaturmaa ohimenevää laatua. Yksi tapaturma: nainen menetti pään pikkusormestaan (23 sairasp.). Kahdeksan tapaturmaa ohimenevää laatua. Yksi tapaturma ohimenevää laatua.
Pumpulleollisuuslaitos. S:ma. S:ma.	Neljä tapaturmaa (80 sairasp.). Kaksi tapaturmaa: erään pojan oikea käsivarsi muserutui koneessa, jonka kanssa hänellä ei ollut mitään tekemistä; eräs työmies vioitti vasemman kätensä. 128 tapaturmaa, joista 117 tuottamatta työkyvyttömyyttä, jotavastoin 11 tapaturmaa seurasi 270 sairaspäivää.
Liina- ja rautateollisuuslaitos.	Kahdeksan tapaturmaa: eräs poika vioitti oikean kätensä sormenpäät (41 sairasp.), eräs poika vioitti oikean kätensä etusormen (12 sairasp.), eräältä työmieheltä katkesi ensi nivel oikean käden etusormesta (46 sairasp.), erään työmiehen vasen käsivarsi katkesi (112 sairasp.), erään työmiehen oikea käsi puristui (44 sairasp.), eräs työmies pisti oikean kätensä kalanteriin (26 sairasp.), eräs työmies pisti kätensä häkilöön (22 sairasp.), eräs poika vioitti kätensä sisäpuolen syötteessä (45 sairasp.).
Trikootehdas.	Yksi tapaturma: erään työmiehen vasen käsi vetäytyi leikkuukoneeseen. Keskisormi viotui (25 sairasp.).
Puuhiomo. S:ma.	Yksi tapaturma. Neljä tapaturmaa: erään työmiehen vasen olkaluu taittui (48 sairasp.), yksi poika nyrjähti ja vioitti päänsä (14 sairasp.), eräs työmies poikkileikkasi oikean kätensä pitkän sormen melkein kokonaan (90 sairasp.), erään työmiehen sääri pusertui (41 sairaspäivää).

Teollisuuslaitos.	T a p a t u r m a n l a a t u.
Puuhiomo.	Kolme tapaturmaa: eräs työmies katkasi säärensä, eräs nainen sai palovammoja, eräs nainen sai langetessa pienempiä vammoja.
S.ma.	Kolme ohimenevää tapaturmaa.
S.ma.	Yksitoista enemmän tai vähemmän arvoista tapaturmaa.
S.ma.	Viisi pienempää tapaturmaa sekä muserrus- että haavavammoja.
Paperitehdas.	Neljä tapaturmaa: eräs työmies nyrjäytti vasemman kätensä (18 sairasp.), saman työmiehen vasen sääri joutui kahden hammasrat-taan väliin, josta seurasi lihaksen poisto (149 sairasp.), eräs työmies voitti vasemman kätensä (53 sairasp.), yksi poika me-netti neljä sormea vasemmasta kädestänsä (45 sairasp.).
S.ma.	Yksi tapaturma: eräs työmies menetti oikean kätensä.
S.ma.	Kolme pienempää tapaturmaa.
Selluloosatehdas.	Yhden työmiehen olkanivel nyrjähtyi (33 sairaspäivää).
Paperitehdas.	Yksi työmies voitti oikean kätensä niin pahasti, että sen täytyi leikata pois.
Kattohuopatehdas.	Kaksi tapaturmaa: yksi työmies lankesi katolta ja satutti sivunsa; yksi työmies poltti kätensä.
Tapettitehdas.	Yksi pienempi tapaturma.
Kirjansitomaverstas.	Yhden työmiehen kaksi sormea likistyivät silityskoneessa.
Sahalaitos.	Neljä tapaturmaa: yksi työmies voitti oikean kätensä sirkkelisahassa ja menetti kolme sormea (31 sairasp.), yksi työmies sai syvän haavan oikean käden peukaloon (28 sairasp.), yksi työmies voitti tukinkierroksessa vasemman säärensä (31 sairasp.), yksi työmies voitti oikean kätensä peukalon (50 sairasp.).
S.ma.	Viisi pienempää tapaturmaa.
S.ma.	Neljä tapaturmaa, joista kolme ohitsemenevää laatua, neljännessä me-netettiin kolme sormea.
S.ma.	Yksi pienempi tapaturma.
S.ma.	Kaksi tapaturmaa: yksi työmies löi kirveellä polveensa; yksi työmies joutui kiervien tukkien väliin ja musertui.
S.ma.	Kymmenen pienempää tapaturmaa.
S.ma.	Yksi työmies voitti toisen kätensä sormet.
S.ma.	Yksi työmies, joka ei kuulunut työväestöön, sai toisen silmänsä puh-kaistuksi.
S.ma.	Yksi työmies sai ensi niveleen kolmesta sormesta poikkisahatuksi.
S.ma.	Yksi pienempi tapaturma.
S.ma.	Yhdeksäntoista tapaturmaa isommilla ja pienemmillä vammoilla (527 sairasp.).
S.ma.	Kymmenen tapaturmaa, yksi kuolemanseurauksella (175 sairasp.).
S.ma.	Yhdeksän tapaturmaa isommilla ja pienemmillä vammoilla (180 sairasp.).
S.ma.	Kolme pienempää tapaturmaa.
S.ma.	Neljä pienempää tapaturmaa.
S.ma.	Yksi työmies kadotti oman huolettomuutensa kautta kolme sormea vasemmasta kädestänsä.
S.ma.	Yksi pienempi tapaturma.
S.ma.	Neljä tapaturmaa.
S.ma.	Kaksi tapaturmaa, joissa molemmissa sormia menetettiin poikkisahauk-sen kautta.
S.ma.	Yksi pienempi tapaturma.

Teollisuuslaitos.	Tapaturman laatu.
Sahalaitos.	Yksi pienempi tapaturma.
S.ma.	Yksi työmies sai oikean kätensä peukalon poikkileikatuksi ensi niveleestä (35 sairasp.).
S.ma.	Neljä tapaturmaa: yksi työmies joutui alaspöörivien tukkien alle ja kuoli; yksi työmies sai oikean kätensä etu- ja keskisormen poikkileikatuksi (45 sairasp.), yksi työmies leikkasi vasemman kätensä keskisormen juurta myöten (30 sairasp.), yksi työmies leikkasi vasemman kätensä sormussormen poikki (28 sairasp.).
S.ma.	Yksi työmies voitti kätensä ja sai isännältä 625 markkaa.
S.ma.	Kaksi tapaturmaa: yhden työmiehen silmään sattui sirkale (7 sairasp.), yhtä työmiestä satutti rimakärräyksessä vieruvaunun liikkuva ylä-osa, joka putosi miehen päähän sillä seurauksella, että pää musertui, josta kuolema heti seurasi.
S.ma.	Yksi työmies voitti kätensä sirkkelisahassa.
S.ma.	Yksi työmies voittui, josta kuolema seurasi.
S.ma.	Neljä pienempää tapaturmaa ohitsemenevillä vanmoilla.
S.ma.	Neljä tapaturmaa enemmästä tai vähemmästä merkityksestä.
S.ma.	Seitsemän tapaturmaa, joista kaksi tuotti vähemmänarvoisia ruumiinvammoja (61 sairaspäivää).
S.ma.	Yksi vakavampi tapaturma säärenkatkolla sekä muutamia pienempiä onnettomuuksia.
Nikkarinverstas.	Pienempi tapaturma.
S.ma.	Kuusi tapaturmaa: yksi työmies likisti vasemman kätensä 2:sen ja 3:nen sormen (17 sairasp.), yksi työmies voitti oikean kätensä peukalon ja kolme sormea (100 sairasp.), yksi työmies voitti vasemman kätensä ensi sormen (31 sairasp.), yksi työmies voitti 3:nen, 4:nen ja 5:nen sormensa (11 sairasp.), yksi työmies poikkileikkasi 1:sen niveleen oikean käden peukalosta ja etusormesta (26 sairasp.), yksi työmies voitti oikean kätensä 4:nen sormen (29 sairasp.).
S.ma.	Höyläkoneessa voitti yksi työmies oikean kätensä niin pahasti, että se täytyi leikata pois.
S.ma.	Kolme pienempää tapaturmaa ohitsemenevää laatua.
Lankarullatehdas.	17 tapaturmaa ohitsemenevää laatua.
Tynnyrinverstas.	Kaksi tapaturmaa (8 sairaspäivää).
Puuteollisuustehdas.	Kaksi tapaturmaa: yksi työmies takertui laakeria rasvatessa johteeseen ja taittoi oikean kätensä ranteen yläpuolelta; yksi työmies poltti kasvonsa.
Rakennusurakoitsija.	Yksi tapaturma, jossa työmies kadotti toisen silmänsä.
S.ma.	Muutamia pienempiä tapaturmia.
S.ma.	Muutamia pienempiä tapaturmia.
S.ma.	Yksi tapaturma, josta kuolema seurasi.
Maalari.	Yhden työmiehen jalka musertui.
S.ma.	Yksi poika lankesi telineiltä (4 sairaspäivää).
S.ma.	Yksi pienempi tapaturma.
Mylly.	Mylläriin käsi joutui hammasratiaan ja kivennosto-laitoksen väliin.
Sokeritehdas.	Neljätoista tapaturmaa: yksi työmies lankesi hiilihuoneen säiliöön ja sai palohaavoja oikeaan käteensä (13 sairaspäivää), yksi työmies niljahti pannuhuoneessa, yksi työmies sai tikun oikeaan käteensä

Teollisuuslaitos.	T a p a t u r m a n l a a t u .
<p>Olutpanimo. S:ma. S:ma. Kirjapaino. Kylpylaitos.</p>	<p>(8 sairasp.), yhden työmiehen sääri musertui sokerisäkkien vier- tyessä tapulista, yksi työmies vioitti oikean käsivartensa (6 sai- rasp.), yksi työmies sai puutulppa-sirpaleen oikeaan silmäänsä (20 sairasp.), yksi työmies vioitti oikean kätensä peukalon (22 sairasp.), yksi työmies sai lyönnin poskelleen lapiosta, joka kiintyi liikkeessä olevaan sentrifugiin (57 sairaspäivää), yksi työmies tuli hevoseltaan potkaistuksi kyynäspäähän (35 sairaspäivää), yksi työmies nyrjäytti oikean jalkansa (20 sairaspäivää), yksi työmies musersi oikean jalkansa (144 sairaspäivää), yksi työmies vioitti oikean kätensä peukalon, yksi työmies vioitti oikean jalkansa viertyneen turvepehkupaalin kautta (3 sairasp.), yhden työmiehen isovarvas vasemmassa jalassa vioittui rulla- vaunun ylikäynnistä (27 sairaspäivää).</p> <p>Yksi tapaturma. Yksi tapaturma. Kuusi pienempää tapaturmaa. Yksi pienempi tapaturma. Yksi pienempi tapaturma.</p>

XIII. Lyhyt kertomus

Suomen erityisissä teollisuuslaitoksissa v. 1897 olleista apukassoista y. m.

Teollisuuslaitos.	Kassan tai hyväntekeväisyyslaitoksen laatu.	Työmiesten luku tehtaisissa, joissa	
		a) on sairaus- tai apukassa.	b) työm. ovat vakuutetut tapaturman varalta.
Osakeyhtiö Granit, Hanko. K. V. Bergmanin kivenveistotehdas, Helsinki.	Sairas- ja hautausapukassa. Oma tehdaskassa, josta maksetaan puoli palkkaa sairauden neljänä ensimmäisenä viikkona ja 50 m. hautausapua. Melkein kaikki työmiehet kuuluvat Helsingin Käsityö- ja Tehdastyömiesten sairaus-, hautaus- ja eläkekassaan. Työmiehet tapaturmavakuutetut.	229	—
Arabian porsiinitehdas, Helsingin pitäjä.	Sairas- ja hautaus-apukassa.	40	40
Ruoholahden kaakelitehdas, Helsinki.	Osa työväestä on sisäänkirjoitettuna Helsingin sairaus-, hautaus- ja eläkekassaan. Työväki tapaturmavakuutettu.	375	—
Skinnarviikin lasit., Kemiö. Nuutajärven lasitehd., Urjala.	Sairaskassa. Sairaskassa, jonka säästö vuoden lopussa oli 10,007 m. 91 p. Kirjasto ja lukusali.	70	56
Karhulan lasitehdas, Kymi. Ristinien lasitehd., Vehkalahti.	Sairaskassa. Työväki tapaturmavakuutettu. Vapaa lääkärinhoito.	300	300
Rokkalan lasitehdas, Johanneksen pitäjä.	Lääkärin hoitorahasto.	21	—
Pitkärannan lasitehdas, Impilahti.	Yhteinen hoitorahasto.	252	—
Newskin kynttilätehd., Viipuri. Helsingin asfalttitehdas.	Kaikille laitoksille (niihin luettuna kupari- ja tinalaitos) yhteinen sairaskassa. Työmiesten perustama sairaskassa. Osa työmiehistä osakkaina Helsingin yl. sairaus-, hautaus- ja eläkekassassa. Työväki tapaturmavakuutettu.	629	—
Helsingin kaasutehdas.	Yhteinen sairaskassa kaasutehtaalle ja sen konepajalle. Työmiehet kollektiivisesti vakuutetut.	37	—
Porin tulitikkutehdas.	Sairaskassa 900 m. pääomalla. Työväki tapaturmavakuutettu.	—	68
Tampereen tulitikkutehdas. Veljesten Åströmin nahkatehdas, Oulu.	Apurahasto. Sairas- ja hautausapukassa, johon työväki maksaa 1 % palkastaan. Vapaa lääkärinhoito. Työväki tapaturmavakuutettu.	60	60
Antskogin nahkatehd., Pohja.	Sairas- ja hautausapukassa. Osa työmiehistä tapaturmavakuutettu.	81	81
Turun verkatehdas.	Useimmat työmiehistä osakkaina Turun työmiesten sairaus- ja hautausapukassassa. Työmiehet tapaturmavakuutetut.	65	—
		564	564
		91	—
		—	115

Teollisuuslaitos.	Kassan tai hyväntekeväisyyslaitoksen laatu.	Työmiesten luku tehtais- sa, joissa	
		a) on sairas- tai apukassa.	b) työn. ovat vakuutetut ta- patuman va- ralta.
Littoisten verkatehdas, Lieto.	Apurahasto työhönkykenemättömiä ja vanhoja varten; pääoma $31/12$ 97 Sm. 29,864: 64. Sairas- ja hautaus- apukassa, pääoma $31/12$ 97 Sm. 8,942: 86.	252	—
Karlsmarkin verkatehdas, Ul- vila.	Sairas- ja hautausapukassa. Työväki tapaturmavakuu- tettu.	76	76
Tampereen verkatehdas.	Sairaskassa, jonka säästö nousee Sm. 44,708: 82. Yhtiö antaa vapaan lääkärihoidon ja lääkkeet, suorittaa työväen tapaturmavakuutuksen sekä ylläpitää van- hainkodin työhönkykenemättömille työläisille.	371	371
Kosken verkatehdas.	Sairaskassa 6,500 m. pääomalla.	57	—
John Barker & Kumpp. pum- puliteollisuuslaitos, Turku.	Apurahasto 10,000 m. pääomalla, josta korko lahjoit- tajan määräyksen mukaan käytetään avunantoon. Työväki tapaturmavakuutettu ja nauttii vapaan lääkärihoidon sekä lääkkeet.	201	201
Finlayson & Kumpp. pum- puliteollisuuslaitos, Tam- pere.	Sairas- ja eläkekassa, pääoma Sm. 174,172: 43. Tapaturmarahasto Sm. 33,365: 85. Westerbergin lahja- rahasto Sm. 40,325: 30. Vuoden kuluessa on mak- settu eläkettä 155 hengelle 17,021 m. 55 p., satun- naista apua 307 hengelle 11,518 m., sairasapua 7,751 m. 80 p. Hautausapua 17 hengelle 341 m. Tapaturmahyvitystä 41 hengelle 1,469 m. 05 p.	2,362	—
Forssan pumpuliteollisuuslai- tos.	Sairas- ja apukassa, pääoma v. 1897 Sm. 189,906: 37. Yhtiö antaa vapaan lääkärihoidon ja lääkkeet sekä ylläpitää sairashuoneen, jossa on vuode 12 hengelle.	1,492	—
Vaasan pumpuliteollisuuslai- tos.	Sairas- ja apukassa, säästö vuoden lopussa S.markkaa 29,649: 44.	1,158	—
Tampereen pellava- & rauta- teollisuustehdas.	Sairas- ja eläkekassa, yhteinen puuhiomon kanssa, jonka pääoma vuoden lopussa nousi Sm. 160,689: 50.	1,604	—
Vattolan puuhiomo, Pyhä- järvi.	Kaikki työmiehet ovat osakkaana yhtiön laitoksiin löytyvässä sairas- ja hautausapukassassa.	39	—
Verlan puuhiomo, Jaala.	Sairas- ja apukassa. Työmiehet tapaturmavakuutetut.	57	57
Kyröskosken paperitehdas, Hämeenkyrö.	Sairas- ja hautausapukassa, lukusali ja kirjasto. Työ- väki tapaturmavakuutettu.	136	136
Tampereen kattohuopatehdas.	Eläke- ja apukassa iäkkäitä varten, pääoma Sm. 6,677: 13. Työmiehet tapaturmavakuutetut.	144	144
Frenckell & Pojan paperi- tehdas, Tampere.	Apukassa. Työväki tapaturmavakuutettu.	345	345
Nokian paperi- ja selluloosa- tehdas sekä puuhiomo, Pirkkala.	Sairaskassa, jonka pohjarahasto Tammik. 1 p:nä 1897 nousi Sm. 6,709: 54 ja apurahasto Sm. 24,521: 23, työhönkykenemättömän rahasto Sm. 13,713: 69, sitäpaitsä säästöpankki. Idestamin eläkerahasto, perustettu v. 1890 nousi Tammik. 1 p. 1897 Sm. 16,602: 41. Työväki tapaturmavakuutettu.	410	410
Valkeakosken paperitehdas, Sääkämäki.	Yhteinen sairas- ja apukassa, pääoma Sm. 23,500: —. Työväki tapaturmavakuutettu.	257	257

Teollisuuslaitos.	Kassan tai hyväntekeväisyyslaitoksen laatu.	Työmiesten luku tehtais- sa, joissa	
		a) on sairas- tai apukassa.	b) työm. ovat vakuutetut ta- paturman va- ralta.
Kymin paperitehdas.	Sairaskassa, jonka säästö $\frac{31}{12}$ 97 oli Sm. 61,311: 14.	712	—
Myllykosken puuhiomo, Sip- pola.	Sairaskassa. Työmiehet tapaturmavakuutetut.	78	78
Inkeröisten puuh., Sippola.	Apukassa.	366	—
Karhulan puuhiomo, Kymi.	Apukassa, jonka pääoma oli $\frac{31}{12}$ Sm. 39,315: 16. Työ- väki tapaturmavakuutettu.	155	155
Kannuskosken puuhiomo ja pahvitehdas, Valkeala.	Sairaskassa, johon työväki maksaa 1 % palkastaan ja saa sairaustapauksissa puolen palkkansa ja tapa- turmissa ohimenevällä ruumiinvammalla koko palk- kansa niinkauan kuin sairaus kestää ynnä vapaasti lääkkeet ja lääkärinhoidon. Työväki tapaturma- vakuutettu. Koulu ja lainakirjasto olemassa.	52	52
Enson puuhiomo, Jääski.	Sairas- ja hautausapukassa, johon työväki suorittaa 1 % palkastaan. Työväki tapaturmavakuutettu.	393	393
Mäntän paperitehdas, Keuruu.	Sairas- ja vaivaskassan yhteydessä tapaturmavakuu- tuskassalle ohimeneviä vammoja varten. pääoma Sm. 8,552: 96. Kansakoulukassa Sm. 2,061: 55. Kansakoulurakennuskassa Sm. 2,000. Aleksanterin- rahasto Sm. 2,976: 89. Työväki tapaturmavakuu- tettu 120,000 markasta.	260	260
Kankaan paperitehdas, Jy- väskylä.	Sairas- ja eläkekassa, työväen ylläpitämä.	171	—
Porvoon höyrysaha.	Eläkekassa. Työväki tapaturmavakuutettu.	140	140
Forsbyyn vesisaha, Pernaja.	Sairaskassa. Työväki tapaturmavakuutettu.	69	69
Kyrkstadin höyrysaha, Lohja.	Sairaskassa. Työväki tapaturmavakuutettu.	116	116
Vanha ja Seikun sahat, Pori.	Vanhan sahan sairasapukassa 7,000 m., Seikun sahan 12,000 m., Rosengrenin lahjoitusrahasto 4,000 m., Rosenlewin sma 33,000 m. Vakinaiset työmiehet tapaturmavakuutetut omalla kustannuksellaan $1\frac{1}{2}$ vuosipalkkansa määrästä.	723	723
Reposaaren höyrysaha.	Sairas- ja hautausapukassa, jonka säästö vuoden lo- pussa nousi Sm. 15,699: 89.	405	—
Pihlavan höyrysaha, Ulvila.	Vapaan lääkärinhoidon ja lääkkeen. Tapaturmava- kuutetut.	—	230
Kyrön höyrysaha, Karinais.	Sairas- ja tapaturmavakuutuskassa.	21	21
Niemen höyrysaha, Kalvola.	Työväki saa vapaasti lääkärinhoidon ja lääkkeet sekä on tapaturmavakuutettu.	—	10
Hollon höyrysaha, Lempäälä.	Sairas- ja apukassa. Työväki tapaturmavakuutettu.	134	134
Kotkan höyrysaha.	Sairaskassa, johon työväki suorittaa 2 % palkastaan ja saa vapaasti lääkärinhoidon ja lääkkeet sekä apua pitemmän taudin sattuessa ja varain puut- teessa.	69	—
Gutzeitin saha, Kotka.	Apukassa. Työväki kollektiivisesti vakuutettu.	480	480
Karhulan höyrysaha, Kymi.	Sairaskassa.	176	—
Hallan höyrysaha, Kotka.	Sairaskassa, josta on maksettu 3.326 m. 70 p.	337	—
Hietasen höyrysaha, Kotka.	Sairaskassa. Osa työväestä vakuutettu.	306	66

Teollisuuslaitos.	Kassan tai hyväntekeväisyyslaitoksen laatu.	Työmiesten luku tehtaisa, joissa	
		a) on sairaus- tai apukassa.	b) työm. ovat vakuutetut tapaturman varalta.
Sunilan höyrysaha, Kymi.	Sairaskassa.	202	—
Jumalniemen höyrysaha, Kymi.	Vapaa sairaapu.	148	—
Tirvan saha ja mylly, Valkeala.	Sairaskassa v. 1894.	39	—
Varkauden saha, Leppävirta.	Sairaskassa. Vaivaisassa.	225	—
Taipaleen saha, Leppävirta.	Sairaskassa.	50	—
Penttilän ja Karsikon sahat.	Sairaskassa, jonka pohjarahaksi omistaja lahjoitti 1,500 m. Työväki tapaturmavakuutettu.	79	79
Jyväskylän höyrysaha.	Apu- ja eläkekassa.	119	119
Laitakarin höyrysaha, Kemi.	Sairaskassa, työväen perustama. Tapaturmavakuutetut.	90	—
Karihaaran höyrysaha, Kemi.	Sairaskassa, työväen perustama. Tapaturmavakuutetut.	336	336
Hietalahden puuseppätehdas, Helsinki.	Sairas ja hautausapukassa. Osa työväestä tapaturmavakuutettu.	420	420
Viikarin puunjalostustehdas, Karkku.	Sairas- ja hautausapukassa 810 m. Työväki tapaturmavakuutettu.	204	87
J. O. Nikanderin puusepänerverstas, Tampere.	Sairas- ja hautausapukassa. Työmiehet tapaturmavakuutetut.	65	65
Syväniemen lankarullatehdas, Karttula.	Apukassa, työväen perustama, jossa löytyy säästöä 3,192 m. 63 p.	48	48
Karhulan puuvillatehdas.	Sairaskassa.	112	112
Töölöön sokeritehdas, Helsinki.	Apu- ja eläkekassa, jonka säästö $31/12$ 97 oli Sm. 38,956: 25. Vuoden kuluessa maksettiin 884 m. Työväki tapaturmavakuutettu.	7	—
Auran sokeritehdas, Turku.	Apukassa.	177	177
Sinebrychoffin olutpanimo, Helsinki.	Apukassa ja oma sairashuone.	161	—
Sörnäisten olutpanimo.	Apukassa ijjäkkäitä varten. Tapaturmavakuutetut.	265	—
Yhtiön olutpanimo, Viipuri.	Sairas-, hautaus- ja eläkekassa. Työmiehet tapaturmavakuutetut.	42	42
R. V. Ekholmin olut- ja portteripanimo, Porvoo.	Työväellä on yhteinen sairaskassa, johon omistaja suorittaa toisen ja työväki toisen puolen. Työmiehet tapaturmavakuutetut.	61	61
Iisalmen olut- ja portteripanimo.	Sairaskassa, työväen perustama, noin 500 m:kan pääomalla. Työmiehet tapaturmavakuutetut.	22	22
H. Lehmanin virvoitusjuomatehdas, Loviisa.	Työmiehet nauttivat vapaan lääkärinhoidon ja ovat kaikki tapaturmavakuutetut.	13	13
H. Borgströmin tupakkatehdas, Helsinki.	Sairas- ja hautausapukassa. Ylimääräinen apukassa ja ruokalaitos (päivällinen 25 p. hengeltä). Työväki tapaturmavakuutettu.	—	6
P. C. Rettig ja Kump. tupakkatehdas, Turku.	Sairas- ja hautausapukassa. Miehin työväki tapaturmavakuutettu.	311	311
P. U. Strengbergin Osakeyhtiön tupakkatehdas, Pietarsaari.	Sairas- ja hautausapukassa, johon tehdas on pohjarahaksi lahjoittanut 10,000 m. ja työväki suorittaa 2 % palkastaan. Mainitun kassan avuksi suorittaa tehdas vähintäinkin puolet lääkärin palkkiosta ja lääkkeistä. Kassasta maksetaan $3/4$ keskimääräi-	404	62

Teollisuuslaitos.	Kassan tai hyväntekeväisyyslaitoksen laatu.	Työmiesten luku tehtais- sa, joissa	
		a) on sairas- tai apurassa.	b) työm. ovat vakuneentä- pätynnan va- ralta.
Petreliuksen paitatehdas, Turku.	Enin osa naistyohtekijöistä kuuluu Turun työvän sairas- ja hautauskassaan. Tehtaalla on oma apurahasto, jonka säästö ^{31/12} 97 nousi Sm. 5,463: 08.	623	—
Porvoon olkihattutehdas.	Naistyohtekijöille ja punojille on yhtiökokous määrännyt nettovoitosta 191 m. 91 p. eli 10 % mitkä varat mitä naistyohtekijöihin tulee ovat sijoitetut säästöpankkiin.	73	—
Weilin & Göösin kirja- ja kivipaino, Helsinki.	Sairas- ja hautausapukassa, 5,000 m. Työväki tapaturmavakuutettu.	18	—
Helsingin Centralikirjapaino.	Apurahasto.	221	221
Sanomalehti- ja kirjapaino- osakeyhtiö, Helsinki.	42 kirjapainon taitureista on jäsenenä Suomen Kirjal- tajain apurahastossa. Työväki tapaturmavakuu- tettu.	65	—
3 kivenhakuuverstasta.	Työväki tapaturmavakuutettu.	—	81
8 kalkkipolttimoa.	" "	—	21
2 tiilitehdasta.	" "	—	87
5 lasitehdasta.	" "	—	154
1 kimröökkitehdas.	" "	—	330
1 väri- ja vernissatehdas.	" "	—	6
1 värjäyslaitos.	" "	—	19
2 saippuatehdasta.	" "	—	11
2 teknokemiallista tehdasta.	" "	—	50
1 asfalttitehdas.	" "	—	22
5 tervatehdasta.	" "	—	11
1 kaasutehdas.	" "	—	27
1 sähkövalotehdas.	" "	—	26
1 tulitikkutehdas.	" "	—	25
1 turvepehkutehdas.	" "	—	33
3 luujauhotehdasta.	" "	—	18
9 nahkurinverstasta.	" "	—	72
1 satulasepänverstas.	" "	—	56
1 harja- ja pensselitehdas.	" "	—	30
4 villakehruulaitosta.	" "	—	24
1 trikootehdas.	" "	—	279
3 puuhiomoa.	" "	—	238
2 paperitehdasta.	" "	—	220
		—	426

Teollisuuslaitos.	Kassan tai hyväntekeväisyyslaitoksen laatu.	Työmiesten luku tehtais- sa, joissa	
		a) on sairastai apukassa.	b) Työm. ovat vakuutettut ta-paturman va-ralta.
1 kattohuopatehdas.	Työväki tapaturmavakuutettu.	—	47
2 tapettitehdasta.	” ”	—	67
4 kirjansitomaverstasta.	” ”	—	53
1 puuteollisuustehdas.	” ”	—	135
55 sahalaitosta.	” ”	—	1,720
1 splinttitehdas.	” ”	—	30
7 puusepäntehdasta.	” ”	—	472
1 tynnyrintekijäntehdas.	” ”	—	52
3 lankarullatehdasta.	” ”	—	592
3 rakennusurakoitsijaliikettä.	” ”	—	423
6 maalaria.	” ”	—	44
13 höyrymyllyä.	” ”	—	114
1 sikuritehdas.	” ”	—	18
2 leipuria.	” ”	—	45
1 sokurileipomo.	” ”	—	7
1 karamellitohdas.	” ”	—	30
5 makkaralaitosta.	” ”	—	34
21 olutpanimoa.	” ”	—	312
4 viinapolttimoa.	” ”	—	55
5 väkiviina- ja hiivatehdasta.	” ”	—	99
1 viini- ja punssitehdas.	” ”	—	3
7 virvoitusjuoma- ja kivennäisvesitehdasta.	” ”	—	90
1 tupakkatehdas.	” ”	—	10
10 kirjapainoa.	” ”	—	186
2 kivipainoa.	” ”	—	226
Summa		21,637	15,546

